

صلوات علی النبی و آله: مباحثی در مورد صلوات

مشخصات کتاب

سرشناسه: ویسی، فیض الله، ۱۳۳۳ -

عنوان و نام پدیدآور: صلوات علی النبی و آله: مباحثی در مورد صلوات / گردآورنده فضل الله ویسی.

مشخصات نشر: اصفهان: فیض الله ویسی، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری: ۳۸۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴۶۳-۰۵۶-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق.

موضوع: صلوات

رده بندی کنگره: BP266/و۹ص۸ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی: ۷۷/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۵۹۰۲۶

ص: ۱

اشاره

نام کتاب: صلوات علی النبی و آله

نویسنده: فیض الله ویسی

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۳۰۰۰

سال انتشار: ۱۳۸۹

کارشناس چاپ و نشر: رضا جعفری جبلی

چاپخانه: خانه چاپ غصب فدک

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

تمامی حقوق برای مؤلف محفوظ می باشد.

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۳۳۶۷۹۹۴۲ - ۰۹۱۳۸۱۵۲۵۸۹

WWW.Ghasbefadak.com

Info@Ghasbefadak.com

ص: ۲

صَلَوَاتٍ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ

مباحثی در مورد صلوات

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

فیض الله ویسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (۱)»

«لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (۲)»

«اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَائُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (۳)»

ص: ۳

۱- بقره/ ۲۵۵

۲- بقره/ ۲۵۶

۳- بقره/ ۲۵۷

مقدمه

اللهم صل على محمد و آل محمد

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم صلّ و سلّم و زد و بارك على صاحب الدعوه النبويه والصوله الحيدرّيه و العصمه الفاطميه و الحلم الحسنيه و الشجاعه الحسينيه «و غيره العباسيه» و العباده السجاديّه و المآثر الباقريه و الآثار الجعفريه و العلوم الكاظميه و الحُجج الرضويه و الجود التقويه و النقاوه النقويه و الهيئه العسكريه القائم بالحق و الداعي الى الصّدق المطلق كلمه الله و امان الله و حُجه الله القائم بالحق به امر الله المُقسط لدين الله و الذّاب عن حرم الله قاطع البرهان و خليفه الرحمن و مظهر الايمان و سيّد الانس و الجان امام السرّ و العلن الامام بالحق ابى القاسم مُحَمَّد بن الحسن صاحب العصر و الزمان صلوات الله و سلامه عليه و عليهم اجمعين - الصلاه و السلام عليك يا وصي الحسن و الخلف الصالح يا امام زماننا ايها القائم المنتظر المهدي يابن رسول الله يابن امير المؤمنين يا حُجه الله على خلقه يا سيدنا و مولانا انا توجهنا و استشفعنا و توسلنا بك الى الله و قدمناك بين يدي حاجاتنا في الدنيا و الآخره و جيهنا عند الله اشفع لنا عند الله بحقك و بحق اجدادك من الائمه المعصومين (١)

صلوات عطف و رحمت خداوند است بر محمد و اهل بیتش علیهم السلام

صلوات شرط قبولی نماز است برای نماز گذار.

صلوات شرط استجاب دعا می باشد.

صلوات موجب نجات از هلاکت دنیا و آخرت است.

صلوات ترفیع درجات است.

صلوات مکمل دعا و نماز و سایر عبادات است.

صلوات موهبتی است بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و رحمتی بر امت.

صلوات موجب مغفرت و آمرزش گناهان است.

صلوات از اسرار حق تعالی است بر خلقش.

صلوات توسلی است و دعایی است در پیشگاه خداوند سبحان.

صلوات را خداوند واجب فرموده است و وسیله امتحان و آزمایشی است در میان بندگان

در پذیرش ولایت اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

صلوات آمرزش مؤمنین و خشنودی ملائکه و مرحمتی از جانب پروردگار است.

صلوات سنگینی میزان اعمال و محو سیئات است.

صلوات علم و پرچم هدایت است بین عباد.

صلوات کوبنده ی معاند و ناامید کننده ی دشمنان پیامبر و آل البيت عليهم السلام است.

صلوات بهره ی وافر الهی است بر خلقش.

صلوات معرفت خلق و عباد است به پیغمبر و اهل بیتش عليهم السلام.

ص: ۶

صلوات نشانه و علامت قبولی اعمال مؤمنین و مؤمنات.

صلوات خط قرمزی است بر اعمال سیاه و تاریک معاندین.

صلوات منور دل های مؤمنین و مؤمنات است.

صلوات میزان شناخت پیغمبر و آل عليهم السلام است.

صلوات بر پیغمبر و آل عليهم السلام نوری بر صراط است.

صلوات ذکری است که هیچ گاه محو شدنی نیست.

صلوات وزنی است که سنگین تر از او در میزان قیامت نیست.

صلوات مجد و ثناء رسول و اهل بیتش عليهم السلام است.

صلوات هدیه ای است به محضر رسول الله و آله عليهم السلام

صلوات خود یک امان نامه است.

صلوات موجب بر آمدن حوائج است.

و خلاصه صلوات مایه ی برکت و رحمت و عنایات خاصه ی خداوند است.

شنبه ۱۴ شوال المکرم ۱۴۳۰ ه. ق

فیض الله ویسی

ص: ۷

ص: ۸

ص: ۹

ص: ۱۰

ص: ۱۱

ص: ۱۲

موضوع اول: بحث لغوی و اصطلاحی صلوات

اشاره

ص: ۱۳

کلمه ی صلوات جمع صلاه به فتح صاد به معنی نماز و دعا از بنده به سوی خداوند و رحمت خدا درباره ی بندگان - صَلَّأْنَا فَلَانًا صَلَوًا - صَلَّی صَلاَهَ به پا داشت نماز را، دعا کرد و درود گفت: صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ دَرُودٌ بِرَّأُو فَرَسْتَد.

صلواہ - صلوات به معنی دعا و استغفار و رحمت و مغفرت و ثنای نیکو و درود و تعظیم به
اعلای ذکر است. که اظهار دعوت و ابقای شریعت آن و در آخرت شفاعت او در حق امت
است. مُصَلِّي یعنی نمازگذار، و مُصَلِّي جَای نمازگذار مُصَلِّي و دومین اسب در مسابقه
است. (۱)

و الصَّلَاةُ: قَالَ الْكَثِيرُ مِنْ أَهْلِ اللُّغَةِ: هِيَ الدُّعَاءُ الشَّرِيكُ وَ التَّمَجِيدُ يُقَالُ صَلَّيْتُ عَلَيْهِ أَي دَعَوْتُ
لَهُ وَ زَكَّيْتُ وَ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «إِذَا دُعِيَ لَهُ أَحَدُكُمْ إِلَى اطْعَامٍ فَلْيَجِبْ وَ إِنْ كَانَ صَائِمًا فَلْيُصَلِّ.
أَي لِيَدْعُ لِأَهْلِهِ (وَ صَلَّ عَلَيْهِمْ إِنْ صَلَاتِكَ سَكَنَ لَهُمْ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ) وَ صَلَوَاتِ الرَّسُولِ وَ صَلَاةُ اللَّهِ لِلْمُسْلِمِينَ هُوَ فِي التَّحْقِيقِ تَرْكِيئُهُ أَيَّامًا، وَ قَالَ
(أَوْلَيْتُكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَ رَحْمَةٌ) وَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ هِيَ الدُّعَاءُ وَ الْاسْتِغْفَارُ كَمَا هِيَ مِنْ
النَّاسِ... " قَالَ: ((إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ)) وَ الصَّلَاةُ الَّتِي هِيَ الْعِبَادَةُ الْمَخْصُوصَةُ
أَصْلُهَا الدُّعَاءُ وَ سُمِّيَتْ هَذِهِ الْعِبَادَةُ بِهَا كَتَسْمِيَةِ الشَّيْءِ بِاسْمِ بَعْضِ مَا يَتَضَمَّنُهُ وَ الصَّلَاةُ وَ مِنَ
الْعِبَادَاتِ الَّتِي لَمْ تَنْفَكْ شَرِيْعُهُ مِنْهَا وَ إِنْ اخْتَلَفَتْ صُورُهَا بِحَسَبِ شَرَعٍ فَشَرَعٌ وَ لِذَلِكَ قَالَ إِنْ
الصَّلَاةُ كَانَتْ عَلَى

ص: ۱۴

۱- فرهنگ جامع و عمید

المؤمنين كتاباً موقوتاً)) و قَالَ بَعْضُهُمْ: أَصْلُ الصَّلَاةِ مِنَ الصَّلَاءِ، قَالَ وَمَعْنَى صَلَّى الرَّجُلُ أَي
أَنَّهُ أزالُ عَنْ نَفْسِهِ بِهَذِهِ الْعِبَادَةِ الصَّلَاءَ الَّذِي هُوَ نَارُ اللَّهِ الْمَوْقُودَةُ وَ يُنَادُ صَلَّى كِتَابَ مَرَضٍ لِأَزَالِهِ
المرش و يُسَمَّى مَوْضِعُ الْعِبَادَةِ الصَّلَاةُ وَ لِذَلِكَ سُمِّيَتْ الْكِنَائِسُ صَلَوَاتٍ كَقَوْلِهِ ((لَهُدِّمَتْ

صوامعُ وبيعٌ وصلواتٌ و ممساجدُ)) و كلُّ موضعٍ مدح الله تعالى يفعل الصَّلاه اوختَ عليه
ذُكرِ بلفظِ الاقامه نحوُ «والمقيمِينَ الصَّلاه و اقيموا الصَّلاه...»(۱)

پس صلوات در لغت به معنای دعا است و نماز را به جهت شامل بودن بر دعا(۲) صلاه می گویند در حال حاضر در عرف متشرعه ی مردم صلوات را بر دو چیز اطلاق می کنند. یکی درود، دوم دعایی است خاص که مضمونش استدعای رفعت درجه و ازدیاد قرب حضرت رسالت پناه، محمد بن عبد الله صلی الله علیه و آله و سلم است و معنای دوم صلوات، نماز است. بعضی معتقدند صلوات نماز است و بعضی دیگر معتقدند، صلوات از تصیله مشتق شده است که به معنای متابعت است یعنی نماز تابع شارع است که به عبارتی تابع خداوند است. بعضی گفته اند و صلوات از صله مشتق شده است و نماز حقیقی آن است که در حال نماز از خاق مفصل و به خالق متصل می گردد و نماز گزار رابطه ی تقرب عید است به معبود و صلوات واسطه ی اتصال امت است، به حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم.

ص: ۱۵

۱- مفردات راغب اصفهانی

۲- کما این که در اصول بحث او مفصل است

بعضی ها صلوات از سوی حق تعالی را پنج معنی کرده اند: رحمت، مغفرت، ثناء، تزکیه و کرامت.

بعضی از علمای علم حروف می گویند: صلوات مرکب است به شرح زیر:

صاد: صلوات از صمد است که از اسماء خداوند است.

لام: صلوات از لطیف است که از اسماء خداوند است.

واو: صلوات از واحد است که از اسماء خداوند متعال است.

ها: صلوات از هادی است که از اسماء خداوند کریم است.

بعضی می گویند: صلوات یعنی تسلیم شدن. یعنی تسلیم نماید خود را برای کسی که خدا او را وصی و خلیفه ی خود گردانیده است محمد صلی الله علیه و آله و سلم یعنی بسیار ستودن و بسیار ستایش کردن.

سزاوار است که محمد صلی الله علیه و آله و سلم را بسیار ستایند.

یعنی به هر ستایشی ستوده شود و لذا اسم محمد صلی الله علیه و آله و سلم به صلوات اختصاص داده شده و بعضی ها گفته اند که محمد صلی الله علیه و آله و سلم و احمد مشتق از حمید است و حمید یعنی حامد یعنی ستاینده و معنای محمود یعنی ستوده ی خدا (و اسم مبارک حامد و محمود را اختصاص داد به حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم و در مقام ستودن حق تعالی (حمد) است، یعنی از همه کس بیشتر ستایش گر خداست و در مقام ستوده شدن محمد صلی الله علیه و آله و سلم است یعنی بیشتر از همه کس ستایش شده است.

ص: ۱۶

کلمه ی صلوات در قرآن

صد بار کلمه صلّ در قرآن آمده است که گفته شده اصل آن به معنی دعا است یعنی منقول به این معنی شده و کلمه ی صلوات که جمع است پنج مرتبه آمده.

۱- أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ. (۱)

۲- حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ. (۲)

۳- صَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلِيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ. (۳)

۴- وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ. (۴)

۵- وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ. (۵)

و یک بار هم لفظ صلّوا در سوره احزاب آیه ۵۶ آمده است که وجوب صلوات را همراه دارد.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا.

«که یک قسمت موضوع بحث در مورد او خواهد بود انشاءالله تعالی».

ص: ۱۷

۱- سوره ی بقره / ۱۵۷

۲- سوره ی حج / ۴۰

۳- سوره ی بقره / ۲۳۸

۴- سوره ی توبه / ۹

۵- سوره ی توبه / ۹۹

نگاه مختصری به زندگی آن بزرگوار

۱- نام: محمد صلی الله علیه و آله و سلم، احمد، محمود که در قرآن به این طریق است.

الف: و إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ
التَّوْرَةِ وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ
مُبِينٌ (۱)

ب: و مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ... (۲)

د: مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ... (۳)

ز: مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ... (۴)

۲- مقام: خاتم الانبياء

۳- لقب: مصطفی، حبیب الله و رسول الله و حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم دارای
۱۰۳ لقب است.

۴- کنیه: ابوالقاسم و ابوابراهیم، حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم دارای ۹ کنیه
است.

۵- نام پدر: عبدالله علیه السلام

۶- نام مادر: آمنه علیها السلام

۷- تاریخ تولد: ۱۷ ربیع الاول عامل الفیل

ص: ۱۸

۱- سوره ی صف / ۶

۲- سوره ی آل عمران / ۱۳۴

۳- سوره ی فتح / ۲۹

۴- سوره ی احزاب / ۴۰

۸- محل تولد: مکه ی مکرمه

۹- ساعت تولد: طلوع فجر

۱۰- روز تولد: جمعه

۱۱- تاریخ ازدواج: دهم ربیع الاول، سن آن بزرگوار ۲۵ سال، همسر بزرگوارش حضرت خدیجه علیها السلام و فرزندان پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: قاسم، عبدالله، ابراهیم، زینب، ام کلثوم، رقیه، فاطمه علیهم السلام. به جز ابراهیم همه ی فرزندان از حضرت خدیجه علیها السلام و در مکه به دنیا آمدند و ابراهیم از ماریه ی قبطیه بود.

۱۲- مدّت عمر: ۶۳ سال

۱۳- مدّت نبوت: ۲۳ سال

۱۴- تاریخ شهادت: ۲۸ صفر، قبل از غروب آفتاب روز دوشنبه

۱۵- علت شهادت: خوردن گوشت مسموم بزغاله. بلکه علت شهادت آن بزرگوار به دست منافقین (دو پدر زنش و دو زنش و بعضی دیگر)) صورت گرفته.

۱۶- نام قاتل: زن یهودیه خیریه بلکه مذکورین...

۱۷- محل دفن مدینه ی منوره.

۱۸- نسب پدری: محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدالمنف که نسب ایشان به اسماعیل بن ابراهیم علیهما السلام می رسد.

و از طرف مادری به آمنه بنت وهب بن مناف بن زهره بن کلاب می رسد.

ص: ۱۹

ص: ۲۰

موضوع دوم: بحث تفسیری آیه صلوات

بحث تفسیری آیه صلوات

ص: ۲۱

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (۱)

خداوند و فرشتگان بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، رحمت و درود می فرستند، ای کسانی که ایمان آورده اید بر او درود بفرستید و سلام بگویید و در برابر فرمان او تسلیم باشید.

از حضرت رضا علیه السلام مرویست که هر که بعد از نماز صبح و مغرب قبل از آنکه حرفی بزند این آیه ی شریفه را بخواند و بعد از آن بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ ذُرِّيَّتِهِ قَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ سَبْعِينَ فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثِينَ فِي الْآخِرَةِ:

خداوند صد حاجت او را برآورد که هفتاد حاجت مربوط به دنیا و سی حاجت مربوط به آخرت است. (۲)

الف: صلوات دائم: از نظر ادبی فعل مضارع دلیل بر استمرار و پیوسته بودن کار است.

در این آیه ی شریفه در مورد صلوات خداوند و فرشتگان فعل مضارع به کار رفته است. از این آیه و این قاعده استفاده می شود که صلوات در این آیه مقطعی نیست بلکه همیشگی و دائمی است.

ص: ۲۲

۱- سوره ی احزاب / ۵۶

۲- بحار الانوار ۵۸ / ۹۴

ب: فرق صَلَّوْا و سَلِّمُوا: برخی مفسران اظهار می دارند که صَلَّوْا، امر به طلب رحمت و درود فرستادن بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم است، اما سَلِّمُوا یا به معنای تسلیم شدن

مسلمانان در برابر فرمان های رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم است، چنانچه در آیه ۶۵ سوره مبارکه نساء همین معنا آمده است.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

و یا به معنای سلام فرستادن بر پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم می باشد که سلام فرستادن نیز به معنی تقاضای سلامتی از پیشگاه حضرت حق تعالی برای آن وجود مقدس است.

د: همان طوری که خداوند متعال و فرشتگان الهی به طور دائم بر حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم صلوات می فرستند، ما هم که پیروان آن خاندان پاک و مطهریم. باید سعی نماییم همواره ذکر صلوات را زمزمه کنیم.

نظرات مفسرین درباره ی این آیه ی شریفه

صلوات از حق تعالی رحمت او است و از غیر جانب خداوند تبارک و تعالی طلب رحمت و نزد جمعی، از جانب او رحمت و از ملائکه استغفار و از مؤمنان دعا و مراد اینجا اعتنا باظهار شأن و شرف و ترفیع مقام حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم است.

ص: ۲۳

و گفته اند که معنی: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ این است که بار خدایا تعظیم کن محمد صلی الله علیه و آله و سلم را در دنیا به اعلا ی دین و اظهار دعوت به طریق یقین و اعظام ذکر و

ابقای شریعت او در آخرت به قبول شفاعت او به شأن اُمت و مضاعف ثواب اظهار فضل او بر اولین و آخرین و تقدیم او به کافه ی انبیاء و مرسلین علیه السلام و لهذا

قال بعضهم تشریف الله محمداً بقوله "انَّ اللهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَی النَّبِیِّ" ابلغ من تشریف آدم بالسجود.

تکریم و تعظیم حق تعالی محمد صلی الله علیه و آله و سلم را در کریمه ی "انَّ اللهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَی النَّبِیِّ" زیاده است از تعظیم آدم علیه السلام به سجود. در مجمع آورده که ابو حمزه ثمالی گفته که حدیث کرد مرا اسدی و حمید بن سعد انصاری و یزید بن زیاد از عبد الرحمن بن ابی لیلی از کعب بن عجره که بعد از نزول این آیه گفتیم: یا رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ما می دانیم که چگونه به تو سلام کنیم، کیفیت صلوات را بیان فرمائید فرمودند: بگوئید،

«اللهم صل علی محمد و آل محمد كما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم انک حمید مجید و بارک علی محمد و آل محمد كما بارکت علی ابراهیم و آل ابراهیم انک حمید مجید»

بعد از آن فرمودند: که حق تعالی بر من دو فرشته را موکل گردانید تا هر جا که نام برند و مستمع به من صلوات فرستند آن

ص: ۲۴

فرشته ها گویند: "غفر الله لک" خدا تو را بیامرزد خدا و فرشتگان آمین گویند و اگر بر من صلوات ندهد، آن دو فرشته گویند: "لا غفر الله لک" خدا تو را نیامرزد و فرشتگان آمین گویند و مسلم در صحیح خود به اسائید خود نیز از کعب بن عجره نقل کرده که اصحاب

بعد از نزول این آیه پرسیدند که یا رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم طریقه ی سلام بر تو فرستادن را می دانیم.

فَكَيْفَ الصَّلَاةِ عَلَيْكَ وَ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتِكَ فَقَالَ: قُولُوا اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مُّجِيْدٌ.

یعنی صلوات بر من و بر اهل بیت من، چنین فرستید که ذکر شد.

و مخالفین ما (سنّی ها) در صلوات عده ای از آنها آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم را بر اصحاب مقدم می دارند این خود دلیل و حجّت است برای ما بر آنان چون ما در روایت داریم اللهم صل علی محمد و آل محمد یا و آله اما و علی اصحابه را سنّی ها گفته اند البته بسیاری هم از آنان و آل را ملحق کرده اند اگر چه دست از تعصّب برداشته اند. و در این خلافتی نیست که علی بن ابی طالب علیه السلام از اهل بیت مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم است.

پس در این آیه ی کریمه، چنانکه حق تعالی صلوات بر مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم می فرستد بر علی بن ابی طالب علیه السلام نیز فرستاده و بر اهل انصاف واضح است که آن کسی که در این حکم قرین مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم باشد و در ذکر مقدم داشتن بر غیر او، دیگری را ترجیح دادن، از سفاهت و ضلالت است.

و از عبد الله مسعود روایت کرده اند که هرگاه صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و آل او علیهم السلام فرستید باید که آن به طور احسن باشد چه شاید آن بر شما رد کرده شود. گفتند یا بن مسعود طریق آن را به ما تعلیم نما، گفت بگوئید:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَامَامِ الْمُتَّقِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ مُحَمَّدِ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ اِمَامِ الدِّينِ وَقَائِدِ الْخَيْرِ رَسُولِ الرَّحْمَةِ اللَّهُمَّ اَبْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً يَغِيْبُهُ الْاَوْلَآءُ وَالْاٰخِرُونَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَآلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَآلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ»

بعد از آن فرمودند: که حق تعالی بر من دو فرشته را موکل گردانیده تا هر جا که نام من برند و مستمع بر من صلوات دهند آن فرشته ها گویند:

که (غفر الله لك) خدا تو را بیامرزد و خدا فرشتگان آمین گویند و از ابا بصیر منقول است که از امام صادق علیه السلام پرسیدم: که صلوات فرستادن حق تعالی بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم که در این آیه ذکر کرده به چه کیفیت است. فرمودند: که یا ابا محمد صلوات حق تعالی بر آن حضرت اعلاء ی مرتبه اوست در سموات علی و رفع درجه ی او بر جمیع درجات انبیاء گفتیم: یا بن رسول الله کیفیت صلوات گفتن را می دانم، تسلیم به چه کیفیت است؟ فرمودند: و هو التسليم له في الامور

ص: ۲۶

یعنی تسلیم انقیاد نمودن است او را در جمیع امور و امثال اوامر او را نمودن و بدل جهد نمودن در طاعت او.

انس بن مالک از ابی طلحه نقل کرده که گفت: روزی نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم رفتم آن حضرت را بسیار شادان و فرحان دیدم گفتم: یا رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم در هیچ روزی این چنین تو را خوشحال ندیدم که امروز می بینم. فرمودند: چگونه شادمان و خوشحال نباشم که اکنون جبرئیل نزد من بود گفت:

«قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ صَلَوَهُ صَلَّيْتُ بِهَا عَلَيْهِ عَشْرُ صَلَوَاتٍ وَمَحَوْتُ عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ وَكُتِبَتْ لَهُ عَشْرُ حَسَنَاتٍ»

یعنی حق تعالی فرمود: هر که یک بار بر من صلوات دهد من به جهت آن ده بار به او صلوات بفرستم و ده سیئه از او محو کنم و ده حسنه از برای او بنویسم. و در کنز العرفان آورده که نزد بعضی تسلیم به معنی انقیاد است پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را «کما فی قوله فلا و ربک لا یومنون حتی یحکموک فیما شجر بینهم ثم لا یجدون فی انفسهم حرجا مما قضیت و یسلموا تسلیمًا»

و نزد بعضی دیگر مراد بتسلیم، سلام دادن است بصیغه «السلام علیک ایها النبی» و این قول را شیخ طوسی رحمه الله علیه در تبیان ذکر کرده و این حق است به جهت مناسبت حرف عطف و دیگر آن که متبادر به فهم در عرف لفظ سلام است.

ص: ۲۷

سنی ها از عایشه نقل کرده اند که گفت: شنیدم که رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم "لا تقبل صلوه الا بطهور و بالصلوه علی" مقبول پروردگار نمی شود مگر به طهارت و به صلوات دادن بر من.

و از انس نیز نقل شد که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

"اِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِحَمْدِ اللَّهِ ثُمَّ لِيُصَلِّ عَلَيَّ"

هر گاه که یکی از شما نماز گذارد باید که ابتدا به حمد کند و بعد از آن بر من صلوات دهد و اما از ظُرُق خاصه (شیعه) ابو بصیر و غیر او از امام صادق علیه السلام روایت کرده اند که آن حضرت فرمودند:

مَنْ صَلَّى وَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ النَّبِيِّ وَ تَرَكَهُ مُتَعَمِّدًا فَلَا صَلَوةَ لَهُ " هر که نماز بگذارد و صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم ندهد و عمدتاً آن را ترک کند نماز او صحیح نیست و شیخ ابو جعفر طوسی و علم الهدی علیهما الرحمه اکتفا به وجوب نمی کنند بلکه بر کُنیه آن حضرت قایلند. اگر مراد بر کُنیه آن وجوب است و بطلان نماز به ترک صلوات عمدتاً باشد. پس این حرف صحیح است و متفق علیه همه اصحاب ما و اگر مراد وی به آن بطلان صلوه (نماز) به ترک آن عمدتاً و سهواً باشد پس آن سخن صحیح نیست چرا که هیچ کسی از فقهای ما به آن قائل نشده بلکه همه به وجوب آن رفته اند نه بر کُنیه.

دوم: جمیع علمای ما متفق القولند بر آنکه صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم واجب است در هر دو تشهد. و احمد شافعی بر آنند که مستحب است در تشهد اول و واجب است در اخیر و نزد مالک و ابو حنیفه در هر دو تشهد مندوب

ص: ۲۸

و مستحب است و دلیل اصحاب ما روایات کثیره است از ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین.

سوم: خلاف است در آنکه صلوات بر پیغمبر در غیر صلواه بر او واجب است یا سنت. برخی به وجوب آن رفته است که در همه عمر یک بار و طحاوی بر آن عقیده است که هرگاه نام آن حضرت برده شود صلوات بر او واجب است و این انتخاب زمخشری و ابن بابویه رحمه الله علیه که از اصحاب ما است نیز بر این است و بعضی دیگر بر آنند که در هر مجلسی یک بار واجب است و حق وجوب آن است. در هر زمانی و مکانی که نام آن حضرت ذکر شود، به جهت دلالت داشتن آن بر تعظیم و رفع شأن آن حضرت و امر حقیقت در وجوب است مطلقاً یعنی در هر زمان و مکان و محل اسم و نام و لقب و کنیه آن بزرگوار بلند بر زبان کسی جاری شود صلوات واجب است. و دیگر اینکه اگر واجب نباشد پس یاد کردن آن حضرت با یاد کردن سایر مردم فرقی ندارد و چنین چیزی در قرآن نهی شده است.

و این سخن در سوره ی نور آمده است که:

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضاً (۱)

یعنی: (ای مؤمنان) دعای رسول و صدا کردن او را مانند صدای بین یکدیگر قرار ندهید.

ص: ۲۹

۱- سوره ی نور آیه ی ۶۳

و دیگر از آن حضرت روایت است که:

مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ فَدَخَلَ النَّارَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ

هر که نام من نزد او مذکور شود پس صلوات بر من نفرستد در دوزخ رود و خدای تعالی او را از رحمت خودش دور گرداند.

و نیز روایت است که از آن حضرت پرسیدند که یا رسول الله "أَرَأَيْتَ قَوْلَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ" فرمودند: هَذَا مِنَ الْعِلْمِ الْمَكْنُونِ وَلَوْلَا أَنْكُمْ سَأَلْتُمُونِي عَنْهُ مَا أَخْبَرْتُكُمْ بِهِ" این علم مکنون است و از اسرار غیب، اگر از من نپرسیدید شما را به آن خبر نمی دادم. بعد از آن فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ وَكُلَّ بِي مَلَائِكَةٍ فَلَا أُذْكَرُ عِنْدَ مُسْلِمٍ فَيُصَلُّ عَلَيَّ إِلَّا قَالَ لَهُ ذَانِكَ الْمَلَكُانِ غُفِرَ اللَّهُ لَكَ وَقَالَ اللَّهُ وَمَلَائِكَتُهُ آمِينَ وَلَا أُذْكَرُ عِنْدَ مُسْلِمٍ فَلَا يُصَلُّ عَلَيَّ إِلَّا قَالَ الْمَلَكُانِ لَا غُفِرَ اللَّهُ لَكَ وَقَالَ اللَّهُ وَمَلَائِكَتُهُ آمِينَ.

خداوند عزوجل برای من دو فرشته موکل نموده است پس هنگامی که من پیش مسلمانی یاد آور شوم بر من صلوات می فرستد پس آن دو فرشته می گویند خداوند تو را بیامرزد و اگر من نزد مسلمانی یاد آور شوم و بر من صلوات نفرستد می گویند خداوند تو را نیامرزد خداوند و ملائکه اش هم آمین می گویند همچنانکه در قسم اول هم آمین گویند که درود و صلوات بفرستد بر محمد و آل حضرت.

ص: ۳۰

اما نزد عدم ذکر آن حضرت صلوات بر او سنت موکده است به جهت پشت سر هم بودن روایات بر آنکه صلوات بر او هدم ذنوب می کند و موجب اجابت دعای مقرون به آن.

چهارم: از کعب بن عجره نقل کرده که چون این آیه نازل شد گفتم:

یا رسول الله هذا سلام فقد عليك عرفناه فكيف الصلوه عليك فقال «قولوا اللهم صلّ على
مُحمّد و آل مُحمّد كما صلّيت على ابراهيم و آل ابراهيم انك حميدٌ مجيد و بارک علی
مُحمّد و آل مُحمّد كما بارکت علی ابراهيم و آل ابراهيم انک حميدٌ مجيد»

و این روایت قبل از این از مجمع البیان و صحیح مسلم نقل شد.

و صاحب کنز العرفان بعد از این روایت گفته که بر این حدیث سوالی مشهور میان علمای
ما است و آن را در نضد القواعد ذکر کرده ایم با جوابهای آن.

پنجم: حدیث کعب دال است بر مشروعیت صلوات بر آل آن حضرت بر سبیل تبعیت و همه
اهل اسلام بر این متفقند و در جواز صلوات بر همه آل آن حضرت افراداً لا تبعاً" مانند اللهم
صل علی آل مُحمّد" و یا واحدی از ایشان مانند اللهم صل علی، علیّ خلاف است.

اصحاب ما قایلند به جواز آن و جمهور (سنی ها) به کراهت آن رفته اند زیرا صلوات بر نبی
شعار است پس بر غیر او جایز نباشد و دیگر به جهت اتهام

ص: ۳۱

رفض (رافضی بودن) کما قال صاحب الکشاف و البیضاوی و حق با اصحاب ما است به چند
وجه:

اول: آنکه حق تعالی همه مؤمنان را مخاطب ساخته به اینکه "هو الذی یصلی علیکم و
ملائکتہ" و این نص است در این باب

دوم: قوله تعالی ((الذین اذا اصابتهم مصیبه قالوا انالله وانا الیه راجعون اولئک علیهم صلوات من ربهم ورحمه))

و هیچ ربی نیست در آنکه اهل البیت علیهم السلام از مصائب اعظم آنها این است که دشمنان منصب امامت را از آنان غصب کردند با اینکه منصب امامت حق ایشان است و خداوند این حق (منصب) امامت را به ائمه ی هدی علیهم السلام داده است.

سوم: آنکه در وقتی که ابو اوفی زکاه را نزد پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم آورد آن حضرت فرمود: "اللهم صل علی ابی اوفی و آل ابی اوفی" پس به طریق اولی صلوات بر اهل بیت آن حضرت جایز باشد.

چهارم: آنکه صلوات از خدا به معنی رحمت و رحمت بر ایشان جایز است با اتفاق و اجماع همه علماء.

پنجم: اینکه منکران جواز گفته اند صلوات شعار آن حضرت است. می گوییم که این مصادره بر مطلوبست زیرا که صلوات همچنان که دلالت بر اعتنا می کند به رفع شأن او و همچنین دلالت می کند به رفع شأن اهل آن حضرت که قائم مقام آن حضرت هستند و در فرق میان آن حضرت و آلش همین بس است که در حق او واجب باشد در هر وقت که مذکور شود همچنان که اختیار ما است

اگر شخصی گوید که عادت سلف و گذشتگان کوتاه بودن صلوات است بر پیغمبر و انبیاء می گوئیم عادت گذشتگان مخصص نمی شود و مع ذلك اعظم سلف امام باقر و امام صادق علیهما السلام بودند و ایشان قائل به سخنی نبودند.

یعنی ائمه ما علیهم السلام تخصیصی در این مورد قائل نشدند بلکه به طور مطلق و کلی فرموده اند هر وقت اسم مبارک رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ذکر شد صلوات بر آن حضرت لازم است.

پس اگر بر خلاف آن نظر فتوی بدهند و این محض تعصب و عناد است "نعوذ بالله من الالهواء المضله و الاراء الفاسده"

ششم: از فواید مذکوره مذهب جمیع علمای ما آن است که صلوات بر محمد و آل محمد در هر دو تشهد واجب است و بعضی علمای شافعی به استحباب آن رفته و دلیل ما روایت کعب است که مذکور شد در کیفیت صلوات بر آن حضرت و هر گاه صلوات بر آن حضرت واجب باشد پس کیفیت آن نیز واجب باشد و کعب روایت کرده که "انَّ النَّبِيَّ كَانَ يَقُولُ ذَلِكَ فِي صَلَوَاتِهِ"

پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم در نماز خود این چنین می گفتند و می فرمودند: "صلّوا كما رأيتموني أصلي" نماز را بر این طریق بگذارید که از من مشاهده می کنید و از جابر جعفی منقول است که ابن مسعود انصاری گفت: که "قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم

سلم

من صَلَّى صَلَوَهُ وَ لَمْ يُصَلِّ فِيهِمَا عَلَيَّ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِي لَمْ تُقْبَلِ مِنْهُ "هر که نماز بگذارد و در آن صلوات بر من و آل من نفرستد نماز او مقبول الهی نباشد.

هفتم: کسانی که صلوات بر ایشان واجب است در صلواه (نماز) و در غیر آن مستحب.

ائمه ی معصومند علیهم السلام به جهت اتفاق اصحاب بر آن که آل پیغمبر ایشانند ن غیره و دیگر آن که امر به صلوات مُشعر و آگاهی است به غایت تعظیم مطلق که مستوجب آن نیست مگر معصوم و اَمَّا فَاطِمَه عَلِيهَا السَّلَامُ در آن داخل است به جهت آن که بضعه ی رَسُول و پاره تن حضرت رسالت است.

و بدان که در صلوات بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم و آل اطهار آن حضرت علیهم السلام و ایشان را یاد کردن و وسیله ساختن در انجام مقاصد و مطلوبات ثواب بسیار است و سبب فوز است به مقصودات از جمله خوارزمی در کتاب مناقب خود از ابو علقمه نقل کرده که روزی پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم نماز صبح را با ما خواندند و بعد از آن به ما نظر کردند و فرمودند:

ای معاشر اصحاب من، دیشب عم خود حمزه بن عبدالمطلب و برادرم جعفر بن ابی طالب را در خواب دیدم که نزد ایشان پاره بنق [کنار درخت سدره که آرد مانند است که از تنه درخت خرما برآید و آن را به دو شاب خرما آمیخته خوراکی سازند] و عنب بود آن را می خوردند و بعد از ساعتی عنب، به رُطْب مبدل شد و بعضی آن را نیز خوردند پس من نزد ایشان رفتم و گفتم "بَابِي انْتَمَا اَيُّ الْاَعْمَالِ وَ جَدْتُمَا اَفْضَلَ الْاَعْمَالِ"

کدام عمل را یافتید که بهترین اعمال باشد؟ گفتند:

"فَدَيْنَاكَ بِالْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَجَدْنَا أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ الصَّلَاةَ عَلَيْكَ وَسَقَى الْمَاءَ وَحُبُّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ"

یافتیم بهترین اعمال را سه چیز که آن صلوات فرستادن است بر تو و آب دادن و دوست داشتن علی بن ابی طالب.

در عده‌الداعی مذکور است که ابو بصیر از ابی عبدالله علیه السلام روایت کرده که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

"مَنْ ذَكَرْتُ عِنْدَهُ فَنَسِيَ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ خَطَأً اللَّهُ بِهِ طَرِيقَ الْجَنَّةِ"

هر که نزد او نام من مذکور گردد و او بر من صلوات نفرستد حق تعالی او را از راه بهشت دور گرداند و مراد به نسیان در این حدیث ترک است به جهت عدم مؤاخذة بر نسیان به اجماع."

و روى ابن القداح عنه عليه السلام قال سَمِعَ رَجُلًا مُتَعَلِّقًا بِالْبَيْتِ يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ فَقَالَ لَا تَبْتَرِبْنَا وَلَا تَطْلِمْنَا حَقًّا فَقُلِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ"

یعنی: ابن قداح از امام صادق علیه السلام روایت کرده که مردی دست زده بود به در خانه کعب و می گفت: اللهم صل علی محمد آن حضرت فرمود صلوات را منقطع و دنباله بریده مساز و بر حق ما ظلم مکن و بگو: اللهم صل علی محمد و آل محمد.

عبدالله بن نعیم روایت کرده که به امام صادق علیه السلام عرض کردم من به خانه ی شما می روم و به غیر از صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و آل چیزی دیگر نمی دانم و نمی بینم فرمود:

"أَمَا أَنَّهُ لَمْ يَخْرُجْ أَحَدٌ بِأَفْضَلٍ مِمَّا خَرَجْتَ بِهِ"

و بدان که هیچ کس افضل از تو از آن خانه بیرون نخواهد آمد و جابر از امام علیه السلام روایت کرده که بنده ای از بندگان خدا در آتش دوزخ مدت هفتاد خریف معذب بوده و خریف به معنای هفتاد سال است و در این مدت استغاثه می کرد به خدا و او را سوگند می داد تا او را از عذاب برهاند مژده را حتی به او نمی رسید در این مدت، پس گفت: به حق محمد و اهل بیت او که بر من رحم کن به جبرئیل وحی رسید که هبوط کن به سوی بنده ی من و او را از دوزخ بیرون آر.

گفت: یا رب چگونه نزد او روم که او در میان آتش است. خطاب آمد که امر کرده ام آن آتش را که بر تو سرد و سلامت باشد. پس گفت: بار خدایا این بنده در کدام موضع است از دوزخ است؟ ندا رسید که در چاهی است از سَجِّین پس به آن هُبوط کرد، دید که روی او را به قدم بسته اند به زنجیر آتشین و به شدت عذاب گرفتار است. به او گفت:

"كَمْ لَبِثْتَ فِي النَّارِ"

چند سال است که در آتش دوزخ گرفتاری؟ گفت نمی دانم و از غایت طولانی مدت و شدت عذاب شمار مدت او را نمی دانم. پس او را از آنجا

بیرون آورد. خداوند متعال به او ندا کرد که ای بنده من چند بار به من استغاثه کردی و سوگند دادی در آتش؟ گفت: به جهت کثرت عدد آن نتوانم شمرد. حق تعالی فرمود که:

"أَمَّا وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَوْلَا سَأَلْتَنِي بِمُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ لَأَطَلْتُ هَوَائِكَ فِي النَّارِ لَكِنَّهُ خَتَمَ (حَتَمَتَهُ) عَلَيَّ نَفْسِي أَلَّا يَسْأَلَنِي عَبْدٌ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ إِلَّا غَفَرْتُ لَهُ مَا كَانَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكَ الْيَوْمَ"

یعنی به عزت و جلال من سوگند که اگر محمد و اهل بیت او را وسیله نجات خود نمی دادی ای بنده ی من مدت مکث تو را در دوزخ طولانی می کردم لیکن بر خود واجب گردانیدم که هیچ بنده مطلوب خود را از من نطلبید به وسیله ی محمد و اهل بیت او مگر آنچه کرده باشد آن را بیامرزم پس امروز از سر تو گذشتم و قلم عفو بر جمیع گناهان تو کشیدم.

سلمان فارسی رحمه الله علیه روایت کرده که از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم که می فرمودند: حق تعالی به بندگان خود خطاب می کند که آیا هیچ کس نیست شما را که رفع حوائج کبار خود کند به وسیله و شفاعت مشخص که نزد او گرامی و ارجمند باشد تا وی به جهت این شخصی که مُکَرَّم و مُقَرَّب است نزد او، که او را نجات دهد و مراد او را حاصل نماید. بدانید که اکرم خلق نزد من و افضل ایشان نزد من محمد صلی الله علیه و آله و سلم است و برادر او علی علیه السلام و از بعد او ائمه هدی که وسایند به من پس هر که به وسیله ی محمد و آل او حاجت خود را از من

طلبد که آن وصول صفت باشد به او و یا بلیه از او برطرف کنم بهتر و نیکوتر از آنکه شفاعت کنید به نزد عزیزترین خلق تا آنکه شخص به جهت آن حاجت او را برآورد.

قومی از اهل نفاق وقتی این حدیث را از سلمان شنیدند به طریق استهزا به او گفتند که "یا ابا عبدالله فما لک لا تقتره علی الله بهم ان یجعلک اغنی المدینه" چرا اختیار نمی کنی یا تمسک نمی کنی به وسیله ی محمد و آل او به درگاه خدا تا تو را از اغنیای مدینه قرار دهد یا بهتر از ایشان؟

سلمان فارسی رحمه الله علیه گفت: من به وسیله ای از خدا درخواست و سؤال نمودم آن چیزی را که انفع و افضل از جمیع ملک دنیا است و آن سؤال من بود از خدای تعالی به وسیله ی ایشان زبانی ذاکر به من کرامت فرماید تا حمد و ثنای او گویم و دل ذاکری به من دهد تا یاد نعمت های او نمایم و قوتی به من عطا فرماید تا متحمل امر عظیم و حادثه بزرگ و مصائب شوم و او اجابت نمود که صد هزار بار افضل از همه ی دنیا است و خیرات آن.

محمد بن علی بن بابویه به سندهای صحیحه از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که: در ایام سلطنت یوسف علیه السلام روزی زلیخا از حجاب بارگاه یوسف اجازه خواست تا نزد او رود به وی گفتند: مبادا از جانب او به تو آسیبی رسد به خاطر آنچه میان تو و او واقع شده. زلیخا گفت: نمی ترسم از کسی که او از خدا می ترسد چون بر یوسف علیه السلام داخل شد یوسف به او گفت: چرا رنگ تو متغیر شده جواب داد که

ص: ۳۸

"الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْمُلُوكَ بِمَعْصِيَتِهِمْ عِبِيداً وَ جَعَلَ الْعَبِيدَ بِطَاعَتِهِمْ مُلُوكاً"

سپاس خدای را که پادشاهان را به جهت معصیت بنده گردانید و بندگان را به جهت اطاعت پادشاه ساخت. گفت: ای زلیخا چه چیز تو را بر آن داشت که از تو صادر شد؟ گفت: حُسن و زیبایی تو یا یوسف مرا بر آن داشت.

یوسف علیه السلام گفت: پس تو چه حالی داشته باشی وقتی که پیغمبری را بینی که او را محمد گویند در آخر الزمان که روی او از روی من زیباتر و خلق او از خلق من نیکوتر باشد و سماحت و جوانمردی او از من بیشتر.

زلیخا گفت: «صدقت» راست گفתי، یوسف علیه السلام گفت:

"كَيْفَ عَلِمْتَ اِنِّي صَدَقْتُ"

از کجا دانستی راستی گفتار مرا؟ زلیخا گفت:

"لَا اِنَّكَ حِيْنَ ذَكَرْتَهُ وَقَعَ حُبُّهُ فِى قَلْبِى"

به جهت آن که چون یاد او کردی دوستی او در دل من جای گرفت. حق تعالی به یوسف علیه السلام وحی فرمود که:

"اِنَّهَا قَدْ صَدَقَتْ وَاِنِّى قَدْ اَحْبَبْتُهَا بِحُبِّهَا مُحَمَّدًا"

به تحقیق که او راست گفت و من او را دوست خود گرفتم به جهت دوستی به محمد صلی الله علیه و آله و سلم پس امر کرد یوسف علیه السلام را تا به زلیخا متزوج شد و از این احادیث مفهوم می شود که به مجرد ذکر آن حضرت و استماع آن و توسل به او بدون صلوات بر آن حضرت موجب برآوردن مرام و مقاصد می شود. به هر حال

به واسطه ی صلوات بر آن حضرت و آل و اهل بیت آن بزرگوار متوسل به ایشان شوند و بعد از آن طلب حاجت کنند. به این نوع که:

اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ افْعَلْ بِي كَذَا وَ كَذَا.

جابر از امام صادق علیه السلام روایت کرده که: فرشته ای از فرشتگان از حق تعالی درخواست کرد تا شنیدن آواز بندگان را به او کرامت فرماید. حق تعالی به او ندا داد که هر چه بندگان گویند او شنود تا روز قیامت و هیچ بنده مؤمن نگوید که "صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ"

مگر که این فرشته گوید:

"وَ عَلَيْكَ السَّلَامُ"

و بعد از آن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را گوید که

"أَنْ فُلَانًا يَقْرُوكَ السَّلَامُ"

فلان بنده ی مؤمن بر تو سلام می فرستد آن حضرت گوید:

"عَلَيْهِ السَّلَامُ"

سلام خداوند بر او باد.

از امیر المؤمنین علیه السلام مروی است که قوت سمع اصوات را به چهار مخلوق داده اند و آن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم است و جنت و نار و حور العین. پس هر گاه بنده ای بعد از فراغ نماز صلوات بفرستد بر آن حضرت و سؤال بهشت کند و از خداوند پناه ببرد از آتش و درخواست تزویج حورالعین کند دعای او مستجاب شود و هر که سؤال بهشت کند بهشت گوید:

ص: ۴۰

" يَا رَبِّ اعْطِ عَبْدَكَ مَا سَأَلَكَ "

بار خدایا بنده تو آنچه طلبیده به او عطا کن و هر که از آتش پناه به خدا برد آتش گوید:

" يَا رَبِّ اجِرْ عَبْدَكَ مِمَّا اسْتَجَارَكَ مِنْهُ "

خداوندا آنچه بنده از آن زینهار خواست وی را زینهار بده

و هر که سؤال حوریان کند ایشان گویند:

" يَا رَبِّ اعْطِ عَبْدَكَ مَا سَأَلَكَ "

محمد بن مسلم از دو امام باقر و صادق علیهما السلام نقل کرده که فرمودند:

" مَا فِي الْمِيزَانِ شَيْءٌ أَثْقَلُ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَإِنَّ الرَّجُلَ لِيُوضَعَ عَمَلُهُ فِي الْمِيزَانِ فَيَمِيلُ بِهِ فَيَخْرُجُ الصَّلَاةُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَيَضَعُهَا فِي مِيزَانِهِ فَيَتَرَجَّحُ بِهِ "

هیچ چیز در ترازوی عمل وی نهند راجح نشود و صلواتی را که آن مرد بر او و بر آل او فرستاده باشد در کفه ترازوی عمل او نهند راجح شود.

هشام بن سالم از امام صادق علیه السلام به روایت کرده که فرمودند:

"لَا يَزَالُ الدُّعَاءُ مَحْجُوبَةً حَتَّى يُصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ"

دعا همیشه در پرده باشد یعنی مستجاب نشود تا آنکه بر محمد و آل محمد صلوات بفرستد و نیز از آن حضرت مروی است که

ص: ۴۱

"مَنْ دَعَا وَ لَمْ يَذْكُرِ النَّبِيَّ رَفَّرَفَ الدُّعَاءَ عَلَى رَأْسِهِ فَآتَا ذِكْرَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ رَفَعَ الدُّعَاءَ"

هر که دعا کند و ذکر و یاد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نکند آن دعا بر بالای سر او پرواز کند و به آسمان نرود که موضع قبول و اجابت است مگر به ذکر آن حضرت و آل او. چون داعی متذکر به نام آنان گردد به مرتبه قبول رسد و نیز از آن پس حضرت منقول است که:

"مَنْ كَانَتْ لَهُ إِلَى اللَّهِ حَاجَةٌ فَلْيَبْدَأْ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ثُمَّ يَسْأَلْ حَاجَتَهُ ثُمَّ يَخْتِمُ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَكْرَمُ مَنْ أَنْ يَقْبَلَ الطَّرْفَيْنِ وَ يَدَعَ الْوَسْطَ إِذَا كَانَتْ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَا يَجِبُ عَنْهُ"

هر که را به خدا حاجتی باشد باید که ابتدا کند به صلوات بر محمد و آل محمد و بعد از آن حاجت خود را از او بخواهد و ختم آن کند به صلوات بر محمد و آل محمد پس به درستی که حق تعالی از آن بزرگوار تر و کریم تر است که هر دو طرف دعا را اجابت کند و میان واگذارد چه صلوات بر محمد و آل محمد در حجاب نمی ماند و در معرض قبول می افتد.

یا سید الأنام درود جناب تو ++ ورد زبان ماست مه و سال و صبح و شام

نزدیک تو چه تحفه فرستیم ما ز دور ++ در دست ما همین صلواتست و السلام (۱)

ص: ۴۲

۱- منهج الصادقین ۷/ ۳۵۵-۳۶۴

هنگامی که خداوند این سوره را نازل کرد پیامبر خود را صلی الله علیه و آله و سلم یادآوری فرموده و در وسط سوره عظمت او را مقرر کرده و او را به تعظیمی یاد کرده که تعظیمی در مقابل او نیست پس فرمودند:

"ان الله و ملائکته یصلون علی النبی"

که معنای او این است و خداوند درود می فرستد بر نبی صلی الله علیه و آله و سلم او را ثنا و ستایش جمیل تمجید فرموده و ملائکه او بر او درود می فرستند به بهترین مدح و ثنا و برای او به پاکترین دعا، او را دعاء می کنند

"ان الله و ملائکته یصلون علی النبی"

ابوحمره ی شمالی گوید: سُدّی و حمید بن سعد انصاری و برید بن ابی زیاد از عبد الرحمن بن ابی لعلی و از کعب بن عجره روایت کند که گوید: هنگامی که آیه شریفه نازل شد گفتیم: یا رسول الله ما این سلام را شناختیم پس صلوات و درود بر تو چگونه است؟ فرمودند بگوئید:

"اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
وَ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ"

از عبدالله بن مسعود مروی است که گفته:

ص: ۴۳

هنگامی که درود و صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می فرستید پس بهترین درود را بفرستید به درستی که شما نمی دانید این فضیلت را "و الا به بهترین وجه ذکر می کردید" گفتند: ما را آگاه کن از آن. گفت: بگوئید:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَإِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ
مُحَمَّدَ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ إِمَامَ الدِّينِ وَقَائِدَ الْخَيْرِ وَرَسُولَ الرَّحْمَةِ اللَّهُمَّ أبعْثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً
يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ
إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

از ابی بصیر مروی است که از امام صادق علیه السلام درباره ی این آیه پرسیدم که چگونه صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: ای ابا محمد او را در آسمان های بالا به پاکی یاد کنند و او را بشویند. ابی بصیر گوید: عرض کردم شناختم چگونه صلوات

بر او را، پس چگونه است تسلیم بر آن حضرت؟ فرمود: تسلیم شدن در برابر امور و دستورات آن حضرت. پس بنابراین معنای گفتار پروردگار که فرموده: "وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا"

انقیاد باشید برای امر او. یعنی در برابر او امر او منقاد باشید و سعی و کوشش کنید در طاعت و فرمان او و در تمام چیزهایی که شما را به آن امر می کند اطاعت نمائید.

بعضی گفته اند: معنای او این که سلام کنید بر او به دعا، یعنی بگوئید

"السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ"

ص: ۴۴

و از انس بن مالک است که ابی طلحه گوید وارد بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم شدم او را ندیدم مثل چنین روزی خوشحال باشد. گفتم: یا رسول الله من تو را هرگز به این خوشحالی ندیده بودم. فرمودند: چرا خوشحال نباشم و حال آنکه جبرئیل علیه السلام نزد من آمد و گفت: خداوند متعال فرمود: کسی که یک بار صلوات بفرستد ده صلوات بر او می فرستم و ده سیئه از او برطرف می کنم و ده حسنه برای او بنویسم. (۱)

ثم ذکر ما فضل الله نبيه صل الله عليه وآله فقال: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا قَالَ: صلوات الله عليه تزكية له و ثناء عليه و صلواه الملائكة مدحهم له و صلوه الناس دعائهم له و التصديق و الاقرار بفضله: و قوله: و سلموا تسليما یعنی سلموا به بالولاية و بما جاء به (۲)

سپس ذکر نموده آنچه که خداوند متعال پیامبر خود صلی الله علیه و آله و سلم را به آن فضیلت داده. پس فرموده است (در قرآن خود) خداوند و فرشتگانش صلوات و درود بر

پیغمبر می فرستند. ای کسانی که ایمان آورده اید (شما هم) صلوات و درود بفرستید و سلام بر او کنید که یک نوع تسلیم یا منقاد و مطیع آن حضرت شدن است یک نوع تسلیمی که صلوات خدا بر آن حضرت تزکیه و پاک کردن «و منزّه بودن هر عیب و نقصی» است و ثناء و تمجید کردن و درود و صلوات

ص: ۴۵

۱- مجمع البیان ۴/ ۳۶۸

۲- تفسیر قمی ۲/ ۱۹۶ - تفسیر صافی ۲/ ۳۶۴ - نور الثقلین ۴/ ۳۰۰

ملائکه مدح آنان است و صلوات مردم دعا برای آنان و تصدیق و اقرار به فضیلت آن حضرت است و کلمه سلموا تسلیما یعنی تسلیم او شوید به ولایت او آنچه که از جانب خدا عطاء شده است.

عن ابی مریم النصارى عن أبی جعفر علیه السلام

قال: قلت له: کیف كانت الصلاة على النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال:

«لَمَّا غَسَلَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ كَفَّته سَجَّاهُ ثُمَّ أَدخَلَ عَلَيْهِ عَشْرَةَ فِدَارِوا حَوْلَهُ ثُمَّ وَقَفَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَسْطِهِمْ فَقَالَ:

"إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا"

فيقول القوم كما يقول حتى صلى عليه اهل المدينة و اهل العوالي».

عن جابر عن ابی جعفر علیه السلام قال: «لما قبض رسول الله صل الله علیه وآله صلت علیه الملائکه و المهاجرون و الانصار فوجا فوجا» قال: و قال أمير المؤمنين علیه السلام سمعت رسول الله صل الله علیه وآله يقول فی صحته و سلامته: انما انزلت هذه الايه فی الصلاه علی بعد قبض الله لی:

"إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَ سَلِّمُوا تَسْلِيمًا"

ترجمه: ابی مریم انصاری از امام باقر علیه السلام روایت کرده که گوید به امام باقر علیه السلام عرض کردم چگونه بود نماز بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند هنگامی که امیر المؤمنین علیه السلام آن حضرت را غسل داد و کفن نمود روی او را پوشانید سپس

ص: ۴۶

عشیره ی آن حضرت کنارش جمع شدند سپس امیر مؤمنان علیه السلام طب در میان آنها ایستاد پس از آن فرمود خدا و فرشتگانش درود و صلوات بر پیغمبر می فرستند ای کسانی که ایمان آورده اید شما هم بر او درود بفرستید و سلام کنید بر او یک انو سلامی یا یک نوع تسلیم و انقادی داشته باشید برای او پس قوم همانی را گفتند که حضرت گفت اهل مدینه و حوالی آن مدینه از جابر روایت شده که امام باقر و فرمودند: هنگامی که رسول گرامی صلی الله علیه و آله و سلم قبض روح شدند ملائکه و محاجرین و انصار گروه گروه بر آن حضرت نماز خواندند امیر المؤمنان علیه السلام فرمودند من شنیدم از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که در حال صحت و سلامتی خود می فرمود همانا این آیه نازل شده است در نماز بر من بعد از قبض روحم و آیه این است إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ...

عن سعد ان ابن مسلم عن أبی بصیر قال: سالت ابا عبد الله علیه السلام عن قول الله عزوجل:

" إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا " قال:
الصلوة عليه و التسليم له فى كل شىء جاء به عن موسى بن جعفر عليه السلام قال: قال الصادق
جعفر بن محمد عليه السلام من صلى على النبى و آله فمعناه انى انا على الميثاق و الوفاء الذى
قبلت حين قوله:

"الست بربكم قالوا بلى".

ص: ٤٧

سعد از ابن مسلم از ابى بصير نقل كند كه ابى بصير گوید: از امام صادق عليه السلام پرسیدم
درباره گفتار خداوند كه مى فرماید خدا و ملائكه اش درود و صلوات مى فرستند بر پيغمبر،
اى مؤمنان شما هم بر او صلوات و درود بفرستيد و سلام كنيد بر او يا تسليم او باشيد فرمودند
درود و صلوات بر آن حضرت و سلام و تسليم شدن در هر جائى براى آن حضرت آمده
است و لازم است.

از امام موسى بن جعفر عليه السلام روايت شده است كه فرمودند: امام صادق عليه السلام
فرمودند كسى كه بر پيامبر صلى الله عليه و آله و سلم درود بفرستد معنای او اين است كه
من بر آن ميثاقى كه در عالم ذر دارم از من گرفته شده است وفا دارم در آن وقتى كه خداوند
فرمود: آيا من پروردگار شما نيستم گفتند بلى. عن ابى المغيرة قال: سمعت أبا الحسن: يقول:
من قال فى دبر صلاة الصبح و صلاة المغرب قبل أن يثنى رجله او يكلم احدا

" إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا "

اللهم صلّ على محمد و ذريته قضى الله له مائه حاجه سبعين فى الدنيا و ثلاثين فى الآخرة.

قال: قلت: ما معنى صلاة الله و ملائكته و صلاة المومنين؟ قال: صلاة الله رحمه من الله و صلاة الملائكة تزكيه منهم و صلاة المومنين دعاء منهم له

از ابی مغیره نقل شده که گفت: من از امام هفتم علیه السلام (یا امام هشتم) شنیدم که فرمودند کسی بعد از نماز صبح و نماز مغرب قبل از آن که زانوهای خود را تا

ص: ۴۸

کند یا با کسی حرف بزند بگوید "إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا" اللهم صل على محمد و ذرئته.

خداوند صد حاجت او را بر آورد که هفتاد حاجت در دنیا و سی حاجت در آخرت باشد راوی می گوید گفتیم: معنای درود و صلوات خداوند و ملائکه و مؤمنین چیست؟ فرمودند صلوات خداوند رحمت است برای آن حضرت و درود ملائکه یک نوع پاک کردن است از جمیع عیوب و نواقص و صلوات مؤمنین هم دعاء است برای آن حضرت.

عن ابی جعفر علیه السلام قال: إن ملكا الله من ملائكة سال الله أن يعطيه سمع العباد فاعطاه فذلك الملك قائم حتى تقوم الساعة ليس احد من المؤمنين يقول: صلى الله على محمد و آله و سلم الا و قال الملك: و عليك السلام ثم يقول الملك: يا رسول الله إن فلانا يقرئك السلام فيقول رسول الله و عليه السلام.

ترجمه: امام باقر علیه السلام فرمودند: فرشته ای از فرشتگان خداوند از خداوند سؤال کرد عطا می کنی صدایی به من تا به جمیع بندگان برسانم. خداوند هم به او عطا فرمود: پس آن ملک تا روز قیامت ایستاده است و هیچ موقعی نیست مگر این که کسی می گوید صلَّ اللهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَآنَ مَلِكٍ گودید و بر تو هم سلام سپس آن ملک گوید یا رسول الله
فلان کس به شما سلام رسانید پس رسول خدا می فرماید و بر او سلام باد.

ص: ۴۹

عن علی بن الجعد عن شعب عن الحكم قال: سمعت ابن ابي لیلی يقول لیقنی کعب بن عجره
فقال: ألا أهدی لك هدیة؟ قلت: بلی قال: إن رسول الله صل الله علیه و آله خرج الینا فقلت:
یا رسول الله قد علمنا کیف السلام علیک فکیف الصلاة علیک؟ فقال:

"قولوا: اللهم صل علی محمد و آل محمد كما بارکت علی ابراهیم و آل ابراهیم إنک حمید
مجید"

ترجمه شعب بن حکم گوید: شنیدم از ابن ابی لیلی که می گفت مرا کعب بن شجره ملاقات
کرد پس گفت: آیا به تو هدیه ای ندهم؟ گفتم: چرا گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله
و سلم به سوی ما آمد: من عرض کردم یا رسول الله چگونه است سلام بر شما پس چگونه
است درود بر شما؟ فرمود بگوئید: "اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَي
إِبْرَاهِيمَ وَ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ"

الاحتجاج الطبرسی «عن أمير المؤمنين عليه السلام في قوله تعالى: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ
عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا».

قال: «لهذا الایه ظاهر و باطن فالظاهر قوله "صَلُّوا عَلَيْهِ" و الباطن قوله:

"و سَلِّمُوا تَسْلِيمًا" أَيْ سَلِّمُوا لِمَنْ وَصَّاهُ وَ اسْتَخْلَفَهُ وَ فَضَّلَهُ عَلَيْكُمْ وَ مَا عَهَدَ بِهِ إِلَيْهِ تَسْلِيمًا وَ
هَذَا مِمَّا أَخْبَرْتُكَ أَنَّهُ لَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا مَنْ لَطْفَ حُسِّهِ وَ صَفَا ذَهْنَهُ وَ صَعَّ تَمْيِيزَهُ».

ترجمه: در احتجاج شیخ طبرسی رحمت الله از امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده که در مورد گفتار خداوند که می فرماید خداوند و ملائکه اش درود می فرستند بر

ص: ۵۰

پیغمبر ای کسانی که ایمان آورده اید بر پیغمبر درود بفرستید و سلام کنید یک نوع سلامی که منقاد و مطیع باشد یک نوع منقادی.

فرمود این آیه یک معنی ظاهری دارد یک معنای باطنی پس معنی ظاهری او اینکه بر آن حضرت درود بفرستد و معنای باطنی او این است که و سلام کنید بر او یک نوع سلام یعنی تسلیم شود برای پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم برای وصی آن حضرت که او را جانشین خود گردانید به اذن الله و بر شما او را فضیلت داد و آنچه که در حق او عهد و پیمان کرده یک نوع تسلیم و منقاد است و این از آن چیزهای است که به تو خبر دادم که تأویل و معنای او را نمی داند مگر کسی که حس کنجکاوی و لطیف و ذهن او باصفا و تمیز باشد.

و من طریق المخالفین: ما رواه البخاری فی الجزء الرابع قال: حدثنی عبد الله بن عیسی سمع عبد الرحمن بن ابی لیلی قال: لیقنی کعب بن عُجره فقال: ألا اهدی لک هدیه سمعتها من النبی صلی الله علیه و آله و سلم فقلت یک فأهدها لی فقال: سألنا رسول الله صل الله علیه و آله فقلنا یا رسول الله کیف الصلاه علیکم اهل البیت فان الله قد علمنا کیف نسلم؟ قال: «قولوا اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمیدٌ مجیدٌ».

ترجمه: از طریق مخالفین (سنی ها) هم روایت کرده بخاری در جزء چهارم کتاب خود (صحیح بخاری) که عبد الله بن عیسیٰ مرا حدیث نمود که از عبد الرحمن بن ابی لیلی شنیده بود که گفت: شنیدم از ابن ابی لیلی که می گفت مرا

ص: ۵۱

کعب بن عُجره ملاقات کرد پس گفت: آیا به تو هدیه ای ندهم؟ گفتم: چرا گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به سوی ما آمد: من عرض کردم یا رسول الله چگونه است سلام بر شما پس چگونه است درود بر شما؟ فرمود بگوئید: اللهم صل علی محمد و آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و آل ابراهیم إنک حمید مجید"

عن الحکم عن ابن ابی لیلی عن کعب بن عجره قیل: یا رسول الله اما السلام علیک فقد عرفناه فکیف الصلاه علیک؟ قال: «قولوا اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم إنک حمید مجید اللهم بارک علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم إنک حمید مجید».

الثعلبی فی تفسیره فی قوله تعالی: "إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ" قال: أخبرنا ابو طالب محمد بن أحمد بن عثمان بن الفرّج بن الازهر البغدادی قوم علینا واسط قال: أخبرتی ابو الحسن علی بن محمد ابن عرفه بن لؤلؤ قال حدثنی عمر بن محمد القافلانی قال: حدثنی عمر بن خلف الحدادی قال: حدثنی عبد الله الرحمن بن قیس ابو معاویه قال: حدثنی عمر بن ثابت عن یزید بن ابی زیاد عن عبد الرحمن بن عاد عن ابی ایوب الأنصاری قال: رسول الله صل الله علیه و آله صَلَّيْتُ الْمَلَائِكَةَ عَلَيَّ وَ عَلَيَّ عَلَيَّ سَبْعَ سِنِينَ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ لَمْ يَصَلِّ مَعِيَ أَحَدٌ غَيْرَهُ (۱)

۱- تفسیر البرهان ۳۰۵/۶

ثعلبی که از دانشمندان سنی است در تفسیر خودش درباره گفتار خداوند می فرماید: خداوند و ملائکه بر پیغمبر درود و صلوات می فرستند: گوید به ما خبر داد ابوطالب محمد بن احمد بن عثمان بن فرج بن ازهر بغدادی که گروهی بر ما واسطه بودند: گوید به من خبر داد ابو حسن علی بن محمد ابن عرفه بن لؤلؤ گفت به من خبر داد عمر بن محمد قافلایی و او گوید حدیث نمود مرا عمر بن خلف حدادی و او گفت حدیث کرد مرا عبد الله الرحمن بن قیس ابو معاویه و او گفت مرا حدیث کرد عمر بن ثابت و او از یزید بن ابی زیاد و او از عبد الرحمن بن عاد و او از آبی ایوب انصاری و او از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود ملائکه بر من و بر علی هفت سال صلوات می فرستادند و بدرستی که غیر از علی علیه السلام را با من کس دیگری را صلوات فرستادند [البته این حرف به این معنای نیست که بر سایر امامان علیه السلام صلوات نفرستادند بلکه مصداق کاملش ما هستیم و ائمه علیهم السلام هم قطعاً هستند.]

صلواه الله سبحانه علی النبی صلی الله علیه و آله و سلم ما یفعله به من اعلام درجاته وقع منزله و یعظم شأنه و غیر ذلك من انواع کراماته و صلوه الملائکه علیه مسألتهم الله عزاسمه أن یفعل به مثل ذلك صلوا علیه آی: قولوا اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم «و سلموا» له فی الأمور «تسلیمه» ای انقاد و الأمره و أطیعوه او سموا علیه بان تقولوا السلام علیک یا رسول الله. (۱)

صلوات و درود خداوند سبحان بر نبی مکرم صلی الله علیه و آله و سلم غافل نمی کند ما را از اعلائی درجات آن بزرگوار واقع می سازد منزلتهای آن حضرت و بزرگی می دارد شان آن حضرت را در میان همه مخلوقات خود) والی غیر ذالک از انواع کرامات آن حضرت و صلوات ملائکه بر آن حضرت اینکه از خداوند درخواست می کنند که همانند آن را انجام دهند در حق حضرتش و درود بفرستید بر آن حضرت یعنی بگوئید: اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم و آل ابراهیم و در تمام امور در برابر دستورات آن حضرت تسلیم و منقاد باشید یعنی انقیاد امر آن حضرت و آن حضرت را اطاعت کنید و بر او سلام کنید و اینکه بگوئید السلام علیک یا رسول الله.

در موضوع صلوات بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم

اولاً باید صلوات به ضمیمه آل باشد چنانچه در امالی صدوق است به اسناد از ابان بن ثعلب از حضرت امام محمد باقر علیه السلام از آباء طیبین خود از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم که فرمود:

"مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ عَلِيٍّ لَمْ يَجِدْ رِيحَ الْجَنَّةِ وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ خَمْسِ مِائَةِ عَامٍ وَثَانِيًا"

صلوات بر آن حضرت واجب است در تشهد نماز و بدون صلوات نماز باطل است مگر فراموش کند که باید اگر محلش نگذشته برگردد و اگر گذشته بعد از نماز قضا کند و سجده

سهو هم بکند و در موقع ذکر اسم مبارک آن حضرت باید صلوات فرستاد چنانچه در کافی از آن حضرت روایت کرده فرمودند:

ص: ۵۴

" مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ دَخَلَ النَّارَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ.

کسی که من در نزد او یاد شوم و بر من صلوات نفرستد پس داخل آتش خواهد بود پس از خدا خیلی دور است (البته عمدا نه سهواً).

و نیز فرمود: و مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَنَسِيَ الصَّلَاةَ عَلَيَّ خَطِيئَةٌ بِهِنَّ طَرِيقَ الْجَنَّةِ "

کسی که من در نزد او ذکر شوم و صلوات فرستادن را یادش برود پس از راه خطاء به بهشت رفته است.

و در ثواب صلوات اخبار بسیار داریم. در کافی از عده ای از حباب مُسنداً از حضرت امام صادق علیه السلام روایت فرمودند:

" مَنْ صَلَّى عَلَيَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ أَلْفَ صَلَاةٍ فِي أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ لَمْ يَبْقَ شَيْءٌ مِمَّا خَلَقَهُ اللَّهُ إِلَّا صَلَّى عَلَيَّ أَلْفَ صَلَاةٍ لِمَا خَلَقَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَصَلَوَهُ مَلَائِكَتَهُ فَمَنْ لَمْ يَرْغَبْ فِي هَذَا فَهُوَ جَاهِلٌ مَغْرُورٌ قَدْ بَرَّءَ اللَّهُ مِنْهُ وَرَسُولُهُ وَأَهْلُ بَيْتِهِ وَأَزْوَاجُهُ صَادِقِينَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ رَوَيْتُ كَرْدَةَ أَنْدَ فَرَمُودَ مَا فِي الْمِيزَانِ شَيْءٌ أَثْقَلَ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَتَلَوْضَعُ أَعْمَالَهُ فِي الْمِيزَانِ غَيْرِ ذَلِكَ "

از اخبار کثیره مخصوصاً بعد از نمازها و در قنوت نماز و در رکوع و سجود نمازها قبل از دعا و بعد از دعا و موارد دیگر بسیار است. (۱)

ص: ۵۵

۱- اطيبي البيان ۵۲۳/۱

الأولى الصلاة الدعاء يقال في اللغة صلى عليه اي دعا له و هذا المعنى غير معقول في حق الله تعالى فانه لا يدعوله لان الدعاء للغير طلب نفعه من ثالث فقال الشافعي استهل اللفظ بمعان وقد تقدم في تفسير قوله:

"هو الذي يصلى عليكم وملائكته"

مسئله ی اوّل و حقّ اینکه صلاه و صلوات دعا باشد در لغت صلی علیه یعنی دعا برای کسی کنید و این معنی معقول نیست در حق تعالی پس ناچار باید برای خدا دعا نکرد چون خدا که نیاز به دعا ندارد و دعا برای غیر، طلب منفعت است برای شخص سوم که در این باره شافعی که پیشوای شافعیین است گفته است ظاهر می شود لفظ به معانی و سابقاً گذشت در تفسیر قول پروردگار که می فرماید همان کسی است که با ملائکه خود بر شما صلوات می فرستند.

والذی تزیده ههنا هو ان الله تعالى قال هناك: هو الذی یصلی علیکم و ملائکته جعل الصلاه الله و عطف الملائکته علی الله و منها جمع نفسه و ملائکته و أسند الصلاه اليهم فقال «یصلون» وفيه تعظیم النبی علیه الصلاه والسلام و هذا لان افراد الواحد بالذکر و عطف الغير علیه یوجب تفضیلا للمذکور علی المعطوف كما أن الملك إذا قال يدخل فلان و فلان ایضا يفهم منه

تقديم لا يفهم لو قال فلان و فلان يدخلان إذا علمت هذا فقال في حق النبي صلى الله عليه و آله و سلم إنهم يصلون اشاره الى انه في الصلاة على النبي صلى الله عليه و آله و سلم كالأصل و في الصلاة على المؤمنين الله يرحمهم ثم إن الملائكة يوافقونه فهم في الصلاة على

ص: ٥٦

النبي صلى الله عليه و آله و سلم يصلون بالاضافه كائنها واجبه عليهم أو مندوبه سواء صل الله عليه اولم يصل و في المؤمنين ليس كذلك

آن چه که معنا را در این جا زیاد می کند این که خداوند متعادل در آنجا فرمود: آن کس که او و ملائکه اش بر شما صلوات می فرستند و ملائکه را لطف بر خداوند کرده و در اینجا یک نوع جمع نفسی است که خود و ملائکه را با هم آورده و ملائکه را اسناد داده به معصومین علیهم السلام که فرمود يصلون آن ها هم درود می فرستند و این امر تعظیم پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم است و این مطلب که اول خداوند را ذکر کرده که فرموده خدا درود می فرستد بعد هم ملائکه را عطف کرده این خود موجب تفضیل و فضیلت است برای معصومین علیهم السلام و همچنان که وقتی پادشاهی می گوید فلانی و فلانی وارد شوند مفهوم این حرف اینکه تقدم مفهوم نمی شود اگر بگوید فلانی و فلانی وارد شوند حال، وقتی این مطلب را در حق نبی مکرم فهمیدی پس در حق پیغمبر گفته است آنها هم درود می فرستند این اشاره به این است که در صلوات بر پیامبر مانند اصل است و بر صلوات مؤمنین خداوند در حق آنها ترحم می کند سپس ملائکه او با او در این امر موافقت می کنند که بر نبی صلوات بفرستند کلمه يصلون اضافه می کند گویا بر آنها هم واجب است یا مستحب است که صلوات بفرستند چه خداوند صلوات بفرستند یا نه و در مؤمنین چنین نیست.

والمسأله الثانيه هذا دليل على مذهب الشافعي لأن امر للوجوب فتجب الصلاه على النبي صلى الله عليه وآله وسلم ولا تجب في غير التشهد فتجب في التشهد.

مسئله دوم: اين دليل است بر مذهب شافعي چون امر برای وجوب است، پس صلوات بر پيغمبر در تشهد فقط واجب است.

والمسأله الثالثه سئل النبي صلى الله عليه وآله وسلم كيف نصلي عليك يا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فقال «قولوا اللهم صل على محمد و على آل محمد كما صليت على ابراهيم و على آل ابراهيم وبارك على محمد و على آل محمد كما باركت على ابراهيم و آل ابراهيم انك حميد مجيد».

مسئله سوم: از پیامبر سؤال شد چگونه بر تو صلوات بفرستیم یا رسول الله؟ فرمودند بگوئید: اللهم صل على محمد و على آل محمد كما...

المسأله الرابعه: اذا صلى الله وملائكته عليه فأى حاجه إلى صلاتنا به نقول الصلاه عليه ليس لحاجته اليها والا فلا حاجه الى صلاه الملائكه مع صلاه الله عليه و انما هو الأظهار تعظيمه كما أن الله تعالى اوجب علينا ذكر نفسه و الاحاجته له اليه و انما هو الأظهار تعظيمه منا شفقته علينا لبئنا عليه ولهذا قال عليه السلام «من صلى على مره صل الله عليه عشره»

مسئله چهارم: وقتی که خداوند و ملائکه اش درود می فرستند بر رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم و سلم برای ما چه حاجتی و چه نیازی است که صلوات بفرستیم؟

می گوئیم درود بر پیغمبر نیازی به صلوات ملائکه ندارد با اینکه همان صلوات خداوند که می فرستد کافی است و همانا این صلوات به خاطر اظهار تعظیم آن

ص: ۵۸

حضرت است همچنان که خداوند بر ما واجب فرموده و با اینکه آن حضرت به صلوات فرستادن ما نیازی ندارد و این به خاطر این اظهار تعظیم آن حضرت است تا شفقت و مهربانی ما را نسبت به آن حضرت ببینند.

لهذا حضرت فرمودند: کسی یک با بر من صلوات می فرستد خداوند ده مرتبه بر او صلوات می فرستد.

المساله الخامسة: لم يترك الله النبي صلى الله عليه وآله وسلم تحت منه أمته بالصلاه حتى عوضهم منه بامرهم صلاه على الأمة حيث قال: "و صل عليهم أن صلاتك سکن بهم"

و قوله و سلموا تسليما أمر فيجب ولم يجب في غير الصلاه فيجب فيها و هو قولنا السلام عليك ايها النبي في التشهد و هو حجه على من قال بعد وجوبه و ذكر المصدر للتأكيد كيكمل السلام عليه و لم يوكد الصلاه بهذا التأكيد لأنها كانت موكده بقوله «إن الله و ملائكته يصلون على النبي» (۱)

و مسئله پنجم: اینکه خداوند رها نکرده پیامبرش را زیر نت امتش به صلوات تا بخواهد به خاطر این منت عوض به آن ها بدهد که امت را امر فرموده که بر او درود بفرستد بلکه به واسطه پیامبرش منت بر سر امت نهاده در آنجا که امر می کنید به پیامبرش که بر امت درود بفرست زیرا صلوات و دعای تو برای آنان یک نوع سکون و لطف و مهربانی است.

۱- تفسیر فخر رازی ۲۲۷/۲۶

صلوا علیه و سلموا: ای قولوا الصلاه علی الرسول و السلام و معناه الدعاء بأن یترحم علیه الله و سلم فان قلت الصلاه علی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم واجبه ام مندوب الیها؟ قلت: بل واجبه و قد اختلفوا فی حال وجوبها فمنهم من اوجها کما جرى ذکره و فی الحدیث: من اذکرت عنده فلم یصل علی دخل النار.

جمله صلوا علیه و سلموا درود بر او بفرستید و بر او سلام کنید: یعنی بگوئید درود بر رسول و سلام بر او و معنای او دعا است یعنی رحمت خدا بر او و سلام بر او اگر کسی بگوید صلوات بر پیامبر واجب است یا مستحب می گوئیم واجب است اما در حال وجوب و نحوه و چگونگی او اختلاف کرده اند عده ای از آنها گفته اند. هر جا نام پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برده شود واجب است و در حدیث آمده که فرمود هر کس من نزد او یاد شوم و بر من صلوات نفرستند عمدا پس داخل آتش خواهد شد پس از خدا به دور است.

فأبعده الله و بروی آنه قیل یارسول الله ارایت قول الله تعالی أن الله و ملائکته یصلون علی النبی فقال صلی الله علیه و آله و سلم هذا من العلم المکنون و لولا آتیکم سألتمونی عنه ما أخبرتکم به إن الله و کل بی ملکین فلا اذکر عند مسلم فیصلی علی إلا قال ذانک الملکان لا غفر الله لک و قال الله و ملائکته جوابا لذینک الملکین و لا آذر عند عبد مسلم فلا یصلی علی إلا ذانک الملکان غفر الله لک و قال و ملائکته لذینک الملکین آمین (این قسمت ترجمه اش گذشت)

و منهم من قال: تجب في كل مجلس مره و ان تكرر ذكره كما قيل في آيه السجده و تسميت
العاطس و كذلك في كل دعاء في اوله و آخره و منهم من

ص: ٦٠

اوجبها في العمر مره و كذا قال في اظهار الشهادتين و الذي يقتضيه الاحتياط الصلاه عليه عند
كل ذكر لما ورد من الاخبار [و هو طرف حديث اخرج البخاري في الادب المفرد (٦٤٦) و
ابن حبان (٩٧) و البزار (٣١٦٩) و ابن خزيمة (١٨٨٨)

و عده اي از علماء هستند كه مي گویند در هر مجلس يك بار كافي است صلوات فرستادن
اگر چه چند بار ياد آوري شود كه نظير در آيه سجده و در كسي كه عطسه مي كند و
همچنين در هر دعائي در اولش و آخرش يك بار كافي است و عده اي از علماء مي گویند
در تمام عمر يك مرتبه كافي است [اين حرف قابل قبول ما نيست] و همچنين كسي در
اظهار شهادتين يك بار بگويد البته آنچه احتياط اقتضاء مي كند اينكه صلوات بر پيامبر اكرم
صلي الله عليه و آله و سلم در هر وقت ياد شد بايد صلوات فرستاد به خاطر اخبار و رواياتي
كه آورده شده است.

من حديث آن هريره ان النبي صلى الله عليه و آله و سلم صعد المنبر فقال: آمين، آمين قال:
ان جبرئيل اتاني و فيه و من ذكرت عنده فلم يصل عليك فمات فدخل النار فابعده الله قل:
آمين فقلت آمين

كه اين چند نفر از ابى هريره نقل کرده اند كه گفت رسول خدا صلى الله عليه و آله و سلم
به منبر رفت پس فرمود: آمين آمين فرمود: جبرئيل نزد من آمد و گفت كسي كه تو در نزد

او ياد شوى و بر تو صلوات نفرستد پس بميرد و داخل آتش جهنم شود پس از رحمت خدا به دور است من گفتم آمين.

و «فى اسناده محمد بن عمر و هو صدوق له اوها كما فى التقريب» و باقى رجاله ثقات و لو شواهد كثره تقول بها منها ما اخرجه البخارى فى الاداب المفرد (٦٤٤) من حديث جابر (٩٠٨) باطل اخرجه الطبرانى فى الكبير (٢٧٥٣) من حديث الحسن بن على و قال الهيثمى فى المجمع (٩٣/٧) فيه الحكم بن عبدالله بن خطاب كذاب و قال عنه ابن حجر فى تخريجه (٥٨٥/٣) متروك منها - حديث ابن هريره به لفظ رغم الف اجل ذكرت عنده فلم يصل على اخرجه الترمذى (٣٥٤٥) و احمد (٢٥٤/٢) و الحاكم (٥٤٩/١) و صحيحه ابن حبان (٩٠٨) و قال الترمذى: حسن غريب من هذا الوجه و حديث الحسين بن على به لفظ ان الخيل من ذكرت عنده فلم يصل على: اخرجه الترمذى (٣٥٤٦) و النسائى فى اليوم و الليله و احمد (٢٠١/١) و ابن السينى (٣٨٤) و صحيحه ابن حبان (٩٠٩) و الحاكم (٥٤٩/١) و واقفه الذهبى و قال الحافظ فى الفتح (١٦٨/١١) و لا يقصر عن درجه الحسن و فى الباب احاديث غيرها.

و قوله صلى الله عليه و آله و سلم اللهم صل على آل ابى اوفى ولكن للعلماء تفصيلا فى ذلك و هو انها ان كانت على سبيل التبع كقولك: صلى الله و على نبى و آله فلا كلام فيها و اما اذا افرد غيره من اهل البيت بالصلاه كما يفرد هو فمكروه لأن ذلك

صار شعاراً لذكر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ولأنه يؤدي إلى الاتهام بالرفض قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من كان يومنا باليوم الآخر فلا يقض مواقف التهم. (١)

عن أبي هاشم قال: كنت مع جعفر بن محمد عليه السلام في مسجد الحرام فصعد الوالي [المنبر. أ] يخطب يوم الجمعة فقال:

«إن الله وملائكته يصلون على النبي يا أيها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليماً»

فقال جعفر [عليه السلام. ب]: يا أبا هاشم لقد قال ما لا يعرف تفسيره قال: وسلموا [الولاية / ب] لعلّ تسليماً (٢)

ترجمه: ابی هاشم گوید من با امام صادق علیه السلام بودم در مسجد الحرام پس امام صادق علیه السلام منبر رفتند و خطبه ای خواندند در روز جمعه پس از آن فرمودند خدا و ملائکه اش صلوات می فرستند بر پیامبر ای کسانی که ایمان به خدا آورده اید درود و صلوات بر او بفرستید و بر او سلام کنید و منقاد تسلیم او باشید پس امام صادق علیه السلام فرمود ای ابا هاشم به درستی چیزی را که گفتم تفسیرش غیر از ائمه هدی علیهم السلام گفته نشده و سلموا یعنی تسلیم بشوید برای علی علیه السلام یک نوع تسلیمی در برابر دستورات او.

حدثنا يحيى بن يحيى التميمي قال: قرأ - علي مالك عن نعيم بن عبدالله المجران محمد بن عبد الله بن زيد الانصاري (و عبدالله بن زيد هو الذي كان

۱- تفسیر کثاف ۵۶۶/۳

۲- تفسیر فرات بن ابراهیم الکوفی / ۳۴۲

أرى النداء بالصلاه) أخبره عن ابي مسعود الانصاري، قال: اتانا رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم و نحن في مجلس سعد بن عباده فقال له بشير بن سعد امرنا الله تعالى ان تصلى عليك يا رسول الله فكيف نصلى عليك؟

قال: فسكت رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم حتى تمينا أنه لم يسأله ثم قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم قولوا: "اللهم كما صل على محمد و على آل محمد. كما صليت على آل ابراهيم و بارك على محمد و على آل محمد كما باركت على آل ابراهيم في العالمين أنك حميد مجيد و السلام"

يحيى به يحيى اتميمي گفت: بر مالک قرائت از نعیم بن عبد الله مجمران محمد بن عبد الله بن زید انصاری و عبدالله بن زید آن کسی که شاهد این آیه صلوات بود از ابي مسعود خبر داده که گفت بشیر بن سعد گفت که خداوند تعالی امر کرده به اینکه بر تو صلوات بفرستیم یا رسول الله پس چگونه صلوات بر تو بفرستیم راوی گفت: رسول خدا صلى الله عليه و آله و سلم ساکت شد تا اینکه آرزو می کردیم که ای کاش در این باره از آن حضرت سوال نمی کردیم سپس فرمود: بگوئید خدایا همان طور بر محمد و آل محمد درود بفرست همچنان که بر ابراهیم و آل ابراهیم صلوات فرستادی در جهانیان به درستی که تو ستوده و بزرگواری و السلام.

ص: ۶۴

و كما قد علمتم عن ابي هريره ان رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم قال: من صلى على
واحدہ صلی اللہ علیہ عشرًا. (۱)

و همچنان که دانستید از ابي هريره روايت شده است که رسول خدا صلی اللہ علیہ و آله و سلم فرمودند کسی که یک مرتبه بر من صلوات بفرستد ده مرتبه بر او صلوات می فرستم.
در المنثور از صحيح بخاری و مسلم و ابو داود و ترمذی و نسائی و ابن ماجه و ابن مردويه و روايت ديگري از كعب بن عجره نقل شده که مردی خدمت رسول اکرم صلی اللہ علیہ و آله و سلم عرض کرد:

أما السلامُ عليك فقد علمنا فكيف الصلاةُ عليك.

سلام بر تو را می دانیم که چگونه است اما صلوات بر شما باید چگونه باشد؟
فرمودند:

"اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ
بارك على محمد و على آل محمد كما باركت على آل إبراهيم انك حميد مجيد".

نویسنده تفسیر در المنثور علاوه بر حدیث مذکور ۱۸ حدیث دیگر نقل کرده که در همه ی
آن ها تصریح شده آل محمد را باید ملحق کرد به صلوات.

۱- صحیح بخاری ۲۰۸/۱ ترجمه ی این روایات در بحث و موضوع اخبار خواهد آمد ان شاء الله

این احداث را در کتب معروف و مشهور عامه از گروهی از صحابه از جمله ابن عباس و طلحه و ابو سعید خدری و ابو هریره و ابو مسعود انصاری و بریده و امیرالمومنین علیه السلام نقل کرده است. (۱)

صحیح بخاری که معروف ترین منابع حدیث سنی ها است روایات زیادی در این زمینه نقل کرده.

در صحیح بخاری دو روایت در این زمینه آمده ۳۰۵/۱ باب الصلاه علی النبی، عجب است که در همین کتاب بخاری با این که در این دو حدیث، چند بار محمد و آل را با هم ذکر کرده اما عنوانی را که برای باب انتخاب کرده باب الصلاه علی النبی علیه و سلم است، بدون آل و این نکته هم قابل توجه است که در بعضی از روایات شیعه حتی کلمه علی میان محمد و آل محمد جدائی نمی افکند بلکه کیفیت صلوات به این کیفیت است: "اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ". ابن حجر در صوائق محروقه ی خود چنین نقل کرده که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: لَا تُصَلُّوا عَلَيَّ الصَّلَاةَ التَّبْرَاءَ فَقَالُوا وَ مَا الصَّلَاةُ التَّبْرَاءُ قَالَ تَقُولُونَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ تَمْسِكُونَ بَلْ قُولُوا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. هرگز بر من صلوات ناقص نفرستید. عرض کردند: صلوات ناقص چیست؟ فرمود: اینکه بگوئید اللهم صل علی محمد و ادامه ندهید بلکه بگوئید اللهم صل علی محمد و آل محمد. (۲) به خاطر همین روایات است که

جمعی از فقهای بزرگ عامه اضافه ی (سنی ها) آل محمد را بر نام آن حضرت در تشهد نماز واجب می شمردند که مرحوم علامه ی حلی رحمه الله علیه در کتاب تذکره در بحث تشهد این قول را علاوه بر همه علماء شیعه از علمای عامه از قبیل احمد حنبل و بعضی از شافیه نقل می کند حال آیا فرستادن صلوات بر پیامبر واجب است یا نه (کما این که اشاره شد) و اگر واجب است در کجا واجب می باشد؟ این سوالی است که فقها به آن پاسخ می دهند "در مبحث فقهی خواهد آمد ان شاء الله تعالی" تمام فقها، آل آن حضرت را در تشهد اول نماز و دوم واجب می دانند و در غیر آن مستحب. (گذشت که واجب است) و علاوه بر احادیثی که از طرف اهل بیت علیهم السلام در این زمینه رسیده در کتب عامه نیز روایاتی که دال بر وجوب صلوات است بسیار است از جمله در روایتی عایشه می گوید:

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ إِلَّا بِطَهْرٍ وَبِالصَّلَاةِ عَلَيَّ

نماز بدون طهارت و درود بر من قبول نخواهد بود. (۱)

از فقهای عامه: شافعی آن را در تشهد دوم واجب می داند و احمد حنبل در یکی از دو روایت که از او نقل شده و جمعی دیگر از فقها ولی بعضی مانند ابو حنیفه که اشاره شد آن را واجب نمی داند. (۲)

۱- بحار ۲۷۸ / ۸۲ باب صلاه على النبى

۲- تذکره علامه ۲۷۸ / ۱

و جالب این است که شافعی همین فتوا را در شعر معروفش آورده است و حتی صلوات فرستادن بر اهل بیت علیهم السلام را نیز لازم و واجب می شمرد در آنجا که می گوید:

يا أهل بيِّتِ رسولِ اللهِ حُبُّكُمْ ++ فَرَضُ مِنَ اللهِ فِي الْقُرْآنِ أَنْزَلُهُ

كفائكم من عظيم القدر أنكم ++ من لم يصل عليكم لا صلاه له

ای اهل بیت رسول الله محبت شما از سوی خداوند در قرآن واجب شده است در عظمت مقام شما همین بس که هر کس بر شما صلوات نفرستد نمازش باطل است. (۱)

ص: ۶۸

۱- (الغدیر شرح المواهب زرقانی ج ۷ و جمعی دیگر آورده)

موضوع سوم: بحث فقهی صلوات

بحث فقهی صلوات

ص: ۶۹

همان طوری که سابقا اشاره شد صلوات در نماز واجب است (۱) و حال نظرات فقها و دانشمندان عامه (سنی ها) را در این مبحث ذکر می کنیم که صلوات جزء واجبات است و به طور مسلم از دیدگاه علمای شیعه بالاتفاق و بعضی از علمای مذاهب دیگر او را در ردیف

واجبات نماز به حساب آورده اند به این معنا که اگر عمدا نماز گذار صلوات را نیاورد مسلماً نمازش باطل است که واجبات نماز از این قرار است.

۱- نیت ۲- قیام ۳- تکبیره الاحرام ۴- قرائت ۵- سجود ۶- رکوع ۷- ذکر ۸- تشهد ۹- سلام ۱۰- ترتیب ۱۱- موالات و صلوات در تشهد است به این صورت:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

نظرات مذاهب خمس در رابطه با صلوات

تشهد در نماز دو قسم است اول آن است که بعد از رکعت دوم از مغرب و غشا و ظهر و عصر واقع می شود و بعد از آن سلام نیست.

و دوم آن است که بعد از آن سلام واقع می شود چه نماز دو رکعتی باشد چه سه رکعتی و یا چهار رکعتی و امامیه (علمای شیعه) و حنابله (حنبلی ها) قائلند که تشهد اول واجب است و بقیه مذاهب قائل به استحبابند اما در تشهد دوم شافعیه و امامیه و حنابله قائل

ص: ۷۰

۱- و حتی در غیر نماز

به وجوب آن هستند و مالکیه و حنفیه قائل به استحبابند نه وجوب و اما صیغه و لفظ تشهد در نزد حنیفه به این کیفیت است:

التَّحِيَّاتِ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ وَالسَّلَامُ «عليك أيها النبي ورحمه الله وبركاته»

«السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين»

«أشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً عبده و رسوله...»

نظر ماليكه: «التَّحِيَّاتِ لِلَّهِ الزَّائِكِيَّاتِ لِلَّهِ الطَّيِّبَاتِ الصَّلَوَاتِ «لله» السلام عليك ايها النبي و رحمه الله و بركاته» السلام علينا و على عباد الله الصالحين.

«أشهد ان لا اله الا الله وحده»

«لا شريك له و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له»

«و أشهد ان محمداً عبده و رسوله...»

نظر شافيعه: «التَّحِيَّاتِ الْمُبَارَكَاتِ الصَّلَوَاتِ الطَّيِّبَاتِ لِلَّهِ»

«السلام عليك أيها النبي و رحمه الله و بركاته»

«السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين أشهد»

«ان لا اله الا الله و أشهد ان سيدنا محمداً و رسول الله...»

نظر حنابله: «التَّحِيَّاتِ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتِ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.»

«السلام علينا على عباد الله الصالحين.»

«اشهد الا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صل على محمد...»

نظر اماميه: «اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صل على محمد و آل محمد..»^(۱)

اتفاق و اجماع علمای شیعه

۱- و هو واجب في الثائيه مره بعد رفع الرأس من السجده الاخيره من الراكعه الثانيه و في الثلاثيه و الرباعيه مرتين: الأولى كما ذكر و الثانيه بعد رفع الرأس من السجده الثانيه في الركعه الاخيره و هو واجب غير ركن فلو ترکه عمداً بطلت الصلاه و سهواً أتى به مالم يركع و قضاء بعد الصلاه ان تذكر بعد الدخول في الركوع مع سجدتي السهو

و آن تشهد در نمازهای دو رکعتی واجب است یک مرتبه بعد از سر برداشتن از سجده آخر از رکعت دوم و در نمازهای سه رکعتی و چهار رکعتی دو بار باید گفته شود اولی که ذکر شد و در دومی بعد از سر برداشتن از سجده دوم در رکعت آخر که آن واجب غیر رکنی است پس اگر او را عمداً ترک کند باطل است و اگر سهواً بیاورد تا مادامی که بر رکوع نرفته او را بیاورد و اگر بعد از نماز یادش آمد یعنی بعد از داخل شدن در رکوع او را انجام دهد و دو سجده سهو هم بعد از آن بجا بیاورد.

ص: ۷۲

و واجباته سبعة:

((الاول)) الشهادتان ((الثاني))

الصلاة على محمد و آل محمد فيقول: ((اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمد عبده و رسوله اللهم صل على محمد و آل محمد...))

و واجبات تشهد هفت چیز است:

اول: شهادتين يعني ((اشهد ان لا اله الا الله وحد لا شريك له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صل على محمد و آل محمد)) (١)

دوم: صلوات بر محمد و آل محمد

سوم: نشستن و جلوس به اندازه ذکر مذکور یعنی به اندازه شهادتين

چهارم: طمأنينه یعنی در وقت ذکر تشهد بدن آرام باشد

پنجم: ترتیب در شهادتين یعنی اول اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و بعد اشهد و ان محمدا عبده و رسوله

ششم: موالات و پشت سر هم، بين كلمات و حروف به طوری که از صورت نماز خارج نشود

هفتم: به صورت عربی و صحیح کلمات و حروف را اداء کند.

الفاظ و صیغ تشهد: هنگامی که در رکعت دوم نشست می گوید:

۱- عروه الوثقی باب فصل تشهد

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ خَيْرُ الْأَسْمَاءِ لِلَّهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حُدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ
أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ أَرْسَلَهُ بِهِ الْحَقُّ بِشِيرًا وَ نَذِيرًا بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ أَشْهَدُ أَنْكَ نَعَمَ الرَّبُّ
وَ أَنَّ مُحَمَّدًا نَعَمَ الرَّسُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ تَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ فِي أُمَّتِهِ وَ ارْفَعْ دَرَجَتَهُ

و در رکعت چهارم در تشهد آن می خواند.

((بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ خَيْرُ الْأَسْمَاءِ لِلَّهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حُدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ أَرْسَلَهُ بِالْحَقِّ بِشِيرًا وَ نَذِيرًا بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ أَشْهَدُ أَنْكَ نَعَمَ
الرَّبُّ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا نَعَمَ الرَّسُولُ التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَ الصَّلَوَاتُ الطَّاهِرَاتُ الطَّيِّبَاتُ الزَّاكِيَّاتُ
الْإِلْفَادِيَّاتُ الرَّائِحَاتُ السَّابِغَاتُ النَّاعِمَاتُ مَا طَابَ وَ زَكِيَ وَ طَهَّرَ خَلَصَ وَ صَفَى فَلِلَّهِ أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حُدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ أَرْسَلَهُ بِالْحَقِّ بِشِيرًا وَ نَذِيرًا
بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ أَشْهَدُ أَنَّ رَبِّي نَعَمَ الرَّبُّ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا نَعَمَ الرَّسُولُ وَ إِنَّ السَّاعَةَ آيَتُهُ لَا رَيْبَ فِيهَا
وَ إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُورِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لَنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ
وَ سَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَرَحَّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَ بَارَكْتَ وَ
تَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ آلِ إِبْرَاهِيمَ أَنْكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ
اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا

الَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا. (۱)

نه فقط در نماز بلکه هر وقت انسان نام مقدس حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم را با لقب و کنیه ی آن بزرگوار را از قبیل مصطفی و ابوالقاسم می شنوند صلوات را بفرستد.

اگرچه در نماز هم باشد یا موقع نوشتن اسم های مبارک آن جناب مستحب است (بلکه واجب است) صلوات را هم بنویسد و هر وقت آن بزرگوار را یاد می کند بهتر است صلوات بفرستد.

صاحب عروه در فصل ۳۷ چنین می فرماید:

يستحب الصلاة على النبي صلى الله عليه و آله و سلم هر وقت نام مقدس آن حضرت را یاد می کند یا در نزد او نام آن حضرت برده شود هر چند در نماز و در وسط قرائت باشد بلکه بهتر آن است که ترک نکند صلوات را به خاطر این که عده ای از علما فتوا به وجوب آن داده اند.

و فرقی بین اینکه اسم آن حضرت را بگوید یا نزد او برده شود و بین لقب و کنیه آن حضرت نیست.

اسم مانند محمد و احمد و لقب و کنیه مانند ابی القاسم و مصطفی و رسول و نبی یا به ضمیر، و در خبر صحیح وارد است: درود و صلوات بر نبی اکرم

۱- عروه الوثقی - البته تشهد مختصر همان شهادتین و صلوات بر محمد و آل محمد است
- تهذیب ۹۹/۲

بفرستد هر وقت که او را نام برد یا کسی نزد او از حضرت برده شود مانند اذان گو که اسم آن بزرگوار را می برد یا در غیر اذان و در روایت آمده که فرمودند: کسی که نام من در نزد او برده شود و نسیان و فراموش کند صلوات فرستادن بر من را به خطا به طرف بهشت می رود و راه بهشت را گم کرده است.

مسئله ۱ - هنگامی که اسم مبارک رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به میان آمد به طور مکرر مستحب است صلوات را تکرار کند بناء بر قول به وجوب آن تکرار آن هم واجب می شود. (۱)

بلی! بعضی ائمتا به وجوب، یک مرتبه را کفایت می دانند مگر بعد از آن ذکر شود که در این صورت اعاده آن هم واجب است.

و بعضی دیگر از فقهاء قائلند به این که در هر مجلسی یک مرتبه واجب است.

مسئله ۲ - اگر کسی در وسط تشهد باشد و اسم آن حضرت را شنید به صلوات تشهد اکتفاء نکند بلکه صلوات را بفرستد ولی در ضمین و حینی که مشغول گفتن اللهم صل علی محمد و آل محمد است تکرار آن دیگر واجب نیست چون تسلسل لازم می آید.

مسئله ۳ - احوط (وجوبی) این که فاصله طولانی بین متذکر شدن او و صلوات بر آن حضرت نیندازد. یعنی احتیاط واجب این است که فاصله زیادی نیندازد بین

۱- حق اینکه در همه حالات واجب است

این دو و همچنین بنا بر (احتیاط) استحباب در رسیدن و درک فضل آن و در امثال امر استحبابی پس اگر خود، نامی از حضرت به میان بیاورد یا در نزد او اسم ن حضرت برده شد در وسط قرائت در نماز او را تا آخر قرائت تأخیر نیندازد مگر اینکه در آخر قرائت نام مقدس آن حضرت را بگوید یا بشنود که مانعی نیست که آخر قرائت صلوات بفرستد.

مسئله ۴ - کیفیتی خاصی در لفظ صلوات اعتباری ندارد بلکه در صلوات هر چیزی که دلالت بر او کند مانند صلی الله علیه و اولی (و احق) اینکه آل را ضمیمه کند یعنی بگوید: صلی الله علیه و آله.

مسئله ۵ - هنگامی که اسم مبارک آن حضرت را می نویسد «صلی الله علیه و آله و سلم» مستحب است صلوات بر آن حضرت بفرستد.

مسئله ۶ - هنگامی که در قلب، آن حضرت را یاد می کند اولی اینکه صلوات بر او بفرستد به خاطر احتمال شامل قول امام علیه السلام که فرمودند:

كَلِمَا ذَكَرْتَهُ أَوْ ذَكَرَهُ أَوْ ذَكَرَهُ ذَاكِرٌ عِنْدَكَ فِي الْأَذَانِ أَوْ غَيْرِهِ.

هر وقت نام آن حضرت را بردی یا در نزد او کسی نام حضرت را به میان آورد یا اذان گوئی، نام آن حضرت را به میان آورد یا در غیر اذان، صلوات فرستاده شود.

و ظاهر اینکه اراده ذکر لسانی است، نه قلبی، یعنی نام حضرت که برده شود صلوات بفرستد ظهور امر اینکه مربوط به یاد کردن به زبان است نه یاد و ذکر قلب و دل.

مسئله ۷ - مستحب است در هنگامی که اسامی انبیاء و ائمه علیهم السلام ذکر می شوند بر آن ها هم صلوات بفرستد بلی وقتی اراده دارد که صلوات بر انبیاء بفرستد اول باید صلوات بر پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بفرستد سپس بر آنان، مگر در ذکر و یاد حضرت ابراهیم علیه السلام که در خبر معاویه بن عمار است که گوید من در حضور امام صادق علیه السلام بعضی از انبیاء را نام بردم و صلوات بر آنان فرستادم فرمودند: وقتی یکی از انبیاء را یاد کردی باید اول صلوات بر محمد و آل محمد بفرستی سپس بر آن پیغمبر صلوات بفرست. (۱)

۲- و الْوَاجِبُ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا خَمْسَةُ أَشْيَاءٍ وَالْجُلُوسُ بِقَدْرِ التَّشْهَدِ وَالشَّهَادَتَانِ وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَ عَلَى آلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

واجبات تشهد پنج چیز است [چه در نماز دو رکعتی یک بار و چه در نماز سه رکعتی و چهار رکعتی دو بار] نشستن بقدر تشهد خواندن و شهادتین و صورت تشهد به این کیفیت است.

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمداً عبده و رسوله

سپس صلوات بر پیغمبر و آلش بیاورد.

۱- عروه الوثقی

۳- ثم يجب التشهد: عقب الركعه الثانيه التي تمامها القيام من السجده الثانيه و كذا يجب آخر الصلاه اذا كانت ثلاثيه او رباعيه و هو اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمد عبده و رسوله اللهم صلى على محمد و آل محمد و اطلاق التشهد على ما يشمل الصلاه على محمد و آلہ اما تغليب (۱) او حقيقه (۲)

سپس واجب است تشهد به دنبال رکعت دومی که تمام بودن او قیام و ایستادن از سجده دوم و همچنین واجب است آخر نماز هنگامی که سه رکعت یا چهار رکعتی باشد و تشهد به این صورت است:

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صلى على محمد و آل محمد

و اطلاق تشهد آن است که شامل صلوات بر محمد و آل محمد آن حضرت باشد.

حال یا از باب غلبه است که غالبا این چنین می باشد که شامل صلوات بر پیامبر و آل باشد و یا حقیقتا این چنین است و آلا در غیر این صورت تشهد محسوب نمی شود.

ص: ۷۹

۱- شرایع الاسلام ص ۷۰

۲- شرح لمعه ۲۷/۱

به بیان دیگر: اگر کسی گوید صلوات شامل تشهد نیست بلکه آن دو لفظ شهادت است جواب اینکه اطلاق تشهد بر تمام آنها یا از باب تغلیب اکثر بر اقل است.

یعنی، چون بیشتر تشهد شهادت است که آن دو جمله اول است لذا غلبه داده شد اسم شهادت بر صلوات و بر همه آنها اطلاق شده و یا حقیقت شرعیه است یعنی گرچه در لغت تشهد بر رکعتی جمله ای اطلاق می شود که شهادت باشد. ولی شارع مقدس تشهد را از آن معنا نقل داده و وضع نموده برای مجموع آن جملات گرچه یک جمله اش شهادت نیست و صلوات است. و اطلاق یعنی گفتن تشهد بر مجموع جمله ای که شامل صلوات هم هست یا از باب تغلیب و یا حقیقت شرعیه است.

پس خلاصه بحث تشهد اینکه تشهد در نماز دو رکعتی یک مرتبه بعد از سر برداشتن از سجده آخر واجب است و در نماز سه رکعتی و چهار رکعتی دو مرتبه (واجب است) اولی بعد از برداشتن از سجده آخر رکعت دوم و دومی بعد از سر برداشتن از سجده آخر و آن واجب است که رکن نیست و به واسطه ترک آن تا رکوع (رکعت بعد) که از روی عمد باشد نه سهو نماز باطل می شود اگر چه قضای تشهد «در حال سهوی» واجب است.

و آنچه در تشهد واجب است (خلاصه) آن این می باشد که بگوید:

ص: ۸۰

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صل علی محمد و آل محمد و گفتن «الحمد لله» یا بسم الله و بالله و الحمد لله و خیر الاسماء الله یا الأسماء الحسنی کلها لله

در اول تشهد و گفتن تَقْبَلُ شَفَاعَتَهُ فِي أُمَّتِهِ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ بعد از آن مورد بحث ما است که صلوات باشد بعد از صلوات بر پیغمبر و آل او که واجب است بغیر از دو جمله شهادتین یعنی اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله باقی اذکار و ادعیه که بعد و قبل از آن است مستحب می باشد.

۴- السابع التشهد و يجب في كل ثنائيه مره و في الثلاثيه و الرباعيه مرتان و يجب فيه الجلوس بقدره و الشهادتان و الصلوه على النبي صلى الله عليه و آله و سلم و آله و اقله اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمد عبده و رسوله اللهم صل على محمد و آله. (۱)

هفتم از واجبات نماز، تشهد است که واجب است در هر دو رکعتی یک بار و در سه رکعتی و چهار رکعتی دوبار - واجب است در آن نشستن بقدر لزوم و شهادتین و صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اقل آن این است که بگوید:

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمد عبده و رسوله اللهم صل على محمد و آله

ص: ۸۱

۱- تبصره علامه ص ۶۴

۵- السابع التشهد و هو واجب في كل ثنائيه مره و في الثلاثيه و الرباعيه مرتين و كل تشهد يشتمل على خمس: الجلوس بقدره و الطمانينه و الشهادتان و الصلاه على النبي و آله و الله الشاهد: اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله ثم يأتي بالصلاه على النبي و آله. (۱)

(و ترجمه این روایت همانند بالا است)

۶- و یشتهد فيقول: بسم الله و بالله و الحمد لله و لاسماء حسنى كلها لله اشهد أن لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله ارسله بالحق بشيراً و نذيراً بين يدي الساعه صلى الله عليه و آله الطاهرين. (۲)

و تشهد بخواند پس بگوید: بسم الله و بالله و الحمد لله و لاسماء حسنى....

۷- الصلاه على النبى و آله عليهم السلام.

و این سخن هم از شیخ محمد حسین نجفی معروف به صاحب جواهر است که می فرماید: در تشهد بلاخلاف اختلافی در وجوب او در تشهد نیست بلکه در غینه و تذکره و منتهی و ذکری و کنزالعرفان و معتبر و حبل المتین و غیر هم و اجماع صراحت بر این مطلب است و در خلاف شیخ طوسی رحمه الله علیه نفی خلاف فرموده و همچنین در غیر مسبوط که مسئله اجماعی است بلکه در ناصریات و... اجماع است ایضاً بر واجب بودن صلوات بر نبی صلی الله علیه و آله و سلم [و آل] در تشهد اول و در دوم کمترین تشهد اینکه شهادتین را بگوید: با صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

ص: ۸۲

۱- مختصر النافع ص ۳۲

۲- المقنعه ص ۱۰۷

و در مفتاح الکرامه نیز گفته است اجماع بر وجوب صلوات بر آل نبی صلی الله علیه و آله و سلم در تشهد.

و در کشف الحق گفته است اجماع امامیه (شیعه) است بر وجوب صلوات بر نبی و آله و سلم در تشهد...(۱)

۸- باب وجوب الصلاه على النبي صلى الله عليه و آله و سلم في التشهد

ابن ابی عمیر عن زراره عن أبی عبدالله علیه السلام انه قال: من تمام الصوم إعطاء الزكاه كالصلاه على النبي صلى الله عليه و آله و من تمام الصلاه و من صام و لم يودها فلا صوم له إذا تركها متعمداً صلى و لم يصل على النبي صلى الله عليه و آله و ترك ذلك متعمداً فلا صلاه له إن الله تعالى بدأ بها قبل الصلاه فقال قد أفلح من تزكى و ذكر اسم ربه فصلی. (۲)

زراره از امام صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود: از تمام بودن روزه، دادن زکات (فطر) است همانند صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و از تمام نماز است صلوات پس کسی که زکوت (فطریه) را ندهد روزه او ناقص است (وقتی عمداً فطریه ندهد یا زکات ندهد) و کسی که نماز بخواند و صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم نفرستد (عمداً) نمازی ندارد زیرا خداوند ابتدا زکات (و فطریه) را قبل از نماز ذکر فرموده است: قد افلح من تزكى * و ذکر اسم ربه فصلی

ص: ۸۳

۱- جواهر الکلام ۱۰ / ۳۲۰-۳۴۱

۲- استبصار ۱ / ۳۴۳

یعنی: حقا ک هرستگاری یافت آن کسی که تزکیه نفس کرده و به ذکر نام خدا به نماز پرداخت سوره ی اعلی آیه ۱۴ و ۱۵

فالوجه فی هذا الخبر الثقه لأنه مذهب كثير من العامه و نحن قد بینا وجوب الشهادتین و الصلاه علی النبی صلی الله علیه و آله و سلم.

۹- فاذا رفعت رأسک من السجده الثانيه فتشهد و قل «بسم الله و بالله و الحمد لله و الأسماء الحسنی کلها لله اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله ارسله بالحق بشیراً و نذیراً بین یدی الساعه»

فاذا صلیت الركعه الرابعه فتشهد و قل فی تشهدک «بسم الله و بالله و الحمد لله و الاسماء الحسنی کلها لله اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله ارسله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون التّحیات لله و الصلوات الطّیبات الطّاهرات الزّاکیات النّامیات الغادیات الریحات المبارکات الحسّنات لله ما طاب و طهر و زکی و خلص و نمی فلله و ما خبت فلغیره أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شریک له و أشهد أن محمداً عبده و رسوله أرسله بالحق بشیراً و نذیراً بین یدی الساعه و أشهد أن الجنّه حق و أن النار حق...

هنگامی که سرت را از سجده برداشتی پس نشسته بخوان و بگو بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ بِاللّٰهِ وَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰی کُلَّمَا لِلّٰهِ

۱۰- عن ابی عبدالله علیه السلام قال: التَّشَهُدُ فِي الرَّكْعَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ. (۱)

«شایان ذکر است که این بحث فقهی که تشهد او تکرار شد در کلمات فقهاء صرفاً به خاطر ذکر صلوات بوده است»

ترجمه: امام صادق علیه السلام فرمودند: تشهد در دو رکعت اول این است الْحَمْدُ لِلَّهِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ

ص: ۸۵

۱- من لا يحضر الفقيه ۲۰۹/۱ - وسائل الشیعه ۹۸۹/۴ - رجوع شود به وسایل الشیعه ۹۹۹/۴

ص: ۸۶

موضوع چهارم: صلوات از دیدگاه اخبار و روایات معصومین علیهم السلام

اشاره

ص: ۸۷

۱- ثواب صلوات بر نبی صلی الله علیه و آله و سلم و ثواب دوستیش

عن عباس عن عاصم بن ضَمْرَةَ عن اميرالمؤمنين عليه السلام قال: الصلاة على النبي صلى الله عليه وآله وسلم امحق للخطايا من الماء للنار و السلام على النبي صلى الله عليه وآله وسلم افضل من عتق رقاب و حب رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم افضل من مهج الانفس - او قال: ضرب السيوف - في سبيل الله (١)

عاصم بن ضميره گوید: امير المؤمنين عليه السلام فرمودند: فرستادن صلوات بر پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم بهتر از آبی که آتش را خاموش کند گناهان را از بين می برد و سلام بر آن حضرت افضل است از آزاد کردن چند بنده از قید بردگی و دوستی رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم افضل است و برتر از جان نثاری و ريختن خون ها و يا فرمود بكار بردن شمشير در راه خدا.

٢- ثواب يك بار صلوات بر پيغمبر صلى الله عليه وآله وسلم فرستادن

عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِذَا ذُكِرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَأَكْثَرُوا الصَّلَاةَ عَلَيْهِ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ أَلْفَ صَلَاةٍ فِي أَلْفِ صَفٍّ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَ لَمْ يَبْقَ شَيْءٌ مِمَّا خَلَقَ اللَّهُ إِلَّا صَلَّى عَلَيَّ عَلَى ذَلِكَ الْعَبْدِ لَصَلَاةٍ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ صَلَاةٍ مَلَائِكَتُهُ وَ لَا يَرْغَبُ عَنْ هَذَا إِلَّا جَاهِلٌ مُغْرُورٌ قَدْ بَرَى اللَّهُ مِنْهُ وَ رَسُوْلُهُ (٢)

ص: ٨٨

١- ثواب الاعمال / ٣٤٢

٢- همان مدرک - اصول کافی ٢٤٩/٤

از ابی بصیر روایت شده که امام صادق علیه السلام فرمودند: هنگامی که نام پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم برده می شود بر آن حضرت بسیار صلوات بفرستید زیرا هر کسی یک بار بر او صلوات فرستد خداوند هزار بار در هزار صف از فرشتگان بر وی صلوات بفرستد و هیچ مخلوقی باقی نماند مگر اینکه بر آن بنده صلوات بفرستد از جهت صلوات خداوند و فرشتگانش بر او و دست نکشد از این ثوابها و بی رغبتی ننماید مگر نادان خودبین که خدا و رسول از وی بیزارند.

۳- بحق محمد و آتش نجات یافت

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ إِنَّ عَبْدًا مَكَثَ فِي النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا وَالْخَرِيفُ سَبْعُونَ سَنَةً قَالَ ثُمَّ إِنَّهُ سَأَلَ اللَّهَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ لَمَّا رَحِمْتَنِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ إِلَى جِبْرِئِيلَ أَنْ اهْبِطْ إِلَى عَبْدِي فَأَخْرِجْهُ قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ لِي بِالْهَبُوطِ فِي النَّارِ قَالَ عَزَّوَجَلَّ إِنَّي قَدْ أَمَرْتُهَا أَنْ تَكُونَ عَلَيْكَ بَرْدًا وَسَلَامًا قَالَ يَا رَبِّ فَاعَلِمْنِي بِمَوْضِعِهِ قَالَ إِنَّهُ فِي جُبٍّ فِي سَجِيلٍ قَالَ فَهَبْطْ جِبْرِئِيلُ إِلَى النَّارِ عَلَى وَجْهِهِ فَأَخْرَجَهُ فَقَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَا عَبْدِي كَمْ لَبِثْتَ فِي النَّارِ قَالَ مَا أَحْصَى يَا رَبِّ فَقَالَ لَهُ أَمَا وَ عَزَّتِي لَوْلَا مَا سَأَلْتَنِي بِهِ وَ لَأَطَلْتُ هُوَ أَنْكَ فِي النَّارِ وَ لَكِنِّي حَتَمْتُ عَلَى نَفْسِي أَلَّا يَسْأَلَنِي عَبْدٌ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ إِلَّا غَفَرْتُ لَهُ مَا كَانَ بَيْنِي وَ بَيْنَهُ وَ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ الْيَوْمَ. (۱)

ص: ۸۹

جابر از امام باقر علیه السلام روایت کرده که فرمودند: همانا بنده ای هفتاد خریف که هر یک هفتاد سال است در آتش دوزخ بماند. (۱)

آنگاه خدا را بحق محمد و اهلبیتش علیهم السلام بخواند و تقاضای عفو کند خداوند ملک مقرب خود، جبرئیل علیه السلام را فرمان دهد که فرود آید و او را نجات دهد جبرئیل گوید: پروردگارا چگونه در آتش روم؟

خداوند خطاب نماید آن را بر تو سرد و سلامت نمودم پیرسد آن عبد در کجای دوزخ است بگو تا بدانم خداوند فرماید: در سجیل (۲) پس جبرئیل فرود آید و او را از آتش بیرون آورد آنگاه خداوند بدان بنده خطاب کند که چقدر در آتش بودی؟ گوید: بارالها شمردن نتوانم. خداوند تبارک و تعالی فرماید: به عزت خودم سوگند اگر مرا به آنچه خواندی، نمی خواندی مدت خواری و ماندنت را در آتش بسیار می کردم لیکن من بر خود لازم ساخته ام که هیچ بنده ای مرا بحق محمد و آتش نخواند جز اینکه از او در گذرم آنچه را میانه من و اوست (یعنی از حقوق و گناهانی که مربوط به من و اوست) و امروز تو را آمرزیدم به آن جهت.

ص: ۹۰

۱- برگ ریزان در پاییز خزان، ضعیف، باران، برگ های باران پاییزی

۲- سجیل در سه جای قرآن آمده سوره ی هود / ۸۲ - سوره ی حجر / ۷۴ - سوره ی فیل /

۴: حجر است که در آتش جهنم پخته شده و اسم هر کس روی او نوشته شده است در

معانی سجیل اختلاف است بعضی گفته اند یعنی در حدیث است که سنگی کوچکتر از

نخود و بزرگتر از عدس بر فرق هر که بخورد از دیرش بیرون آید و تمام اعضای بدنش از هم می پاشد - اطیب البیان ۲۳۴/۱۰

۴- ثواب فرستادن صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم (ثقل میزان)

عَنْ أَبِي الْبَخْتَرِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَا عِنْدَ الْمِيزَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ ثَقُلَتْ سَيِّئَاتُهُ عَلَى حَسَنَاتِهِ جُنْتُ بِالصَّلَاةِ عَلَى حَتَّى أَثْقَلَ بِهَا حَسَنَاتُهُ (۱) ابوالبختری (که سنی مسلک است)

از امام صادق علیه السلام از پدرانش علیهم السلام از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده که فرمودند: من در روز قیامت نزد میزان اعمال باشم هر کس کفه گناهانش افزون تر از حسناتش شود آن صلوات هایی را که بر من فرستاده بیاورم و بر حسناتش بیفزایم تا بر گناهانش فزون آید.

۵- مانند تو کسی از نظر ثواب از خانه خدا بیرون نیامده است

عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ نَعِيمٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنِّي دَخَلْتُ الْبَيْتَ فَلَمْ يَحْضُرْنِي شَيْءٌ مِنَ الدُّعَاءِ إِلَّا الصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ لَمْ يَخْرُجْ أَحَدٌ بِأَفْضَلٍ مِمَّا خَرَجْتُ. (۲)

عبد السلام (عبد الرحمن) بن نعیم گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم من داخل کعبه شدم و دعائی بخاطرم نیامد جز صلوات بر محمد صلی الله علیه و آله (و آل او) فرمودند: آگاه باش مانند تو در فضیلت و ثواب کسی از خانه خدا بیرون نیامده است.

۱- ثواب الاعمال / ۴۴۴

۲- ثواب الاعمال / ۳۴۵ - اصول کافی ۲۵۰/۴

۶- هیچ دعائی به آسمان راه ندارد تا اینکه

عَنْ الْحَارِثِ الْأَعْوَرِ قَالَ قَالَ امير المؤمنين عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كُلُّ دُعَاءٍ مَحْجُوبٌ عَنِ السَّمَاءِ حَتَّى يُصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. (۱)

حارث همدانی گوید: امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند:

هیچ دعائی به آسمان راه ندارد تا اینکه بر محمد و اهل بیتش علیهم السلام صلوات فرستاده شود.

۷- صبحدم صد بار صلوات فرستادن

عَنْ الصَّبَّاحِ بْنِ سِيَّابَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

قَالَ أَلَا أَعْلَمُكَ شَيْئاً يَقِي اللَّهُ بِهِ وَجْهَكَ مِنْ حَرِّ جَهَنَّمَ قَالَ قُلْتُ بَلَى قَالَ قُلْ بَعْدَ الْفَجْرِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ مِائَةَ مَرَّةٍ يَقِي اللَّهُ بِهِ وَجْهَكَ مِنْ حَرِّ جَهَنَّمَ (۲)

صبح بن سیابه گوید: امام صادق علیه السلام فرمودند: آیا دعائی بتو بیاموزم که روی تو از آتش جهنم حفظ کند؟ گوید: عرض کردم آری فرمودند: پس از دمیدن سپیده صبح صد بار بگو: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

خداوند روی تو را از حرارت آتش دوزخ در امان دارد.

۱- همان مدرک

۲- ثواب الاعمال ص ۳۶۶

۸- آنکه بر محمد و اهلبیتش صلوات بفرستد هزار حسنه دارد

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَمَّنْ أَخْبَرَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ وَجَدْتُ فِي بَعْضِ الْكُتُبِ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَسَنَةٍ لَّأَنَّهُمْ مَنْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَاهْلِي بَيْتِي كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ (۱)

ابن ابی عمیر از یک نفر از روات روایت کند که امام صادق علیه السلام خداوند یکصد حسنه در نامه عملش بنویسد و هر کس (بر محمد و اهلبیتش صلوات بفرستد بدین طریق که) بگوید: صلی الله علی محمد و اهل بیه

خداوند برای او هزار حسنه بنویسد.

۹- روز جمعه صد بار صلوات فرستادن

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ قَضَى اللَّهُ لَهُ سِتِّينَ حَاجَةً تَلَاثُونَ مِنْهَا لِلدُّنْيَا وَتَلَاثُونَ لِلْآخِرَةِ (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند کسی که در روز جمعه بر من صد صلوات بفرستد خداوند شصت حاجت برای او برآورد که سی تا در دنیا و سی تا در آخرت.

ص: ۹۳

۱- ثواب الاعمال ص ۳۴۶

۲- ثواب الاعمال ص ۳۴۶

۱۰- معنی صلوات خداوند و ملائکه و مؤمنین

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ بَنِ الْمُغِيرَةِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ ع يَقُولُ مَنْ قَالَ فِي دُبْرِ صَلَاةِ الصُّبْحِ وَ صَلَاةِ الْمَغْرِبِ قَبْلَ أَنْ يَتَنَى رَجُلِيهِ أَوْ يُكَلِّمَ أَحَدًا إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَه يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ النَّبِيِّ وَ ذُرِّيَّتِهِ قَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ سَبْعُونَ فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثُونَ فِي الْآخِرَةِ قَالَ قُلْتُ لَهُ مَا مَعْنَى صَلَاةِ اللَّهِ وَ صَلَاةِ مَلَائِكَتِهِ وَ صَلَاةِ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ صَلَاةُ اللَّهِ رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ وَ صَلَاةُ مَلَائِكَتِهِ تَرْكِيَةٌ مِنْهُمْ لَهُ وَ صَلَاةُ الْمُؤْمِنِينَ دُعَاءٌ مِنْهُمْ لَهُ وَ مِنْ سِرِّ آلِ مُحَمَّدٍ (۱) فِي الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَ آلِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَى وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ أَعْظِ مُحَمَّدًا وَ آلَ مُحَمَّدٍ الْوَسِيلَةَ وَ الشَّرْفَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الدَّرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ لَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيِيَهُ وَ ارزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَ تَوْفِقِي عَلَى مَلِّهِ وَ اسْتَقْنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا أَنْكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ كَمَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ وَ لَمْ أَرَهُ فَعَرِّفْنِي فِي الْجَنَانِ وَجَهَ اللَّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا فَإِنَّ مِنْ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ بِهِذِهِ

الصَّلَوَاتِ هُدِمَتْ ذُنُوبُهُ وَسَحَتْ خَطَايَاهُ وَدَامَ سُرُورُهُ وَاسْتَجِيبَ دُعَاؤُهُ وَاعْطِيَ أَمَلُهُ وَبَسَطَ
فِي رِزْقِهِ وَأُعِينَ

ص: ۹۴

۱- فی بعض النسخ من تشرک آل محمد - الخ

على عدوّه وهیء له سبب أنواع الخیر و يجعل من رفقاء نبیّه فی الجنان الأعلى یقولهنّ ثلاث
مرّات عدوّه و ثلاث مرّات عیّشه (۱)

عبدالله بن مغیره گوید: از موسی بن جعفر علیه السلام شنیدم می فرمودند: هر کس در تعقیب
نماز صبح و مغرب پیش از آنکه برخیزد یا با کسی سخن گوید:

آیه «ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما» را
قرائت کند و بعد بگوید: «اللّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ النَّبِیِّ وَ ذُرِّیَّتِهِ» خداوند یک صد حاجت او
را روا کند، هفتاد در دنیا و سی در آخرت. عبدالله گوید: پرسیدم معنی صلاه خدا و ملائکه
و صلاه مؤمنین چیست؟ فرمودند: صلاه خدا رحمت اوست و صلاه فرشتگان او ستایش و
مدح آنها است برای پیغمبر و صلاه مؤمنین دعا است برای او و از اسرار آل محمد علیهم
السلام در موضوع صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و آله و سلم و آلش این نوع صلوات است
که گفته شود اللّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فی الأوّلین و صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ
فی الاخرین و صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فی الملاء الأعلى و صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ
فی المرسلین اللّهُمَّ اعْطِ مُحَمَّدًا وَ آلَ مُحَمَّدٍ الوسیله و الشرف و الفضیله و الدرجه الکبیره

اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَلَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيَتَهُ وَارْزُقْنِي
صُحْبَتَهُ وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّةِ وَاسْتَفْنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَباً رَوِيّاً سَائِغاً هَنِئاً

ص: ۹۵

۱- ثواب الاعمال / ۳۴۸

لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَداً إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ كَمَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ
سَلَّمْتُ وَلَمْ أَرَهُ فَعَرَّفْنِي فِي الْجَنَانِ وَجْهَهُ اللَّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَاماً

پس هر کس بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم در هر بامداد سه بار و در هر شبانگاه سه
بار این چنین صلوات بفرستد تمام گناهان و خطاهایش نابود و محو شود و ایام شادیش به
طول انجامد و دعایش مستجاب گردد و به آرزویش برسد و روزیش فراوان شود و بر
پیروزی بر دشمن یاری گردد. و از اسباب خیر از هر سو برای او فراهم آید و در بهشت برین
از هم نشینان پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم باشد.

۱۱- اگر ثلث یا نیم یا همه دعای خود را ویژه پیغمبر کند

عن مرزوم قال: قال أبو عبدالله عليه السلام أن رجلاً أتى النبي صلى الله عليه وآله وسلم فقال
يا رسول الله إني جعلت ثلث صلواتي لك فقال له خيراً فقال يا رسول الله إني جعلت نصف
صلواتي لك فقال ذلك أفضل قال يا رسول الله إني قد جعلت كل صلواتي لك قال إذا
يكفيك الله ما أهمك من أمر دنياك و آخرتك فقال له رجل أصلحك الله كيف يجعل
صلواته له قال أبو عبدالله عليه السلام لا يسأل الله شيئاً إلا بدأ بالصلاة على محمد و آل محمد (۱)

مرازم گوید: امام صادق علیه السلام فرمودند: مردی نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آمد و عرض کرد: یا رسول الله من یک سوم دعای خود را بتو اختصاص داده ام حضرت فرمودند: نیک است. عرض کرد: یا رسول الله نیمی از دعای خود را به شما

ص: ۹۶

۱- ثواب الاعمال / ۳۴۹ - رجوع به ص ۱۶۵ همین کتاب شود روایت ۳۱

مخصوص کرده ام پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: این بهتر است. عرض کرد: همه دعای خود را ویژه شما قرار دادم فرمودند: در این صورت خداوند مهمات تو را در امور دنیا و آخرت کفایت فرماید.

پس مردی از امام صادق علیه السلام سؤالی کرد که خداوند شما را خیر دهد چگونه دعای خود را برای پیغمبر قرار داده است؟ امام علیه السلام فرمودند: از خدا هیچ چیز مسألت نکرده جز این که صلوات بر محمد و آتش آغاز کرده است قبل از خواستن حاجت خویش.

۱۲- ثواب آنکه صلوات بفرستند و آل را ملحق کند

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ لَامِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَّا أُبَشِّرُكَ قَالَ بَلَى بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي فَإِنَّكَ لَمْ تَزَلْ مُبَشِّرًا بِكُلِّ خَيْرٍ فَقَالَ أَخْبَرَنِي جَبْرِئِيلُ أَنْفَاءً بِالْعَجَبِ فَقَالَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ مَا الَّذِي أَخْبَرَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أَخْبَرَنِي أَنَّ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِي إِذَا صَلَّى عَلَيَّ وَ اتَّبَعَ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ أَهْلَ بَيْتِي فَتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَ صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ سَبْعِينَ صَلَاةً وَ أَنَّهُ لِلذَّنْبِ خَطَاٌ ثُمَّ تَحَاتُّ عَنْهُ الذُّنُوبُ كَمَا تَحَاتُّ الْوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ وَ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَبَّيْكَ عَبْدِي وَ سَعْدِيكَ

يا ملائكتي انتم تصلون عليه سبعين صلاة و انا اُصلي عليه سبع مائه صلّاه فاذا صلّي علي و لم
يتبع بالصلاة علي اهل بيتي كان بينها و بين السماء سبعون حجّاباً و يقول الله

ص: ۹۷

جلّ جلاله لا لييك و لا سعديك يا ملائكتي لا تصعدوا دعاءه إلا أن يلحق بالنبي عترته
فلا يزال محجوباً حتى يلحق بي اهل بيتي (۱)

عبدالله بن سنان از امام صادق عليه السلام روايت کرده که فرمودند:

روزی رسول خدا صلی الله عليه و آله و سلم به امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: آیا تو را
مژده ندهم؟ امیرالمؤمنین علیه السلام گفتند: بفرما پدر و مادرم قربانت، شما که پیوسته مبشر
بخیر و خوبی ها بوده اید. فرمودند: جبرئیل تازگی برای من خبر خوشی آورده و آن این
است که هر کدام از امت من هنگامی که بر من صلوات می فرستد اگر نام اهل بیت را نیز
ملحق سازد درهای آسمان جملگی برای پذیرفتن دعا و عبادت او گشوده گردد و فرشتگان
هفتاد درود بر وی بفرستند و صلوات محو سازنده جرم است آنگاه گناهان چون برگ
درختان از او بریزد و خداوند تعالی فرماید: لیک تو را پذیرفتم بنده من خجسته و مسعود
باش پس فرشتگان را گوید شما هفتاد بار بر وی درود فرستید و من هفت صد بار، لیکن اگر
تنها بر من صلوات بفرستد و اهل بیت را ملحق نسازد میان دعای او و آسمان هفتاد حجّاب
حائل باشد و خداوند جل جلاله فرماید:

«لا لیک» تو را نپذیرفتم خجسته مباد تو را و مسعود نباشی ای فرشتگان من دعای او را به
آسمان مبرید تا اینکه اهل بیت پیغمبرش را نیز در فرستادن

۱- ثواب الاعمال / ۴۳۹ - امالی صدوق مجلس ۸۵ - بحار ۵۶/۹۴ - جامع الاخبار / ۷۳

درود با پیغمبر ملحق سازد پس همپنین دعایش پذیرفته نگردد و به آسمان بالا نرود تا بر اهلیت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم نیز سلام و درود بفرستد.

۱۳- صلوات بعد از نماز در روز جمعه

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ قَالَ

حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَثْمَانَ أَنَّهُ سَأَلَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ قَالَ الصَّلَاةُ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ مِائَةَ مَرَّةٍ [و مَرَّةً]

بَعْدَ الْعَصْرِ وَ مَازَدَتْ فَهُوَ أَفْضَلُ قَالَ أَحْمَدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ وَ فِي رِوَايَةِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِيَابَةَ وَ أَبِي إِسْمَاعِيلَ عَنِ نَاجِيَةَ عَنْ أَحَدِهِمَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ إِذَا صَلَّيْتَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَقُلِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ بَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَ عَلَيَّ وَ عَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَ أَجْسَادِهِمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ كَتَبَ اللَّهُ لَكَ مِائَةَ أَلْفِ حَسَنَةٍ وَ مِائَةَ أَلْفِ سَيِّئَةٍ وَ قَضَى لَكَ بِهَا مِائَةَ أَلْفِ حَاجَةٍ وَ رَفَعَ لَكَ بِهَا مِائَةَ أَلْفِ دَرَجَةٍ (۱)

ابن ابی عمیر گوید: حماد بن عثمان از امام صادق علیه السلام پرسید: افضل اعمال در روز جمعه کدام است؟ فرمود صلوات بر محمد و آل محمد [و یک] بار بعد از نماز عصر و هر

چه بر آن بیفزایی بهتر خواهد بود احمد بن خالد برقی گوید: در روایتی که عبدالله بن سیابه و ابو اسماعیل از ناجیه از یکی از

ص: ۹۹

۱- ثواب الاعمال / ۳۵۱

این دو امام ابو جعفر باقر یا ابو عبدالله الصادق علیهما السلام نقل کرده فرمود: چون نماز جمعه بجای آوردی بگو:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَوَالِدِهِمْ وَوَالِدَاتِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ»

خداوند برای تو یک صد هزار حسنه بنویسد و یکصد هزار گناه از نامه عملت محو کند و یک صد هزار حاجت را برای آن روا کند و یک صد هزار درجه مقامت را بالا برد.

۱۴- صلوات را باید وسعت داد

عن عمّار بن موسى السّاباطيّ قال كنتُ عند أبي عبدالله عليه السلام فقال رجلٌ اللهم صلِّ على محمدٍ و أهل بيت محمد فقال له أبو عبدالله عليه السلام يا هذا لقد ضيّقتَ علينا أمّا علمتَ أنّ أهل البيت خمسُهُ أصحابُ الكساء فقال الرجلُ كيف أقولُ قال قل اللهم صلِّ على محمدٍ و آل محمدٍ فتكونُ نحنُ و شيعتنا قد دخلنا فيه. (۱)

عمار ساباطی گوید: من نزد امام صادق علیه السلام بودم: مردی گفت: اللهم صل علی محمد و اهل بیت محمد، امام علیه السلام بدو فرمودند: ای مرد دائره را بر ما تنگ ساختی آیا نمی دانی که اهل بیت محمد همان پنج تن اصحاب کسایند و

ص: ۱۰۰

۱- ثواب الاعمال / ۳۵۲

بس مرد (۱) پرسید چگونه بگویم؟ فرمودند بگو: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» تا اینکه ما و شیعیان ما نیز داخل باشیم.

۱۵- کسی در یک روز بگوید: رَبِّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَنْ قَالَ فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ رَبِّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ فَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ ثَلَاثُونَ مِنْهَا لِلدُّنْيَا وَ سَبْعُونَ [مِنْهَا] لِلْآخِرَةِ. (۲)

معاویه بن عمار گوید: امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس در یک روز صد بار رب صل علی محمد و اهل بیته بگوید: خداوند یک صد حاجت او را برآورد سی حاجت از آنها برای دنیا و هفتاد برای آخرت

۱۶- بلند صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرستادن

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ:

ارْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ بِالصَّلَاةِ عَلَىٰ فَإِنَّهَا تَذْهَبُ بِالنَّفَاقِ (۳)

عبدالله بن سنان گوید: امام صادق الله فرمودند: رسول خدا فرموده است: آواز خود را هنگام فرستادن صلوات بر من بلند کنید زیرا که آن نفاق [درویی - پوشیدن حق] را خواهد برد.

ص: ۱۰۱

۱- مسلم همه ی حضرات ائمه ی هدی علیهم السلام اهل بیتند منظور اینکه شیعیان هم از

این دعا بهره ببرند

۲- ثواب الاعمال / ۳۵۲

۳- همان مدرک

۱۷- کیفر کسی که در نماز صلوات را ترک کند

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ

إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ وَلَمْ يُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِي صَلَاتِهِ يَسْلُكُ بِصَلَاتِهِ
غَيْرَ سَبِيلِ الْجَنَّةِ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَى دَخَلَ النَّارَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ وَقَالَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَى دَخَلَ النَّارَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ وَقَالَ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَانْسَى الصَّلَاةَ عَلَى خُطْبِي بِهِ طَرِيقَ الْجَنَّةِ (۱)

محمد بن مروان گوید: امام صادق و فرمودند: هر گاه یک تن از شما نماز بخواند و در نماز صلوات بر پیغمبر نفرستد، بدان نماز، راه غیر بهشت را پیموده است یعنی این نماز موجب تقرب او به پروردگار نشود و او را به بهشت نخواهد برد» و رسول خدا فرموده است هر کس

نام من نزد او برده شود و بر من صلوات نفرستد به دوزخ خواهد رفت و خداوند او را از رحمتش دور خواهد فرمود و نیز فرموده اند هر کس نزد او نام من برده شود و صلوات بر من را فراموش کند او را به خطا به جانب بهشت برند.

یعنی: در حالی این اشتباه را مرتکب شده و صلوات را به این عظمت ترک کرده کنار این دُرّ بزرگ غافل شده است و بر خداوند است که او را بر این امر مهم بیدار کند از خواب غفلت که چقدر ثواب عظیم از دست تو رفته است و غافل بودی.

شرح: از مجموع این خبر روشن می شود که صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم واجب است و با در نظر گرفتن اجماع علماء فریقین سنی و شیعه بر واجب نبودن آن

ص: ۱۰۲

۱- عقاب الاعمال / ۴۶۰ - امالی صدوق ۲/۵۸۰ - اصول کافی ۴/۲۵۳

در غیر تشهد ثابت می شود که در تشهد واجب است و حنبلی ها و شافعی ها در تشهد اخیر واجب می دانند و گویند در نماز واجب است اما حنفی ها و مالکی ها آن را در نماز هم سنت دانند که آن در مبحث فقهی گذشت.

۱۸- رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم صلوات را می شنود

عن أبي عبد الله عليه السلام يه قال أربعه أعطيت مع الخلائق النبي صلى الله عليه وآله وسلم و حورالعین و الجنة و النارُ فما من عبدٍ يصلي على النبي صلى الله عليه وآله وسلم و يسلم عليه إلا بلغه ذلك و سمعه و ما من أحدٍ قال اللهم زوجنا من حورالعین إلا سمعته و قلن يا ربنا

إِنَّ فُلَانًا قَدْ خَطَبَنَا إِلَيْكَ فَزَوَّجْنَا مِنْهُ وَ مَا مِنْ أَحَدٍ يَقُولُ اللَّهُمَّ ادْخُلْنِي الْجَنَّةَ إِلَّا قَالَتْ الْجَنَّةُ اللَّهُمَّ أَسْكِنُهُ فِي وَ مَا مِنْ أَحَدٍ يَسْتَجِيرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ إِلَّا قَالَتْ النَّارُ يَا رَبُّ اجْرُهُ مِنِّي (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند: چهار کسند سخن جمیع بنی آدم را می شنوند.

۱- پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم ۲- حور العین ۳- بهشت ۴- دوزخ و هیچ بنده ای نیست که صلوات و سلام به پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم نفرستد مگر آنکه به آن حضرت می رسد و آن را می شنود و هیچ کس نیست که بگوید: بار خدایا از حورالعین به من تزویج کن مگر آنکه حور العین آن دعا را می شنود و می گویند پروردگارا فلان کس ما را از تو خواستگاری کرده ما را به او تزویج کن و هیچ کس نیست که بگوید: بار خدایا مرا به بهشت ببر مگر آنکه بهشت عرض می کند

ص: ۱۰۳

۱- خصال ۱/۱۹۳

خدایا او را در من سکنه بده و کسی نیست که از دوزخ به خدا پناه برد مگر آنکه آتش می شنود و می گوید: پروردگارا او را از من پناه ده.

۱۹- صلوات در همه جا واجب است

قال الرضا عليه السلام الصلاة على النبي صلى الله عليه وآله وسلم واجبة في كل موطن و عند العطاس و الذبائح و غير ذلك

و صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم واجب است در همه جا: هنگام عطسه کردن یا در وقت ذبح کردن حیوانات حلال گوشت و غیر این ها [یعنی حکم یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیمًا اختصاص تشهد نماز ندارد که سابقاً در بحث فقهی گذشت بلکه عمومیت دارد و در تشهد ترکش جایز نیست و نماز را ناقص می کند بلکه عمداً ترک او موجب بطلان نماز است] (۱)

۲۰- اگر آخرین کلام صلوات باشد

عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ الصَّلَاةِ عَلِيٍّ وَ عَلِيٌّ دَخَلَ الْجَنَّةَ (۲)

امیر مؤمنان علیه السلام از رسول خدا فرمودند: هر کس آخرین کلامش درود بر من و علی باشد وارد بهشت خواهد شد.

ص: ۱۰۴

۱- در نامه ای که قسمتی از احکام را حضرت رضا برای مأمون نوشته - عیون اخبار الرضا

۱۱۱/۲

۲- عیون اخبار الرضا ۲/۲۷۰

۲۱- هر که توانا بر کفاره ی گناهایش نیست

عَنْ الرُّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي لَمْ يَقْدِرْ عَلَيَّ مَا يُكْفِّرُ بِهِ ذُنُوبَهُ فليكثر من الصَّلواتِ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلهِ فَائِهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَدْمًا (۱)

حضرت رضا علیه السلام فرمودند: هر که توانا بر کفاره گناهانش نیست بسیار صلوات بر محمد و آل محمد فرستد که گناهانش را ویران کند.

و قال علیه السلام الصلوه علی محمد و آله تعدل عند الله عزوجل التسیح و التهلل و التکبیر. و نیز فرمودند: صلوات بر محمد و آل محمد نزد خدای عزوجل برابر با تسبیح و تهلیل و تکبیر

۲۲- بوی بهشت را نبوید

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم من صلى علي و لم يصل علي لم يجد ريح الجنة و إن ريحها لتوجد من مسيرة خمس مائة عام. (۲)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر که بر من صلوات فرستد و بر آلم نفرستد بوی بهشت را نبوید که از مسافت پانصد سال بوئیده شود.

ص: ۱۰۵

۱- امالی صدوق ۷۳/۱

۲- امالی صدوق ۲۰۰/۱ و ۳۷۹/۲

۲۳- اول بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم صلوات بفرست بعد بر انبیاء

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ ذُكِرْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْضَ الْأَنْبِيَاءِ فَصَلَّيْتُ عَلَيْهِ فَقَالَ إِذَا ذُكِرَ أَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ فَاِبْدَأْ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلِّمْ ثُمَّ عَلَيْهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ (۱)

معاویه بن عمار گفت: نام یکی از پیغمبران را نزد امام صادق علیه السلام بردم و بر او صلوات فرستادم. فرمودند: چون نام پیغمبری برده شد اول صلوات بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرست و سپس بر او و سایر انبیاء مثلاً بگویند اللهم صل علی محمد و آل محمد و صل علی جمیع الانبیاء و المرسلین

۲۴- فراموش کننده صلوات، خطا به بهشت رفته است

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم:

مَنْ نَسِيَ الصَّلَاةَ عَلَىَّ أَخْطَأَ طَرِيقَ الْجَنَّةِ (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: کسی که فراموش کند صلوات فرستادن را بر من به طرف بهشت خطا رفته است، یعنی خداوند او را به راهی جز راه بهشت برد. یعنی آن ثواب عظیمی و برکاتی که برای صلوات است از آن محروم است و به آن درجات نائل نگردد.

ص: ۱۰۶

۱- امالی صدوق ۳۸۰/۲

۲- امالی صدوق / ۲۲۹

۲۵- سلام را به قبر مطهر می‌رساند

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَلَّمَ عَلَيَّ فِي شَيْءٍ مِنَ الْأَرْضِ أَبْلَغَهُ وَ مَنْ سَلَّمَ عَلَيَّ عِنْدَ الْقَبْرِ سَمِعْتُهُ (۱)

از حضرت امیر المومنین علیه السلام روایت شده که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر که بر من در روی زمین سلام کند جواب سلام او را می‌دهم و هر که در نزد قبرم سلام برساند می‌شنوم (و جواب می‌دهم)

۲۶- اول دعاء صلوات

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ مَقْبُولَةٌ وَلَمْ يَكُنْ اللَّهُ لِيَقْبَلَ بَعْضِي الدُّعَاءِ وَيُرَدَّ بَعْضًا (۲)

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که یکی از شما دعا می‌کند باید اول صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم بفرستد، زیرا صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم مقبوله است و چنین نیست که خداوند بعضی دعا را قبول کند و بعضی را رد کند.

۲۷- فرشته ای سلام و صلوات را محضر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌رساند

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ إِنَّ مَلَكَاً مِنَ الْمَلَائِكَةِ سَأَلَ اللَّهَ أَنْ يُعْطِيَهُ مَعَ الْعِبَادَةِ فَاعْتَاءَ اللَّهُ فَذَلِكَ الْمَلَكُ قَائِمٌ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يَقُولُ

ص: ۱۰۷

صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِلَّا قَالَ الْمَلِكُ وَعَلَيْكَ السَّلَامُ ثُمَّ يَقُولُ الْمَلِكُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ فُلَانًا يَقْرئُكَ السَّلَامَ فَيَقُولُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. (۱)

امام باقر علیه السلام فرمودند: ملکی از ملائکه از خداوند خواهش نمود که شنیدن عبادت عباد و بندگان را به او عطا کند خداوند هم عطا فرمود. پس آن ملک همیشه ایستاده است تا قیامت برپا شود پس هر کدام از مؤمنین که بگویند اصل الله علیه و آله آن ملک در جواب گوید و بر تو سلام سپس آن ملک گوید؛ یا رسول الله فلانی بر شما سلام فرستاد. پس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرماید: و بر او سلام باد.

۲۸- ستایش و ثناء قبل از دعا

عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ إِيَّاكُمْ إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَسْأَلَ مِنْ رَبِّهِ شَيْئًا مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ حَتَّى يَبْدَأَ بِالثَّنَاءِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالْمَدْحِ لَهُ وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهُ حَوَائِجَهُ

حارث بن مغیره گوید: شنیدم حضرت صادق علیه السلام می فرمودند: مبادا چون یکی از شما بخواهد از پروردگار خویش چیزی از حاجات دنیا و آخرت مسئلت کند مبادرت ورزد تا ستایش خدای عزوجل و صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم آغاز کند و سپس حاجات خود را بخواهد. (۲)

۱- امالی شیخ صدوق / ۹۵۱

۲- اصول کافی ۲۳۶/۴

۲۹- دعا بالای نمی رود تا صلوات نفرستد

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ لَا يَزَالُ الدُّعَاءُ مَحْجُوبًا حَتَّى يُصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند: (پیوسته دعا محجوب است میان آن و استجابتش حجاب و پرده ای حائل است) تا بر محمد و آلش صلوات فرستاده شود.

۳۰- دعا بالای سرش چون پرنده ای بچرخد

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَنْ دَعَا وَ لَمْ يَذْكُرِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ رَفَّرَفَ الدُّعَاءُ عَلَى رَأْسِهِ فَإِذَا ذَكَرَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ رَفَعَ الدُّعَاءُ (۲)

حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند: هر که دعائی کند و نام پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را نبرد آن دعا بالای سرش چون پرنده ای بچرخد و چون نام پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را ببرد دعا بالا رود.

۳۱- یک سوم یا نصف یا همه صلوات

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَجْعَلُ لَكَ ثُلُثَ صَلَوَاتِي لِأَبْلِ أَجْعَلُ لَكَ نِصْفَ صَلَوَاتِي لِأَبْلِ أَجْعَلُهَا لَكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ إِذَا تَكْفَى مَوْوَنَهُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ. (۳)

امام صادق علیه السلام فرمودند: مردی خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم مشرف شد و عرض کرد یا رسول الله من یک سوم صلوات خود را به شما اختصاص می دهم بلکه

ص: ۱۰۹

۱- اصول کافی ۲/۲۴۷- امالی شیخ صدوق / ۹۳۵ - اصول کافی ۴/۲۵۰

۲- اصول کافی ۴/۲۴۸

۳- اصول کافی ۴/۲۴۸

همه را برای شما اختصاص دادم. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: در این هنگام مؤونه دین و دنیا تو کفایت شده است.

۳۲- معنای یک سوم و نصف و کل صلوات چیست

عَنْ أَبِي بصير قال: سألتُ أبا عبد الله عليه السَّلامُ ما معنَى أَجْعَلُ صَلَوَاتِي كُلَّهَا لَكَ فَقَالَ يُقَدِّمُهُ بَيْنَ يَدَي كُلِّ حَاجَةٍ فَلَا يَسْأَلُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ شَيْئاً حَتَّى يَبْدَأَ بِالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيُصَلِّي عَلَيْهِ ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهُ حَوَائِجَهُ (۱)

ابوبصیر گوید: از حضرت صادق علیه السلام پرسیدم معنای این که: همه صلواتم را برای شما دهم چیست؟ فرمودند: یعنی پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را مقدم و جلو هر حاجتی قرار می دهد و از خدای عزوجل چیزی درخواست نکند تا بنام پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم ابتدا کند و صلوات بر او فرستد سپس حاجات خود را از خدا درخواست کند.

۳۳- صلوات را اول و وسط کار قرار بده نه فقط آخر

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَجْعَلُونِي كَقَدْحِ الرَّأَكِبِ فَإِنَّ الرَّأَكِبَ يَمَلَأُ قَدْحَهُ فَيَشْرِبُهُ إِذَا شَاءَ اجْعَلُونِي فِي أَوَّلِ الدُّعَاءِ وَفِي آخِرِهِ وَفِي وَسْطِهِ. (۲)

حضرت صادق علیه السلام از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند که: مرا چون قدح «ظرف آب کاسه بزرگ» شتر سوار قرار ندهید زیرا شتر سوار قدح خود را پر کند و هر زمان خواست بنوشد، مرا در اول دعا و وسط و آخر آن قرار دهید.

ص: ۱۱۰

۱- همان مدرک

۲- اصول کافی ۴/۲۴۸

فیض کاشانی گوید: ابن اثیر گفته است یعنی در آخر بیاد من بیفتند چنانچه شتر سوار قدح خود را در آخر باروبنه خود قرار دهد و پس از آنکه از بار کردن همه آنها فارغ گردید آن را پشت آنها بیاویزد پس از آن فیض رحمه الله علیه گوید شاید مقصود این باشد که همیشه بیاد من باشید نه مانند قدح شتر سوار زیرا که شتر سوار یاد قدح خود نکند تا آنگاه که تشنه شود و بخواهد آب بیاشامد که در آن هنگام آن را پر کند و بیاشامد و از اوقات دیگر از آن غافل است.

۳۴- هر که خواهد صلوات زیاد بفرستد و خواهد کم بفرستد

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَوَلَدِهِ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْثِرْ (۱)

حضرت صادق علیه السلام از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر که بر من صلوات فرستد خدا و ملائکه او بر او صلوات فرستند. پس هر که خواهد کم فرستد و هر که خواهد بیش.

۳۵- ده صلوات فرستادن یا صد بار

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ فَرُّوخَ مَوْلَى آلِ طَلْحَةَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا إِسْحَاقَ بْنَ فَرُّوخَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ عَشْرًا صَلَّى اللَّهُ وَ عَلَيَّ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ مَائَةِ مَرَّةٍ وَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ مَائَةَ مَرَّةٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ وَ

ص: ۱۱۱

۱- اصول کافی ۲۴۹/۴

مَلَائِكَتُهُ أَلْفًا أَمَا تَسْمَعُ قَوْلَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَهُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَ مَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَ كَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (۱)

اسحاق بن فروخ گویا: حضرت صادق علیه السلام فرمودند ای اسحاق بن فروخ هر که ده بار بر محمد و آل محماه صلوات بفرستند. خداوند و فرشتگان او صدبار پر او صلوات فرستند و هر که صد بار بر محمد و آل محمد صلوات فرستد خداوند و فرشتگان او هزار بار بر روی صلوات فرستند آیا گفتار خدای عزوجل را نشنیده ای که فرماید: شما را خارج می کند. از ظلمات به سوی روشنائی و نور، و با مؤمنین مهربان است. (۲)

۳۶- سنگینی میزان اعمال است

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَحَدِهِمَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ مَا فِي الْمِيزَانِ شَيْءٌ أَثْقَلَ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَتُوضَعَ أَعْمَالُهُ فِي الْمِيزَانِ فَيَمِيلُ بِهِ فَيُخْرَجُ الصَّلَاةُ عَلَيْهِ فَيَضَعُهَا فِي مِيزَانِهِ فَيَرْجَحُ [بِهِ] (۳)

محمد بن مسلم از یکی از دو امام باقر و صادق علیهما السلام حدیث کند که فرمودند: در میزان دو ترازوی اعمال در قیامت» چیزی سنگین تر از صلوات بر محمد و آل محمد نیست و همانا مردی باشد که اعمالش را در میزان گذارند و سبک

ص: ۱۱۲

۱- اصول کافی ۲۵۱/۴

۲- سوره ی احزاب / ۴۳

۳- اصول کافی ۲۵۲/۴

باشد پس ثواب صلوات [بر محمد و آل محمد] او در آید و آن را در میزان نهند پس سبب آن سنگین گردد و (بر کفه دیگر) بچربد.

۳۷- حاجت را با صلوات شروع و ختم کن

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ كَانَتْ لَهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ حَاجَةٌ فَلْيَبْدَأْ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ ثُمَّ يَخْتِمُ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَكْرَمُ مَنْ أَنْ يَقْبَلَ الطَّرْفَيْنِ وَيَدْعُ الْوَسْطَ إِذَا كَانَتْ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَا تُحْجَبُ عَنْهُ (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر که به درگاه خدای عزوجل حاجتی دارد باید به صلوات بر محمد و آلش شروع کند و سپس حاجت خود را بخواهد و در آخر اهم بصلوات بر محمد و آل محمد پایان دهد زیرا که خدای عزوجل کریم تر است از آن که دو طرف (دعا) را بپذیرد و وسط (دعا) را واگذارد (و باجابت نرساند) زیرا صلوات بر محمد و آل محمد محجوب نیست (و بدون برخورد به حاجابی بالا رود)

۳۸- صلوات خود دعاء بزرگی است و مکفی

عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ نَعِيمٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنِّي دَخَلْتُ الْبَيْتَ وَ لَمْ يَحْضُرْنِي شَيْءٌ مِنَ الدُّعَاءِ إِلَّا الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فَقَالَ أَمَا إِنَّهُ لَمْ يَخْرُجْ أَحَدٌ بِأَفْضَلِ مِمَّا خَرَجْتَ بِهِ (۲)

ص: ۱۱۳

۱- همان مدرک

۲- همان مدرک

عبد السلام بن نعیم گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم من وارد خانه (کعبه) شدم و هیچ دعائی بخاطر نداشتم جز صلوات بر محمد و آل محمد فرمود: آگاه باش که هیچ کس مانند تو (در فضیلت و ثواب) از خانه بیرون نیامده است.

۳۹- تفسیر این آیه شریفه

عن عبيدالله بن عبد الله الدهقان قال دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الرُّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لِي مَا مَعْنَى قَوْلِهِ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى قُلْتُ كُلَّمَا ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ قَامَ فَصَلَّى فَقَالَ لِي لَقَدْ كَلَّفَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَذَا شَطَطًا فَقُلْتُ جُعِلَتْ فِدَاكَ كَيْفَ هُوَ فَقَالَ كُلَّمَا ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

عبيدالله بن عبد الله دهقان گوید: خدمت حضرت رضا علیه السلام شرفیاب شدم پس آن حضرت فرمودند: معنای گفتار خداوند چیست؟ «که فرماید» و یاد کرد نام پروردگار خود را پس صلوات به جا آورد. (۲)

من عرض کردم: یعنی هر زمان نام پروردگار را به یاد آورد برجاست پس نماز خواند.
(و صلوه به معنای نماز است) فرمودند: (اگر این طور باشد که تو می گوئی) پس خدا به حقیقت تکلیفی نابجا و بیرون از طاقت و توانائی کرده است:

ص: ۱۱۴

۱- اصول کافی ۲۵۲/۴

۲- سوره اعلی آیه ۱۵

عرض کردم: قربانت: پس معنای آن چگونه است؟ فرمود: هر گاه نام پروردگار را یاد کند بر محمد و آل محمد صلوات فرستد.

مرحوم مجلسی رحمه الله علیه پس از نقل تفاسیر زیادی که از معصوم علیهم السلام و غیر او در تفسیر آیه رسیده که صلوه در آیه «فصلی» را به توحید و ذکر قلبی و ذکر زبانی یعنی الله

اکبر و نماز در صحرا و نماز فطر و اضحی تفسیر کرده اند و گوید: منافاتی میان این روایت و آن روایات نیست زیرا این نیز یکی از معانی آیه و بطنی از بطون آن می باشد.

۴۰- صلوات بدون ذکر آل، ظلم و ستم بر اهل بیت علیهم السلام است

عَنْ ابْنِ الْقَدَّاحِ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ سَمِعَ أَبِي رَجُلًا مُتَعَلِّقًا بِالْبَيْتِ وَهُوَ يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ فَقَالَ لَهُ أَبِي يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَبْتُرْهَا لَا تَظْلِمْنَا حَقَّنَا قُلِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ (۱)

حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند:

پدرم شنید که مردی به پرده کعبه در آویخته و می گوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ»

و نامی از آل محمد دنبال آن نمی برد پدرم به او فرمودند: ای بنده خدا بریده اش مکن و درباره حق ما بما ستم مکن و بگو اللهم صل علی محمد و اهل بیه.

ص: ۱۱۵

۱- اصول کافی ۲۵۳/۴

۴۱- عرش را با این کلمات برداشتن

در تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام از آن حضرت نقل شده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هنگامی که خداوند تبارک و تعالی عرش را آفرید برای آن

۳۶۰ هزار رکن قرار داد و در کنار هر رکنی ۳۶۰ هزار فرشته آفرید اگر به کوچک ترین آنها اجازه دهد که آسمان ها و زمین را ببلعند بین دو لب آن همانند ریگی در بیابان وسیع خواهد بود.

خداوند تعالی فرمود: ای فرشتگان من، عرش مرا بردارید آنها روی پا ایستادند و دستها را به طرف بالا بردند که آن را بردارند ولی توانائی برداشتن آن بلکه حرکت دادنش را نداشتند خداوند عزوجل به تعداد آنها فرشته ی دیگر آفرید که آنها را کمک کنند ولی نتوانستند عرش را حرکت دهند. خداوند تبارک و تعالی در مقابل هر یک از آنها به تعدادشان فرشته آفرید باز هم نتوانستند آن را تکان دهند خطاب فرمود: آن را رها کنید خودم به قدرت بی نهایتم نگه می دارم آنگاه فرشتگان کنار رفتند و خداوند آن را به قدرتش حفظ کرد سپس به هشت نفر از آنها دستور داد که شما عرش مرا بدوش بگیرید عرض کردند بار پروردگارا ما همراه این جمعیت بسیار نتوانستیم چگونه بدون آنها توانائی برداشتن آن را داریم؟ خداوند عزوجل فرمود: من دور را نزدیک، سنگین را سبک و سخت را آسان می کنم آنچه را بخواهم انجام دهم و آنچه را اراده کنم فرمان دهم کلماتی را بشما می آموزم آنها را بگوئید و براحتی آن را بردارید.

ص: ۱۱۶

عرض کردند آن کلمات چیست؟ فرمود: بگوئید

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ»

«بنام خداوند بخشنده مهربان هیچ گونه نیرو و توانائی جز به سبب خداوند بلند مرتبه بزرگوار نیست و درود خداوند بر محمد و آل پاک و پاکیزه ی او باد» فرشتگان این ذکر شریف را گفتند و عرش الهی را به دوش گرفتند و به قدری برایشان سبک گردید که گویا مویی بر شانه شخصی چابک و قوی روئیده است آنگاه خداوند عظیم الشان به بقیه ی فرشتگان فرمود: این هشت نفر عرش مرا به دوش دارند و شما اطراف آن طواف کنید و تسبیح و تمجید و تقدیس من نمائید و این نمونه ای از قدرت من بود که مشاهده کردید و من بر هر چیزی توانا هستم. (۱)

۴۲- مهریه حضرت حواء علیه السلام سه بار یا هفت بار یا ده بار صلوات بود

شیخ ابوالفتوح رازی در کتاب تفسیرش در ضمن حدیث آفرینش آدم علیه السلام می گوید: هنگامی که حضرت آدم علیه السلام از خواب بیدار شد حوا را در کنار خود مشاهده کرد اراده کرد که دستش را به طرف او دراز کند فرشتگان او را نهی کردند فرمود: آیا خداوند او را برای من نیافریده است؟

جواب دادند: برای تو آفریده ولی مهر او را باید پردازی.

ص: ۱۱۷

۱- تفسیر امام حسن عسکری ۵۶/۵۸- بحار ۲۷/۹۷

گفت: مهر او چه چیزی است؟ گفتند: «أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ» سه مرتبه باید بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم صلوات بفرستی (۱)

۴۳- با نیت صحیح و اخلاص باطنی صلوات فرستادن

قطب راوندی از امام صادق علیه السلام به نقل کرده است که فرمودند: مَنْ صَلَّى عَلَي النَّبِيِّ مَرَّةً وَاحِدَةً بِنَيْتِهِ وَإِخْلَاصٍ مِنْ قَلْبِهِ قَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ مِنْهَا ثَلَاثُونَ لِلدُّنْيَا وَسَبْعُونَ لِلْآخِرَةِ.

هر کس یک بار بر پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم با نیت صحیح و اخلاص باطنی صلوات فرستد خداوند صد حاجت او را برآورده کند که سی حاجت آن مربوط به دنیا و هفتاد حاجت آن مربوط به امور آخرت باشد و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم که فرمودند: «مَنْ صَلَّى عَلَي كُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ حُبًّا وَ شَوْقًا كَانَ حَقًّا عَلَي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ ذُنُوبَهُ تِلْكَ اللَّيْلَةَ وَ ذَلِكَ الْيَوْمَ»

کسی که بر من هر روز سه بار از روی محبت و شوق صلوات فرستد سزاوار است که خداوند گناهان او را که در آن شب و روز انجام داده بیخشد و او را بیامرزد. (۲)

ص: ۱۱۸

۱- تفسیر ابوالفتوح رازی ۱۷۶/۹ - بحار ۳۳/۱۵ در بحار عشر مرآت دارد یعنی ده بار

۲- دعوات راوندی ۲۲۵/۸۹ - بحار ۷۰/۹۴ - المستدرک ۳۴۲/۵

۴۴- دو شیطان بدین دو جمله دور گردند

شهید اول قدس سره در مجموعه ی خود از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده است که فرمودند: الشَّيْطَانُ شَيْطَانَانِ: شَيْطَانُ الْجَنِّ وَ يَبْعَدُ بِهِ «لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» وَ شَيْطَانُ الْإِنْسِ وَ يَبْعَدُ بِهِ «الصَّلَاةُ عَلَي النَّبِيِّ وَ آلِهِ» (۱)

شیطان دو گونه است شیطانی که از طایفه جن است و آن به گفتن «لا حول و لا قوه الا بالله العلی العلیم» دور می گردد و شیطانی که از طایفه آدمیان است و آن به صلوات فرستادن بر محمد و آل محمد علیهم السلام از انسان دور می شود.

۴۵- برترین اعمال صلوات فرستادن است

ابن عباس گوید: پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: در عالم رؤیا عمومیم حمزه و برادرم جعفر بن ابی طالب را دیدم که پیش روی آنها طبقی از عناب بود مدتی از آن میل کردند سپس به انگور تبدیل شد و مدتی از آن خوردند سپس انگور به خرما تبدیل شد و برای مدتی نیز از آن خوردند آنگاه نزدیک آنها رفتم و گفتم: پدرم فدای شما کدام یک از اعمال را برترین عمل یافتید؟

آن دو بزرگوار عرض کردند:

فَدَيْنَاكَ بِالْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَجَدْنَا أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ الصَّلَاةَ عَلَيْكَ وَ سَقَى الْمَاءِ وَ حُبُّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ص: ۱۱۹

۱- مجموعه ی شهید اول، المستدرک ۵/۳۴۲ ح ۴۱ به نقل از مجموعه ی شهید رحمه الله علیه

پدران و مادران ما فدای شما یا رسول برترین اعمال را صلوات فرستادن بر شما و سیراب کردن تشنگان و دوستی علی بن ابی طالب علیه السلام یافتیم. (۱)

۴۶- صد بار صلوات صد حاجت دنبال دارد

راوندی رحمه الله علیه در کتاب نوادر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده است که:

مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ مِائَةً مَرَّةً قَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ (۲)

هر کس صد مرتبه بر من صلوات فرستد خداوند صد حاجت او را بر آورده فرماید.

۴۷- بر محاسبه یک چیز ناتوانم

شیخ ابوالفتوح رازی در تفسیر خود از رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده است که آن حضرت فرمودند:

شب معراج در سیر آسمانی خود فرشته ای را دیدم که هزار دست داشت و در هر دست او هزار انگشت بود مشغول حساب کردن بود و با انگشتانش شماره می کرد. به جبرئیل گفتم: این فرشته کیست و چه چیزی را حساب می کند؟ گفت: این فرشته موکل بر قطرات باران است و حساب می کند چند قطره باران از آسمان بر زمین فرود آمده است.

حضرت به او فرمودند: آیا تعداد قطرات باران که از ابتدای آفرینش بر زمین باریده می دانی؟

ص: ۱۲۰

۲- نوادر راوندی ح ۱۸۵ - المستدرک ۳۳۲/۵ ح ۱۰

عرض کرد: قسم به خداوندی که تو را به حق به سوی آفریده گانش فرستاده است نه تنها می دانم چند قطره باران از آسمان به زمین نازل شده بلکه تفصیل آن را هم می دانم که چند قطره در دریا و چند قطره در خشکی و چند قطره در آبادی و چند قطره در باغ و چند قطره در شوره زار و چند قطره در گورستان فرود آمده است رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من از حفظ و یادآوری او تعجب کردم و او که چنین دید عرض کرد: ای رسول خدا با همه این قدرتی که از نظر دستها و انگشتان و حفظ و یادآوری دارم از محاسبه یک چیز ناتوانم سؤال کردم: حساب کدام چیز است؟ گفت:

قَوْمٌ مِنْ أُمَّتِكَ يَحْضُرُونَ مُجْمَعًا فَيَذْكُرُ اسْمَكَ عِنْدَهُمْ فَيُصَلُّونَ عَلَيْكَ فَأَنَا لَا أَقْدِرُ عَلَى حَصْرِ ثَوَابِهِمْ

عده ای از امت شما که در محلی اجتماع کرده باشند و چون نام مبارک شما به میان آید بر شما صلوات فرستند من از شمارش ثواب آن عاجزم. (۱)

۴۸- بشفاعت پیامبر نجات یافت بخاطر صلوات فرستادن

شیخ عبد الحق دهلوی در کتاب «تاریخ مدینه» نقل کرده است که:

مردی را دیدم که در طواف و سعی و سایر موقف های حج دعائی غیر از صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام نمی خواند

ص: ۱۲۱

۱- تفسیر ابو الفتوح ۲/۲۲۸ - المستدرک ۵/۳۵۵ ح ۸ - شبیه این روایت را مصباح القلوب آورده است که ... تا ثواب ده نفر را می توانم بشمارم...

به او گفتند: چرا دعاهایی که نسبت به هریک از این مکانها وارد شده نمی خوانی؟ گفت: عهد کرده ام که فقط صلوات فرستم و دعای دیگری را با آن شرکت ندهم و علتش این است که پدرم چون از دنیا رفت صورت او را مثل الاغ دیدم و از مشاهده آن بسیار غمناک شدم بعد از آن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب دیدم و دامن احسان او را گرفتم و برای پدرم شفاعت کردم و از سبب این قضیه از آن حضرت سؤال کردم فرمودند: پدرت رباخوار بود و سزای هر کس که رباخواری پیشه کند چنین است.

وَلَكِنْ وَالِدِكَ كَانَ يُصَلِّي عَلَيَّ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ عِنْدَ الْمَنَامِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَلِذَا قَبِلْتُ شَفَاعَتَكَ وَعَفَوْتُ

پدرت خصوصیتی داشت و آن بود که هر شب هنگام خوابیدن صد مرتبه بر من صلوات می فرستاد ما به خاطر این عمل شفاعت تو را درباره او پذیرفتیم و او را بخشیدیم آنگاه چهره پدرم را نورانی مانند ماه مشاهده کردم و از هاتفی هنگام دفن او شنیدم که گفت: سبب عنایت پروردگار و آمرزش پدرت همان صلوات هایی بود که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرستاد. (۱)

۴۹- صلوات توشه آخرت

محدث نوری از شیخ احمد پسر زین الدین نقل کرده است که گفت:

در عالم خواب حضرت زین العابدین امام سجاد را ملاقات کردم و نزد او شکوه و ناله کردم که زاد و توشه ای برای آخرت آماده نکرده ام برای توبه خالص توفیق نیافتم و اعمال صالح را نتوانستم به جا آورم.

حضرت فرمودند:

عَلَيْكَ أَنْ تُكْثِرَ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَنَحْنُ فَعْمَلٍ بِذَلِكَ وَنَجْعَلُهُ لَكَ عَوْضَ صَلَاتِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

آنچه بر شما است این است که زیاد بر محمد و آل صلوات بفرستید و ما در مقام پاداش عوض صلواتی که شما فرستاده اید آن اعمال صالح را که به انجامش توفیق پیدا نکرده اید تا روز قیامت برای شما انجام می دهیم. (۱)

۵۰- آسان بودن کار بواسطه صلوات

در تفسیر امام حسن عسکری ذیل آیه شریفه

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ

«بیاد آورید هنگامی که شما را از فرعونیان نجات دادیم و آنها شما را به بدترین عذاب شکنجه می کردند». (۲)

آن حضرت فرمودند:

۱- دار السلام ۱۱۲

۲- سوره ی بقره ۴۹

از عذاب شدید آنها این بود که ایشان را به کشیدن گل برای ساختمان به کار می گرفتند و از ترس اینکه فرار کنند آنها را در بند می کردند با سختی گل را از نردبان ها بالا می بردند و چه بسا از بالا سقوط می کردند و می مردند یا زمین گیر می شدند و هیچ اعتنایی به آنها نمی کردند تا اینکه خداوند تبارک و تعالی به حضرت موسی علیه السلام وحی (پیغام) فرستاد: به قوم خود بگو:

لا یبتدؤن عملاً بالصلاه علی محمد و آله الطیبین لیخفف علیهم: عملی را جز با صلوات بر محمد و آل اطهار او شروع نکنند تا آن کار بر آنها آسان گردد

آنها این دستور را اجرا کردند و کارهای دشوار برایشان سبک شد.

و نیز فرمود: هرکس که بر اثر فراموش کردن صلوات سقوط کرد یا زمین گیر شد اگر برایش ممکن است خودش صلوات را بگوید و اگر برایش مقدور نیست دیگری به جای او صلوات فرستد تا آن گرفتاری به او خسارت و ضرری وارد نکند آنها هم این دستور را عمل کردند و سالم ماندند.

و در تفسیر این قسمت از آیه:

«يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ پسران شما را می کشتند»

فرمود: هر گاه یکی از زنهای آنها حامله می شد به قابله هائی که بر آنها می گماشتند رشوه می داد تا گزارش ندهند و دوران حملش تمام شود و وقتی پسر به دنیا می آمد او را در صحرائی یا سوراخ کوهی یا محل دور افتاده ای رها می کرد و ده مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام می فرستاد خداوند فرشته ای را مامور می کرد تا او را تربیت کند از یک انگشت او شیر می مکید

ص: ۱۲۴

و از انگشت دیگر غذای نرم و ملایم می خورد به این شکل بنی اسرائیل رشد کردند و تعداد آنهائی که سالم ماندند بیش از نفراتی بود که کشته شدند و در تفسیر این قسمت از آیه:

«يَسْتَحْيُونَ نِسَاءَ كُمْ زَن هَاي شَمَا رَا زَنده نگه می داشتند»

فرمود: آنها را باقی می گذاشتند و به کنیزی می گرفتند تا اینکه نزد حضرت موسی آمده ضجه و ناله کردند و گفتند: دختران و خواهران ما را بکار می گیرند و به خدمت او می دارند چاره ای برای ما بیندیش حضرت موسی علیه السلام آنها را امر فرمود که صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام بفرستند تا نجات پیدا کنند؛ و در آیه شریفه:

«و إِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ» (۱)

«هنگامی که دریا را شکافتیم و شما را نجات بخشیدیم»

فرمود: هنگامی که حضرت موسی علیه السلام کنار دریا رسید خداوند تبارک و تعالی به او وحی فرستاد: به بنی اسرائیل بگو:

جَدُّوْا تَوْحِيْدِيْ وَاَقْرُؤْا بِقُلُوْبِكُمْ ذِكْرَ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ عِبِيْدِيْ وَاِمَائِيْ وَاَعِيْدُوْا عَلٰى اَنْفُسِكُمْ وَاِلٰيْهِ
عَلٰى عَلَيْهِ السَّلَامُ اَخِيْ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطَّيِّبِيْنَ

ص: ۱۲۵

۱- سوره ی بقره آیه ۵۰

توحید مرا به خاطر آورید و به دل‌هایتان نبوت محمد سرور بندگانم را اقرار نمائید و با ولایت برادرش علی بن ابی طالب علیه السلام تجدید عهد کنید؛ و بگوئید: خدایا مرا بر روی این آب عبور بده اگر چنین کردید آب دریا برای شما همانند زمین خواهد شد حضرت موسی علیه السلام این دستور الهی را به ایشان فرمود: آنها در جواب گفتند چیزی که ما را ناراحت می کند و خوش آیند ما نیست به ما دستور می دهی و مگر جز ترس از مرگ بود که ما را از فرعون فراری داد. اکنون تو ما را بدون اندیشه به این دریای انبوه آب با این کلمات می اندازی و نمی دانیم چه به سر ما خواهد آمد کالب بن یوحنا در حالی که بر مرکب سوار بود به حضرت موسی علیه السلام عرض کرد: مهم نیست این خلیج چهار فرسخ باشد آیا خدا تو را به این کار امر فرموده که ما اینها را بگوئیم و داخل شویم؟

حضرت موسی علیه السلام فرمود: بله عرض کرد تو هم ما را به آن فرمان می دهی؟ فرمود: بله عرض کرد: آنگاه ایستاد به توحید پروردگار و نبوت محمد و ولایت امیر المومنین علیه السلام و اولاد طاهرین علیهم السلام او اقرار کرد و عهد خود را با آنها تازه کرد سپس عرض کرد:

«اللَّهُمَّ بَجَاهِم جَوِّزْنِي عَلَى مَتْنِ هَذَا الْمَاءِ»

خدایا به آبروی این بزرگواران و به مقامی که نزد تو دارند مرا بر این آب عبور بده.

ص: ۱۲۶

سپس اسب خود را به میان آب برد و به روی آب به راه افتاد و گویا آب برایش مانند زمین نرم و هموار بود تا اینکه به انتهای خلیج رسید. (۱)

سپس با سرعت برگشت و به بنی اسرائیل گفت:

ای گروه بنی اسرائیل: از موسی پیغمبر خود اطاعت کنید.

فَمَا هَذَا الدُّعَاءِ إِلَّا مِفْتَاحُ أَبْوَابِ الْجَنَانِ وَمَقَالِقِ أَبْوَابِ النَّيرَانِ وَمُسْتَنْزِلُ الْأَرْزَاقِ وَالْجَالِبُ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ وَإِمَانُهُ رِضَاءُ الرَّحْمَنِ الْمُهِيمِنِ الْخَلَّاقِ

این دعایی که او به شما تعلیم نمود کلید درهای بهشت و قفل درهای آتش و نازل کننده روزی ها و جلب کننده خشنودی پروردگار مهربان است.

آنها امتناع ورزیدند و گفتند: ما جز بر روی زمین راه نمی رویم خداوند به موسی علیه السلام فرمود:

«أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ» (۲)

عصای خود را به دریا بزن و بگو:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ لَمَّا فَلَقْتَهُ»

خدایا بر محمد و آل محمد درود فرست و این دریا را برای ما بشکاف پس دریا شکافته شد
و زمین تا انتهای خلیج ظاهر گردید و حضرت موسی علیه السلام به آنها ظاهر فرمود:

ص: ۱۲۷

-
- ۱- بفتح خا، قسمتی از دریا که در خشکی پیش رفته باشد در فارسی شاخاب و شاخاوه هم گفته اند ۲. سوره ی شعرا ۶۳
- ۲- سوره ی شعرا ۶۳

اکنون داخل شوید گفتند: زمین آن مرطوب و لغزیده است می ترسیم که در آن فرو رویم.
خداوند تعالی فرمود: ای موسی علیه السلام بگو:

«اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ جَفِّفْهَا»

خدایا بحق محمد و آل پاکش زمین را برای ما خشک گردان. وقتی آن را گفت خداوند
باد صبا را بر آن فرستاد و آن را خشک نمود.

پس از آن فرمود: داخل شوید گفتند: ای پیغمبر خدا، ما دوازده قبیله هستیم و وقتی داخل
دریا شدیم هر گروهی از ما می خواهد از دیگری سبقت بگیرد و ممکن است حادثه بدی
بین ما واقع شود اگر هر فرقه ای از ما راه مخصوص داشته باشد ما از این وحشتی که داریم
در امان خواهیم بود.

خداوند به حضرت موسی علیه السلام فرمان داد:

با عصایت به عدد آنها یعنی دوازده مرتبه در دوازده موضع بر زمین بزن و بگو:

«اللَّهُمَّ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ بَيْنَ لَنَا الْأَرْضِ وَأَمِطِ الْمَاءَ عَنَّا»

خداوند به آبروی محمد و اهل بیت پاک او زمین را برای ما ظاهر کن و آب را دور گردان. پس دوازده راه پیدا شد و کف زمین به سبب باد صبا خشک گردید آنگاه بقوم خود گفت: وارد شوید آنها این بار گفتند: وقتی هر گروه از ما وارد یکی از این راهها شد نمی داند بر سر دیگران چه می آید.

خداوند تبارک و تعالی فرمود: در بین راهها هر انباشته ای از آب را با عصا بزن و بگو:

ص: ۱۲۸

«اللَّهُمَّ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ لَمَّا جَعَلْتَ فِي هَذَا الْمَاءِ طَيْقَانًا وَاسِعَةً يَرَى بَعْضُهُمْ بَعْضًا»

خدایا به آبروی محمد و آل اطهار او در میان این آب طوقها و کمانهائی بزرگ قرار بده که افراد این گروه بتوانند افراد گروه دیگر را ببیند سپس بنی اسرائیل داخل شدند (۱) و آن حضرت در تفسیر آیه شریفه ی:

«وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَ الْأَيْتَامِ وَ الْمَسَاكِينِ وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ» (۲)

و هنگامی که از بنی اسرائیل عهد و پیمان گرفتیم که جز خدا را بندگی نکنید و درباره پدر و مادر و خویشان و یتیمان و بینوایان نیکی کنید و با مردم نیکو گفتگو کنید و نماز را بپا دارید فرمود:

مقصود از «نماز» در این آیه نمازهای پنج گانه و صلوات فرستادن بر محمد و آل اطهار او است

وَ أَقِيمُوا أَيضاً الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ الطَّيِّبِينَ عِنْدَ أَحْوَالِ غَضَبِكُمْ وَ رِضَاكُمْ وَ شِدَّتِكُمْ وَ رَخَاكُم وَ هُمُومِكُمُ الْمَغْلَقَةَ لِقُلُوبِكُمْ.

یعنی در «حالات مختلف» وقتی خشمگین می گردید زمانی که خوشحال هستید هنگامی که دچار مشکلات می شوید: وقتی که در راحتی و نعمت به

ص: ۱۲۹

۱- تفسیر امام عسکری ۲۴۳-۲۴۷ - بحار ۶۱/۹۴

۲- سوره بقره آیه ۸۳

سر می برید و هر گاه که غم و غصه ها دل های شما را احاطه می کنند صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام بفرستید. (۱)

و در تفسیر آیه شریفه

«وَ كَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ» (۲)

«پیش از بعثت پیامبر بنام آن حضرت طلب فتح و نصرت بر کافران می نمودند آنگاه که آمد و او را نشناختند به او کافر شدند پس لعنت خدا بر گروه کافران باد» امام عسکری علیه السلام از امیر مؤمنان علی علیه السلام فرموده است:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَخْبَرَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِمَا كَانَ مِنْ إِيْمَانِ الْيَهُودِ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ ظُهُورِهِ مِنْ اسْتِفْتَا حِهِمْ عَلَى أَعْدَائِهِمْ بِذِكْرِهِ وَالصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَآلِهِ

خداوند تبارك و تعالی پیغمبرش را از ایمان یهودیان به آن حضرت پیش از بعثت او خبر داده است که آنها به یاد او و صلوات بر او و اهل بیتش بر دشمنان خود فتح و ظفر پیدا می کردند. (۳)

و نیز از آن حضرت روایت شده که فرموده است و كَانَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَمَرَ الْيَهُودَ فِي أَيَّامِ مُوسَى وَبَعْدَهُ إِذَا دَهَمَهُمْ أَمْرٌ وَدَهَمَتَهُمْ دَاهِيَةٌ أَنْ يَدْعُوا اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ مُحَمَّدًا وَآلَهُ الطَّيِّبِينَ وَأَنْ يَسْتَنْصِرُوا بِهِمْ

خداوند تبارك و تعالی یهودیان زمان

ص: ۱۳۰

۱- تفسیر امام عسکری ۳۲۷

۲- سوره بقره آیه ۸۹

۳- تفسیر امام عسکری ۳۹۳

موسی علیه السلام و بعد از او را امر نموده بود که هر گاه مشکلی پیدا کردند و هر زمان دچار مصیبت و بلائی شدند خدا را به واسطه محمد و آل پاک او بخوانند و بوسیله آنها یاری بجویند و آنها این دستور را اجرا می کردند حتی یهودیان مدینه سالهای متمادی قبل

از بعثت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم چنین کاری می کردند و در بلاها و فتنه ها بر مشکلات و دشواریها غلبه می یافتند.

ده سال قبل از بعثت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دو قبیله اسد و عطفان و جمعی از مشرکین با یهودیان دشمنی می کردند و قصد اذیت و آزار آنها را داشتند و آنها از خداوند به تقرب محمد و آل طاهرین او درخواست نمودند و بدی ها و بلاها را از خود دفع کردند یک بار این دو قبیله با سه هزار اسب سوار به بعضی از محله های یهودی نشین که در اطراف مدینه بود حمله کردند یهودیان که سیصد نفر بیشتر نبودند به مقابله برخاستند و خدا را به محمد و آل محمد خواندند و به فضل الهی آنها را شکست دادند.

این دو قبیله بعد از شکست، با مشورت یک دیگر تصمیم گرفتند از قبیله های دیگر کمک بگیرند تا آنکه جمعیت خود را به سی هزار نفر رساندند آنگاه با این نیروی زیادی دوباره به آن سیصد نفر یهودی هجوم آوردند و آنها را در محاصره خود در آوردند و آب و غذا را بر روی آنها بستند، یهودیان که چنین دیدند امان خواستند و آنها نپذیرفتند و گفتند: راه نجاتی برای شما نیست جز این که شما را کشته، زن و بچه شما را اسیر کرده و اموالتان را به غارت ببریم

ص: ۱۳۱

یهودیان که در های امید را به روی خود بسته دیدند به فکر چاره جوئی افتادند بعضی از شخصیتها و بزرگان آنها گفتند: چرا گذشته خود را فراموش کردید؟ مگر حضرت موسی علیه السلام پیشینیان ما را سفارش نکرده بود که در هنگام گرفتاری به واسطه محمد و آل

محمد علیهم السلام از خدا استمداد کنند و با روی آوردن به درگاه الهی و تضرع در پیشگاه او سختی های را بواسطه محمد و آل محمد علیهم السلام برطرف کنند

همه گفتند: همین طور است گفتند: پس شما هم چنین کنید تا نجات پیدا کنید یهودیان دست به دعا برداشتند و عرض کردند:

«اللَّهُمَّ بَجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَطِيبِينَ لَمَّا سَقَيْتَنَا فَقَدْ قَطَعْتَ الظُّلْمَةَ عَنَّا الْمِيَاهِ حَتَّى ضَعُفَ شَبَابُنَا وَ تَمَاوَتَتْ وَ لِدَانُنَا وَ أَشْرَفْنَا عَلَى الْهَلَكَةِ»

«خدایا به آبروی محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم آبی به ما برسان این ستمگران آب را به روی ما بسته اند به حدی که جوانان ما از تشنگی ضعیف شده اند و چیزی نمانده که هلاک شوند» خداوند به دعای آنها جواب داد و بارانی با قطرات درشت و پیوسته و شدید نازل کرد به طوری که حوض های آنها و رودخانه ها و ظرفهای آنها را پر کرد و گفتند: این یکی از دو احسان که به ما رسید.

سپس بر بام ها آمدند تا از بلندی نگاه کنند لشکری که آنها را احاطه کرده بر اثر این باران چه بر سر آنها آمده است؟ دیدند آنها به شدت اذیت شده اند اسلحه های آنها از کار افتاده و وسایل آنها خراب و غذاهایشان فاسد گردیده

ص: ۱۳۲

است و بعضی از آنها این باران را که در غیر وقت خودش و در شدت گرمای تابستان آمده به فال بد گرفته و برگشته اند.

آن عده ای که مانده بودند به یهودیان گفتند: فرض کردیم آب به شما رسید از کجا غذا به شما می رسد تا بخورید و اگر جمعی رفته اند ما بر نمی گردیم تا به شما و اهل و عیال شما و اموالتان غلبه پیدا کنیم و ناراحتی خود را برطرف کرده به دل خود تسلی دهیم.

یهودیان گفتند: آن کسی که ما را به برکت محمد و آل محمد علیهم السلام از تشنگی نجات داد قادر و توانا است که به ما غذا هم برساند و آن کسی که شر عده ای از شما را از ما کم کرد می تواند شر بقیه را هم برطرف کند.

سپس یهود، خدا را به محمد و آل محمد علیهم السلام خواندند و از او تقاضای طعام نمودند خداوند قافله بزرگی را که حدود دو هزار شتر و قاطر و الاغ بود و به همراه خود آرد و گندم و خوراک داشتند به سوی آنها فرستاد این قافله وقتی رسید که لشکر دشمن همگی خواب بودند و خدا خواب آنها را به قدری سنگین قرار داد که متوجه آمدن آنها نشدند و آنها به راحتی وارد قریه شدند و همه متاعی که به همراه داشتند به زمین نهادند و به یهودیان فروختند و از آن محل دور شدند در حالی که هنوز آنها خوابیده بودند پس از مدتی از خواب بیدار شدند و قصد جنگیدن را با یهودیان کردند و به یک دیگر می گفتند:

ص: ۱۳۳

این ها بر اثر شدت گرسنگی نیرو و توان خود را از دست داده اند و به زودی به چنگ ما در می آیند.

یهودیان گفتند: این طور که خیال کردید نیست بلکه خداوند به ما غذا رسانید و شما خواب بودید و در آن حال اگر ما می خواستیم شما را نابود کنیم به راحتی می توانستیم ولی دوست نداشتیم که ناجوان مردانه به شما حمله کنیم اکنون برگردید و ما را به حال خودمان بگذارید

و گرنه خدا را به محمد و آل محمد علیهم السلام می خوانیم و از آنها استمداد می کنیم تا شما را ذلیل کند ولی آنها جز به طغیان و سرکشی پاسخ نگفتند.

یهودیان دست به دعا برداشتند و از خدا به واسطه محمد و آل محمد علیهم السلام طلب یاری کردند سپس آنها با همان جمعیت کم به لشکر دشمن حمله کردند بعضی از آنها را کشتند و بعضی را اسیر کردند و بقیه را پراکنده نمودند این یهودیان بعد از بعثت پیامبر و ظهور اسلام برسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم حسد ورزیدند و او را تکذیب کردند و می گفتند:

چرا او از میان طایفه عرب است؟

سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: این فتح و پیروزی که نصیب یهودیان شد به خاطر این بود که محمد و آل محمد را بیاد داشتند

أَلَا فَادْكُرُوا يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ مُحَمَّدًا وَآلَهُ عِنْدَ نَوَائِبِكُمْ وَشِدَائِدِكُمْ لِيَنْصُرَ اللَّهُ بِهِ مَلَائِكَتِكُمْ عَلَى الشَّيَاطِينِ الَّذِينَ يَقْصِدُونَكُمْ

ص: ۱۳۴

سپس شما ای امت محمد صلی الله علیه و آله و سلم هنگام مصائب و گرفتاری های خود محمد و آل محمد علیهم السلام را بیاد آورید تا آنکه خداوند به برکت ایشان فرشتگان موکل بر شما را بر شیاطینی که شما را قصد می کنند یاری دهد.

با هر يك از شما از طرف راست او فرشته ای است که حسنات او را می نویسد و از طرف چپ او فرشته دیگری است که گناهانش را ثبت می کند و با او دو شیطان از طرف ابلیس است که او را گمراه می کنند

وقتی آن دو شیطان در قلب او وسوسه نمودند اگر یاد خدا کرد و ذکر شریف لا حول ولا قوه الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد و آله الطیبین را گفت: آن دو شیطان سرکوب می شوند و نمی توانند فعالیت کنند... (۱)

۵۱- بרכת صلوات عذاب از قبرستان رفع شد

محدث نوری رحمه الله علیه، در کتاب «دار السلام» از کتاب «ریاضی الأذهان» نقل کرده است زنی دخترش را در خواب دید که به انواع عذاب ها گرفتار است از خواب بیدار شد و از مشاهده این رؤیا بسیار غمناک بود و گریه می کرد. بعد از یک شبانه روز دوباره او را در خواب دید که خوشحال و شادمان است و در باغی از باغ های بهشت گردش می کند و چون از دخترش علتش را پرسش کرد جواب داد: بخاطر گناهان و معاصی عذاب می کشیدم ولی امروز شخصی عبورش به این قبرستان افتاد و چند مرتبه بر پیغمبر و خاندانش علیهم السلام

ص: ۱۳۵

۱- تفسیر امام عسکری ۳۹۴-۳۹۶ رجوع شود به صفحه ی ۱۸۳ همین کتاب

صلوات فرستاد ثواب آن را که میان اهل قبرستان تقسیم کردند عذاب آنها به حور و قصور تبدیل شد. (۱)

۵۲- دهان کسی که صلوات می گوید را می بوسد

در کتاب «شفاء الاسقام» از محمد بن سعید حکایت کرده است که گفت: من با خود عهد کرده بودم هر شب قبل از خواب تعداد معینی بر محمد و آل محمد علیهم السلام صلوات فرستم شبی در عالم رؤیا رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را دیدم که وارد حجره ما شدند و در و دیوار خانه به نور جمال آن حضرت نورانی شد به من توجهی کردند و فرمودند:

أَيْنَ الْفَمِ الَّذِي كَانَ يُصَلِّي عَلَيَّ حَتَّى أَقْبَلَهُ؟

کجاست آن دهاتی که با آن بر من صلوات می فرستی تا آن را ببوسم؟

من از آنکه دهان خود را جلو بیاورم حیا کردم و صورتم را جلو آوردم و آن حضرت صورتم را بوسید و آنگاه از خوشحالی زیاد بیدار شدم و اهل و عیالم را بیدار کردم بوی عطر چنان در همه حجره می وزید که گویا آنجا پر از مشک خوشبو شده باشد و این بوی خوش تا هشت شبانه روز از صورت من می وزید و هر کس آن را استشمام می کرد. (۲)

۵۳- چرا جناب ابراهیم خلیل رحمن شد

شیخ صدوق رحمه الله علیه، در کتاب «علل الشرایع» از امام هادی علیه السلام نقل کرده است که فرمودند:

ص: ۱۳۶

۱- دار السلام ۱۸۸/۲

۲- دار السلام ۱۸۸/۲

إِنَّمَا اتَّخَذَ اللَّهُ تَعَالَى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا لِكَثْرَةِ صَلَاتِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ (۱)

خداوند تبارک و تعالی ابراهیم را خلیل خود گرفت زیرا بر محمد و آل محمد که سلام و درود خدا بر آنها باد زیاد صلوات می فرستاد.

۵۴- ثواب صلوات در رکوع و سجده و قیام

در کتاب «بشاره المصطفی الشیعه المرتضی» از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت می کند که فرمودند:

مَنْ قَالَ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِمِثْلِ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ وَالْقِيَامِ (۲)

هر کس در رکوع و سجده و قیام نمازش صلوات فرستد یعنی بگوید: «اللهم صل علی محمد و آل محمد» خداوند ثوابی مثل ثواب رکوع و سجده و قیام برای او بنویسند.

۵۵- ثواب صلوات در نوشتار

شهید رحمه الله علیه در کتاب «مُنیه المرید» از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده است که فرمود: مَنْ صَلَّ عَلَى فِي كِتَابٍ لَمْ تَزَلْ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مَا دَامَ اسْمِي فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ (۳)

ص: ۱۳۷

۱- علل الشرایع ۳۳/۱ - بحار ۵۴/۵۶ ح ۱۳

۲- بشاره المصطفی ۱۹۳/

۳- منیه المرید ۲۱۶/

هر کس در نوشتار خود صلوات بر من را ذکر کند تا زمانی که اسم من در آن کتاب باقی باشد فرشتگان برای او استغفار کنند.

سه خصوصیت برای پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

روایتی در کافی از امام باقر علیه السلام نقل شده که سه چیز اختصاص به وجود مبارک پیغمبر اکرم داشت و غیر آن حضرت نبود.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ كَانَ فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ لَمْ تَكُنْ فِي أَحَدٍ غَيْرِهِ

لَمْ يَكُنْ لَهُ فِيَّ ءٌ وَلَا يَمْرٌ فِي طَرِيقِ فَيْمَرٍ فِيهِ بَعْدَ يَوْمَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةٍ إِلَّا عُرِفَ أَنَّهُ قَدْ مَرَّ فِيهِ لِطِيبِ عَرَقِهِ وَكَانَ لَا يَمُرُّ بِحَجَرٍ وَلَا شَجَرٍ إِلَّا سَجَدَ لَهُ

برای پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم سایه نبود. از محلی که عبور می کرد اگر بعد از دو روز یا سه روز کسی می گذشت بخاطر بوی عطر که در محل مانده بود می فهمید رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از آنجا عبور کرده است به هر سنگ یا درختی که عبور می کرد بر او سجده می کردند. (۱)

سایه پیغمبر ندارد هیچ می دانی چرا؟ ++ آفتابی چون علی در سایه ی پیغمبر است

مطلب دوم این است که: آیا صلوات موجب بالا رفتن مقام و مرتبه ی پیغمبر و اهل بیت اطهار او می گردد یا نه؟

ص: ۱۳۸

۱- کافی ۴۴۲ / ۱ - بحار ۳۶۸ / ۱۶ ح ۷۹ - الرف: الريح و طيب

گروهی قول دوم را اختیار کرده اند به گمان این که خدای تبارک و تعالی کامل ترین مرتبه ای که سزاوار نوع انسان باشد به پیغمبر و اهل بیت آن حضرت عنایت کرده و زیادتر از آن تصور نمی رود.

بنابر این نظریه فائده ی صلوات فقط به کسی که صلوات می فرستد بر می گردد همان طور که فرمایش امام هادی علیه السلام در زیارت جامعه ضمنا بر این مطلب دلالت دارد زیرا فرموده است.

و جعل صلواتنا علیکم و ما خصنا به من ولا یتکم طیباً لخلقنا و طهاره لانسنا(۱)

یعنی فائده ی صلوات ما و ولایتی را که به شما اهل بیت داریم خوبی خلق ما و پاکی نفس ما قرار داده است.

به نظر می رسد که قول اول اظهر باشد که صلوات ما باعث زیاد شدن درجه و مرتبه ی محمد و آل محمد علیهم السلام می گردد به خاطر اخباری که به ما رسیده و به خاطر وجود قابل و فاعل یعنی ذوات مقدسه چهارده معصوم ظرفهایی هستند که قابلیت پذیرش فیض را دارند و ذات مقدس پروردگار فیاض علی الاطلاق است و چون مقتضی و مانع مفقود است

هیچ اشکالی در قبول این قول نیست و خود آن حضرت این گونه بودند که از افراد صالح امتشان تقاضا می کردند و می فرمودند:

إِنَّ رَبِّي وَ وَعَدَدَنِي مَرْتَبَةَ الشَّفَاعَةِ وَالْوَسِيلَةَ لَا تُنَالُ إِلَّا بِالِدُّعَاءِ

ص: ۱۳۹

۱- عیون الأخبار ۲/ ۲۷۲ - ۲۷۷

پروردگام به من وعده فرموده است مرا به مرتبه شفاعت و درجه وسیله برساند و جز با دعا به آن نمی توان رسید.

وسیله معنی مفصله ای دارد که مقام رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می باشد در بهشت که همه خلائق غبطه آن را می خورند رجوع شود ذیل آیه ۳۵ سوره مبارکه مائده به برهان مرحوم سید هاشم بحرانی اعلی الله مقامه الشریف جلد دوم صفحه ۴۵۰ و دیگر تفاسیر عربی و فارسی هم آمده مانند تفسیر منهج الصادقین

۵۶- جفا کار کیست

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم:

أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَكْسَلِ النَّاسِ وَ أَسْرَقِ النَّاسِ وَ أَبْخَلِ النَّاسِ وَ أَجْفَىٰ النَّاسِ وَ أَعْجَزِ النَّاسِ؟ قَالُوا بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: أَمَّا أَبْخَلُ النَّاسِ فَرَجُلٌ يَمُرُّ بِمُسْلِمٍ فَلَا يُسَلِّمُ عَلَيْهِ وَ أَمَّا أَكْسَلُ النَّاسِ عَبْدٌ صَحِيحٌ فَارِعٌ لَا يَذْكُرُ اللَّهَ بِشَفِهِ وَ لَا بِلِسَانِهِ وَ أَمَّا أَسْرَقُ النَّاسِ فَالَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلَوَاتِهِ تُلْفٌ

كَمَا يُلَفُّ الثُّوبُ الْخَلْقَ فَيُضْرَبُ بِهَا وَجْهَهُ وَ أَمَّا أَجْفَى النَّاسِ فَرَجُلٌ ذُكِرَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَىَّ وَ أَمَّا أَعْجَزُ النَّاسِ مِنْ عَجَزِ عَنِ الدُّعَاءِ (۱)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: می خواهید تنبل ترین مردم و دزدترین و بخیل ترین و جفاکارترین و ناتوان ترین آنها را معرفی کنم؟ گفتند: آری یا رسول الله فرمودند: بخیل تر از همه کسی است که از سلام بخل کند، تنبل تر از همه کسی است که بیکار بنشیند و ذکر خدا نگوید، از همه دزدتر آن است که از

ص: ۱۴۰

۱- مواعظ العددیه / ۲۵۹

نماز بدزدد و نماز را چون لباس کهنه در هم پیچند و بر صورت او زنند، جفا کارترین مردم مردی است که نام مرا بشنود و صلوات نفرستد، ناتوان ترین مردم کسی است که از دعا کردن عاجز باشد.

۵۷- روایاتی از جامع الاخبار

۱- قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من صلى على مره صلى الله عليه عشراً و من صلى على مره صلى الله عليه مائه مره و من صلى على مره صلى الله عليه ألف مره و من صلى الله عليه ألف مره لا يعذب الله في النار أبداً. (۱)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

هر کس بر من یک بار صلوات بفرستد، خداوند بر او ده بار درود بفرستد و هر کس بر من ده بار صلوات بفرستد، خداوند صد بار بر او صلوات بفرستد و هر کس بر من صد بار صلوات بفرستد، خداوند هزار بار بر او صلوات بفرستد و هر کس را خداوند هزار بار بر او صلوات بفرستد هرگز او را عذاب نکند.

۲- و قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً فَتَحَّ اللَّهُ عَلَيَّ بِأَبَا مِنْ الْعَافِيَةِ (۲)

و فرمودند سزاوارترین مردم در قیامت کسانی اند که صلوات زیاد بر من فرستاده باشند.

۳- و قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً لَمْ يَبْقَ لَهُ مِنْ ذُنُوبِهِ ذَرَّةٌ (۳)

ص: ۱۴۱

۱- جامع الاخبار ص ۵۷

۲- جامع الاخبار ص ۵۷

۳- جامع الاخبار ص ۵۷

و فرمودند هر کس بر من یک مرتبه درود بفرستد خداوند دری از عافیت بروی بگشاید.

۴- روى عبدالله بن مسعود ان رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم قال أولى الناس بي في يوم القيامة أكثرهم على صلاة. (۱)

و فرمودند هر که بر من یک مرتبه صلوات بفرستد ذره ای از گناهان او باقی نمی ماند.

۵- و قال صلى الله عليه و آله و سلم في الوصيه يا علي من صلى علي كل يوم او كل ليله وجبت له شفاعتي ولو كان من اهل الكبائر.

در وصیت خود به علی علیه السلام فرمودند: یا علی هر روز یا هر شب بر من صلوات بفرستد شفاعت من بر او واجب است اگر چه این گناه کار از اهل کبائر باشد.

۶- و قال صلى الله عليه و آله و سلم إن أقربكم مني يوم القيامة في كل موطن أكثركم علي صلاة في دار الدنيا و من صلى علي يوم الجمعة أو في ليله الجمعة مائة مرة قضى الله له مائة حاجه سبعين من حوائج الاخره و ثلاثين من حوائج الدنيا ثم يوكل الله تعالى بكل صلوات ملكا يدل علي في قبری كما يدخل أحدكم الهدايا و يخبرني من صلى علي باسمه و نسبه إلى عشيرته فأثبته عندي في صحفه بيضاء. (۲)

ص: ۱۴۲

۱- جامع الاخبار ص ۵۷

۲- جامع الاخبار ص ۵۷

و فرمودند نزدیکترین شما به من در روز قیامت کسانی اند که (در هر مکانی که باشند) در دنیا بیشتر بر من صلوات فرستاده باشد.

هر که در روز یا شب جمعه صد مرتبه صلوات بفرستند خداوند صد حاجت برای او بر آورد که هفتاد حاجت از حاجت های آخرت باشد و سی حاجت از حوائج دنیا. سپس به هر صلواتی خداوند فرشته ای را موکل کند که وارد قبر من گردد همچنان که یکی از شما هدایا را بر کسی وارد می کنید و به من خبر می دهد که فلانی (با اسم و نسب او را نام می

برد) این صلوات را خدمت شما فرستاده است پس من هم آن صلوات را در کتابی سفید ثبت و ضبط می کنم.

۷- و قال صلى الله عليه وآله وسلم عن أنس قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً صَلَّى عَلَيَّ الْمَلَائِكَةُ وَمَنْ صَلَّى عَلَيَّ الْمَلَائِكَةُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ وَمَنْ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ لَمْ يَبْقَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْءٌ إِلَّا وَ يُصَلِّي عَلَيَّ. (۱)

و فرمودند: هر که یک مرتبه بر من صلوات بفرستد ملائکه بر او صلوات می فرستند و هر که ملائکه بر او صلوات بفرستد خداوند بر او صلوات بفرستد و هیچ موجودی در آسمان و زمین باقی نمی ماند مگر اینکه بر او صلوات می فرستند.

ص: ۱۴۳

۱- همان مدرک

۸- عن جابر بن عبد الله قال، قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

مَنْ ذَكَرَنِي وَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ فَقَدْ شَقِيَ وَمَنْ أَدْرَكَ رَمَضَانَ فَلَمْ تُصِبْهُ الرَّحْمَةُ فَقَدْ شَقِيَ وَمَنْ أَدْرَكَ أَبُوَيْهِ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يَبِرْ فَقَدْ شَقِيَ. (۱)

و فرمودند: هر که مرا یاد کند و بر من صلوات نفرستد حقیقتاً شقی شده است و هر که ماه رمضان را درک کند و رحمت خدا شامل حالش نگردد بدبخت است و هر که پدر و مادرش را درک کند یا یکی از آنان و نیکی به آنان نکند حقیقتاً بدبخت است.

۹- و قال صلى الله عليه وآله وسلم مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً لَا يَبْقَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَعْصِيَةِ ذَرَّةٌ.

و فرمودند: هر که بر من یک مرتبه صلوات و درود بفرستد ذره ای معصیت برای او باقی نمی ماند [خداوند به او توفیق توبه می دهد که گناهان خود را شستشو دهد و پاک گردد و از توبه کاران گردد]

۱۰- عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِائَةً مَرَّةً أَسَدَادَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَبْلِغُهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ قَبْلَ صَاحِبِهِ.

امام صادق علیه السلام و فرمودند: هر که در هر روز صد مرتبه بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم صلوات بفرستد هفتاد هزار فرشته او را می گیرند و به آن حضرت می رسانند.

۱۱- وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ مَنْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ اثْنَيْنِ وَ سَبْعِينَ شَهِيداً وَ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وُلِدَتْهُ أُمُّهُ.

ص: ۱۴۴

۱- همان مدرک

و فرمودند: هر که گوید صلی الله علی محمد و آل محمد خداوند پاداش هفتاد و دو شهید را به او عطاء فرماید و مانند روزی که از مادر متولد شده گناهان او آمرزیده می شود.

۱۲- وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ مَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ أُمَّتِي يَذْكُرُنِي ثُمَّ صَلَّى عَلَيَّ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ إِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ رَمَلٍ عَالِجٍ.

و فرمودند: هر نفری از امتم که مرا یاد کند سپس بر من صلوات بفرستد خداوند گناهان او را می آمرزد اگر به اندازه ی ریگ بیابان باشد.

۱۳- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ مَا مِنْ أَحَدٍ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً وَاسْمَعِ حَاقِظِيهِ إِلَّا أَنْ لَا يَكْتُبَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ.

و فرمودند: هر که بر من یک مرتبه صلوات بفرستد و دو محافظ او (دو فرشته) بشنوند تا سه روز بر او گناهی ننویسند.

۱۴- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةً مَرَّةً غُفِرَ لَهُ خَطِيئَتُهُ ثَمَانِينَ سَنَةً

و فرمودند: هر که روز جمعه صد بار صلوات بر من بفرستد خداوند خطاهای او را می بخشد خطاهای هشتاد ساله او را.

۱۵- عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَلْفَ مَرَّةٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى مَقْصَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ.

و فرمودند: هر که در روز جمعه هزار مرتبه بر من صلوات بفرستد از دنیا نرود تا جایگاه خود را در بهشت ببیند.

ص: ۱۴۵

۱۶- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ التَّسْبِيحَ وَالتَّهْلِيلَ وَالتَّكْبِيرَ.

و فرمودند: صلوات بر محمد و آل محمد در نزد خداوند عزوجل معادل تسبیح و تهلیل و تکبیر است.

۱۷- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً خَلَقَ اللهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيَّ رَأْسَهُ نُورًا وَ عَلَيَّ يَمِينَهُ نُورًا وَ عَلَيَّ شِمَالَهُ نُورًا وَ عَلَيَّ فَوْقَهُ نُورًا وَ عَلَيَّ ظَهْرَهُ نُورًا وَ عَلَيَّ تَحْتَهُ نُورًا وَ فِي جَمِيعِ أَعْضَائِهِ نُورًا.

و فرمودند: هر که یک مرتبه بر من صلوات بفرستد خداوند متعال روز قیامت نوری را خلق می کند بر سرش و نوری را به طرف راستش و نوری را به طرف چپش و زیر پایش نوری را و در جمیع اعطاء او نوری را می آفریند که او را به بهشت راهنمایی کند).

۱۸- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَنْ يَلْجَ النَّارَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ.

و فرمودند: جهنم وارد نشود کسی که بر من صلوات فرستاده باشد.

۱۹- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الصَّلَاةُ عَلَيَّ نُورٌ عَلَى الصِّرَاطِ وَمَنْ كَانَ لَهُ عَلَى الصِّرَاطِ مِنَ النُّورِ لَمْ يَكُنْ مِنْ أَهْلِ النَّارِ.

و فرمودند: صلوات بر من نوری است بر صراط و کسی که برای او در صراط نور باشد از اهل جهنم نخواهد بود.

ص: ۱۴۶

۲۰- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جَائِنِي جِبْرَائِيلُ وَ قَالَ إِنَّهُ لَا يُصَلِّي عَلَيْكَ أَحَدٌ إِلَّا وَ يُصَلِّي عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ.

و فرمودند: جبرئیل نزد من آمد و گفت: کسی که بر تو صلوات نفرستد مگر این که هفتاد هزار فرشته بر او درود بفرستد و کسی که هفتاد هزار فرشته بر او درود بفرستد از اهل بهشت خواهد بود.

۲۱- عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ أَلْفَ مَرَّةٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يُبَشَّرَ لَهُ بِالْجَنَّةِ.

و فرمودند: کسی که هزار مرتبه بر من صلوات بفرستد نمی میرد تا بشارت بهشت را به او بدهند.

۲۲- وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صَلَوَاتِكُمْ عَلَيَّ جَوَازٌ لِدُعَائِكُمْ وَ مَرْضَاهُ لِرَبِّكُمْ وَ زَكَاهُ لِأَعْمَالِكُمْ.

و فرمودند: صلوات شما بر من جواز دعاهای شما است و خوشنودی پروردگار شما و تزکیه اعمالتان می باشد.

۲۳- وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ دُعَاءٍ إِلَّا بَيْنَهُ وَبَيْنَ السَّمَاءِ حِجَابٌ حَتَّى يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُهُ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ انْخَرَقَ الْحِجَابُ فَدَخَلَ الدُّعَاءُ وَإِذَا لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ لَمْ يُرْفَعْ الدُّعَاءُ

و فرمودند: دعایی نیست مگر این که بین او و آسمان حجاب (مانعی) می باشد تا اینکه صلوات محمد و آل محمد او بفرستند پس هنگامی که چنین شد

حجاب ها برطرف خواهد شد پس دعاء بالا می رود و هنگامی که دعا بدون صلوات باشد آن حجاب و مانع برطرف نخواهد شد.

۲۴- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ بِهَا عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَمَحَى عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئَاتٍ وَأَثَبَتْ لَهُ بِهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَاسْتَبَقَ مَلَكًا الْمُوَكَّلَانَ بِهِ أَيُّهُمَا بَلَغَ رُوحِي مِنْهُ السَّلَامَ.

و فرمودند: کسی که یک بار بر من صلوات بفرستد خداوند متعال ده مرتبه صلوات بر او می فرستد و ده بدی و سیئه از او برطرف کند و ده حسنه برای او ثابت فرماید و دو ملک موکل او می کند که سلام او را به من برساند.

۲۵- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَكْثَرُوا مِنَ الصَّلَوَاتِ عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَإِنَّهُ يُضَاعَفُ فِيهِ الْأَعْمَالُ وَاسْأَلُوا اللَّهَ لِي الدَّرَجَةَ وَالْوَسِيلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الدَّرَجَةُ وَالْوَسِيلَةُ مِنَ الْجَنَّةِ لَا يَنْالُهَا إِلَّا النَّبِيُّ أَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا.

و فرمودند: روز جمعه بر من بسیار صلوات بفرستید زیرا که اعمال من مضاعف گردد و خدا را برای من بخوانید به وسیله و درجه سوی بهشت که کسی به او نرسد و من امیدوارم به آن درجه برسم یعنی درجه ای از بهشت است که مخصوص من است نه دیگری.

۲۶- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَقِينِي جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَبَشَّرَنِي قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ صَلَّيْتُ عَلَيْهِ مِنْ سَلَمٍ عَلَيْكَ سَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَسَجَدْتُ لِدَلِكِ (۱)

۱- از حدیث ۶۵ تا ۸۲: جامع الاخبار ص ۵۸

و فرمودند: جبرئیل علیه السلام مرا ملاقات کرد پس بشارت داد مرا به این که خداوند عزوجل می فرماید کسی که بر تو صلوات بفرستد من بر او صلوات می فرستم و کسی که بر تو سلام برساند بر او سلام می رسانم.

۲۷- و قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَّى عَلَيَّ وَ عَلَى آلِي تَعْظِيمًا لِحَقِّي خَلَقَ مِنْ ذَلِكَ الْقَوْلِ مَلَكٌ يَرِي لَهُ جَنَاحُ الْمَشْرِقِ وَ جَنَاحُ الْمَغْرِبِ وَ رَجُلًا مَغْمُوسًا فِي الْأَرْضِ السُّفْلَى وَ عُنُقُهُ مَلْتَوِ تَحْتَ الْعَرْشِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ صَلِّ عَلَيَّ أَعْبُدِي كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ النَّبِيِّ فَهُوَ يُصَلِّي عَلَيْهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

و فرمودند: کسی که بر من و آلم از روی تعظیم حق من، صلوات بفرستد فرشته ای را که یک بالش در مشرق و بال دیگرش در مغرب و دو پای او زیر زمین هفتم و گردنش در زیر عرش است خدا می گوید: بر عبد من صلوات بفرست همچنان که بر پیغمبر من صلوات فرستاد و او تا روز قیامت بر او درود بفرستد.

۲۸- قال على عليه السلام الصلاة على النبي و آله أمحق للخطايا من الماء للنار و السلام على النبي و آله أفضل من عتق رقبات و حب رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم أفضل من مهج الأنفس أو قال ضرب السيوف في سبيل الله.

حضرت علی علیه السلام فرمودند: صلوات بر پیغمبر و آتش فرستادن خطاها را محو می کنند همچنان که آب آتش را محو می کند و سلام بر پیغمبر و آتش برتر از

آزاد کردن بنده ها است و دوستی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بهتر از نفوس و جان ها است یا فرمودند بهتر است از زدن شمشیر در راه خدا.

۲۹- عَنْ الصَّبَّاحِ بْنِ سُبَابَةَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَّا أَعْلَمُكَ شَيْئًا بَقِيَ اللَّهُ بِهِ وَجْهَكَ مِنْ حَرِّ جَهَنَّمَ قَالَ قُلْتُ بَلَى قَالَ قُلْ بَعْدَ الْفَجْرِ مِائَةَ مَرَّةٍ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ يَقِي اللَّهُ بِهِ وَجْهَكَ مِنْ حَرِّ جَهَنَّمَ.

امام صادق علیه السلام به صباح بن بسابه فرمودند می خواهی تو را آگاه کنم چیزی از که خداوند صورت تو را از آتش جهنم حفظ کند؟

گفت: آری فرمودند: بعد از (نماز) فجر صد بار بگو اللهم صل علی محمد و آل محمد تا خدا تو را از جهنم حفظ بفرماید.

۳۰- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ وَجَدْتُ فِي بَعْضِ الْكُتُبِ مِنْ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَنِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَسَنَةٍ وَمَنْ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ كَتَبَ اللَّهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند: در بعضی از کتاب ها دیدم نوشته شده بود کسی که بر نبی مکرم صلوات بفرستد خداوند صد حسنه برای او بنویسد و کسی که بر محمد و اهل بیتش صلوات بفرستد هزار حسنه برای او بنویسد.

۳۱- قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلِّ عَلَى يَوْمِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ صَلَاةٍ قَضَى اللَّهُ لَهُ سِتِينَ حَاجَةً مِنْهَا لِلدُّنْيَا ثَلَاثُونَ وَ ثَلَاثُونَ لِلْآخِرَةِ.

و فرمودند: کسی که در روز جمعه صدبار صلوات بر من بفرستد خداوند شصت حاجت برای او برآورده کند که سی تا حاجت دنیا باشد و سی حاجت آخرت است.

۳۲- عَنْ أَبِي الْمَعِيرَةَ قَالَ سَمِعْتُ اِبَا الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ مَنْ قَالَ فِي دُبْرِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَ صَلَاةِ الْمَغْرِبِ قَبْلَ أَنْ يَشْنِيَ رَجُلِيهِ أَوْ يُكَلِّمَ أَحَدًا هَذِهِ الْمَقَالَةَ قَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ سَبْعُونَ فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثُونَ فِي الْآخِرَةِ قَالَ قُلْتُ مَا مَعْنَى صَلَاةِ اللَّهِ وَ صَلَاةِ مَلَائِكَتِهِ وَ صَلَاةِ الْمُؤْمِنِينَ؟ قَالَ صَلَاةُ اللَّهِ رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ لَهُ وَ صَلَاةُ الْمَلَائِكَةِ تَرْكِيَةٌ مِنْهُمْ لَهُ وَ صَلَاةُ الْمُؤْمِنِينَ دُعَاءٌ مِنْهُمْ لَهُ وَ مَنْ سَرَّ آلَ مُحَمَّدٍ فِي الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَ آلِهِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَ الشَّرْفَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الدَّرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ لَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيَاهُ وَ ارْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَ تَوْفَنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِعًا هَنِئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ مَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَ لَمْ أَرَهُ فَعَرَفْتِي فِي الْجَنَانِ وَ جَهَّهُ اللَّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا فَإِنَّ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ فِي النَّبِيِّ بِهَذِهِ الصَّلَاةِ هُدِمَتْ ذُنُوبُهُ وَ عُفِرَتْ خَطَايَاهُ وَ دَامَ سُرُورُهُ وَ اسْتَجِيبَ دُعَاؤُهُ وَ أُعْطِيَ مَسْئُولَهُ وَ بَسِطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَ أُعِينَ عَلَى عَدُوِّهِ وَ هِيَ لَهُ سَبَبُ أَنْوَاعِ الْخَيْرِ وَ يُجْعَلُ مِنْ رُفَقَاءِ نَبِيِّهِ بَيْنَ

ص: ۱۵۱

يَدِيهِ فِي الْجَنَانِ الْأَعْلَى يَقُولُهُنَّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ عُدُوهُ وَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ عَنِيَسَهُ ثَوَابٌ مَنْ جَعَلَ ثَلَاثَ صَلَاتِهِ أَوْ نِصْفَ صَلَاتِهِ وَ كُلُّ صَلَاتِهِ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ.

حضرت رضا علیه السلام فرمودند: کسی که بعد از نماز صبح و مغرب قبل از این که از جا برخیزد و پاهای خود را جمع کند یا با کسی حرف بزند بر من صلوات بفرستد خداوند صد حاجت برای او برآورد که هفتاد حاجت از برای آخرت باشد و سی تا حاجت از برای دنیا راوی گوید به آن حضرت عرض کردم معنی صلوات خدا و صلوات ملائکه و مؤمنین چیست؟

فرمودند: معنی صلوات خداوند رحمت است از جانب خدا برای او و معنی صلوات ملائکه این که آن حضرت را به پاکی یاد می کنند و از همه آلودگی ظاهری و باطنی تزکیه می کنند و معنی درود و صلوات مؤمنین این که برای حضرت دعاء است و از سر آل محمد در صلوات و بر نبی صلی الله علیه و آله و سلم به این درود و صلوات بر آنان است بعدش دعاء می باشد...

۳۳- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ لَعَلِّي إِلَّا ابْشُرَكَ قَالَ بَلَى أَنْتَ وَآمِي فَإِنَّكَ لَمْ تَزَلْ مُبَشِّرًا بِكُلِّ خَيْرٍ فَقَالَ الْخَبْرَتِي جِبْرَائِيلُ أَنْفًا بِالْعَجَبِ فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَمَا الَّذِي أَخْبَرَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أَخْبَرَنِي أَنَّ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِي إِذَا صَلَّى عَلَيَّ وَاتَّبَعَ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ أَهْلَ بَيْتِي فَتَحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَصَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ سَبْعِينَ صَلَاةً وَإِنَّهُ لَمُذْنَبٌ خَطَاءٌ ثُمَّ تَحَاتُّ عَنِ الدُّوْبِ كَمَا يَتَحَاتُّ الْوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ وَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِيكَ عَبْدِي وَسَعْدِيكَ يَا مَلَائِكَتِي

ص: ۱۵۲

أَنْتُمْ تُصَلُّونَ عَلَيَّ سَبْعِينَ صَلَاةً وَآنَا أَصَلِّي عَلَيْهِ سَبْعَ مِائَةٍ صَلَاةً وَإِذَا صَلَّى عَلَيَّ وَكَمْ يُتَّبَعُ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ أَهْلُ بَيْتِي كَانَ بَيْنَهُمَا وَبَيْنَ السَّمَاءِ سَبْعُونَ حِجَابًا وَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَا لِيَّيْكَ وَلَا سَعْدِيكَ

يَا مَلَائِكَتِي لَا تَصْعَدُوا دَعَائِهِ إِلَّا أَنْ يُلْحِقَ بِالنَّبِيِّ عِثْرَتَهُ وَلَا يَزَالُ مَحْجُوبًا حَتَّى يُلْحِقَ بِي أَهْلَ بَيْتِي. (۱)

از امام صادق علیه السلام از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده است که روزی به امیر المؤمنین علیه السلام فرمودند: می خواهی تو را بشارتی دهم؟ عرض کردند بلی بفرماید شما همیشه بشارت می دادی در هر امر خیری فرمودند جبرئیل به من خبر داده همین الان که باعث تعجب بود پس علی علیه السلام عرش کردند جبرئیل چه خبری به شما داده؟ فرمودند به من خبر داده از امتم هنگامی که بر من صلوات بفرستند و اهل بیتم را، بعد از من ملحق کند به صلوات درهای هفت آسمان بر او باز شود و ملائکه هفتاد بار بر او درود بفرستند و همچنان که برگ های درختان می ریزند گناهان او هم می ریزد (خدا به او توفیق توبه می دهد) و خداوند می فرماید لیبیک، خوش بخت باشی ای بنده ی من ای ملائکه شما هفتاد بار بر او صلوات فرستادی و من هفتصد بار صلوات بر او می فرستم و اگر صلوات نفرستد بر اهل بیتم خداوند می فرماید جوابت را نمی دهم و خوش بخت نباشی و پیوسته دعا بالا نمی رود تا اهل بیت مرا ملحق کند به من

ص: ۱۵۳

۱- جامع الاخبار ۶۰ - ثواب الاعمال / ۳۳۴

۳۴- سُئِلَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَقَالَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ مِائَةَ بَعْدَ الْعَصْرِ وَمَا زِدَتْ فَهُوَ أَفْضَلُ.

از امام صادق علیه السلام سؤال شد که کدام اعمال در روز جمعه بهتر است؟

فرمودند: صلوات بر محمد و آل محمد صد مرتبه بعد از عصر و هر چه بیشتر بگوئی افضل و برتر خواهد بود.

۳۵- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَنْ قَالَ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِي قَضَى اللَّهُ لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ ثَلَاثُونَ مِنْهَا لِلدُّنْيَا وَسَبْعُونَ مِنْهَا لِلْآخِرَةِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که در روز جمعه صد مرتبه بگوید:

رب صل علی محمد و آل محمد و علی اهل بینه خداوند صد حاجت برای او برآورد که سی تا برای دنیای اوست و هفتاد برای آخرتش.

۳۶- قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الصَّدَقَةُ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ بِأَلْفِ حَسَنَةٍ وَيَحِطُّ بِهَا أَلْفُ سَيِّئَةٍ وَيَرْفَعُ بِهَا أَلْفَ دَرَجَةٍ وَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ وَعَلَيْهِمْ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ يَزُهرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَلَائِكَةُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ الْمُؤَكَّلُ بِقَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ. (۱)

ص: ۱۵۴

۱- حدیث ۹۱ و ۹۲ - جامع الاخبار ۶۱

امام صادق علیه السلام فرمودند: صدقه در شب جمعه هزار حسنه دارد و به وسیله او هزار بدی برطرف کند و بوسیله او هزار درجه برای او بالا برد و صلوات بر محمد و آل محمد در شب جمعه، خداوند بر او و آنان صلوات می فرستند که نور او را در آسمان ها تا قیامت

روشنی می دهد و ملائکه در آسمان ها برای او استغفار می کنند و ملکی موکل به قبر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم تا روز قیامت برای او استغفار کند.

۵۸- اول حمد و ثناء خدا بعد صلوات

إِيَّاكُمْ إِذَا أَرَادَ يَسْأَلُ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ شَيْئًا مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا حَتَّى يَبْدَأَ بِالثَّنَاءِ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الْمَدْحِ لَهُ وَ الصَّلَوَاتِ عَلَى النَّبِيِّ وَ آلِهِ ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَوَائِجَهُ (۱)

حارث بن مغیره روایت کرده است که شنیدم امام صادق علیه السلام می فرمودند:

اگر یکی از شما حاجتی از حوائج دنیایی داشت قبل از هر چیز اول خداوند عزیز و جلیل را ثنا کند و مدح گوید بعد صلوات بر پیامبر و آلش بفرستد سپس حاجات خود را طلب کند.

۵۹- این فرشته صلوات را ابلاغ می کند

جابر از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که:

أَنَّ مَلَكًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ سَأَلَ اللَّهَ أَنْ يُعْطِيَهُ سَمْعَ الْعِبَادِ فَأَعْطَاهُ اللَّهُ فَذَلِكَ الْمَلِكُ قَائِمٌ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يَقُولُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ

ص: ۱۵۵

۱- عده الداعی / ۲۶۹

بَيْتِهِ إِلَّا وَ قَالَ الْمَلِكُ وَ عَلَيْكَ السَّلَامُ ثُمَّ يَقُولُ الْمَلِكُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ فُلَانًا يُقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ فَيَقُولُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

یعنی: «فرشته ای از فرشتگان خدا خواست که قدرت شنیدن سخنان بندگان را به او بدهد، خداوند متعال هم این کار را کرد تا روز قیامت هر گاه یکی از مومنین بگوید: خدایا بر پیامبر و اهل بیتش صلوات و درود بفرست این ملک اولاً می گوید و علیک السلام و ثانیاً به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می گوید: ای رسول الله فلانی به تو سلام رساند که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به هم می گوید: و علیه السلام»

۶۰- یاد پیغمبر و آل علیهم السلام دعاء را می پذیرد

قال علی علیه السلام: صَلُّوا عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُقْبَلُ دُعَائِكُمْ عِنْدَ ذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ دُعَائِكُمْ لَهُ وَ حِفْظِكُمْ إِيَّاهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ (۱)

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم و خاندانش صلوات بفرستید زیرا خدا با یاد محمد صلی الله علیه و آله و سلم و دعای بر او دعای شما را پذیرد. و آن حضرت شما را حفظ می کند یعنی بیاد دعای شما و خواسته شما هست.

۶۱- سخنی از امام رضا علیه السلام به مأموران عباسی در فرق بین عترت و امت:

وَ أَمَّا الْإِيَّاهِ السَّابِقَهُ فَقَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ:

ص: ۱۵۶

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا»
قالوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ عَرَفْنَا التَّسْلِيمَ عَلَيْكَ فَكَيْفَ الصَّلَاةُ عَلَيْكَ؟

فَقَالَ: تَقُولُونَ «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ فَهَلْ بَيْنَكُمْ مَعَاشِرَ النَّاسِ فِي هَذَا خِلَافٌ؟ فَقَالُوا: لَا فَقَالَ الْمَأْمُونُ: هَذَا مِمَّا لَا خِلَافَ فِيهِ أَصْلًا وَعَلَيْهِ إِجْمَاعُ وَالْأَمَّةُ فَهَلْ عِنْدَكَ فِي إِيَّالِ شَيْءٍ أَوْضَحُ مِنْ هَذَا فِي الْقُرْآنِ؟ فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: نَعَمْ أَخْبِرُونِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: (يَسْ وَالْقُرْآنُ الْحَكِيمُ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ) فَمَنْ عَنَى بِقَوْلِهِ يَسْ؟

قَالَتْ الْعُلَمَاءُ: يَسْ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَشْكُ فِيهِ أَحَدٌ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَعْطَى مُحَمَّدًا وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ مِنْ ذَلِكَ فَضْلًا لَا يَبْلُغُ أَحَدٌ كُنْهَ وَصِفَّهُ إِلَّا مَنْ عَقَلَهُ وَذَلِكَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يُسَلِّمْ عَلَى أَحَدٍ إِلَّا عَلَى الْأَنْبِيَاءِ صَلَّوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى:

«سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ» وَقَالَ:

«سَلَامٌ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ» وَقَالَ:

«سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ» وَلَمْ يَقُلْ:

«سَلَامٌ عَلَى آلِ نُوحٍ وَلَمْ يَقُلْ: سَلَامٌ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَلَا قَالَ: سَلَامٌ عَلَى آلِ مُوسَى وَهَارُونَ وَقَالَ عَزَّوَجَلَّ

«سَلَامٌ عَلَى آلِ يَسْ»

يَعْنِي آلَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَقَالَ الْمَأْمُونُ: لَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّ فِي مَعْدِنِ النَّبِيِّ شَرْحَ هَذَا وَ بَيَانَهُ فَهَذِهِ السَّابِعَةُ (۱)

در جواب علمائی که در مجلس مامون بودند و حضرت چندین مسائل را پاسخ داده اند من جمله... این که فرمودند: و اما آیه هفتم:

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا» (۲)

خداوند و ملائکه اش بر پیامبر درود می فرستد ای کسانی که ایمان آورده اید بر او درود فرستاده سلام کنید. مردم گفتند: یا رسول الله کیفیت و چگونگی سلام کردن بر شما را می دانیم ولی کیفیت و چگونگی درود فرستادن بر شما را بفرمائید چگونه است؟ فرمودند: این چنین می گوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»

«خدایا بر محمد و آل محمد درود فرست همان طور که بر ابراهیم و آل ابراهیم درود فرستاده ای تو ستوده و بزرگ هستی» حال آیا در این مورد سخنی دارید؟ همه گفتند: نه

مأمون گفت: این مطلب از جمله مطالبی است که اختلافی در آن نیست و همه امت بر آن اتفاق دارند ولی آیا آیه ای واضح تر از قرآن در مورد آن بیاد دارید؟

حضرت فرمودند: بله

«یس وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»

«یس قسم به قرآن حکیم تو از پیامبران هستی و در راه مستقیم قرار داری»^(۱)

بگویید ببینیم منظور از یس چیست؟

علماء مجلس گفتند: یس محمد صلی الله علیه و آله و سلم است کسی در این باره شک ندارد حضرت فرمودند: خداوند عزوجل به محمد و آل محمد فضلی عنایت فرموده است که هیچ کس به کُنه وصف آن نمی رسد مگر کسی که خوب در آن بیندیشد زیرا خداوند عزوجل بر هیچکس جز بر انبیاء خدا علیه السلام سلام نفرستاده است خداوند می فرماید که «سلام علی نوح فی العالمین» «سلام و درود بر نوح باد در بین مردم - صافات ۷۹» و نیز فرموده است «سلام علی ابراهیم» «سلام و درود بر ابراهیم - صافات ۱۰۹» و نیز می فرماید: «سلام علی موسی و هرون» «سلام و درود بر موسی و هارون - صافات ۱۲۰»

ولی نفرموده است: سلام بر آل نوح و نه سلام بر آل ابراهیم و نه سلام بر آل موسی و هارون ولی فرموده است: «سلام علی آل یاسین» «سلام بر آل

ص: ۱۵۹

یاسین - صافات ۱۳۰» یعنی آل محمد علیهم السلام: در این موقع مأمون گفت: دانستم که شرح و بیان این نکته نیز نزد معدن نبوت «اهل بیت» است این هفتمی

۶۲- اسم علی علیه السلام مقرون با اسم پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

عن أنس بن مالك قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم صلت الملائكة عليَّ و عليّ و علي سبعم سنين و ذلك انه لم يرفع الي السماء شهادة ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله الا مني و من علي (۱)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ملائکه بر من و بر علی هفت سال درود فرستادند و این بخاطر این است که هیچ شهادتی اعم از شهادت به یگانگی خدا و شهادت به نبوت من به آسمان بالا نمی رود مگر این که اسم من و علی با هم است و فی روایه اخری: فی مجمع البیان و فی مسند السید ابی طالب الهروی مرفوعا الی ابی ابوب عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم: قال: صلت الملائكة علی و علی سبع سنين و ذلك انه لم یصل فیها احد غیری و غیره (۲)

۶۳- بواسطه صلوات مشمول رحمت الهی خواهید شد

فی کتاب التوحید خَطَبَ لعلی علیه السلام و فیها: و بالشهادتین تدخلون الجنة و بالصلوة تنالون الرحمه فأكثرُوا من الصلوة علی بینکم و آله ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما (۳)

۱- نور الثقلین ۳۰۲/۴ - نقل از ارشاد شیخ مفید

۲- نور الثقلین ۳۰۲/۴

۳- نور الثقلین ۳۰۲/۴

در آن خطبه ای که وجود مقدس امیرالمؤمنین علیه السلام فرموده است این که به توسط شهادتین داخل بهشت خواهید شد و به برکت صلوات مشمول زحمت پروردگار متعال قرار خواهید گرفت پس زیاد صلوات بر پیغمبرتان و آلش بفرستید خداوند و ملائکه اش درود بر نبی می فرستند ای اهل ایمان شما هم درود بر صلوات بر او (و آلش) بفرستید.

۶۴- خداوند به موسی دستور صلوات می دهد

عَنْ عَلِيِّ بْنِ عِيسَى رَفَعَهُ قَالَ قَالَ إِنَّ مُوسَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ نَا جَاهَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَقَالَ لَهُ فِي مُنَاجَاتِهِ وَقَدْ ذَكَرَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَصَلَّ عَلَيْهِ يَا ابْنَ عِمْرَانَ فَإِنِّي أُصَلِّي عَلَيْهِ وَمَلَائِكَتِي (۱)

حضرت موسی علیه السلام با خداوند تبارک و تعالی مناجات نمود خداوند متعال به او فرمودند: ای پسر عمران محمد صلی الله علیه و آله و سلم را یاد آور و بر او صلوات بفرست زیرا من و ملائکه ام بر او صلوات و درود می فرستیم.

۶۵- صلوات کامل تاریکی را (مانند چیزی که حالت چسبندگی دارد) برطرف می کند

(فی حدیث) أَنَّ الْحَسَنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَجَابَ السَّائِلَ الَّذِي سَأَلَهُ عَنِ الذِّكْرِ وَالنُّسْيَانِ فَقَالَ إِنَّ قَلْبَ الرَّجُلِ فِي حَقٍّ وَعَلَى الْحَقِّ (۲) طَبَقُ فَإِنَّ صَلَّى الرَّجُلُ عِنْدَ ذَلِكَ عَلِيًّا مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَامَهُ انْكَشَفَ ذَلِكَ الطَّبَقُ عَنْ ذَلِكَ الْحَقِّ فَاضَا الْقَلْبُ

۱- نور الثقلین ۳۰۴/۴

۲- حُقَّ به معنی ظرف است به ضم ح ظرفی از چوب می باشد و طبق به معنی پوشش است

وَ ذَكَرَ الرَّجُلُ مَا كَانَ نَسَبِيَّ وَ إِنِّ هُوَ لَمِيصِلُ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ أَوْ نَقَصَ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَيْهِمْ أَنْطِيقُ ذَلِكَ الطَّبَقِ عَلَيَّ ذَلِكَ الْحَقُّ فَأَظْلَمَ الْقَلْبُ وَ نَسِيَ الرَّجُلُ مَا كَانَ ذَكَرَهُ (۱)

در روایتی از امام حسن مجتبی علیه السلام که در پاسخ سائلی که از یادآوری و فراموشی سوال کرده بود فرمودند: قلب مرد با حق است و حق روپوشی دارد پس اگر درود و صلوات فرستاد آن روپوش و طبق ، رفع خواهد شد البته صلوات کامل و تمام (که آل را اضافه کند) در نتیجه قلب آن مرد روشن می گردد و آنچه را یادش رفته یادش خواهد آمد و اگر صلوات بر محمد و آل محمد نفرستند یا صلوات ناقص (بدون آل) بفرستند آن طبق و روپوش روی آن حق را می پوشاند در نتیجه قلب را تاریک می کند و مرد آنچه را یادش بوده فراموش خواهد نمود.

۶۶- بخیل حقیقی این است

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم البخيل حقا من ذكرت عنده فلم يصل علي (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: بخیل حقیقی کسی است که من در نزد او یاد شوم و بر من صلوات نفرستد.

۱- وسائل الشیعه ۴/ ۱۲۱۷

۲- وسائل الشیعه ۴/ ۱۲۲۰

۶۷- صلوات ناقص نفرستید

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَا تَصَلُّوا عَلَيَّ صَلَاةً مَبْتُورَةً بَلْ صَلُّوا إِلَيَّ أَهْلَ بَيْتِي وَلَا تَقْطَعُوهُمْ فَإِنَّ كُلَّ نَسَبٍ وَ سَبَبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُنْقَطِعٌ إِلَّا نَسَبِي (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: صلوات ابتر و ناقص بر من نفرستید بلکه اهل بیت مرا هم ملحت کنید و قطع نکنند آنان را زیرا هر نسب و سببی در قیامت قطع خواهد شد مگر نسب و سبب من که قطع نخواهد گردید.

۶۸- صلوات بر پیامبر خواهد رسید

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: حَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَصَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: در هر کجا که هستید پس بر من صلوات بفرستید زیرا که صلوات و درود شما بر من می رسد.

۶۹- یادآوری صلوات در نوشتن

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَّيَ عَلَيَّ فِي كِتَابٍ لَمْ تَزَلْ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مَا دَامَ اسْمِي فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ (۳)

فرمودند: کسی که بر من در نوشتن، صلوات بنویسد: پیوسته ملائکه برای او طلب مغفرت می کنند تا مادامی که نام من در آن نوشته و آن کتاب هست.

۱- وسائل الشیعه ۴ / ۱۲۲۲

۲- کنز العمال ۲۱۴۷ - ۲۱۴۹ - ۲۱۵۳ - ۲۲۴۳ - ۲۱۴۴

۳- همان مدرک

۷۰- معنای صلوات

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَمَعْنَاهُ أَنِّي أَنَا عَلِيُّ
الْمِيثَاقِ وَالْوَفَا الَّذِي قَبِلْتُ حِينَ قَوْلِهِ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم می
فرستد پس معنای او این که به درستی که من بر میثاق و وفائی که خداوند از ما گرفت قبول
کردم گفتار خداوند را که فرمود:

... الست بر بکم قالوا بلی ... سوره اعراف آیه ۱۷۲ آیا من پروردگار شما نیستم

۷۱- شب جمعه صلوات می نویسند

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ إِذَا كَانَتْ عَشِيَّةُ الْخَمِيسِ وَكَيْلَهُ الْجُمُعَةُ نَزَلَتْ مَلَائِكَةٌ مِنَ السَّمَاءِ
وَمَعَهَا أَقْلَامُ الذَّهَبِ وَصُحُفُ الْفُضَّةِ لَا يَكْتُونَ عَشِيَّةَ الْخَمِيسِ وَكَيْلَهُ الْجُمُعَةَ وَيَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلَيَّ
أَنْ تَغِيبَ الشَّمْسُ إِلَّا الصَّلَاةَ عَلَيَّ النَّبِيِّ وَإِلَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (۲)

امام صادق فرمودند هنگامی که شب پنجشنبه و شب جمعه شود ملائکه از آسمان نازل شوند که با آن‌ها قلم‌های طلا و نامه‌ای از فضه (۳) است شب پنجشنبه و جمعه و روز جمعه تا غروب آفتاب فقط صلوات بر پیغمبر اکرم و آلش می‌نویسند.

ص: ۱۶۴

۱- معانی الاخبار / ۱۱۵

۲- بحار ۹۱ / ۵۰- نقل از خصال

۳- فضّه به معنای نقره است

۷۲- هیچ عملی در روز جمعه بهتر از صلوات نیست

عن ابی عبدالله علیه السلام قال ما من عمل افضل یوم الجمعة من ال الصلاه علی محمد و آله (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند: هیچ عملی در روز جمعه بهتر از صلوات بر محمد و آلش نیست.

۷۳- چرا مهر و کابین زنان پانصد درهم شد

عَنْ الْبَزَنْطِيِّ عَنْ ابْنِ خَالِدٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ جُعِلَتْ فِدَاكَ كَيْفَ صَارَ مَهْرُ النِّسَاءِ خُمُسُ مَائِهِ دَرَاهِمٍ أَتَيْتَنِي عَشْرَهُ أَوْقِيَهُ وَنَشٌّ قَالَ إِنَّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَوْجَبَ عَلَيَّ نَفْسَهُ أَنْ لَا يُكَبِّرَهُ مُؤْمِنٌ مَائِهِ تَكْبِيرَهُ وَ يُسَبِّحُهُ مَاتَهُ تَسْبِيحَهُ وَ يُحَمِّدُهُ مَاتَهُ تَحْمِيدَهُ وَ يُهَلِّلُهُ لَهُ مَائِهِ مُرَّهُ وَ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِهِ مَائِهِ مُرَّهُ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ زَوِّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ إِلَّا زَوَّجَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ

جَلَّ فَمَنْ ثُمَّ جُعِلَ مَهْرُ النِّسَاءِ خُمْسُ مَائِهِ دَرَاهِمٌ وَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ خَطَبَ إِلَىٰ أَخِيهِ حَرَمَهُ وَبَدَلَ لَهُ
خُمْسُ مَائِهِ دَرَاهِمٍ فَلَمْ يُزَوِّجْهُ فَقَدْ عَقَّهٗ وَأَسْحَقَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يُزَوِّجَهُ حُورًا (۲)

این خالد گوید: به حضرت امام رضا علیه السلام عرض کردم من به فدایت کردم چگونه
مهر زنان ۵۰۰ درهم و ۱۲ اوقیه (به فتح همزه و کسر قاف و فتح یای مشدد جزئی از رطل
یک دوازدهم رطل وزن معادل هفت مثقال اوقی جمع وقیه هم می گویند) و نیم (نش به
فتح نون و نون مشدد نصف از هر چیز)

ص: ۱۶۵

۱- همان مدرک

۲- بحار ۵۲/۹۱

حضرت فرمودند: خداوند تبارک و تعالی بر خود واجب فرموده است هر مومنی که صد
مرتبه تکبیر و صد مرتبه تسبیح و صد مرتبه حمد و صد مرتبه تهلیل (لا اله الا الله) بگوید و
صد مرتبه هم صلوات بر محمد و آتش بفرستد سپس بگوید:

اللهم زوّجني من الحور العين یعنی خداوند مرا با حورالعین تزویج فرما خداوند او را با
حورالعین تزویج کند پس از این جهت مهر زنان را ۵۰۰ درهم قرار داده است و اگر هر
مومنی بتواند به خاطر حرمت برادر با ایمانش زنی را برایش خواستگاری نماید و ۵۰۰ درهم
مهریه برای او قرار دهد و او را را تزویج نکند ولی اقدام نکند حقیقتا عاق او خواهد شد و
مستحق این است که خداوند او را با حورالعین تزویج نگرداند.

علی بن معید از حسین بن خالد نقل می کند از امام رضا پرسیدم چگونه مهر السنه ی زن پانصد درهم شد؟ فرمودند: خداوند تبارک و تعالی عینا همین روایت را آورده و در نزد مخالفین چهار هزار درهم است. (۱)

و علت وجوب مهریه ی زنان بر مردان و جهت اینکه واجب نیست که مهریه ی خود را به شوهران خودشان ببخشند این است که مخارج زنان به گردن شوهران ایشان است و از جهتی زن فروشنده ی نفس خود وزن خریدارش است و فروش بدون اخذ ثمن (پول) و خرید بدون اعطا ثمن معنی ندارد در

ص: ۱۶۶

۱- در علل الشرایع ۲/ ۲۵۷ باب ۴۹۹

صورتی که زنان از معامله و تجارت ممنوع و محظورند به اضافه ی علل زیادی . و در این روایت که مهریه را به پنج جمله تکبیر ، تهلیل ، تمحید ، تسبیح و صلوات آمده. این به خاطر تعظیم شان این جملات و خصوصا صلوات است که اگر چه زنان بر فرض هم مهریه ی خود را بگیرند یا شوهران بدهند اما در قبال زحمات آنان در دوران زندگی ناچیز است ولی در عوض آن، آن چند جمله را انجام دهد به ثواب زیادی نائل خواهد شد. (۱)

۷۴- جریان اعرابی و شتر

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ قَالَ خَرَجْنَا جَمَاعَةً مِنَ الصَّحَابَةِ فِي غَزَاهُ مِنَ الْغَزَوَاتِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَرَحِمَهُ اللَّهُ وَبَرَكَاتِهِ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْكَ السَّلَامُ قَالَ كَيْفَ اصْحَبْتَ بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ
اللَّهِ؟

قال له: أَحْمَدُ اللَّهَ الْيَكُ كَيْفَ أَصْبَحْتُ؟

قال: وَكَانَ وَرَاءَ الْبَعِيرِ الَّذِي يُقَوِّدُهُ الْأَعْرَابِيُّ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ هَذَا الْأَعْرَابِيَّ سَرَقَ الْبَعِيرَ
فَرَاغًا الْبَعِيرُ سَاعَهُ وَانْصَتَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَسْمَعُ رِغَاهُ قَالَ ثُمَّ أَقْبَلَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلَى الرَّجُلِ فَقَالَ أَنْصَرِفْ عَنْهُ فَإِنَّ الْبَعِيرَ يَشْهَدُ عَلَيْكَ أَنْكَ
كَاذِبٌ قَالَ فَانْصَرَفَ الرَّجُلُ

ص: ١٦٧

١- علل الشرايع ٢ / ٥٠٠

و اقبل رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم على الاعرابي فقال : اى شى قلت حين جنتى :
قال: قلت: اللهم صل على محمد حتى لا يبقى صلاه

اللهم بارك على محمد حتى لا يبقى بركه

اللهم سلم على محمد حتى لا يبقى سلام

اللهم ارحم محمدا حتى لا يبقى رحمه

فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم انى اقول مالى ارى البعير ينطق يعذره

و ارى الملائكه قد سدوا الافق؟ (١)

زید بن ثابت گوید همراه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم با جماعتی از صحابه در یکی از جنگ‌ها خارج شدیم تا بر سر راه‌هایی توقف کردیم پس یک اعرابی نمودار شد و افسار شتری را بدست گرفته بود آمد تا در مقابل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ایستاد و گفت: سلام بر تئ رسول خدا و رحمت و برکاتش بر تو با رسول خدا فرمود و بر تو سلام باد.

آن اعرابی گفت پدر و مادرم بفدایت چگونه صبح کردی (در چح حالی) حضرت فرمود خدا را حمد می‌کنم تو چگونه ای؟

راوی گوید پشت سر اعرابی که شتر را می‌کشانید یک مردی بود که گفت یا رسول الله این اعرابی شتر را دزدیده است رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در همان حالی که شتر ایستاده بود ساعتی خاموش ماند و گوش به فریاد و صدای شتر

ص: ۱۶۸

۱- بحار ۵۳/۹۱- نقل از امالی شیخ طوسی

می‌داد راوی می‌گوید سپس رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم روی کردند به آن مرد و فرمودند دست از او بردار زیرا شتر شهادت می‌دهد که تو دوروغ می‌گویی آن مرد هم منصرف شد و رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم رو کردند به اعرابی و فرمودند در آن وقتی که پیش من آمدی چه مطلبی را گفتی؟

آن اعرابی گفت عرض کرئم

اللهم صل على محمد حتى لا يبقى صلاه

خدایا بر محمد درود و صلوات بفرست که دیگر صلواتی نماند همه صلوات ها را بر او بفرست

اللهم بارک علی محمد حتس لایبقی برکه

خدایا بر محمد برکت نازل کن تا جایی که دیگر چیزی از برکت باقی نمانده باشد

اللهم سلم علی محمد حتی لایبقی سلا

خدایا آن چنان بر محمد سلام بفرست که دیگر چیزی از سلام باقی نمانده باشد

اللهم ارحم محمدا حتی لایبقی رحمه

خدایا آن چنان بر محمد ترحم کن و رحمت فرست که دیگر رحمتی باقی نمانده باشد سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

ص: ۱۶۹

من میگویم چه شده است که شتر را می بینم به عذر آن شخص سخن می گوید و ملاد که را میبینیم که خداوند و خالق آسمان ها را تقدیس می کنند.

۷۵- صلوات اجابت دعا و پاکی اعمال (صالحه) است

قال رسول الله صلا تکم علی اجابه لدعائکم و زکاه لاعمالکم (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند

صلوات و درود شما بر من اجابت دعای شما است و موجب پاکی و قبولی اعمالشان می باشد

۷۶- گریه اطفال برای پیست؟

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم لا تضربوا اطفالكم على بكاتهم فان بكائهم ات بكا هم اربعة اشهر شهادة ان لا اله الا الله و اربعة اشهر الصلاه على النبي و اربعة اشهر الدعاء لوالديه (۲)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند

بچه های تان راربر گریه هاشان ننزید زیرا که گریه آنان به خاطر سه چیز است یکی به خاطر این که چهار ماه شهادت به یگانگی خداوند می دهند و یکی هم تا چهار ماه چون پیغمبر و آتش صلی الله علیهم درود می فرستند و دیگر تا چهار ماه دعا می کنند برای پدر و مادر خود.

ص: ۱۷۰

۱- بحار ۵۴/۹۱

۲- بحار ۵۵/۹۱

۷۷- اشرف اعمال مومنین صلوات است

در تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام چنین می فرماید

ان اشرف اعمال المومنين في مراتبهم التي قدرتوا فيها من الثرى الى العرش الصلاه على محمد و آله الطيبين صلى الله عليهم و استدعا رحمه الله و رضوانه لشيعتهم المتقين و اللعن للمتايعين لاعدائهم المجاهرين المنافقين (١)

اشرف اعمال مومنين در درجات و مراتبشان كه در آن رتبه آنها در آن از زمين هفتم تار عرش بالا مى رود صلوات بر محمد و آل طيبينش عليهم السلام مى باشد و استدعا و طلب رحمت و رضوان خداوند براى شيعيان متقى آنان باشند و لعن از براى متابعين دشمنان كه منافقان باشند

٢٨- البته آمرزیده می شود

عن على بن مهريار عن محمد بن اسماعيل عن رجل عن منصور برزج عن رجل عن ابي عبدالله عليه السلام قال من قال يارب صل على محمد و على اهل بيته غفرالله له التيه فقلت له التيه فقال

كذا قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم (٢)

امام صادق فرمودند: كسى كه بگويد

يارب صل على محمد و على اهل بيته البته كه خداوند او را مى آمرزد

راوى گويد عرض كردم البته؟

ص: ١٧١

۱- بحار ۹۱/۶۲

۲- بحار ۹۱/۶۷- نقل از جمال الاسبوع

فرمودند: این طور رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است

۷۹- فضیلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بر انبیا

عن امیرالمؤمنین علیه السلام انه قال فی جواب الیهودی الذی ساله عن فضل النبی صلی الله علیه و آله و سلم ان الله اسجد ملائکته لآدم فقال و قد اعطی الله محمدا افضل من ذلك و هو ان الله صلی علیه و امر ملائکته ان يصلوا علیه و تعبد جميع خلقه بالصلاه علیه الی يوم القیامه فقال جل ثناؤه ان الله و ملائکته يصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما

فلا یصل علیه احد فی حیاته و لایبعد وفاته صلی الله علیه بذلك عشرا و اعطاه من الحسنات عشرا بكل صلاه صلی علیه و لایصل علیه احد بعد وفاته الا و هو یعلم بذلك و یرد علی الصلی السلام مثل ذلك لان الله جل و عز جعل دعا أُمَّته فیما یسألون ربهم جل ثناؤه موقوفا عن الاجابه حتی یصلوا علیه صلی الله علیه و اله و سلم فهذا اکبروا اعظم مما اعطی الله آدم

امیرالمؤمنین در جواب مرد یهودی (عالم یهودی) که از فضیلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بر سایه انبیا پرسیده بود پس یهودی گفت خداوند تعالی ملائکه خود را امر به سجود داد برای جناب آدم علیه السلام.

امیرالمؤمنین فرمودند خداوند متعال بهتر از این را برای حضرت محمد عطا فرمود و ان این که خداوند و ملائکه اش بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم صلوات

فرستادند و همه خلق را امر فرمودند که تا در روز قیامت بر آن حضرت صلوات بفرستند
پس خداوند جل ثنا فرمود

ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما

خداوند و ملائکه اش بر پیغمبر درود می فرستند ای مومنان شما هم درود و صلوات و لام
بر او بفرستید پس هر که در زمان حیات و ممات پیغمبر صلوات بفرستد خداوند ده صلوات
برای او می فرستد و در مقابل هر صلواتی که پیغمبر فرستاده است دو حسنه عطا فرماید و
کسی که بعد از وفات صلوات بر آم پیغمبر بفرستد و او به این صلوات آگاه باشد یعنی
رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بر صلوات فرستند سلام می فرستد مانند همان را زیرا
که خداوند عزوجل دعای امت آن حضرت را در آن چه که از خداوند بفرستند. یعنی
استجابت دعای آنان منوط و مشروط به این است که صلوات بر آن حضرت بفرستند تا
دعای آنان باجابت برسد ای یهودی پس این که بزرگتر از آن است که خداوند به ادم داده
است.

ص: ۱۷۳

۸۰- صد حاجت رواست

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم من صلی علی محمد و آل محمد مائه مره قضی الله
له مائه حاجه (۱) رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند کسی که صلوات بفرستد بر
محمد و آل محمد صد مرتبه خداوند صد حاجت او را بر آورد

۸۱- صلوات بر مومنین هم جایز است

بیان التنزیل لاین شهر آشوب عن سلیمان بن خالد الأقطع قال : قلت للصادق علیه السلام ایجور ان یصلی علی المؤمنین: قال آی و الله یصلی علیهم فقد صلی الله علیهم اما سمعت قول الله هو الذی یصلی علیکم (۲)

سلیمان بن خالد اقطع گوید: به امام صادق عرض کردم ایا جایز اسن=ت که صلوات بر مومنین بفرستند فرمودند آری به خدا می توان صلوات بر آنان فرستاد چون خداوند بر آنان صلوات فرستاده است مگر نشنیدی قول و گفتار خداوند را که می فرماید

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (۳)

ص: ۱۷۴

۱- بحار ۷۰ / ۹۱ - نقل از نوادر راوندی

۲- همان مدرک

۳- سوره احزاب آیه ۴۳

اوست خدایی که هم او و هم فرشتگانش بر شما بندگان رحمت می فرستد تا شما را از ظلمتها بیرون آرد و به عالم نور رساند و او بر اهل ایمان بسیار رئوف و مهربان است

۸۲- کسی که از روی شوق صلوات بفرستد

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من صلى علي كل يوم ثلاث مرّات و في كل ليلة ثلاث مرّات حبّاً لي و شوقاً الي كان حقاً علي الله عزوجل ان يغفر له ذنوبه تلك الليلة و ذلك اليوم (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند کسی که هر روز سه مرتبه بر من صلوات بفرستد و ایضا در هر شب سه مرتبه از روی شوق و درستی که نسبت به من دارد. بر خداوند حق است که گناهان آن شب و روزش را بیامرزد

۸۳- ملائکه سستی نمی ورزد از صلوات

عن ابی عبدالله البرقی یرفعه الی ابی عبدالله قال له رجل جعلت فداک اخبرتی عن قول الله تبارک و تعالی و ما وصف من الملائکه

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ (۲)

ثم قال ان الله و ملائکته يصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما کیف لا یفترون و هم يصلون علی النبی فقال ابو عبدالله ان الله تبارک و تعالی لما خلق محمداً امر الملائکه فقال انقصوا من

ص: ۱۷۵

۱- بحار ۹۱ / ۷۰

۲- سوره ی انبیا / ۲۰- همه شب بی آنکه هیچ سستی کند به تسبیح و ستایش او مشغولند

ذکری بمقدار الصلاه علی محمد فقال الرجل صلی الله علی محمد فی الصلاه مثل قوله سبحانه الله و الحمد لله و لاله الا الله و الله اکبر (۱)

مردی به امام صادق عرض کرد کرد من به قربانت مرا از قول خداوند تبارک و تعالی خبر بده و مرا از وصف ملائکه اطلاع بده که می فرماید یسبحون اللیل و النهار لا یفترون هم شب

بی آنکه هیچ سستی کنند به تسبیح و ستایش او مشغولند سپس فرموده ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما خداوند و ملائکه اش صلوات و درود بر پیغمبر می فرستد و بر او سلام کند یک نوع سلامتی این چگونه است که ملائکه سستی نمی کنند و حال آنکه صلوات بر پیغمبر می فرستند؟

پس حضرت فرمودند خداوند تبارک و تعالی هنگامی که محمد را آفرید امر فرمود به ملاو که از ذکر من کم کنید به اندازه صلوات بر محمد پس گفتار مردی که می گوید صلی الله علی محمد در نماز مانند این که بگوید سبحان الله الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر (۲)

۸۴- اهمیت صلوات در کلام امیر المومنین

اللهم داحی المدحوات و داعم المسموکات و جابل القلوب غ = علی فطرتها شقیها و سعیدها اجعل شرائف صلواتک و نوامی برکاتک علی محمد عبدک و رسولک الخاتم لما سبق...

ص: ۱۷۶

۱- بحار ۷۱ / ۹۱

۲- خطبه ی ۷۲ نهج البلاغه

بار خدایا ای گستراننده گستردها و ار نگهدارنده آسمان ها و ای کسی که دلها را با فطرت مخصوص آفریدی هم آنان که سرانجام بدبخت شدند و هم آنان که سعادت مند گردیدند گرامی ترین درودها و فزون ترین برکات خود را بر محمد بنده و فرستاده ات قرار بده همان پیامبری که ختم گذشتگان و گشاینده بسته ها و پیچیده ها بود.

که فلسفه صلوات در این خطبه چند چیز است

۱- خدمت به مردم

وَالْفَاتِحِ لِمَا اِنْعَلَقَ

بازکننده مشکلات مردم بود که بالاترین مشکل ضلالت و گمراهی بود

۲- اشکار ساختن حق

وَالْمُعْلَنِ الْحَقِّ بِالْحَقِّ

دین حق را بوسیله حق و با برهان و دلیل و حکمت اشکار ساخت

۳- مبارزه با طاغوتیان

وَالدَّافِعِ جِيشَاتِ الْاَضَالِيلِ

سرو صدا و جوش و خروش کاذب باطل های را از بین برد.

وَالدَّافِعِ صَوْلَاتِ الْاِبَاطِلِ

صولت و ابهت گمراهی ها و افکار باطل را در هم شکست.

ص: ۱۷۷

۴- مطیع دستور خداوند

كَمَا حُمِّلَ فَاَضْطَلَعَ قَائِمًا بِاَمْرِكِ

همانطوری که با تمام قدرت سنگینی بار رسالت را تحمل می کرد و به فرمانت قیام کرد

۵- استقامت در راه حق

مُسْتَوْفِرًا فِي مَرْضَاتِكَ غَيْرُنَا كِلِّ عَنْ قَدَمِ

و به سرعت در راه رضا و خشنودیت گام برداشت و حتی یک قدم عقب نشینی در برابر دشمنان نکرد

۶- سست نشدن

و لا وَا فِي عَزْمِ ارَادَةِ اشِّ مُحْكَمِ بُوْدٍ وَ هَدْفِشِ سَسْتِ نَشْدِ

و اَعْيَا لَوْحِيكَ حَافِظًا لِعَهْدِكَ فِي قَبُولِ وَ پَذِيرِشِ وَ حِي نِيرومندی بود و از پیمان رسالت خوب نگهداری کرد

۷- زنده کردن احکام اسلام

مَا ضِيًّا عَلٰی نَفَاذِ اَمْرِكَ حَتّٰى اَوْرٰى قَبْسَ الْقَابِسِ وَ اضَاءَ الطَّرِيقَ لِلخَابِطِ وَ هُدَيْتَ بِهٖ الْقُلُوْبِ
بَعْدَ خَوْضَاتِ الْفِتَنِ وَالْاِثَامِ وَ اَقَامَ بِمَوْضِحَاتِ الْاَعْلَامِ وَ نَبْرَاتِ الْاَحْكَامِ

آن چنان در اجرای فرمانت کوشش کرد که شعله فروزان حق را اشکار و راه را برای جاهلان روشن ساخت و دل‌هایی که در فتنه و گناه فرورفته بودند به

ص: ۱۷۸

واسطه او هدایت گردید پرچم های حق را برافراشت و احکام زنده اسلام را برپا نمود. (۱)

۸۵- صلوات و علت آن در کلام امام سجاد

صلوات ان قدر کارساز و مشکل گشاست که امام سجاد در صحیفه سجادیه بسیاری از دعاهایش را با صلوات شروع می نماید (۲)

و دعای دوم آن ویژه ی صلوات است در همین دعا امام زین العابدین بعد از آن که بر حضرت محمد درود می فرستند پیامبر اکرم را انسانی شریف برگزیده در میان بندگان خداوند امام و پیشوای رحمت و کلید برکت توصیف می کند و درباره غ=علت صلوات و عظمت رسول گرامی امام زین العابدین بخداوند عرض می نماید.

۱- آمادگی برای شهادت

نصب لامرک نفسه برای انجام دستورات خود را آماده اسخت

وَعَرَّضَ فَيْكَ لِلْمَكْرُوهِ بَدَنَهُ دَر رَا تُو- بدن خویش را در معرض هر گونه آزار و اذیت قرار داد

۲- بریدن از خویشاوندان برای احیا دین

و کاشف فی الدعا الیک حاتمته: در دعوت به سوی تو با حامیان و اقوام و خویشاوندانی که اسلام را نمی پذیرفتند دشمنی آشکار نمود.

ص: ۱۷۹

۲- دعای ۹- ۲۰- ۲۳- ۲۶- ۲۷- ۳۰- ۴۰- ۴۱ با صلوات شروع شده است

و حارب فی رضاك اسرته و برای رضایت تو با قبیله اش جنگ کرد

و قطع فی احیا دینک رحمه و بخره خاطر احسا دینت از خویشاوندان دوری جست و قطع رابطه خواهد نمود.

۳- وَ أَقْصَى الْأَدْنَى عَلَى جُحُودِهِمْ بِهِ خَاطِرَ أَيْنَكِهِ أَقْوَامٍ وَ خَوِشَاوَنَدَانَتِ مَنْكَرِ خَثَاوَنَدَانَتِ
از آنان دوری نمود

و قَرَّبَ الْأَقْصَيْنِ عَلَى اسْتِجَابَتِهِمْ لَكَ يَا غَيْرَ أَقْوَا وَ بِيْكَانِكَانَ بِه خَاطِرِ رُؤْيِ آوَرْدِنَشَانَ بِه اِسْلَامِ
با کمال محبت برخورد نمود

و والی فیکَ الا بعدین و به خاطر تو با دورترین مردم دوستی نمود

و عادی فیکَ القربین و به خاطر تو با نزدیکترین مردم و خویشاوندان که اسلام را قبول نکردند دشمنی نمود.

۴- تحمل مشقت ها در راه تبلیغ رسالتک

و اداب نفسه فی تبلیغ رسالتک

در راه رساندن پیام تو خود را بسیار خسته نمود و مشقت ها تحمل کرد

وَ أَتَعَبَهَا بِالذُّعَا إِلَى مِلَّتِكَ وَ برای دعوت به دین تو و اسلام خود را به سختی های فراوان
انداخت

۵- پند و نصیحت

وَشَغَلَهَا بِالنَّصِيحِ لِأَهْلِ دَعْوَتِكَ وَخُودِهَا بِعِنْدِ وَنَصِيحَتِ كَسَانِي مَشْغُولِ كَرْدِ كِه تُو أَنهَارَا
بِه اسلَامِ دَعْوَتِ كَرْدِه بُوْدِي

۶- هجرت و تربیت نیروی انسانی

ص: ۱۸۰

و هَاجِرِ إِلَى بِلَادِ الْعُرْبَةِ وَ مَحَلِّ النَّأْيِ عَنِ مَوْطِنِ رَحْلِهِ وَ مَوْضِعِ رَحْلِهِ وَ مَسْقَطِ رَأْسِهِ وَ مَا نَسِ
نَفْسِهِ إِرَادَةً مِنْهُ لِأَغْرَازِ دِينِكَ وَ اسْتِنصَاراً عَلَى أَهْلِ الْكُفْرِ بِكَ حَتَّى اسْتَبَّ لَهُ مَا حَاوَلَ فِي
أَعْدَائِكَ. از مکه معظمه و وطن خود به شهرهای غربت و دور هجرت نمود تا دین تو را
عزیز گرداند و برای پیروزی بر کفر و دشمنان اسلام یآوری جوید تا این که فتح و پیروزی
را بر کفار بدست آورد.

۷- هجوم به قلب دشمنان

وَ اسْتَمَّ لَهُ مَا دَبَّرَ فِي أَوْلِيَائِكَ فَهَدَّ إِلَيْهِمْ مُسْتَفْتِحاً بِعَوْنِكَ وَ مَتَقَوَّيَا عَلَى ضَعْفِهِ بِنَصْرِكَ فَفَرَّهْمِ
فِي عُقْرِ دِيَارِهِمْ

و آنچه درباره دوستان و بندگان خالصت به مدد تو به اتمام رساند. به استعانت تو ای خدا با
این که نیرویی نداشت و ناتوان بود برای دفاع از اسلام قیام کرد و با دشمنان در میان
شهرهایشان جنگید.

۸- عزت اسلام و نجات مردم

وَهَجَمَ عَلَيْهِمْ فِي بُجُوحِهِ قَرَارِهِمْ حَتَّى ظَهَرَ أَمْرُكَ وَعَلَّتْ كَلِمَتُكَ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ (۱)

و در اوج قدرت دشمنان در میان خانه هایشان بر آنها هجوم برد تا اینکه امر و فرمان تو را آشکار سازد و کلمه الله را (که همان دعوت به اسلام و نجات محرومین بود) بالا برد اگر چه مشرکان از این امر ناخوشایند بودند.

ص: ۱۸۱

۱- صحیفه ی سجادیه دعای ۲

۸۶- مجلس بدون صلوات باعث حسرت است

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم : ما من قوم اجتمعوا في مجلس و لم يذكروا الله عزوجل و لم يصلوا على الا كان ذلك المجلس حسره عليهم (۱)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

هر گروهی که در مجلس و محلی دور هم جمع شوند و خداوند را یاد نکنند و بر من صلوات نفرستند آن مجلس باعث حسرت و پشیمانی برایشان خواهد شد.

۸۷- عاقبت مجلسی که بدون صلوات باشد ...

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم :

«رغم انف رجل ذكرت عنده فلم يصل على»

خوار و ذلیل خواهد شد کسی که نام من نزد او برده شود و بر من صلوات نفرستد. (۲)

۸۸- دیدن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در خواب به برکت صلوات

امام صادق علیه السلام فرمودنهد: کسی که می خواهد رسول مکرم اسلام صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب ببیند با انجام دادن این کارها با دل پاک و قلبی سرشار از تقوی و ایمان و خلوص در نیت موفق خواهد شد.

۱- بعد از خواندن نماز عشاء با دقت غسل انجام دهید.

ص: ۱۸۲

۱- مستدرک الوسایل ۳۵۱/۵

۲- مستدرک الوسایل ۳۵۳/۵

۲- چهار رکعت نماز در هر رکعت به جای توحید آیه الکرسی بخواند.

۳- هزار مرتبه صلوات بفرستد.

۴- با لباس پاکیزه بخوابد.

۵- میجامعت چه حلال و چه حرام ننماید.

۶- دست راست را زیر گونه چپ قرار دهد.

۷- صد مرتبه بگوید: سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر و لا حول و لا قوه الا بالله.

۸- صد مرتبه بگویند: ما شاء الله.

بعد از عمل به این دستور رسول گرامی صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب خواهد دید
[ان شاء الله]. (۱)

۸۹- دیدن اموات در خواب به برکت صلوات

از ائمه معصومین علیه السلام آمده است که هر شخصی بخواهد یکی از گذشتگان یا از عزیزانش که فوت کرده است را در خواب ببیند شب در وقت خواب به سمت راست بدن بخوابد و تسبیح حضرت فاطمه زهرا (س) را با خود بگوید که عبارت است از:

«اللهم انت الحَدُّ الَّذِي لَا يُوصَفُ وَالْإِيمَانُ يُعْرَفُ مِنْهُ بَدَتِ الْأَشْيَاءُ وَالْإِيكُ تَعُودُ فَمَا أَقْبَلَ مِنْهَا
كُنْتَ مَلْجَأً وَادْبَرَ مِنْهَا لَمْ يَكُنْ لَهُ وَ مَلْجَاءٌ وَ لَا مَنجَا إِلَّا

ص: ۱۸۳

۱- بحار ۲۱۴/۷۶

الْيَكُ فَاسْأَلْكَ بِلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ أَسْأَلُكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ النَّبِيِّينَ وَ
بِحَقِّ عَلِيِّ خَيْرِ الْوَصِيِّينَ وَ بِحَقِّ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نَسَاءِ الْعَالَمِينَ وَ بِحَقِّ سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ
عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ أَنْ تُرِينِي مَيِّتِي فِي الْحَالِ الَّتِي هُوَ
فِيهَا» (۱)

خداوندا تو حدی هستی که قابل توصیف نیست و ایمان بندگان بخدا از خود خداوند معلوم
می شود اشیاء را تو بوجود آوردی و اشیاء به سوی تو بر می گردند و مخلوقات و آنچه که

پیش آمده است تو پناه گاه آنها هستی و آنچه گشت می کند از آنها پناه و نجاتی غیر از تو کسی نیست پس از تو درخواست می کنم به خدایی که غیر از تو نیست و از تو سوال می کنم به نام الله و رحمن و الرحیم به حق بسم الله الرحمن الرحیم از تو سوال می کنم و به حق محمد سر انبیاء و به حق علی بهترین اوصیاء و به حق فاطمه سرور زنان جهانیان و به حق دو سرور جوانان اهل بهشت (حسن و حسین) علیه السلام اینکه درود و صلوات خدا را بر محمد و اهل بیتش بفرستی و اینکه در خواب (همین الان) یکی از اموات را به خواب من بیاوری تا او را بینم و مقصد خود را از او بخواهم.

البته انسان وقتی این دعا را می خواند باید در معنای آن دقت کند تا متوجه شود با خداوند چه می گوید و درخواستش چیست.

ص: ۱۸۴

۱- پاورقی در تصویر نبود

۹۰- صلوات منشأ نزول رحمت است

قال علی علیه السلام و بالصَّلَاةِ تَنَالُونَ الرَّحْمَةَ به وسیله صلوات فرستادن رحمت و برکات الهی شامل حال شما می گردد. (۱)

۹۱- درود خداوند بر فرستاده صلوات

فردی که صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت پاکش می فرستد ضمن این که آن ثواب عظیم را می برد، افتخاری دیگر را نصیب خود می گرداند که شایسته

است به آن مباحات کند و بر خود ببالد و آن صلوات و سلام خداوند و رسول گرامیش و فرشتگان بر او فرستنده ی صلوات است.

امام صادق علیه السلام در این مورد فرمودند:

من صلی علی النبی صلاه واحده صلی الله علیه الف صلاه فی الف صف من الملائکه و لم یبق شیء مما خلق الله الا صل علی ذلك العبد لصلاه الله و صلاه ملائکته

کسی که یک صلوات حقیقی بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بفرستد در عوض خداوند هزار صلوات در هزار صف از فرشتگان هیچ چیزی از آنچه خداوند خلق کرده باقی نمی ماند مگر اینکه بر شخص فرستنده صلوات درود می فرستند. (۲)

ص: ۱۸۵

۱- مستدرک الوسائل ۵ / ۳۴۱ - بحار ۹۴ / ۴۸

۲- بحار ۹۴ / ۶۵

۹۲- باعث نوشتن گناه سه روز

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

«ما من احدٍ صلی علی مرّه وأسمع حافیهِ الا أن لا یکتبا ذنبه ثلاثه ایام»

هر کسی که یک بار صلوات واقعی بر من بفرستد و به دو فرشته ای که حافظ و نگهبان اعمال او هستند برساند آن دو ملک تا سه روز گناهان این فرد را نمی نویسند (۱)

۹۳- باعث آرامش در شدیدترین کارها

قال العسکری علیه السلام یذکرُ اللهَ وَ یُصَلِّی عَلَی مُحَمَّدٍ رسولِ اللهِ وَ عَلَی عَلِیٍّ وَلِیِّ اللهِ وَ یُوَالِی بقلبه و لسانه اولیاءَ اللهِ وَ یُعَادِی کذَلیکَ اعداءَ اللهِ.

وقتی انسان مومن با شدیدترین کارها روبرو شد یاد خداوند نماید و بر رسول گرامی صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت علی علیه السلام صلوات بفرستد و با دل و زبان دوستان خداوند (ائمه اطهار علیه السلام) را دوست بدارد و با دشمنان حضرت حق تعالی دشمنی ورزد. (۲)

۹۴- یک میلیون صلوات

قال الصادق علیه السلام من صلی علی النبی صلاه واحده صلی الله علیه الف صلاه فی الف صف من الاملائکه و لم یبق شیء مما خلق الله الا صلّ علی ذلک العبد لصلاه الله و صلاه ملائکته

ص: ۱۸۶

۱- بحار ۹۴ / ۶۴

۲- مستدرک الوسائل ۱ / ۵ - ۳۴۰

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که یک صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بفرستد در عوض خداوند هزار صلوات در هزار از فرشتگان و هیچ چیزی از آنچه خداوند خلق کرده باقی نمی ماند مگر اینکه بر شخص فرستنده صلوات درود می فرستند. (۱)

۹۵- ثواب صلوات بر حضرت فاطمه زهرا (س)

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

«يا فاطمه من صلى عليك غفر الله له و الحقه بي حيث كنت من الجنة»

ای فاطمه هر فردی که بر تو صلوات بفرستد (خداوند دو پاداش عظیم به او خواهد داد).

یکی آنکه خداوند کریم تمام گناهانش را می بخشد و دوم اینکه حضرت حق تعالی او را به من در هر جای بهشت که باشم ملحق می نماید. (۲)

۹۶- صلوات سبب رفع غم و غصه است

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم و ما من عبدٍ مكروبٍ يُخلصُ النَّبِيَّهَ وَ يدعوا بهن الا استجاب الله له

هر بنده ای که اندوه و غصه دارد اگر بانیت خالص اهل بیت علیه السلام را بخواند و صلوات بفرستد خداوند غم و اندوه او را برطرف می سازد. (۳)

ص: ۱۸۷

۱- بحار ۹۴ / ۶۵

۲- بحار ۴۳ / ۵۵

۳- مستدرک الوسائل ۵ / ۲۳۹

۹۷- صلوات یک نوع عبادت است

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم :

ذِكْرُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ عِبَادَةٌ وَ ذِكْرُ عَلِيٍّ عِبَادَةٌ وَ ذِكْرُ الْأَئِمَّةِ مِنْ وَلَدِهِ عِبَادَةٌ:

یاد خداوند بزرگ و یاد من (و صلوات) و یاد حضرت علی و ائمه اطهار علیه السلام از فرزندان او عبادت است. (۱)

۹۸- صلوات عمل صالح است

عمل صالح به کاری که به نفع و صلاح مردم و باعث تقرب به سوی خداوند متعال باشد گویند در تفسیر آیه مبارکه: و العمل الصالح یرفعه (۲)

۹۹- ترفیع مقام است

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم من صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَ حُطَّتْ عَنْهُ عَشْرَ خَطِيئَاتٍ وَ رُفِعَتْ لَهُ عَشْرَ دَرَجَاتٍ

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: کسی که بر من یک صلوات بفرستد خداوند در مقابل

۱- ده صلوات بر او می فرستد.

۲- و ده خطا از خطاهایش از بین می رود.

۳- و ده درجه بالاتر می رود. (۳)

۱- بحار ۹۴ / ۶۹

۲- فاطر / ۱۰۶ - مستدرک الوسایل ۵ / ۲۲۶

۳- مستدرک الوسایل ۵ / ۳۳۷

۱۰۰- صلوات بین دو نماز

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

الصلاة بين الصلاتين لا تُردُّ صلوات: بين دو نماز بر نمی گردد و بالا می رود. (۱)

۱۰۱- صلوات در رکوع و سجده نماز

قال الباقر عليه السلام : من قال في ركوعه و سجوده و قيامه صل الله على محمد و آل محمد كتب الله بمثل الركوع و السجود و القيام

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند : کسی که در رکوع و سجده و قیام نماز، صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم بفرستد خداوند ثواب ذکر رکوع و سجده و قیام را به او خواهد داد. (۲)

۱۰۲- پاداش صلوات بین نماز ظهر و عصر

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الصلاة على محمد و آل محمد فيما بين الظهر و العصر تعدل و سبعين

صلوات بر محمد و آل محمد بین نماز ظهر و عصر معادل هفتاد نماز است.

۱۰۳- ثواب صلوات بعد از نماز ظهر

قال الصادق عليه السلام من قال بعد الظهر: اللهم صلّ على محمد و آل محمد و عجل فرجهم لم يمّت حتى يدرك القائم من آل محمد صلى الله عليه و آله و سلم

ص: ۱۸۹

۱- مستدرک الوسائل ۵ / ۲۳۷

۲- وسائل الشیعه ۴ / ۹۴۳

کسی که بعد از نماز ظهر بگوید: اللهم صل على محمد و آل محمد و عجل فرجهم نمی میرد تا این که امام زمان علیه السلام را درک کند و بشناسد. (۱)

۱۰۴- بهترین عمل بعد از نماز عصر

قال الصادق عليه السلام افضل الاعمال الصلاه على محمد مائه مره بعد العصر و ما زدت فهو افضل. (۲)

امام صادق علیه السلام فرمودند: بهترین اعمال بعد از نماز عصر صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم است و هر چه زیادت باشد بهتر است. (۳)

۱۰۵- مساوی با پاداش بیست جنگ و جهاد در راه خدا می باشد

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم حجّو الفرائض فانه اعظم اجراً من عشرين غرّوه في سبيل الله و انّ الصّلاه علىّ تعدل ذاكُلّه.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: به واجبات توجه کنید زیرا ثواب انجام واجبات بالاتر از بیست جنگ در راه خدا است و صلوات بر من مساوی با تمام این ثواب ها است. (۴)

۱۰۶- صلوات شب و روز جمعه

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

أَكثَرُوا الصَّلَاةَ عَلَيَّ فِي اللَّيْلَةِ غَرَاءٍ وَالْيَوْمِ الْأَزْهَرِ فَإِنَّ صَلَاتِكُمْ تُعْرَضُ عَلَيَّ

ص: ۱۹۰

۱- سفینه البحار باب صلی

۲- سفینه البحار باب صلی

۳- سفینه البحار باب صلی

۴- کنز العمال ۱ / ۵۰۵ - شماره ی ۲۲۳۱

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند : در شب و روز جمعه صلوات بر من زیاد بفرستید زیرا صلوات شما بر من عرضه می گردد. (۱)

۱۰۷- ثواب چند برابر

و قال صلی الله علیه و آله و سلم اکثرُوا من الصلاه عَلَيَّ يوم الجمعة فانه يوم يضاعف فيه الاعمال.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: در روز جمعه بر من زیاد صلوات بفرستد به خاطر این که در روز جمعه ثواب یا عقاب اعمال افراد چند برابر خواهد بود. (۲)

۱۰۸- صلوات هنگام عطسه

صفوان یکی از صحاب می گوید: در محضر امام رضا علیه السلام بودم که ایشان عطسه کردند من صلوات فرستادم و عطسه آن حضرت علیه السلام سه مرتبه تکرار شد و من در هر سه بار صلوات می فرستادم بعد امام علیه السلام عرض کردم: ما در وقت عطسه یا صلوات می فرستیم یا به طرف عطسه کننده می گوییم: یرحمک الله (خداوند به تو رحم نماید) بعد امام رضا علیه السلام فرمودند: یا بگویند:

«یرحمک الله» یا بگویند: «صلی الله علی محمد و آل محمد ارحم محمدا و آل محمد»

بعد آن حضرت علیه السلام فرمودند: صلوات ما بر رسول صلی الله علیه و آله و سلم باعث رحمت و تقرب به آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم است. (۳)

ص: ۱۹۱

۱- بحار ۹۴ / ۶۰

۲- بحار ۹۴ / ۶۵

۳- بحار ۱۷ / ۳۰

و امام باقر علیه السلام در این باره فرموده اند:

اذا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: الحمد لله رب العالمين و صَلَّى الله على محمد و أهل بيته . زمانى
كه يكي از شما عطسه نمود بگويد:

الحمد لله رب العالمين و اللهم صل على محمد و آل محمد. (۱)

۱۰۹- آمرزیدن گناهان و نشاط در قبر

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم ما من عبد يصلى على صلاه أَلَا عَرَجَ بها ملكٌ حتّى
يَجىءَ بها وجاهُ الرَّحْمَنِ فيقول الله عزّوجل: اذهبوا بها الى قبر عبدى تَسْتَغْفِرُ لِقائِها و تُقَرِّبُها
عَيْنَه. (۲)

رسول خدا صلى الله عليه و آله و سلم فرمودند: هر كسى يك صلوات بر من بفرستد فرشته
اى آن صلوات را بالا مى برد تا اين كه در مقابل خداوند رحمان قرار مى گيرد سپس حضرت
حق تعالى مى فرمايد: با اين صلوات برويد سر قبر بنده من طلب آمرزش كنيد براى فرستنده
صلوات و با اين صلوات دل و روحش را شاد كنيد.

۱۱۰- اثر صلوات در وقت حسابرسى اعمال

يكي از بركات صلوات نجات انسان از اين حسابرسى دقيق است به طوري كه صلوات سبب
مى شود اعمال خير انسان بر اعمال شر او غلبه نمايد و او نزد ديگران روسفيد و سرافراز
گردد روى همين اساس در روايت آمده است كه در قيامت دستور داده مى شود فلان
شخص را به طرف جهنم ببريد در اين جا آن

۱- وسائل الشیعه ۸ / ۴۶۴

۲- کنز العمال ۱ / ۵۰۶ شماره ی ۲۲۳۷

شخص به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می گوید ای رسول خدا شفاعت مرا بنما تا از آتش نجات یابم.

رسول مکرم اسلام صلی الله علیه و آله و سلم در اینجا می فرمایند:

«رُدُّوهُ إِلَى الْمِيزَانِ فَيُرَدُّونَهُ إِلَيْهِ فَيَضَعُ شَيْئًا كَالْتَّمَلِ فِي مِيزَانِهِ وَ هُوَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ فَيَرْجَحُ وَ يَنَادِي قَدْ سَعِدَ فُلَانٌ» (۱)

او را برگردانید به میزان سنجش پس او را می گردانند به سوی میزان عمل پس یک چیزی را مانند مورچه ای در میزان عمل آن می گذارند و آن صلوات بر محمد و آل محمد است پس رجحان پیدا می کند میزان عملش و منادی صدا می زند فلان کس خوش بخت شد و نجات یافت.

۱۱۱- نجات از صحنه های وحشتناک قیامت

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: یا ایها الناس أنجاکم یومَ القیامه مِن أهوالها وَ مواطنها اکثرُکم علی صلاه فی الدنیا.

ای مردم هر کدام از شما که در دنیا بیشتر بر من صلوات فرستد این صلوات ها باعث می شود از صحنه ها و حوادث هولناک روز قیامت نجات پیدا کند. (۲)

۱۱۲- خشنودی خداوند در قیامت

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ غَدًا رَاضِيًا فَلْيُكْثِرِ الصَّلَاةَ عَلَيَّ

ص: ۱۹۳

۱- مستدرک الوسائل ۵ / ۳۳۷

۲- کنز العمال ۱ / ۵۰۴ شماره ی ۲۲۲۸ - ۲۲۲۹

کسی که دوست دارد روز قیامت خداوند را ملاقات کند در حالی که حضرت حق از او خشنود و راضی باشد بر من زیاد صلوات بفرستد. (۱)

۱۱۳- غفران الذنوب

قال رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم «اكثرُوا الصلاه عَلَيَّ فَإِنَّ صَلَاتِكُمْ عَلَيَّ مَغْفِرَةٌ لِدُنُوبِكُمْ وَ أَطْلُبُوا لِي الدَّرَجَةَ وَ الوَسِيلَةَ فَإِنَّ وَسِيلَتِي عِنْدَ رَبِّي شَفَاعَةٌ لَكُمْ»

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: بر من زیاد صلوات بفرستید به خاطر آنکه صلوات باعث آمرزش گناهان می گردد و به کمک صلوات از من درخواست درجه و وسیله نمایید که وسیله ی من، شفاعت است. (۲)

۱۱۴- نجات اهل کشتی

در کتاب «معراج النبوه» آمده است که بعضی از سلف، گفتند در دریا با جمعی در کشتی بودیم ناگاه طوفان شد و کشتی در میان امواج تلاطم دریا سرگردان شد آن چنان که اهل کشتی به هلاکت خود یقین کردند و با یک دیگر وداع نمودند در همین هنگام خواب بر

من غلبه کرد و چشمم گرم شد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب دیدم آن حضرت به من فرمودند: به اهل کشتی بگو: هر کدام شان هزار صلوات بر من بفرستند سپس به من آن صلوات را تعلیم کردند من از خواب بیدار شدم و به اهل کشتی خبر دادم آن ها نیز مشغول آن صلوات شدند هنوز سیصد صلوات تمام نشده بود که طوفان فرو نشست آن صلوات این است:

ص: ۱۹۴

۱- همان مدرک

۲- وسائل الشیعه ۴ / ۱۲۱۹

اللهم صل علی سیدنا و آله صلوه تُنجینا بها من جمیع الاهیال و الافات و تُطهِّرنا به من جمیع
السیئات و ترفعنا بها عندک اعلی الدرجات و تبُلِّغنا بها اقصى الغایات من جمیع الخیرات فی
الهیوه و بعد الممات (۱)

خداوندا صلوات و درود بفرست بر آقا و سرور ما و آل آن حضرت صلواتی که ما به واسطه
او نجات یابیم از جمیع ترس ها و آفات و ما را به برکت این صلوات پاک کن از جمیع
گناهان و ما را به وسیله صلوات بالا ببر در نزد خودت یعنی مقام و شان ما را بالا ببر که
برترین درجات باشد و به وسیله این صلوات ما را به غایات و مقاصدمان برسان از جمیع
خیرات در هیوه دنیا و بعد از مردن نائل شویم.

۱۱۵- دو رکعت نماز حاجت

در ثلث آخر شب جمعه دو رکعت نماز حاجت بخواند بعد از سلام نماز صلوات بفرستد سپس بگوید: بسم الله الرحمن الرحيم و صد بار صلوات بفرستد سه شب جمعه تکرار کند حاجت روا شود (ان شاء الله). (۲)

۱۱۶- دستور ختم صلوات

برای برآورده شدن حاجات و ادای دین و رسیدن به مطالب ختم صلوات مجرب است که چهار نوع آن را در این جا آورده اند:

ص: ۱۹۵

۱- خزینه الجواهر / ۵۸۸ - ۵۸۹

۲- معرانه ی مومنین قسمت اضافات / ۲۰

نوع اول: آن این است که اگر کسی حاجتی داشته به دل می گذراند یا به زبان می گوید:

که چنانچه حاجتم تا فلان مدت برآورده نشود چهارده هزار صلوات بفرستم و هر هزاری برای یکی از ائمه علیه السلام هدیه باشد و چنان چه حاجت برآورده شد وفا کند.

نوع دوم: روزی هزار بار صلوات بفرستد و هر هزار تا را برای یکی از ائمه علیه السلام هدیه کند در بین یا در پایان حاجت روا شود.

نوع سوم: روزی هزار بار صلوات بفرستد تا دو ماه پی در پی چون دو ماه تمام شود آن مطلب ان شاء الله برآورده شود.

نوع چهارم: برای قضای حاجت و ادای دین مجرب است از شب جمعه شروع کند تا دو هفته و در هر شب نصف شب بخواند.

شب اول غسل کند و سایر شب ها ضروری نیست شب جمعه اللهم صل علی محمد و آل محمد هزار بار

شب شنبه اللهم صل علی امیرالمومنین

شب یکشنبه اللهم صل علی فاطمه الزهراء

شب دوشنبه اللهم صل علی الحسن

شب سه شنبه اللهم صل علی الحسین

شب چهارشنبه اللهم صل علی علی بن الحسین

شب پنجشنبه اللهم صلی علی محمد بن علی

ص: ۱۹۶

شب جمعه اللهم صل علی جعفر بن محمد

شب شنبه اللهم صل علی موسی بن جعفر

شب یکشنبه اللهم صلی علی علی بن موسی

شب دوشنبه اللهم صل علی محمد بن علی

شب سه شنبه اللهم صلّ علیّ علیّ بن محمد

شب چهارشنبه اللهم صلّ علیّ حسن بن علی

شب پنج شنبه اللهم صلّ علیّ حجه بن الحسن

شب جمعه اللهم صلّ علیّ العباس الشهيد

ان شاء الله حوائج برآورده می شود و هر شب باید هزار بار این صلوات را بگویید. (۱)

۱۱۷- برکت صلوات

مردی خدمت امام جواد علیه السلام عرضه داشت

من یکی از دوستان شما هستم، که خداوند این موهبت را به من داده است و پدرم دشمن آل علی علیه السلام بود و روی کینه ای که با من داشت که محب آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم هستم مالی از خود گذاشته و فوت شده است و من مرد عیال مندم تقاضا می کنم در این باره عنایتی فرمائید؟

ص: ۱۹۷

۱- رجوع شود به اللثالی فیض کاشانی

حضرت فرمودند: در شب پس از نماز عشا بر محمد و آل محمد صلوات بفرست پدرت را در خواب می بینی او محل مال را به تو نشان خواهد داد.

آن مرد به دستور آن حضرت عمل نمود پدرش را در خواب دید که به او گفت: پسر من مال در فلان محل است و به فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بگو که من تو را بر محل مال آگاه نموده ام او از خواب بیدار شد رفت و مال را از همان محل برداشت و آنگاه جریان را به امام جواد علیه السلام خبر داد جریان مفصل تر است. او به امام علیه السلام گفت: سپاس خدای را که تو را گرمی داشت. (۱)

۱۱۸- ادای قرض

در تاریخ مدینه دهلویست که یک مرد نیک سه هزار اشرفی وام داشت و بستانکار از او شکایت کرد او را نزد قاضی برد و یک ماه مهلت گرفت و رفت به درگاه خدای تعالی و بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم زاری کرد شب ۲۷ ماه در خواب دید که یکی می گوید خدا وام تو را می پردازد برو نزد ابن عیسای وزیر و بگو رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند سه هزار وام را پرداز بیدار شد و شاد بود و با خود اندیشید که اگر گفت: نشانه این واقعه چیست؟ چه گویم؟ آن روز خودداری کرد و شب دوم همین خواب را دید و شادمان بیدار شد و باز هم شرمش آمد و آن روز هم نزد وزیر رفت شب سوم باز پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب دید که سبب نرفتنش را از او پرسید و گفت: از شما نشانی راستی این واقعه را می خواهم؟

ص: ۱۹۸

پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم آن را پسندیدند و فرمودند: به او بگو تو پس از نماز سپیده دم تا برآمدن خورشید پیش از آن که با کسی سخن گویی پنج هزار بار بر من صلوات می فرستی و جز خدا و کرام الکاتبین آن را ندانند.

روز سوم رفت و خوابش را با نشانی گفت: وزیر شاد شد و گفت: مرحبا به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و سه هزار اشرفی برای پرداخت وام به من داد و سه هزار برای هزینه عیال و سه هزار برای سرمایه کار و از من خواست پیوند دوستی از او نبرم و هر نیازی را به او پیشنهاد کنم سه هزار را نزد قاضی بردم و بستانکار را با افسوس و آه نزد او دیدم و پول ها را شمردم و داستان را گفتم قاضی گفت: چرا همه کرم از وزیر باشد من خود وام تو را می پردازم.

بستانکار گفت: من سزاوارترم که بگذرم و گفت: من برای خدا و رسول خدا از این پول گذشتم قاضی گفت: من آن چه در راه خدا دادم پس نگیرم و همه اموال را با خود آوردم شکرگذار خدا و مصلی بر پیغمبرش. (۱)

۱۱۹- باریدن طلا از آسمان

اشاره

در «حکایت الصالحین» آورده اند که:

فقیری محتاج و عیال وار برای طلب پول از خانه بیرون آمد نمی دانست که به کجا برود ناگاه گذارش به کنار مجلس واعظی افتاد که حاضران را به فرستادن صلوات ترغیب می فرمود آن فقیر در آنجا ایستاد و شنید که واعظ می گفت:

۱- دار السلام ۲ / ۱۴۰

در فرستادن صلوات تقصیر مکنید که اگر توانگر بر آن سرور صلوات فرستد در مالش برکت به هم می رسد و اگر فقیر صلوات بفرستد حق تعالی از آسمان روزی بر او می فرستد. آن فقیر از آن مجلس بیرون رفت و به فرستادن صلوات مشغول شد بعد از سه روز از ویرانه ای می گذشت پایش به سنگی خورد آن سنگ کنده شد و سبوی پر از زر در زیر آن سنگ ظاهر گردید آن مرد گفت: وعده روزی من از آسمان است و روزی زمین را نمی خواهد و آن سنگ را در جای خود گذاشت و به خانه آمد صورت حال را با زن خود گفت آن مرد همسایه ای داشت که یهودی بود. از قضا در آن وقت آن یهودی بر بام خانه خود بود و حکایت آن مرد را که با زنش می گفت شنید و فی الحال از بام فرود آمده به ویرانه رفت آن سبو را برداشته به خانه آمد وقتی سر آن را گشود دید که سبو پر از مار و عقرب است به اطرافیان خود گفت:

این همسایه مسلمان دشمن ما است وقتی که من در بام بودم فهمیدم و آن سخنی را برای این گفت که در طمع افتم و آن سبو را به خانه آورم و از آن ضرری به من رسد پس بهتر است که آن را به بام برده از راه روزنه در خانه او ریزم تا آنکه ضرری را که برای من می خواست: به خودش روا باشد که تو سبوی پر از زر بیابی و آن را بگذاری و ما در فقر و تنگ دستی باشیم؟

آن مرد می گفت: من امیدوارم که روزی ما از آسمان نازل شود ناگاه یهودی سر سبو را گشود و آن را سرنگون ساخت آن مرد آوازی شنید سر را بالا کرد

که از روزنه خانه او زر فرو ریخت فریاد زد ای زن این زر است که از آسمان فرو می ریزد و آن زرها را برداشت و صلوات می فرستاد.

وقتی یهودی دید که از سبوزر می ریزد آن را برداشت در آن مکان دید که همان مار و عقرب است باقی را نیز در خانه دوریش ریخت و همه زر سرخ

بود آن یهود دانست که این سری است از اسرار غیبی که به ظهور می رسد در خاطرش گذشت که این همان حکم آب نیل دارد که در زمان حضرت موسی

علی نبینا و آله و علیه السلام در نظر قبضی خون می نمود و در نظر سبطی آب بود و فی الحال آن درویش را به بام طلیده به دست او مسلمان شد و از برکت

صلوات بر آن حضرت، مسلمان را به دولت غناء و یهودی را سعادت اسلام روزی شد.

***خوشبو شدن روی به برکت صلوات**

در شفاء الاسقام است از محمد بن سعید روایت شده که گفت: با خود عهد بستم پیش از خواب به شماره معین صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرستم و شبی با

خاندانم در غرفه ای خوابیدم و در خواب دیدم که آن حضرت وارد شدند و دیوارهای خانه به نور جمالشان روشن گردید و فرمودند:

آن دهانی که بر من صلوات می فرستاد کجاست تا آن را ببوسم؟ البته این مطلب گفته شد.

۱۲۰- رهنمود پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

ابو سعید خدری می گوید: عمار بن یاسر به پیامبر گفت: دوست دارم تا به قدر عمر نوح در میان ما زندگی کنی. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای عمار زندگی

من در میان شما برای شما خیر است و فوت من نیز «بشر» نخواهد بود چرا که در حال حیات من پیش من می آید و عرض حال می کنید و من هم از خدا برای شما طلب غفران می کنم ولی پس از وفات من تقوای الهی را پیشه سازید و به بهترین وجهی بر من و اهل بیت من «صلوات» بفرستید زیرا اسم های شما پدر و مادرتان و اقوامتان بر من عرضه خواهد شد اگر در آن لیست اسامی اعمال نیک شما ضبط شده باشد خدا را سپاس می گوئیم و اگر غیر آن باشد از خداوند متعال برای شما طلب غفران و مغفرت از گناهان شما را دارم. (۱)

۱۲۱- مداومت صلوات رمز خواب دیدن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

در کتاب: حذب القلوب: عبدالحق دهلوی است که یک راه برای دیدار پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم در خواب صلوات مداوم بر آن حضرت است با طهارت و باین

نحو: «اللهم صلّ علی محمد و آله و سلم كما تحب و ترضی» (۲)

۱۲۲- صلوات بصورت زیبا

در زینة الاعیاد شیخ احمد نجفی پس از ذکر فواید بسیاری برای صلوات بر محمد و آلهش گوید طرفه تر چیزی که در روزگار نوشتن فضل صلوات برایم

۱- پرورش روح ۲/۳۴۰

۲- دارالسلام ۲/۷

رخ داد این بود که برخی از آن را برای یک دوست با تقوا و خوب خواندم و بسیار شاد شد و پیش آمد که روز جمعه به دیدن او رفتم و دیدم بسیار شاد است سبب شادیش را پرسیدم گفت: من در روز بسیار صلوات بر محمد و آلش می فرستادم و شب جمعه بر آن مداومت کردم تا چرتم گرفت در خواب دیدم پیغمبر و امیرالمومنین و فاطمه زهرا و همه امامان علیه السلام از آسمان به زیر آمدند و گردم نشستند و پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم با من هم سخن و همدم شد مانند یک خودمانی از او پرسش کردم و جواب داد و مژده خوشی به من داد که دلم خنک شد و آن گاه خواب طولانی خود را که دارای انواع شادی بخش ها و مژده ها بود نقل رد تا گفت: شخصی که از دوستان قدیمی و خصوصی من بود او را شناختم و او در نورانیت و زیبایی شبیه ترین افراد به پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم بود و چون بیدار شدم او را شناختم و به صلوات ادامه دادم تا خوابم برد و در خواب تعبیر خوابم را دیدم که آن عمل من است که صلوات را خداوند به آن صورت زیبا در می آورد.

شب دوم باز پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه علیه السلام همه را در خواب دیدم و کسی به من گفت: «سربلند کن و نگاه کن».

سربلند کردم و پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه معصومین علیه السلام ذکر خدا می گفتند و آن شخص به من گفت: می دانی چه ذکر می گویند برای خدای تعالی گفتم: نه. گفت:

ص: ۲۰۳

همان ذکر صلوات تو است از آن شاد شدم و خدا را بر توفیق خود سپاس گفتم. (۱)

۱۲۳- تشریف حضور پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم در خواب

از مجموع الدعوات شیخ ابی محمد هارون بن موسی تلح کبری است که هر کس بخواند پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم را در خواب ببیند شب جمعه نماز مغرب

را بخواند و در نماز باشد تا نماز عشاء را هم بخواند و با سی سخن نگوید و آن گاه دو رکعت نماز بخواند که پس از حمد در هر رکعت سه بار سوره قل هو الله احد را بخواند و چون سلام داد و نماز را تمام کرد دو رکعت نماز دیگر بخواند که پس از حمد هفت بار قل هو الله احد بخواند و پس از نماز سجده کند و هفت بار صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم فرستد و هفت بار تسبیح اربعه به اضافه (ولا حول و لا قوه الا بالله) گوید و سر بردارد و دست بنشیند و دو دست بالا دارد و بگوید.

«يا حَيُّ يا قَيُّوْمُ يا ذَا الْجَلالِ وَالْاِكْرَامِ يا اِلَهَ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ يا رَحْمَنُ الدُّنْيا وَالْاٰخِرَهَ وَ رَحِيْمَهُما يا رَبِّ يا رَبِّ»

و دست بر آورد سه بار بگوید

يا رَبِّ سه بار يا عَظِيْمُ الْجَلالِ سه بار يا بَدِيْعُ الْكَمالِ يا كَرِيْمُ الْفَعالِ يا كَثِيْرُ النِّوالِ يا دَامِ الْاَفْضالِ يا كَرِيْمِ يا مَتَعالِ يا اَوَّلِ بِلا مِثالِ يا قَيُّوْمِ زوالِ يا

ص: ۲۰۴

واحد بلا انتقال یا شدید المحال یا رازق الخلاق علی کل حال ارنی وجه حبیبی و حبیب
محمد فی منامی یا ذالجلال والاکرام

و آن گاه بر بستر یا هر جا رو به قبله بخوابد بر پهلوی راست و صلوات بر پیغمبر فرستد
تا خوابش برد که آن حضرت را در خواب ببیند (ان شاء الله تعالی). (۱)

۱۲۴- صلوات دیگر رمز خواب دیدن پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم

در حاشیه «مصباح کفعمی» است که در کتاب خواص القرآن دیدم هر که شب جمعه پس
از نماز شب هزار بار سوره کوثر بخواند و هزار بار صلوات بر پیغمبر و آتش بفرستد
پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم را در خواب ببیند. (۲)

۱۲۵- رؤیت پیغمبر یا امامی یا کسی دیگر یا پدر و مادر

در مصباح کفعمی است هر کس بخواند یک پیغمبری یا امامی یا کسی دیگر یا پدر و مادر
خود را در خواب ببیند باید سوره والشمس واللیل، قدر، جحد، اخلاص و معوذتین بخواند و
آن گاه صدبار اخلاص را بخواند و صدبار صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم فرستد
و با وضو بر پهلوی راست بخوابد و هر که را خواهد در خواب ببیند و هر چه خواهد با آنها
سؤال و جواب کند.

ص: ۲۰۵

۱- دارالسلام ۳/۴

۲- دارالسلام ۳/۶

گفته: در نسخه دیگر همین دستور را دیدم جز اینکه هفت شب چنین کند پس از خواندن دعایی که اولش این است «اللَّهُمَّ أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يُوصَفُ» تا آخر دعایی که هست. (۱)

۱۲۶- برآورده شدن نیاز در خواب

از مجموع الدعوات تلح کبری از اهل بیت علیهم السلام روایت شده که وقتی میخواستی در خواب آن چه را که نیاز داری ببینی و برای تو شرح دهنده سوره حمد، معوذتین، قل هو الله احد، انا انزلناه و آیه الكرسي را با وضو بر کف دست بنویس و چون خوابیدی بگو: «أهياً شَراهياً» به من بنما در خوابم چنین و چنان و بگو: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ سَادَتِي وَ مَوَالِيَّ وَ أَرِنِي ذَلِكَ بِقُدْرَتِكَ أَنْكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» با طهارت در جامعه پاک بخواب و سوره الشمس و الليل و التين را هر کدام هفت بار بخوان و پس از آن بگو «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجاً وَ مَخْرَجاً» که در خواب بتو دستور کارت را بدهند تا هفت شب پیاپی چنین کن که یکی در شب یکم یا دوم یا پنجم یا هفتم بخوابت آید و چاره کار تو را بگوید. (۲)

۱۲۷- دیدن مقصود در خواب

از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده است که هر کس بخواهد خداوند در خوابش به او بنماید آن چه می خواهد، پیش از خوابیدن شش رکعت نماز بخواند در

ص: ۲۰۶

۱- دارالسلام ۳/۶

۲- دارالسلام ۳/۱۰

رکعت اول حمد یکبار و الشمس هفت بار و در رکعت دوم حمد یکبار و الیل هفت بار و در رکعت سوم حمد یکبار و الضحی هفت بار و در رکعت چهارم حمد یکبار و الم نشرح هفت بار و در رکعت پنجم حمد یکبار و التین هفت بار و در رکعت ششم حمد یکبار و انا انزلناه هفت بار و وقتی نماز را تمام کرد خدا را ثنا گوید و صلوات بر پیغمبرش صلی الله علیه و آله و سلم فرستد و آن گاه گوید:

«اللَّهُمَّ رَبِّ مُحَمَّدٍ وَرَبِّ إِبْرَاهِيمَ وَرَبِّ مُوسَى وَرَبِّ إِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَرَبِّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَعَزْرَائِيلَ وَمُنْزِلَ التَّوْرَاتِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانَ الْعَظِيمَ أَرِنِي فِي مَنَامِي اللَّيْلَةَ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِي مِنِّي»

اگر در شب یکم تا سوم خواب دید که بهتر و گرنه به هفتم نرسد که به مقصود رسد. (۱)

۱۲۸- رؤیت نبی صلی الله علیه و آله و سلم در خواب

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس می خواهد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب ببیند بعد از نماز عشاء غسل کاملی بکند و چهار رکعت نماز با چهارصد آیه الکرسی بخواند (در هر رکعت بعد از حمد صدبار) و هزار بار صلوات بر محمد و آل محمد صلوات بفرستد پس در جامه نویی که کسی در آن نخوابیده بخوابد دست راست را زیر گونه راست بگذارد و صدبار تسبیحات اربعه را بگوید که دنبال آن «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» باشد و صدبار بگوید: «ما شاء الله» (۲)

ص: ۲۰۷

۱۲۹- سؤال از ثواب صلوات در خواب

در دارالسلام محدث نوری رحمت الله علیه است که در خواب دیدم گویا سوار بر اسب با جمعیت بسیاری از بالای کوه بلندی پایین می آییم ناگهان متوجه شدم که

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سواره در پیش روی ماست و ما پشت سر آن حضرت حرکت می کنیم و بین ما و آن بزرگوار اندکی فاصله هست و کسی با آن حضرت نیست. در این موقع از اسب پیاده شده و از جمعیت جلو افتادم خود را به آن حضرت رساندم مهار اسبش را گرفتم و بر او سلام نمودم و عرض کردم ثواب

کسی که بگوید و یکی از اذکار معروف از تهلیل و حوقله (۱) و صلوات را بیان داشتم که پس از بیداری آن را فراموش کردم چیست؟

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم با تبسم به من توجه نمودند و فرمودند: درباره چه کسی؟

من دریافتم که مقصود آن بزرگوار چیست؟

این است که ثواب برای هر گوینده ای نیست.

عرضه داشتم: کسی که ایمان به خدا و شما و ائمه علیهم السلام داشته باشد.

فرمودند: خداوند به او پنج گنج عطا می کند.

۱- معدن کبریت که از آن طلا بیرون می آید.

۲- معدن یاقوت و آن گاه بقیه را مشابه آن دو بیان فرمودند:

ص: ۲۰۸

۱- تحلیل لاله الا الله حوقله لاحول و لا قوه الا بالله

و من ترتیب آنها را فراموش کردم و آن گاه سکوتی کرد و در حالی که ما پشت سر آن حضرت حرکت می کردیم دوباره به من نگاه کرد و با تبسم

فرمودند: اما معدن اول منم و باقی معادن را به سایر پنج تن آل عبا تأویل نمودند.

در این موقع چنان سرور و خوشحالی به من دست داد که جز خدا کسی نمی داند تا اینکه به پایین کوه رسیدیم و آنگاه آن حضرت از کوه دیگری بالا

رفت و من همراه جمعیت بازگشتیم و پس از یک ماه خداوند زیارت خانه اش و زیارت قبر پیامبرش صلی الله علیه و آله و سلم را نصیب من فرمود.

۱۳۰- این جفاست

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ سَمَّ الْوَرْدَ الْأَحْمَرَ وَ لَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ وَ عَلَيَّ آلِي فَقَدْ جَفَانِي (۱)

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

«کسی که گل سرخ «گل محمدی» ببوید و بر من و آل من صلوات نفرستد بر من جفا کرده است.»

۱۳۱- نظر لطف پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

نقل شده که مردی بسیار زاه و اهل ورع قائم الیلی و صائم النهار بود او نیز حدیث می نوشت و می گفت وقتی بنوشتن نام حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم می رسیدم

ص: ۲۰۹

۱- لثالی الرضا ۴/۱۵۷۷ - ۴۰ حدیث ۶۲

صلوات را نمی نوشتم شبی آن حضرت را در خواب دیدم آن حضرت از روی غضب به من فرمودند:

چرا در وقت نوشتن نام من نوشتن صلوات را ترک می کنی؟

من ترسیدم و در دل خود گذرانیدم که هرگز دیگر این بی ادبی را نکنم و هنگامی که بیدار شدم دیگر ترک نوشتن صلوات را نکرده و بعد از مدتی بار دیگر آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم را در خواب دیدم و به نظر لطف و مرحمت در من نگریستند و فرمودند: صلوات تو را به من رسانید هرگاه من را یاد کنی ای در نزد تو مذکور شوم یا نام من را می نویسی بگو یا بنویس صلی الله علیه و آله و سلم. (۱)

۱۳۲- عمداً در نوشتن، صلوات را قید نکردن

نقل کرده اند که مردی در بصره حدیث کتابت می نمود و چون به نام مبارک رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می رسید از روی عمد ترک صلوات نوشتن می کرد در اندک زمانی آکله در انگشتانش افتاد و به کلی از دستش جدا شد. (۲)

سابقاً ذکر شد مطالبی که دال بر وجوب صلوات بوده خلاصه ی آنچه از اخبار ظاهر می شود آن است که در هر جا که اسم مبارک آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم مذکور می شود خواه خود مذکور نماید و خواهه از کسی بشنود باید که بر آن حضرت صلوات الله علیه و آله صلوات بفرستد خواه در نماز و خواه در غیر نماز و در

ص: ۲۱۰

۱- فضایل صلوات سید احمد اردکانی / ۵۲ و ۵۳

۲- همان مدرک

بعضی مواضع دیگر هم وجوب آن از اخبار مستفاد می شود مثل روایت خصال که از امان صادق علیه السلام روایت کرده است که صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم واجب است در جمیع موطن و در وقت عطسه و در وقت وزیدن بادهای و در عیون همین حدیث از امام رضا علیه السلام به جای وقت وزیدن بادهای وقت ذبح حیوانات صلوات فرستد.

۱۳۳- تکامل در ذکر صلوات

نقل کرده اند که یکی از کتاب جزوی از حدیث برای شخصی نوشته بود و در هر جا که بنام مبارک آن سرور رسیده بود نوشته بود صلی الله علیه و آله و سلم کثیراً کثیراً کثیراً گوید:

که من سبب این مبالغه در صلوات را از او پرسیدم؟

گفت: که من در حوادث سن که هر گاه حدیث می نوشتم و نام مبارک آن جناب در اثنای نوشتن به سر قلم می آم در گفتن و نوشتن صلوات تکاهل می نمودم تا آنگاه شبی که آن حضرت را رد خواب دیدم و به خدمت آن جناب رفتم و سلام کردم روی مبارک را از من گردانیدند و تا سه نوبت این صورت اتفاق افتاد و در مرتبه چهارم به عرض رسانیدم که چرا روی مبارک را از من می گردانید؟

فرمود: به جهت آنکه چون ذکر من می کنی صلوات نمی گویی و نمی نویسی و از آن وقت تا به حال به این نحو که می بینی کتابت می کنم.

ص: ۲۱۱

۱۳۴- این شخص بخشیده شد

نقل شد که فضل کندی را بعد از وفات در خواب دیدند و از او پرسیدند که حق تعالی با تو چه کرد؟ گفت: مرا بخشید و مرا گرامی داشت به عملی که از این دو انگشت من یعنی سبابه و ابهام صادر شده بود گفتند: از آنها چه عمل آمد که سبب کرامت تو گردید؟ گفت: بسیار نوشتن صلی الله علیه و آله و سلم و کاتبی دیگر بعد از وفات در واقعه همین استفسار کردند (۱) جواب داد که گناهان مرا با صلواتی که بر نام پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم نوشته بودم سنجیدند ثواب صلوات زیاد آمده و مرا بخشیدند. (۲)

۱۳۵- این هم از برکات پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم است

یکی از علمای عامه نقل کرده است که: شیخ حسن غتبه را بعد از وفات در خواب دیدم که به آب طلا یا چیزی شبیه به آن بر دو انگشت چیزی نوشته بودند پرسیدم که این نوشته ملیح ظریف که در انگشتان تو می بینم چیست؟

گفت: که جزای آن است که در وقت کتابت حدیث چون به اسم مبارک آن حضرت می رسیدم می نوشتم صلی الله علیه و آله و سلم. (۳)

ص: ۲۱۲

۱- توضیح و تفسیر خواستن پرسیدن

۲- فضایل صلوات/۵۳

۳- همان مدرک/۵۴

۱۳۶- هر که بر تو صلوات بفرستد من بر او صلوات و سلام می فرستم

احمد حنبل در سند خود از عبدالرحمن بن عوف روایت کرده است که روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از مدینه بیرون رفتند و به نخلستان در آمدند و به سجده رفتند و سجده آن جناب آن قدر طول کشید که من ترسیدم که مبادا که آن حضرت را وفات رسیده باشد آمدم و بر آن حضرت نگریستم سر مبارک را از سجده برداشتند و فرمودند: که تو را چه شده است؟ من صورت حال را به عرض رسانیدم فرمودند: که جبرئیل علیه السلام بر من نازل شده و گفت: که می خواهی بشارت دهم تو را به چیزی بدرستی که حق تعالی فرمود: که هر که بر تو صلوات فرستد من بر او صلوات می فرستم و هر که بر تو سلام گوید: من بر او سلام می گویم. (۱)

۱۳۷- آیا راضی هستی به این

در مسند احمد حنبل و چند کتب دیگر عامه مذکور است که هر که بر من یک صلوات فرستد حق تعالی بر او ده صلوات می فرستد و ده گناه او را می آمرزد و ده درجه او را بلند می گرداند و در کتاب جواهر الاحادیث که از کتب عامه است و مؤلف آن محمد بن احمد اقلیدی فارسی است مذکور است که ابوطلحه انصاری گفت که روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم را دیدم که آثار فرح از جبین مبارکش

ص: ۲۱۳

۱- فضایل صلوات/ ۸۰

ظاهر بود عرض کردم که یا رسول الله امروز اثری از بشارت در بشره مبارک شما می بینم که هرگز ندیده ام سبب آن چیست؟

فرمود: که ملکی بنزد من آمد و گفت: یا محمد صلی الله علیه و آله و سلم پروردگار می فرماید:

که آیا راضی هستی به این که هر که بر تو یک صلوات فرستد من بر او ده صلوات فرستم و هر که بر تو یک سلام کند من بر او ده سلام کنم. (۱)

۱۳۸- صد صلوات

در کتاب اسباب المغفره ه نیز از کتب عامه و مؤلف آن محمد بن منصور فقیه است از انس بن مالک روایت کرده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: که هر مرد

مسلم و زن مسلمه که ده بار بر من صلوات فرستد حق سبحانه و تعالی صد بار بر او صلوات فرستد.

۱۳۹- آتش دوزخ به او نمی رسد

در کتاب ازهار الاحادیث که نیز از کتب عامه است در آخر این حدیث را ذکر کرده است که هر که حق تعالی صد بار بر او صلوات بفرستد آتش دوزخ به او نمی رسد.

۱۴۰- ملائکه بر او صلوات بفرستد

در بعضی از کتب عامه از عامر بن ربیع روایت کرده است که از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم که هر که بر من صلوات فرستد ملائکه بر او صلوات می فرستند مادام
ص: ۲۱۴

۱- فضایل صلوات / ۸۱

که مشغول است به صلوات فرستادن بر من. پس هر که می خواهد کم صلوات بفرستد یا زیاد بفرستد.

۱۴۱- کار این فرشته دواب

در زهر الریاض که از کتب عامه است مذکور است رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: که حق تعالی ملکی را آفریده است که دو بال دارد یکی در مشرق است و دیگری

در مغرب و پای در زمین آسمان هفتم است و سر او در زیر عرش و برای آن ملک پرهاست به عدد هم خلایق از انس و جن و حیوانات صحرائی و دریایی و به عدد همه انفاس ایشان و به شمار قطرات باران و برگ درختان و ستاره های آسمان و ریگهای بیابان و چون یکی از امت من بر من صلوات فرستد حق تعالی به آن فرشته امر فرماید: که در نهر نور که دریایی است در زیر عرش غوطه خورد و بیرون آید و خود را بفشاند و از هر پر وی قطره ای فرو ریزد و حق تعالی از هر قطره ملکی بیافریند و جمیع آنها را امر فرماید: که تا روز قیامت برای آن بنده استغفار کند و در بعضی کتب مذکور است که آن ملک از فرستادن صلوات خلق می شود و می گوید: که «خداوند» صلوات فرست بر این بنده مادام که بر حیب تو صلوات می فرستد. (۱)

ص: ۲۱۵

۱- فضایل صلوات/ ۸۴

۱۴۲- ساکنین آسمان ها تا سدره المنتهی

در کتاب عیون المجالس که آن نیز از کتب عامه است روایت کرده است که چون یکی از بندگان بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم صلوات فرستد منادی از عالم غیب ندا کند که: حق تعالی بر این بنده ده بار صلوات فرستاد و چون این ندا به اهل آسمان اول رسد هزار بار بر او صلوات فرستند و چون به ساکنان آسمان دوم رسد هزار بار بر آن افزایند و هم چنین تا آنکه نزدیک سدره المنتهی رسد به هفت هزار بار خواهد رسید پس حق تعالی به ملائکه خطاب نماید که شما از عهده صلوات بنده من بیرون نمی توانید آمد، آن را به من واگذارید تا آنکه من جزای آن را بدهم و جزای آن این است که گناهان او را بیامرزم.

مؤلف گوید که از واعظی شنیدم که می گفت من هم از واعظی دیگر شنیدم که در اخبار وارد شده است که چون بنده ای بر رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم صلوات فرستد حق تعالی از آن صلوات نور عمودی می آفریند که یک طرف آن در زمین است و طرف دیگر آن در آسمان و آن عمود هفتاد هزار شعبه دارد بر هر شعبه هفتاد هزار ملک نشسته و هر ملکی هفتاد هزار سر دارد و بر هر سری هفتاد هزار دهان است و در هر دهانی هفتاد هزار زبان است و به هر زبانی به هفتاد لغت تکلم می نماید و جمیع آن ملائکه ها با همه آن زبان ها و لغت ها برای صلوات فرستنده استغفار می کنند تا روز قیامت. (۱)

ص: ۲۱۶

۱- فضایل صلوات/ ۸۴

۱۴۳- اگر قرب الی الله می خواهی

در کتاب مجمع الطائف و روضه العلماء مذکور است که حق سبحانه و تعالی به موسی علیه السلام وحی نمود که می خواهی من به تو نزدیکتر باشم از کلام توبه زبان تو و از دیدن تو به چشم تو و به دل تو! موسی علیه السلام عرض کرد: می خواهم چنین قربی را و کیست که خواهان چنین قربی نیست؟

خطاب رسید که چون جویای این سعادت و طلبکار این کرامتی، بر حبیب من محمد صلی الله علیه و آله و سلم صلوات بسیار فرست زیرا که صلوات بر وی رحمت است و نور و هدایت است. و در کتاب شفاء اسقام که از کتب عامه است که حق سبحانه و تعالی به موسی علی نبینا و آله و علیه السلام وحی نمود که من در وقت سخن گفتن با تو ده هزار گوش در

تور آفریدم تا کلام مرا بتوانی شنید و ده هزار زبان به تو ارزانی داشتم تا جواب مرا بتوانی داد و با این همه وقتی به من دوست تر و نزدیکتری که صلوات فرستی بر حبیب من صلی الله علیه و آله وسلم.

۱۴۴- مرضی خداوند است

سید رحمه الله علیه در کتاب جمال الاسبوع به سند متصل به اما جعفر صادق علیه السلام روایت کرده است که: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: که صلوات فرستادن شما بر من باعث روا شدن حاجت‌های شماست و خدا را از شما راضی می گرداند و اعمال شما را پاکیزه می گرداند و همین حدیث هم در جامع الاخبار به حذف اسناد از رسوال خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت شده است.

ص: ۲۱۷

۱۴۵- با ده صلوات در جنب رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم قرار می گیرد

در بعضی از کتب عامه مذکور است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: که در روز قیامت اول کسی که حله بهشت پوشد پدر من ابراهیم علیه السلام است و کرسی بر طرف راست عرش نهند و او را بر آن نشانند و بعد از آن مرا حله پوشانند و کرسی در طرف چپ عرش نهند و مرا بر آن نشانند و امیرالمؤمنین علیه السلام در

پیش روی من بایستد و تمام امت در عقب سر من بایستد و با تفاوت و درجات و هر بنده که در عقب هر نماز فریضه ده مرتبه بر من و آل من صلوات فرستد او را در نزد من جا دهند و مرا ببیند و من او را بینم و روی او مانند ماه شب چهارده تابان باشد. (۱)

۱۴۶- آمرزش و شفاعت

در اخبار عامه آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در حجه الوداع فرمودند: که ای امت من حق سبحانه و تعالی گناهان شما را به برکت استغفار می آمرزد و هر که از شما کلمه لا اله الا الله بگوید: کفه حسناتش سنگین می شود و هر که بر من صلوات فرستد من شفیع او خواهم بود در روز قیامت. و ایضاً از آن حضرت روایت کرده اند که هر که بر من صلوات فرستد شفاعت من او را در می یابد و یکی از علماء گفته است که اگر برای صلوات هیچ ثواب دیگر به غیر از امید به شفاعت نبود همین کافی بود پس چه خواهد بود که کرامتهای دیگر بر آن متفرع است.

ص: ۲۱۸

۱- فضایل صلوات/ ۸۷

۱۴۷- تحفه بهشت

از رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم مرویست که کسی از آن بزرگوار پرسید صلوات فرستادن امت ارسال تحفه ای است به نزد شما، آیا از جانب شما تحفه ای برای ایشان خواهد بود؟

آن حضرت فرمودند: که امروز صلوات امت بر من تحفه ای است از ایشان برای من و فردا تحفه من برای ایشان در بهشت خواهد بود. که یکی از علماء گفته است که از آن حضرت تصریح نفرمودند تحفه من برای ایشان چه خواهد بود مفهوم می گردد که آن چیزی است

که به گفتن درست نمی آید و به تعریف کردن آن را نمی توان شناخت و فردا که مشاهده شود معلوم می گردد که چیست؟ (۱)

۱۴۸- ذخیره کن صلوات را در اعلیٰ علین

در کتاب روضه العلماء که از کتب عامه است مذکور می باشد که هر بنده ای که یک بار بر رسول صلی الله علیه و آله و سلم صلوات فرستد حق تعالی فرشته را بفرستد که

زودتر از چشم بر هم زدن آن صلوات را بر روضه مطهره ی آن حضرت رسانیده و در پیش روضه بایستد و بگوید: یا رسول الله فلان بن فلان یا فلانه بن فلان صلواتی فرستاده است و آن سرور فرماید: که ده دورود من به او برسان و به او بگو: که اگر به جای این درود من یکی بود تو، را به بهشت

ص: ۲۱۹

۱- فضایل صلوات/ ۸۸

می رسانید و بامن می بودی مانند سایه و وسطی و شفاعت من بتو می رسید اکنون که ده دورود است بین که مرتبه تو چه خواهد بود؟

پس همان ملک به سوی آسمان بالا رود و در نزدیک عرض می ایستد و می گوید: خداوندا فلان یا فلانه بر حیب تو یک صلوات فرستاد خطاب رسد که ده دورود از من به او برسان و بگو که اگر از این ده یکی بوده هرگز آتش دوزخ بتو نمی رسد و اکنون که ده است بنگر که کرامت تو چه خواهد بود پس حق تعالی به آن ملک فرماید:

ذخیره کن این صلوات را در علی علین برای بنده من. (۱)

۱۴۹- نجات از دوزخ

در کتب بسیار مذکور است که در روز قیامت بنده ای از این امت را به نزد میزان می آورند و اعمال او را می سنجند و کفه حسنات او سبک می باشد و امر میشود که او را به دوزخ برند و آن بنده از ملائکه می پرسد که درباره من چه حکم صادر گردید؟ ملائکه می گویند:

که امر شد تو را به سوی جهنم برند آن مرد گریان می شود و می گوید که مرا واگذارید تا زمانی بر حال خود گریه کنم ملائکه می گویند: که این گریه در دنیا می بایست بکنی تا فایده ای داشته باشد و الحال هیچ فایده ای ندارد. آن بنده گوید که من از فرزندان آدم و تاب تحمل آتش را ندارم و هرگز به خدای خود این گمان را نداشتم مرا که از امت محمدم صلی الله علیه و آله و سلم با یهود و نصاری در یک جا

ص: ۲۲۰

۱- فضایل صلوات/ ۹۱

جمع کند ملائکه گویند که اینک محمد صلی الله علیه و آله و سلم در سایه عرش بر کرسی کرامت نشسته است او را بخوان شاید بفریاد تو رسد.

آن بنده بدون اختیار آواز بلند کند که السلام علیک یا رسول الله اغثنی آن حضرت آواز او را شنیده تا کنار دوزخ بیاید و ببیند که بیچاره در چنگ زبانیه گرفتار است. و به کنار دوزخ رسیده است ملائکه آن حضرت را تعظیم نمایند و آن بنده آن جناب را شناسد و گمان کند

که فرشته ای از فرشتگان است و آن حضرت به زبانیه فرماید: که این بنده را به من گذارید که دیگر باره بفرمایم که عمل او را وزن نمایند و از جانب رب العزه به زبانیه خطاب رسد که این بنده را به حیب من بسپارید تا بار دیگر اعمال او را بسنجد و آن حضرت دست آن بیچاره را ب گرفته به میزان بفرماید، بار دیگر اعمال او را وزن نمایند و چون وزن کنند کفه سیئات ارجح آید پس آن حضرت دست مبارک در جیب رده صحیفه ای بیرون آورده که در آن به نور چیزی نوشته شده باشد و آن را در کفه حسنات او نهد فی الحال بر پله سیئات ارجح آید پس خطاب

رسد که بنده مرا به بهشت برید و چون آن بنده بر در بهشت آن حضرت را ملاقات نماید به عرضرساند که تو چه کسی بودی که مرا به نزد میزان بردی و آن چه رقعہ بود که در ترازوی خیر من گذاشتی؟

ص: ۲۲۱

آن جناب فرماید: که منم پیغمبر تو محمد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که به من استغاثه کردی و آن رقعہ صلواتی بود که در دنیا به من فرستادی. (۱)

۱۵۰- یاد معصومین علیهم عبادت است

مرحوم شیخ طوسی در اختصاص از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده است که یاد خدا کردن عبادت است و یاد کردن من عبادت است و یاد کردن علی علیه السلام عبادت است و یاد کردن امامان علیه السلام عبادت است. (۲)

۱۵۱- بیمار به برکت صلوات شفا یافت

در مجمع اللطائف که از کتب عامه است مذکور است که زنی به خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم آمد و عرض کرد: که من فرزندی دارم که چشم و گوش و

دست و پا ندارد و الحال به دارالشفای عنایت شما رجوع کرده ام. آن حضرت فرمودند: که برو بر من بسیار صلوات فرست که به زودی به مراد خواهی رسید آن زن در همان جا شروع به فرستادن صلوات نمود و به هر قدمی که بر می داشت صلواتی می فرستاد و چون به خانه درآمد فرزند خود را دید که به صحت و سلامت نشسته است و تمام اعضاء و جوارحش سالم گردیده.

از فرح و شادی با فرزند خود سخن گفته به م سجد آمد و صورت واقعه را به عرض رسانیده و آن حضرت با حاضران شادمان گردیدند پس جبرئیل علیه السلام نازل شده و گفت: یا رسول الله حق تعالی، تو را سلام می رساند و

ص: ۲۲۲

۱- فضایل صلوات/ ۹۳

۲- فضایل صلوات/ ۹۸

می فرماید: چنانکه امروز به برکت صلوات بر تو اعضاء این شکسته حال به صلاح آوردم فردا به شفاعت تو شکست های امت تو را درست خواهم کرد. (۱)

۱۵۲- این هم یک برکت دیگر

در کتاب مفاتیح الاقبال که نیز از عامه است در آن مکتوب است که زنی حامله بود تنها از مکه به مدینه مهاجرت کرد به این سبب او را مهاجره می گفتند ناگاه پسری زایید مانند قطعه گوشت که دست و پا نداشت مهاجر غمناک شده به قابله گفت که: من به حکم خداوند راضیم اما به جهت شماتت دشمنان یعنی کفار مکه بگویند که، فلانه از شهر ما رفت و دین اسلام را قبول نمود و بتان ما دست و پای فرزند او را گرفتند دغدغه به خاطر می رسد قابله گفت: که باید در این قضیه رجوع به محکمه علیه ی نبویه صلی الله علیه و آله و سلم نمود مهاجره بخدمت آن سرور آمده صورت حال را به عرض رسانید آن جناب فرمودند که بگو
اللهم صلّ علی محمد و آل محمد كما صلّیت و بارکت علی ابراهیم.

مهاجره این کلمات را بر زبان جاری کرد به خانه برگشت و فرزند خود را با دست و پا درست دیده و در حال خبر به سید ابرار صلی الله علیه و آله و سلم رسانید آن حضرت

فرمودند این از برکت صلوات فرستادن بر من بود. (۲)

ص: ۲۲۳

۱- فضایل صلوات/ ۱۰۸

۲- فضایل صلوات/ ۱۰۸

۱۵۳- بوسیله صلوات وارد بهشت خواهید شد

شیخ صدوق رحمه الله علیه در کتاب امالی گفته است که امیر المومنین علیه السلام بعد از وفات و شهادت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خطبه خواند و در اثناء خطبه فرمود:

که به اقرار به شهادتین داخل بهشت خواهید شد و به صلوات فرستادن بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم رحمت را درخواهید یافت.

پس بسیار صلوات فرستید بر پیغمبر خود بدرستی که خدا و ملائکه بر آن حضرت می فرستند و فرموده است که

« یا ایها الذین آمنوا صلّوا علیه و سلّموا تسلیما»^(۱)

۱۵۴- سبب خلاصی از غیبت

در آثار آمده است که روزی یکی از اولیاء به الیاس و خضر علیهما السلام شکایت کرد که مردم غیبت بسیار می کنند و آن از گناهان کبیره است سخن مرا نمی شنوند و آن عمل قبیح را ترک نمی کنند حضرت الیاس علیه السلام فرمود: که چاره این کار آن است چون کسی به مجلس درآید به او بگو که بگوید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا نَسَى اللَّهُ مَنْ نَسَى أَنْ قَوْمَ رَا مِنْ غَيْبَتٍ كَرْدَن نِگَاہ دَا رِد پَس حَضْرَتِ خَضْرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمُود: كَمَا چُون كَسِي در وقت بیرون رفتن از مجلس بگوید: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

ص: ۲۲۴

۱- فضایل صلوات/ ۱۰۹

الرَّحِيمِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا نَسَى اللَّهُ مَنْ نَسَى أَنْ قَوْمَ رَا مِنْ غَيْبَتٍ كَرْدَن نِگَاہ دَا رِد پَس حَضْرَتِ خَضْرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَمُود: كَمَا چُون كَسِي اهل آن مجلس غیبت او نمایند.^(۱)

۱۵۵- کفه ترازوی صلوات

در یکی از کتب عامه مذکور است که به هر مؤمنی پنج ملک موکلند:

یکی در پیش روی او که شیطان را از او دور می گرداند.

دوم: در عقب سر او که آفات آسمان را از او باز می دارد.

سوم: در طرف راست او که حسنات او را می نویسد.

چهارم: در طرف چپ او که سیئات او را می نویسند.

پنجم: در ناصبه او که او را حافظ می گویند.

و هر صلواتی که آن مؤمن در شب می فرستد آن ملک او را نگاه می دارد تا به وقت طلوع آفتاب و در آن وقت می رود و باز به جهت حفظ صلوات روز می آید و رفتن آن فرشته برای این است که می رود به نزد مرقد مطهر سید کاینات علیه و آله الصلوات و در برابر قبر او می ایستد و می گوید: السلام علیک یا رسول الله فلان بن در این شب یا در این روز بر تو چندین صلوات فرستاده است آن حضرت می فرماید که: صلوات و سلام من بر او باد پس آن ملک به زیر عرض می رود و می گوید:

ص: ۲۲۵

خداوندا بنده تو فلان بن فلان چندین صلوات بر حبیب تو فرستاده است و من به روضه مقدسه آن حضرت رفتم و به عرض رسانیدم و آن حضرت بر او صلوات و سلام فرستاد حق سبحانه و تعالی می فرماید: که بر آن بنده باد صلوات و می فرماید که صلوات آن بنده را در ابر سفید نورانی گذاشته در رکنی از ارکان عرض بسپارند و آن صلوات در حجاب عزت محفوظ می ماند تا روز قیامت پس در وقتی که عمل بنده را می سنجند. حق تعالی می فرماید: که آن صلوات را بیاورید و در کفه حسنات آن بنده گذارید تا سنگین شود پس به حکم «فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ * فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ» (۱) او را بر روضه رضوان برند و در درجه رفیع و منزل منیع فرود آورند. (۲)

۱۵۶- این هم نتیجه یک صلوات

در کتاب انوار الاصول که از کتب عامه است از عبدالله بن سمره روایت کرده است که روزی رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم از حجره طاهره بیرون آمدند و فرمودند: که در شب گذشته عجب خوابی دیدم مردی را از امت خود دیدم که از صراط می گذشت و هر لحظه می لرزید و در هر قدم می لغزید پس دیدم که صلواتی که بر من فرستاده بود، آمد و دست او را گرفت و به سلامت از صراط گذرانید. (۳)

ص: ۲۲۶

۱- سوره القارعه آیه ۵ و ۶

۲- فضایل صلوات/ ۱۱۷

۳- فضایل صلوات/ ۱۱۹-۱۲۱

۱۵۷- امان از تشنگی قیامت

در خبر آمده است که حق تعالی وحی کرد به حضرت موسی علی نبینا و آله و علیه السلام که ای موسی آیا دوست می داری که عطش قیامت تو را در نیابد و در مواقع آن روز تشنه نباشی عرض کرد: بلی ای پروردگار عالمیان خطاب رسید که امروز در دنیا بر حیب من صلوات فرست تا فردا از تشنگی قیامت ایمن باشی. (۱)

۱۵۸- از چشمه سلسبیل بنوشد

در خبر است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: که هر که بر من صدبار صلوات فرستد حق تعالی بر وی هزار بار صلوات می فرستد و اگر هزار بار بر من صلوات فرستد حق تعالی او را از فضل خود ثواب ده هزار رکعت نماز عطا فرماید و بیاشامد او را در خطیره ی قدس از شراب سلسبیل. (۲)

۱۵۹- رستگارتین در قیامت

در خبر است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که فرمود: رستگارتین شما از احوال قیامت آن کسی است که بر من صلوات بیشتر بفرستد. (۳)

ص: ۲۲۷

۱- همان مدرک

۲- همان مدرک-حظیره: مراد بهشت است چهار دیواری که برای چهارپایان درست کنند.

فرهنگ عمید ۲/۱۲۱

۱۶۰- نمیرد تا جای خود را در بهشت ببیند

در خبر است که آن بزرگوار فرمودند: که هر که هر روز بر من هزار مرتبه صلوات فرستد نمیرد تا جای خود را در بهشت ببیند.

و فرمود: بشارت دهید صلوات فرستنده بر من را پیش از آن که مرگ او را دریابد. (۱)

۱۶۱- سبب ایمنی از تلخی مرگ

در خبر است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر که بر من صلوات بسیار فرستد از تلخی مرگ ایمن باشد.

و در بعضی از کتب مذکور است که یکی از صلحا بر بالین بیماری آمد و او را در سكرات موت دید. پرسید که تلخی جان کندن را چگونه می یابی؟

جواب داد: که کام خود را شیرین می یابم و هیچ تلخی در آن احساس نمی کنم آن صالح در عجب ماند که موجب این کار چیست؟ که شیرینی که در مذاق خاص و عام تلخ است در مذاق این بیمار شیرین می یابد؟

آن بیمار گفت: که از این در شگفت نمان، زیرا که به من رسیده بود که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است که: هر که بسیار بر من صلوات فرستد از تلخی جان کندن ایمن باشد و مند مدتی است که شربت صلوات می نوشم لهذا اثر تلخی در جان خود نمی بینم و از این جهان شیرین کام و نیکو سرانجام می روم. (۲)

۱- فضایل صلوات/ ۱۲۲

۲- فضایل صلوات/ ۱۲۲

۱۶۲- ثواب صلوات از بیست هزار سال طاعت تو بیشتر است

در بعضی کتب وارد شده است که در شب معراج چون رسول صلی الله علیه و آله و سلم به آسمان چهارم رسید فرشته ای را دید که لوحی در پیش خود نهاده و در آن

لوح نظر می کند و مانند رود آب، از دیدهایش می ریزد و برای آن حضرت تعظیم نکرد. جبرئیل علیه السلام بال خود را بر او زد و آن ملک و رکاب آن جناب را بوسید و عرض کرد که مرا معذور دار، که چندان نور از این لوح بالا می رفت که من شما را ندیدم. آن حضرت فرمودند: که در این لوح چه نوشته است گفت: نوشته است که « لا اله الا الله محمد رسول الله علی ولی الله » پس آن ملک گفت: که من دو رکعت نماز دارم که در بیست هزار سال بجا آورده ام به امر حق تعالی پنج هزار سال آن در قیام بوده ام و پنج هزار سال در رکوع و پنج هزار سال در سجود و پنج هزار سال در تشهد و ثواب آن را به شما می دهم که تقصیر مرا عفو فرمائی. آن حضرت فرمودند: که من به اطاعت تو احتیاج ندارم گفت: به امت شما می بخشم، آن حضرت فرمودند: که گمان من بر این است که امت من به آن محتاج نیستن به عزت خدا که هر یک از گناهکاران ایشان که مرتبه بر من صلوات فرستند ثواب او از این بیست هزار سال طاعت تو بیشتر است. (۱)

۱- فضایل صلوات/۱۲۲- این روایت سابقاً ذکر شد

۱۶۳- مواضع و موطنی که صلوات بیشتر تأکید شده است

اول: هر جائی که اسم مبارک آن سرور علیه و آله الصلاه و السلام ذکر شود چه خود مذکور کند چه از کسی بشنود، که در آن مقام صلوات فرستادن بر او واجب است که مفصل ذکر شد.

دوم: در ابتداء هر کلامی که آن را قدری باشد، علما خطبه ای را که مشتمل بر حمد و ثناء الهی و صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نباشد ابتر می گویند و

می نامند. یعنی مقطوع از خیر و فایده و عامه از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده اند که: هر کلامی که در آن به ذکر خدا و درود بر من ابتداء نشود آن کلام ابتر یعنی از خیر مقطوع خواهد بود.

سوم: در ابتداء وضو. و عامه از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده اند که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: که یا علی چون خواهی که وضو بسازی بگو: بِسْمِ اللّٰهِ وَ الصَّلٰوٰه وَ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ.

چهارم: عامه از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده اند که فرمودند چون از وضو فارغ شوید بگویید:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُوْلُهُ

و بعد از آن صلوات فرستید و چون چنین کنید گشاده می شود برا شما درهای رحمت.

پنجم: عامه از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده اند که فرمودند:

إِذَا مَرَرْتُمْ بِالْمَسْجِدِ فَصَلُّوا عَلَيَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ص: ۲۳۰

یعنی هر گاه مرور کنید به مسجد صلوات فرستید بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

و ایضاً عامه از فاطمه دختر امام حسین علیه السلام روایت کرده اند که چون رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم داخل مسجد می شدند صلوات می فرستادند و بعد از آن می فرمود:

رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ افْتَحْ لِي ابوابَ رَحْمَتِكَ وَ چون بیرون می آمد صلوات و سلام می فرستاد و می فرمودند: رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ افْتَحْ لِي ابوابَ فَضْلِكَ

و در بعضی از روایات مذکور است که باید در وقت دخول و خروج بگویند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

ششم: در تعقیب همه نمازها عموماً و در تعقیب نماز مغرب و صبح خصوصاً در کتاب عُدَّة الداعی از امیرالمؤمنین صلوات الله و سلامه علیه روایت کرده است که چون بنده از نماز فارغ شود باید صلوات فرستد بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و از خدا سؤال نماید بهشت را و پناه برد به خدا از آتش و سؤال نماید که او را به حور عین تزویج نمایند زیرا که هر که بر رسول خدا صلوات فرستد دعای او بالا می رود و هر که از خدا بهشت بخواهد بهشت می گوید خداوند عطا کن به بنده خود آنچه را که خواست که سابقاً این حدیث ذکر شد.

هفتم: پیش از شروع در دعا کردن

هشتم: بعد از فراغت از دعا

شیخ صدوق از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که:

إِذَا صَلَّيْتَ أَحَدَكُمْ وَ لَمْ يَذْكُرِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ يَسْأَلُكَ بِصَلَوَتِهِ غَيْرَ سَبِيلِ الْجَنَّةِ

ص: ۲۳۱

یعنی هر گاه دعا کند یکی از شما و در آن دعا پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را یاد نکند آن دعا به راهی که غیر از بهشت است خواهد رفت اگر چه می توان گفت که مراد از صلوات در این حدیث نماز است و مقصود از آن رد بر عامه است. چه بسیاری از ایشان صلوات را در تشهد واجب نمی دانند بلکه بعضی بدعت می دانند.

نهم: در خطبه جمعه و عیدین و استسقاء و غیر از این ها زیرا به مذهب ما صلوات در خطبه رکنی از ارکان است و عامه در آن اختلاف کرده اند و بیشتر به استحباب آن قایل شده اند.

دهم: در هر روز

یازدهم: در هر شب که روایاتش ذکر شد

دوازدهم: روز جمعه

شیخ طوسی رحمه الله علیه در مصباح المتعجد گفته است که مستحب است که بعد از عصر روز پنجشنبه تا آخر روز جمعه بسیار صلوات فرستد بر محمد و آل محمد صلوات الله علیهم

پس بگوئید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ»

و اگر این صلوات را صد بار بگوئید برای او فضل بسیار خواهد بود.

سیزدهم: در ماه مبارک رجب خصوصا در روز مبعث، که در مصباح متعجد از حسن بن راشد روایت کرده است که گفت: به امام جعفر صادق علیه السلام عرض کردم که آیا غیر از اعیاد مشهوره دیگر عیدی هست فرمودند: که شریف تر و کامل تر از همه ی آنها روزی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم مبعوث گردید عرض

ص: ۲۳۲

کردم که آن کدام روز بود فرمودند که روزها می گردد و آن روز شنبه ۲۷ ماه رجب بود. عرض کردم که در آن روز چه عمل باید به جا آورد؟ فرمودند: روزه می گیری و صلوات بسیار بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم می فرستی.

چهاردهم: در ماه شعبان که در مصباح و مفاتیح الجنان و کتب ادعیه دیگر دارد.

پانزدهم: در ماه رمضان که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در ضمن خطبه ای که در فضیلت ماه رمضان خواندند فرمودند: که هر که در این ماه بر من صلوات بسیار فرستد سنگین می گردان حق تعالی ترازوی اعمال او را در روزی که ترازوهای اعمال سبک باشد.

شانزدهم: در وقت بوییدن گلها و ریحانها.

در کتاب روضه الواعظین و مکارم الاخلاق از مالک جُهَنی روایت کرده است که من چیزی از ریاحین به امام جعفر صادق علیه السلام دادم و آن حضرت گرفتند و بوئیدند و بر چشمان خود نهادند و گفتند: اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ و آلِ مُحَمَّدٍ پس فرمودند: که هر که چنین کند که من کردم گناهان او آمرزیده می شود پیش از آنکه آن را بر زمین گذارد.

هفدهم: بعد از عطسه زدن خود یا دیگری

هجدهم: در نزد ذکر پروردگار که در کافی ذکر شده است از عبدالله بن دهقان روایت کرده است که گفت: به خدمت امام رضا علیه السلام رفتم آن حضرت از

ص: ۲۳۳

من پرسیدند که مراد از این آیه چیست؟ « و ذکر اسم ربه فصلی » آیه ۱۵ سوره مبارکه اعلیٰ. من عرض کردم که یعنی هرگاه یاد می کند اسم پروردگار خود را بر می خیزد و نماز می کند فرمودند: که این تکلیفی خواهد بود بسیار مشکل عرض کردم: فدای تو شم پس مراد چیست؟

فرمودند: که مراد این است که چون اسم پروردگار یاد می کند بر محمد و آل محمد صلوات الله علیهم صلوات بفرستد.

۱۶۴- ذکر صلوات متنوعه

صلوات دو نوع است:

اول: صلوات صغیره در جامع الاخبار از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که هر که بگوید:

لا اله الا الله وحده لا شریک له اللهم صلّ علی محمد و آل محمد.

مرغ سبزی از دهان او بیرون می آید و دو بال دراز مزین به مروارید و یاقوت و چون آن دو بال را می گشاید به مشرق و مغرب می رسد و از آن مرغ صدایی شنیده می شود مثل صدای مگس نحل. پس حق تعالی به او فرماید: که مرا مدح کردی و پیغمبر مرا مدح کردی الحال ساکت شو آن مرغ می گوید: که چگونه ساکت شوم حال آنکه تو گوینده لا اله الا الله را نیامرزیدی؟ خطاب می رسد که ساکت شو که من او را آمرزیدم.

ص: ۲۳۴

دوم: در کتاب جماع الاسبوع از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که چون بنده بگوید: اللهم صلّ علی محمد و آل محمد علی اهل بینه مستجاب می گردد زیرا که خدا از آن جواد تر است که بعضی را رد نماید و بعضی را مستجاب گرداند.

سوم: نیز در جمال الاسبوع از عبدالرحمن بن کثیر روایت کرده است که به امام علیه السلام عرض کردم که ما چه گوئیم در وقت صلوات فرستادن؟ فرمودند: بگوئید:

اللهم انا تُصلی علی محمد نبيک و علی آل محمد كما أمرتنا به و كما أنت صليت عليه.

پس فرمودند که: ما نیز چنین صلوات می فرستیم.

چهارم: ابن بابویه در کتاب عیون الاخبار الرضا علیه السلام روایت کرده است که مأمون وقتی جمعی از علمای مخالفین را جمع کرده برای آنکه با آن حضرت احتجاج نمایند در تفضیل عترت طاهره و آن حضرت به آیات قرآن اثبات آن مطلوب نمودند و بعد از آن شش آیه برای این مطلب ذکر کرده است که سابقاً ذکر شد.

پنجم: ابن بابویه در کتاب علل الشرایع و عیون روایت کرده است که کسی از حضرت امام رضا علیه السلام پرسید که سبب چیست که مهر زنان در شریعت برپانصد درهم قرار داده شده است؟ فرمودند: که حق تعالی بر خود واجب گردانیده است هر مؤمنی که صد مرتبه الله اکبر و صد مرتبه سبحان الله و صد مرتبه

ص: ۲۳۵

الحمد لله و صد مرتبه لا اله الا الله بگوید و صد مرتبه بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم صلوات فرستد و بعد از آن بگوید: اللهم زوجنی من الحور العين البته حور العين را به او تزویج نماید و از آنجاست که مهر زنان را بر پانصد درهم قرار داده است و هر مؤمنی که به نزد برادر خود رود و زنی را خطبه نماید و پانصد درهم صداق بدهد و آن مرد خطبه او را قبول نکند عاق خواهد بود و مستحق آن می گردد که حق تعالی او را به حورالعین تزویج نماید.

ششم: در کتاب جامع الاخبار از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که هر که بگوید: صلی الله علی محمد و اهل بیته حق تعالی هزار حسنه از برای او بنویسد.

هفتم: در جامع الاخبار مذکور است که رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: هر که بگوید اللهم صلّ علی محمد و آل محمد حق تعالی ثواب هفتاد شهید به او عطا می فرماید و او را از گناهان بیرون می آورد مانند روزی که از مادر متولد شده است.

هشتم: در کتاب جمال الاسبوع از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده است که هر که بگوید: اللهم صلّ علی محمد و آل محمد و اهل بیته البتّه حق تعالی او را می آمرزد. روای عرض کرد: البتّه او را می آمرزد! فرمود: که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم چنین فرمودند:

ص: ۲۳۶

نهم: ایضا در کتاب جماع الاسبوع مذکور است که آن حضرت فرمودند: که هر که بگوید: صلی الله علی محمد النبی و آله

حق تعالی به آن گوینده می گوید: صلی الله علیک پس هر که خواهد آن را بسیار بگوید و هر که خواهد کم بگوید.

دهم: شیخ طوسی رحمه الله علیه از امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است که ملکی از ملائکه موکل است تا روز قیامت بر آنکه هر که بگوید: صلی الله علی محمد و آله و سلم آن ملک به نزد آن حضرت رود و گوید فلان کس بر شما سلام فرستاده است آن حضرت فرماید و علیک السلام.

یازدهم: در کتاب کشف الغمّه از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت کرده است که هر که بگوید جزی الله عنا محمداً ما هو اهلّه هفتاد کاتب را تا مدت هزار روز در

تعب می اندازد.

دوازدهم: در کتاب معانی الاخبار از ابو حمزه ثمالی روایت کرده است که از امام صادق علیه السلام پرسیدم که چگونه صلوات فرستیم بر محمد و آل محمد صلوات الله علیهم اجمعین آن حضرت فرمودند: بگویید

صلوات الله و صلوات ملائکته و انبیائه و رُسُلِهِ وَ جَمِیعِ خَلْقِهِ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ السَّلَامِ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمْ وَ رَحْمَهُ الله وَ بَرَکَاتِهِ.

ص: ۲۳۷

عرض کردم: که چه ثواب خواهد بود برای کسی که چنین صلوات فرستد؟ فرمودند به خدا قسم که از گناهان بیرون می آید مانند روزی که از مادر متولد شده است.

سیزدهم: در مصباح متعجد از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که هر که بعد از نماز صبح و نماز ظهر بگوید: اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَ رُسُلِكَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ تا یک سال هیچ گناه بر او نوشته نمی شود و توفیق گناه پیدا نمی کند انشاء الله.

چهاردهم: شیخ طوسی رحمه الله علیه و کفعمی رحمه الله علیه از امام صادق علیه السلام روایت کرده اند که هر که بعد از نماز ظهر بگوید

رَبِّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلِ فَرَجَهُمْ

نمی میرد تا آنکه قائم آل محمد صلوات الله علیهم را دریابد.

پانزدهم: در کتاب عُدَّة الداعی از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که هر که بعد از نماز صبح پیش از آنکه سخن بگوید:

رَبِّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ حَقَّ تَعَالَى رَوَى أَوْ رَأَى كَرَمِي جَهَنَّمَ نَظَرًا مِي دَارِد.

شانزدهم: در کتاب کافی از امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده است که هر که صد بار بگوید:

يَا رَبِّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِي مُحَمَّدٍ حَقَّ تَعَالَى صِدِّ حَاجَتِ أَوْ رَأَى كَرَمِي دَانِد كِه سِي حَاجَتِ أَنهَآ حَاجَتِ دُنْيَائِي بَاشِد.

ص: ۲۳۸

هفدهم: در کتاب جماع الاسبوع که از تصانیف سید بن طاووس علیه الرحمه است مذکور می باشد که فرمود: که هر که در شب جمعه دو رکعت نماز به جا آورد در هر رکعت پنجاه مرتبه سوره اخلاص بخواند و بعد از نماز بگوید: اللهم صلّ علی النبی العربی و آله. حق تعالی گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد و چنان باشد که گویا دوازده هزار مرتبه قرآن ختم کرده است و حق تعالی او را از گرسنگی و تشنگی روز قیامت نگاه دارد و تمام اندوه و حزن او را بر طرف سازد و او را از ابلیس و لشکریانش نگاه داری کند و هیچ گناهی بر او ننویسد و سكرات مرگ را بر او آسان کند و خدا عقاب قبر را از او بردارد و هر چه از خدا سؤال کند به او عطا فرماید و نماز و روزه او را قبول فرماید و دعای او را مستجاب سازد و ملك موت، روح او را قبض نکند تا آنکه رضوان ریحان بهشت را به نزد او آورد.

هجدهم: ایضاً در همان کتاب منقول است که هر ه در شب جمعه دو رکعت نماز بجا آورد و در هر رکعت بعد از حمد ده مرتبه آیه الکرسی و بیست و پنج مرتبه قل هو الله احد بخواند و بعد از نماز هزار مرتبه بگوید: اللهم صلّ علی النّبی الامّی و آله حق تعالی شفاعت هزار پیغمبر به او عطا فرماید و ثواب ده حج و ده عمره برای او بنویسد و قصری در بهشت به او عطا فرماید که از بزرگترین شهرهای دنیا وسیع تر باشد.

ص: ۲۳۹

نوزدهم: و ایضاً در همان کتاب آمده است از همان جناب منقول است که هر که در شب جمعه یا در روز جمعه یا شب پنج شنبه یا روز پنج شنبه یا شب دوشنبه یا روز دوشنبه چهار رکعت نماز به جا آورد به دو سلام و در هر رکعت هفت مرتبه سوره فاتحه و یک مرتبه سوره انا انزلناه بخواند و بعد از نماز صد مرتبه بگوید: اللهم صلّ علی مُحَمَّد و آل مُحَمَّد و صد مرتبه بگوید: اللهم صلّ علی جبرئیل حق تعالی به او عطا فرماید هفتاد هزار قصری که هفتاد هزار خانه باشد و در هر خانه هفتاد هزار حوریه باشد.

و در مصباح متهجد نیز همین عمل ذکر شده است.

بیستم: در کتاب جماع الاسبوع از زید شحام روایت کرده است که از حضرت صادق علیه السلام شنیدم که بهترین اعمال در روز جمعه صلوات فرستادن است بر محمد و آل محمد علیهم السلام اگر چه صد مرتبه باشد و یک مرتبه عرض کردم که چگونه بر ایشان صلوات فرستم. فرمودند: بگوی:

اللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَ أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ جَمِيعِ خَلْقِكَ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ عَلَيْهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

بیست و یکم: در کتاب عروس از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که هر که در روز جمعه بعد از نماز صبح بگوید: اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ مَلَائِكَتِكَ وَ حَمَلَهُ عَرْشِكَ وَ جَمِيعَ خَلْقِكَ وَ سَمَائِكَ وَ اَرْضِكَ وَ انبيائك وَ رُسُلِكَ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، تا یکسال هیچ گناه بر او نوشت نشود [البته نه هیچ گناهی]

ص: ۲۴۰

بیست و دوم: صاحب کتاب بحار الانوار از جامع بزنی نقل کرده است که بعد از نماز جمعه باید این صلوات را بخواند: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى صَلَوةٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى بَرَكةٌ اللَّهُمَّ وَ سَلِّمْ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى سَلامٌ اللَّهُمَّ وَ سَلِّمْ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى رَحمَةٌ وَ بزنی گفته است که این صلوات از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که این صلوات را رسول خدا صلی الله علیه و آله فرستد گناهانش محو می گردد و بر دشمنان یاری کرده می شود و روزی بر او گشاده می گردد و اسباب خیر برای او فراهم می آید و به آرزوهای خود می رسد و در بهشت از رفقای حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم خواهد بود که ملخص این قصه صلوات این است که: مردی را به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آوردند و او را متهم کردند به این که شتری دزیده است و آن شتر در نزد آن حضرت آوازی کرد و آن جناب فرمودند: که این شتر شهادت به راثت این مرد داد به جهت صلواتی که بر من فرستاده است به این صلوات که سابقا این روایت گفته شد.

بیست و سوم: و ایضا از جامع بزنی نقل کرده است که این صلوات را نیز باید که بعد از نماز جمعه بخواند اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى مِنْ رَحمَتِكَ شَیْءٌ وَ

بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى مِنْ بَرَكَاتِكَ شَيْءٌ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى مِنْ سَلَامِكَ شَيْءٌ.

ص: ۲۴۱

و گفته است که این صلوات را صاحب کتاب الوسل الی المسائل ذکر کرده است و خلاصه ی قصه این است که مردی را به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آوردند و جمعی شهادت دادند که او ناقه دزدیده است و آن حضرت حکم به قطع دست او فرمود و آن مرد در آن وقت این صلوات را خواند و آن ناقه به سخن در آمده بر براثت او شهادت داد و رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: که چون این صلوات را خواند دیدم ملائکه را که کوچه های مدینه را سوراخ می کردند و میان من و او حائل شدند پس به آن مرد فرمودم: که من روی تو را می بینم که بر صراط از ماه شب چهارده روشن تر است.

بیست و چهارم: صلواتی است که بعد از عصر روز جمعه باید خواند و آن صلوات این است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. که این صلوات در اکثر کتب شیعه مذکور است از قبیل جمال الاسبوع، ثواب الاعمال امالی صدوق، کافی، مجالس ابن الشیخ علاء الدین، مصباح کفعمی، فقه الرضا و دیگر کتب اصحاب.

بیست و پنجم: در کتاب جمال الاسبوع از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که صلوات فرستادن بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بعد از عصر روز جمعه به این نحو است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَارْفَعْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الَّذِينَ
أَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيراً.

بیست و ششم: در کتاب ریاض المذکورین که از کتب عامه است از حضرت امیرالمؤمنین
علیه السلام روایت کرده است که هر که هر روز سه بار و در روز جمعه صدبار گوید:

صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ أَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ وَ حَمَلَةَ عَرْشِهِ وَ جَمِيعِ خَلْقِهِ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِ
مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

صلوات فرستنده خواهد بود به صلوات تمام خلایق و در روز قیامت در زمره خواص آن
حضرت مبعوث خواهد گردید و آن حضرت دست او را گرفته با خود داخل بهشت خواهد
کرد.

بیست و هفتم: در کتاب ازهار که از کتب عامه است مذکور است که هر که هر روز سه بار
بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ وَأَجْرِهِ عَنَّا خَيْرَ الْجَزَاءِ: حق نعمت بعثت را به جا آورده
خواهد بود و رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم عذر او را خواهد پذیرفت و از حق تعالی
رفعت درجه او را سؤال خواهد فرمود.

بیست و هشتم: در ریاض الاحادیث که آن نیز از کتب عامه است مذکور است که رسول
خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: که در بهشت درختی است که آن را محبوبه گویند
و میوه آن درخت از انار کوچکتر و از سیب بزرگتر است و سفیدتر از

شیر و شیرین تر از عسل و نرم تر از مشکه و از آن میوه نمی خورد مگر کسی که هر روز مداومت نماید به گفتن:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ.

بیست و نهم: این صلوات برابر با ده هزار صلوات

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ وَتَعَاقَبَ الْعَصْرَانِ وَكَرَّ الْجَدِيدَانِ وَاسْتَقْبَلَ الْفَرْقَدَانِ وَبَلَغَ رُوحَهُ وَأَرْوَاحَ أَهْلِ بَيْتِهِ مِنَّا التَّحِيَةَ وَالسَّلَامَ وَاین صلوات در میان خاصه و عامه مشهور است و می گویند: که یک مرتبه آن مثل ده هزار مرتبه صلوات فرستادن است.

و عامه حکایت کرده اند که شخصی بنزد سلطان محمود سبکتکن آمد و گفت که مدتی بود که می خواستم که رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب ببینم و عرضی که دارم به آن حضرت بگویم قضا را سعادت، مساعدت نمود و در شب گذشته به این دولت رسیدم و جمال با کمال آن حضرت را در خواب دیدم و چون آن جناب را منبسط (خندان و خوشحال گشوده و باز) یافتم قدم بر بساط جرأت گذاشتم و گفتم یا رسول الله هزار درهم قرض دارم و بر ادای آن قادر نیستم و می ترسم که اجل در رسد و آن در گردن من بماند آن حضرت فرمودند: که برو به نزد محمود سبکتکین و این مبلغ را از او بستان عرض کردم که شاید از من باور نکند و نشان طلبد فرمودند: که به او بگو به آن نشان که در اول شب چون تکیه می کنی سی هزار مرتبه بر من صلوات می فرستی و در آخر شب که بیدار می شوی سی هزار مرتبه دیگر صلوات می فرستی سلطان از

شنیدن این داستان بگریه درآمده آن مرد را تصدیق نمود و قرض او را ادا نمود و هزار درهم دیگر به او بخشید. ارکان دولت تعجب نموده گفتند: ای سلطان این مرد را در این سخن مجال تصدیق می کنی؟ و حال آنکه ما در اول شب و آخر شب با توهستیم و نمی بینیم که به فرستادن صلوات اشتغال نمائی و اگر کسی در تمام اوقات شبانه روزی به فرستان صلوات اشتغال نماید نمی تواند که شصت هزار مرتبه صلوات فرستد پس چگونه در این صورت در اول و آخر شب میسر می گردد؟ سلطان گفت که ده هزار بار صلوات فرستاده است و من در اول شب سه نوبت و در آخر شب سه نوبت این صلوات رami خوانم و چنان میدانم که شصت هزار بار صلوات فرستاده ام پس این فقیر که پیغام آن حضرت را آورده است راست می گوید و این گریه من از شادی است. (۱)

سی ام: در کتاب بحار الانوار به دو سند از ائمه اطهار علیهم السلام حدیثی روایت نموده است به این مضمون که مَنْ قَالَ فِي رُكُوعِهِ وَ سُجُودِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَان لَهٗ أَجْرَ رُكُوعِهِ وَ سُجُودِهِ که این حدیث را به سه معنی می توان معنا کرد.

اول: آنکه مراد این باشد که هر که در حالت رکوع و سجود بگوید: اللهم صل علی محمد و آل محمد برای او خواهد بود ثواب رکوع و سجودش یعنی البته رکوع و سجود به درجه قبول می رسد.

دوم: آنکه مراد این باشد که اجری دیگر مثل اجر رکوع و سجود به او می رسد

سوم: ضمیر راجع به رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم باشد یعنی خواهد بود مثل ثواب رکوع و سجود آن حضرت صلوات الله علیه و آله که این نوع صلوات در کتب ادعیه و اخبار بسیار است.

و اما صلوات کبیر

آنچه در کتب متداوله در نزد بیشتر مردم مذکور است مانند صلوات هر روز ماه رمضان یا هر روز ماه شعبان و صلوات کبیر بعد از عصر روز جمعه و امثال آنها فراوان است و آنچه در کتب متداوله کم است به مردم آموخته اند که چگونه بر پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم درود فرستند.

من جمله صلواتی است که در نهج البلاغه می باشد

اللهم داحی المدحوات و داعم المسموکات و جابل القلوب علی فطرتها شقیها و
سعیدها... (۱)

و کفعمی در مصباح خود از امام صادق روایت کرده است که هر که خواهد که شاد گرداند و محمد و آل آن حضرت صلوات الله علیهم را به این نحو صلوات فرستد

اللهم یا اجود من اعطی و یا خیر من سئل و یا ارحم من استرحم صل علی محمد و آله فی
الأولین و صلی علی محمد و آله فی الاخرین و صل علی

مُحَمَّدٌ وَآلِهِ فِي الْمَلَاءِ الْأَعْلَى وَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ فِي الْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا وَآلَهُ
الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالشَّرْفَ وَالرَّفِيعَةَ وَالدرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَكَمْ أَرَهُ فَلَا
تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيَيْتُهُ وَأَرْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَاسْتَفِنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا
سَائِغًا هَنِيئًا لَا اضْطَامًا بَعْدَهُ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ أَنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَكَمْ أَرَهُ فَعَرَّفْنِي فِي الْجَنَانِ وَجْهَهُ اللَّهُمَّ بَلِّغْ
مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنِّي تَحِيَّةً وَسَلَامًا

و در کتاب جمال الاسبوع به سند معتبر از عبدالله سنان رواین رده است که ما جمعی از
اصحاب در خدمت حضرت امام صادق علیه السلام بودیم آن حضرت خود ابتدا نموده و
فرمودند:

چگونه صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم می فرستید؟ عرض کردم می گوئیم اللهم
صل علی محمد و آل محمد فرمود: که گویا شما امر می کنید خدا را که بر آن حضرت
صلوات فرستد.

عرض کردیم که پس چگونه صلوات فرستم؟

فرمودند: که بگوئید:

اللَّهُمَّ سَامِكُ الْمَسْمُوكَاتِ وَ دَاحِي الْمَدْحُوتَاتِ وَ خَالِقَ الْأَرْضِ وَ السَّمَاوَاتِ أَخَذْتَ عَلَيْنَا
عَهْدَكَ وَ اعْتَرَفْنَا بِنُبُوهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أقرَرْنَا بِوِلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
فَسَمِعْنَا وَ اطَّعْنَا وَ أَمَرْتَنَا بِالصَّلَاةِ عَلَيْهِمْ فَعَلِينَا أَنْ

ص: ٢٤٧

ذَلِكَ حَقٌّ فَاتَّبِعْنَا اللَّهُمَّ أَنِّي أَشْهَدُكَ وَ أَشْهَدُ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ الثَّمَانِيَةَ حَمَلَةَ الْعَرْشِ وَ الْأَرْبَعَةَ
الْأَمْلاكَ خَزَنَةَ عِلْمِكَ أَنْ فَرَضَ صَلَوَاتِي لَوْجْهَكَ وَ نَوَافِلِي وَ زَكَوَاتِي وَ مَا طَابَ لِي مِنْ قَوْلٍ
وَ عَمَلٍ عِنْدَكَ فَعَلِي مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمَّدٍ وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ أَنْ تُوصِلَنِي بِهِمْ وَ تُقَرِّبَنِي بِهِمْ لَدَيْكَ
أَسْئَلُكَ كَمَا أَمَرْتَنِي بِالصَّلَوَاتِ عَلَيْهِ وَ أَشْهَدُكَ أَنِّي مُسْلِمٌ لَهُ وَ لِأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ غَيْرُ
مُسْتَكْفٍ وَ لَا مُسْتَكْبِرٍ فَزَكَّنَا بِصَلَوَاتِكَ وَ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ لِيُخْرِجَكُمُ مِنَ الظُّلُمَاتِ أَنَّهُ فِي
وَعْدِكَ وَ قَوْلِكَ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَ مَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمُ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَ كَانَ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ وَ سَلَامٌ وَ أَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا عَظِيمًا.

فَازِلْنَا بِتَحِيَّتِكَ وَ سَلَامِكَ وَ آمِنُنَا عَلَيْنَا بِأَجْرِ كَرِيمٍ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ اخْصُصْنَا مِنْ مُحَمَّدٍ بِأَفْضَلِ
صَلَوَاتِكَ وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ أَنْ صَلَوَاتِكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَ زَكَّنَا بِصَلَوَاتِهِ وَ صَلَوَاتِ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ اجْعَلْ مَا
آتَيْنَا مِنْ عِلْمِهِمْ وَ مَعْرِفَتِهِمْ مُسْتَقْرًا عِنْدَكَ مَشْفُوعًا لَا مُسْتَوْدَعًا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

و صلواتی دیگر است که امام صادق علیه السلام به تحریر تعلیم فرمود و در کتاب جماع ا
لا سبوع مذکور است و آن صلوات این است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الَّذِينَ أَذْهَبَتْ عَنْهُمْ الرِّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا اللَّهُمَّ صَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الَّذِينَ أَلْهَمْتَهُمْ عِلْمَكَ وَ اسْتَحْفَظْتَهُمْ كِتَابَكَ وَ اسْتَرَعَيْتَهُمْ عِبَادَكَ اللَّهُمَّ

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الَّذِينَ أَمَرَتْ بِطَاعَتِهِمْ وَأَوْجَبَتْ حُبَّهُمْ وَ مَوَدَّتَهُمْ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ.

ص: ۲۴۸

و دیگر صلواتی است که در مصباح متهجد و جمال الاسبوع و کتب دیگر مذکور است و در مصباح از حضرت بقیه الله تعالی فرجه الشریف مرویست و در مکه بیرون آمد برای الوالحسن ضراب اصفهانی و در جمال الاسبوع و کتب دیگر به سند متصل از ابوالحسن مذکور است که اسمش یعقوب بن یوسف است روایت کرده اند که گفت: در سال ۲۸۱ با جمعی از اهل بلاد خود که از مخالفان بودند به حج رفتیم و چون به نزدیکی مکه رسیدیم یکی از رفقا پیش تر رفته خانه ای در کوچه سوق الیل واقع است به کرایه گرفت و آن خانه مشهور است به خانه خدیجه علیها السلام و آن را دارالرضا علیه السلام نیز می گفتند و در آن خانه زن پیری بود و چون میدانستم که آن خانه را دارالرضا علیه السلام می گویند از آن زن پرسیدم که تورا به اهل این خانه چه نسبت است؟ و چرا این خانه را دارالرضا علیه السلام می گویند؟ آن زن گفت: من از موالیان ایشانم و این خانه از علی بن موسی الرضا علیه السلام است که به حسن بن علی العسکری علیها السلام رسیده است و من در خدمت آن حضرت بودم و چون این سخن را از آن زن شنیدم با او انس گرفتم و از رفقای خودم که مخالفان بودند پنهان داشتم و چون در شب ها از طواف بر می گشتم با آن رفقا در نزد خانه می خوابیدم و در را محکم می بستیم و سنگ بسیار بزرگی بود که آن را می غلطانیدیم و در عقب و پشت در می انداختیم و در بیشتر شبها من روشنی چراغ در رواق آن خانه را میدیدم که شبیه بود به روشنی مشعل و می دیدیم که در خانه به

ص: ۲۴۹

خودی خود گشوده می شد و نمی دیدیم که کسی در را بگشاید و مردی را به رنگ گندم گونی که به زردی مایل بود و لاغر اندام و در صورتش علامت سجده بود و دوپیراهن و یک ردا در برداشت و ردا را بر سر خود کشیده بود و نعلین در پایش بود داخل می شد و به غرفه که در آن خانه بود و آن زن در آنجا مسکن داشت بالا می رفت و آن پیرزن می گفت:

که دختر من در آن غرفه می باشد و کسی را نمی گذاشت که به آن غرفه بالا رود و من می دیدم که در وقتی که آن مرد به غرفه بالا می رفت آن روشنایی که در رواق بود با او می رفت و من چراغ را نمی دیدم و آن کسانی که با من بودند همه اینها را می دیدند و چنان گمان می کردند که این مرد به نزد دختر آن زن می رود به جهت آنکه زن را به متعه گرفته است و می گفتند: که این گروه علویه متعه کردن را جایز می دانند و این حرام بود در نزد ایشان و ما می دیدیم که آن مرد داخل آن خانه می شود و بیرون می رود و آن سنگ بر همان حالی که ما در پشت آن در گذاشته بودیم باقی است و کسی را نمی دیدیم که در را باز کند و ببندد و آن سنگ بر همان حال در پشت آن در بود تا وقتی می خواستیم که بیرون رویم و آن سنگ را بر می داشتیم.

و چون من این امور را مشاهده نمودم هیبتی در خاطر من بهم رسید و با آن زن بنای مطلاطفت نهادم و خواستم که خبر آن امور را معلوم نمایم و به آن زن گفتم که من می خواهم که از تو سوالی کرده باشم در حالی که از رفقای من

کسی حاضر نباشد و مرا میسر نمی شود و می خواهم که در وقتی که مرا در خانه تنها دیدی از غرفه فرود آیی تا من آن امر از تو سوال نمایم.

آن زن گفت: که من نیز می خواهم که سخنی پنهان به تو بگویم و مرا به جهت رفیقان تو میسر نمی شود گفتم چه می خواهی به من بگویی؟

گفت: می خواهم بگویم که با اصحاب و شرکای خود خشونت مکن و آن ها را دشنام مده زیرا که دشمنان تواند و با ایشان مدارا کن. من گفتم: که چه کسی این سخن را می گوید؟ گفت: من می گویم و چنان هستی در دل من داخل شد که جرأت نکردم که سخنی دیگر بگویم و گفتم: که قصد تو کدام اصحاب من است و گمان این بود که مقصود او همان کسانی که با من بودند در آن سفر حج. آن زن گفت: که مراد من شریکان تواند در شهر خودت و آن کسانی که در آنجا با تو هم خانه اند و پیش از این در میان من و آن کسانی که با من هم خانه بودند عتابی در دین واقع شد و دانستم که مراد او همان کسانی که سعایت می کردند و من گریختم و پنهان شدم و دانستم که مراد او همان کسانی هستند. پس به آن زن گفتم: که تو را با امام رضا علیه السلام چه نسبت است؟

گفت من: خادم امام حسن عسکری علیه السلام بودم و چون من این را شنیدم گفتم: که از تو سوال می کنم از آن غائب و تو را به خدا قسم می دهم که تو او را به چشم خود دیدی؟

ص: ۲۵۱

گفت: من او را به چشم خود ندیدم و در وقتی که بیرون آمدم خواهرم آبستن بود و امام حسن عسکری علیه السلام مرا بشارت دادند و فرمودند: که در آخر عمرت او را خواهی دید و نسبت به او چنان خواهی بود که الحال نسبت به من هستی و من در مصر بودم و در

این اوقات، نفقه با نوشته ای بر دست مردی از اهل خراسان که لغت عربی را درست نمی دانست به من رسید و آن نفقه سی دینار بود و در آن نوشته مأمور شده بودم که در این سال به حج بیایم و من آمدم به امید آنکه او چنان جا گرفت که آن مرد که بیرون می رود و داخل می شود همان است پس من ده درهم صحیح که به سکه حضرت امام رضا علیه السلام بود و من آن ها را پنهان کرده بودم و نذر کرده بودم که آن ها را در مقام ابراهیم علیه السلام اندازه بیرون آوردم و با خود گفتم که اگر این را به قومی از اولاد فاطمه سلام الله علیها بدهم افضل خواهد بود از آنکه در مقام اندازم و ثوابش بیشتر خواهد بود پس به آن زن گفتم: که این دراهم را بگیر و به هر که سزاوار می دانی از اولاد فاطمه سلام الله علیها برسان و در گمان من این بود که آن مردی را که من دیده ام همان است و آن زن درهم ها را به او خواهد داد پس آن زن آن ها را گرفته بود به غرفه بالا رفت و بعد از ساعتی فرود آمد و گفت: که می گوید که ما را در این حقی نیست این ها را بیندازید در همان موضوع که نیت کرده اید و لکن چون این ها دراهم رضویه است بدل آن را از ما بگیر و در مقام بینداز من با خود گفتم: که همان مرد مرا به این امر فرموده است و نسخه توقیعی همراه داشتم که برای قاسم بن علا به آذربایجان بیرون

ص: ۲۵۲

آمده بود به آن زن گفتم: که می توانی که این را عرض نمایی به کسی که توقیعات غائب را دیده است گفت: به من بده که آن مردان را می شناسم و من نسخه را به او دادم و چنان پنداشتم که آن زن می تواند بخواند و گفت: که مرا ممکن نیست که در این مکان بخوانم و به غرفه بالا رفت و بعد از لحظه ای فرود

آمد و گفت: که می فرماید صحیح است و در آن موقع بود که ابشروکم یسری ما بشرت به غیره پس آن زن گفت که می فرماید: که چگونه صلوات می فرستی بر پیغمبر خود گفتم: می گویم: ((اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.))

آن زن گفت: که چنین صلوات نفرست بلکه بر همه امامان صلوات بفرست و همه را نام ببر و گفتم: چنین خواهم کرد و چون روز دیگر شد آن زن از غرفه فرود آمد و دفتر کوچکی داشت و گفت: که می فرماید: که چون بر پیغمبر صلوات فرستی بر آن حضرت و بر اوصیای آن حضرت صلوات فرست به نخودی که در این نسخه نوشته شده است و من نسخه را گرفتم و به همان نحو صلوات می فرستم و مکرر در شب ها می دیدم که آن مرد از غرفه فرود می آمد و آن روشنایی نیز فرود می آمد و من بر یم خواستم و در خانه را می گشودم و در عقب آن روشنایی می رفتم و روشنی می دیدم و کسی را نمی دیدم تا آنکه داخل مسجد می شد و مردها از هر شهری به در آن خانه

ص: ۲۵۳

می آمدند و بعضی از آن ها رقعها و نوشته ها داشتند و به آن زن می دادند و آن زن نیز جواب آن ها را به ایشان می داد و با یک دیگر سخن می گفتند و من نمی فهمیدم که چه می گویند و جمعی از آن کسان که به در آن خانه می آمدند و می رفتند در مراجعت با ما بودند تا به بغداد و نسخه صلواتی را که در دفتر بود این است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْمُنْتَجَبِ فِي الْمِيثَاقِ
الْمُصْطَفَى فِي الظُّلُمَاتِ الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ الْبَرِيءِ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ الْمُؤَمَّلِ لِلنَّجَاةِ الْمُرْتَجَى
لِلشِّفَاعَةِ الْمَفْوُوضِ إِلَيْهِ دِينَ اللَّهِ اللَّهُمَّ شَرِّفْ بِنْيَانَهُ وَعَظِّمْ بَرَهَانَهُ وَأَفْلِحْ حُجَّتَهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَ
أَضِيءْ نُورَهُ وَبَيِّضْ وَجْهَهُ وَأَعْطِهِ الْفَضْلَ وَالْفَضِيلَةَ وَالْمَنْزِلَةَ وَالْوَسِيلَةَ وَالِدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ وَأَبْعَثْهُ
مَقَامًا مَحْمُودًا يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوْلَادُ وَالْآخِرُونَ وَصَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَقَائِدِ
الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ وَسَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ
وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

صَلِّ عَلَى عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى
مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ
مُحَمَّدِ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ إِمَامِ
الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ

ص: ٢٥٤

عَلَى عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ
بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدِ إِمَامِ
الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ
وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلَى خَلْفِ الصَّالِحِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ
وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْأَيْمَةِ الْهَادِينَ الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ دَعَائِمَ دِينِكَ وَ أَرْكَانَ تَوْحِيدِكَ تَرَاجِمَهُ وَحِيكَ عَلَى خَلْقِكَ وَ خُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ، الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَ اصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ وَ ارْتَضَيْتَهُمْ لَدِينِكَ وَ خَصَصْتَهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ وَ جَلَلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ وَ غَشَّيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ وَ رَبَّيْتَهُمْ بِحُكْمَتِكَ وَ أَلْبَسْتَهُمْ نُورَكَ وَ رَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ وَ حَفَفْتَهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ وَ شَرَّفْتَهُمْ بِبَنِيكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِمْ صَلَوَهُ كَثِيرَةً دَائِمَةً طَيِّبَةً لَا يُحِيطُ بِهَا إِلَّا أَنْتَ وَ لَا يَسَعُهَا إِلَّا عِلْمُكَ وَ لَا يُحِيطُهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ. اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ الْمُحْيِي لِسُنَّتِكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ الدَّاعِي إِلَيْكَ الدَّلِيلِ عَلَيْكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ فِي أَرْضِكَ وَ شَاهِدِكَ عَلَى عِبَادِكَ. اللَّهُمَّ أَعِزَّ نَصْرَهُ وَ مَدِّ فِي عُمُرِهِ وَ زَيِّنِ الْأَرْضَ بِطَوْلِ بَقَائِهِ. اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيَ الْحَاسِدِينَ وَ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ الْكَافِرِينَ وَ أَدْحِرْ عَنْهُ إِرَادَةَ الظَّالِمِينَ وَ تَخَلَّصْهُ مِنْ أَيْدِي الْجَبَّارِينَ.

ص: ٢٥٥

اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ شَيْعَتِهِ وَ رَعِيَّتِهِ وَ خَاصَّتِهِ وَ عَامَّتِهِ وَ عَدُوَّهُ وَ جَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا مَا تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ وَ تَسْرُّ بِهِ نَفْسُهُ وَ بَلَّغْهُ أَفْضَلَ أَمَلِهِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ مَا امْتَحَى مِنْ دِينِكَ وَ أَحْيِ بِهِ مَا بُدِّلَ مِنْ كِتَابِكَ وَ أَظْهِرْ بِهِ مَا غُيِّرَ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ غَضًّا جَدِيدًا خَالِصًا مُخْلِصًا لَا شَكَّ فِيهِ وَ لَا شُبُهَةَ مَعَهُ وَ لَا بَاطِلَ عِنْدَهُ وَ لَا بَدْعَهُ لَدَيْهِ. اللَّهُمَّ نَوِّرْ بِنُورِهِ كُلَّ ظُلْمَةٍ وَ هُدِّ بِرُكْنِهِ كُلَّ بَدْعَةٍ وَ اهْدِهِمْ بِعِزَّتِهِ جُورَ ضَلَالِهِ وَ أَقْصِمْ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ أَخْمِدْ بِسَيْفِهِ كُلَّ نَارٍ وَ أَهْلِكْ بِعَدْلِهِ كُلَّ جَابِرٍ وَ أَجْرِ حُكْمِهِ عَلَى كُلِّ حَكَمٍ وَ أَدَلِّ لِسُلْطَانِهِ كُلَّ سُلْطَانٍ. اللَّهُمَّ أَدَلِّ كُلَّ مَنْ نَاوَاهُ وَ أَهْلِكْ كُلَّ مَنْ عَادَاهُ وَ أَمْكُرْ بِمَنْ كَادَهُ وَ اسْتَأْصِلْ مَنْ حَجَدَ حَقَّهُ وَ اسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ وَ سَعَى فِي إِطْفَاءِ نُورِهِ وَ أَرَادَ خِمَادَ

ذَكَرَهُ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفٰى وَعَلٰى الْمُرْتَضٰى وَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَ الْحَسَنَ الرَّضَا وَ
الْحُسَيْنَ الْمُصْطَفٰى وَ جَمِيعِ الْاَوْصِيَاءِ مَصَابِيحِ الدُّجٰى وَ اَعْلَامِ الْهُدٰى وَ مَنَارِ التَّقٰى وَ الْعُرُوهِ
الْوَثْقٰى وَ الْحَبْلِ الْمَتِيْنِ وَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيْمِ، وَ صَلِّ عَلٰى وَاٰلِكَ وَ وَاٰلِهِ عَهْدِهِ وَ الْاَيْمَنِهِ مِنْ وَاٰلِهِ
وَ مَدِّ فِيْ اَعْمَارِهِمْ وَ زِدْ فِيْ اَجَالِهِمْ وَ بَلِّغْهُمْ اَقْصٰى اَمَالِهِمْ دِيْنًا وَ دُنْيًا وَ آخِرَةً، اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ (۱)

و دیگر از جمله صلواتی که سید بن طاووس (ره) در کتاب جمال الاسبوع و شیخ طوسی
در کتاب مصباح متعجد از عبدالله بن محمد عاید روایت کرده اند

ص: ۲۵۶

۱- جمال الاسبوع / ۳۰۱

و مشتمل است بر صلوات تمام ائمه (علیهم السلام) و عبدالله ذکر می کند که در سال ۲۵۵
در سر من رأی به خدمت امام حسن عسکری (علیه السلام) رفتم در وقتی که آن حضرت
در منزل تشریف داشتند و استدعاء نمودم که املاء کند بر من صلوات بر رسول خدا و
اوصیای آن حضرت را و کاغذ بزرگی با خود برده بودم. آن حضرت این صلوات را از خط
خود بر من املاء فرمودند:

صلوات بر حضرت رسول (صلی الله علیه و آله)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا حَمَلْتَ وَحْيِكَ وَ بَلَّغْتَ رِسَالَاتِكَ وَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا اَحَلَّ
حَالَكَ وَ حَرَّمَ حَرَامَكَ وَ عَلَّمَ كِتَابَكَ وَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا اَقَامَ الصَّلَاةَ وَ اَتَى الزَّكَاةَ وَ
دَعَا اِلٰى دِيْنِكَ وَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا صَدَّقَ بِوَعْدِكَ وَ اَشْفَقَ مِنْ وَعِيدِكَ وَ صَلِّ عَلٰى

مُحَمَّدٌ كَمَا غَفَرْتَ بِهِ الذُّنُوبَ وَ سَتَرْتَ بِهِ الْعُيُوبَ وَ فَرَجْتَ بِهِ الْكُرُوبَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا دَفَعْتَ بِهِ الشَّقَاءَ وَ كَشَفْتَ بِهِ الْغَمَّاءَ وَ أَجَبْتَ بِهِ الدُّعَاءَ وَ نَجَّيْتَ بِهِ مِنَ الْبَلَاءِ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا رَحِمْتَ بِهِ الْعِبَادَ وَ أَحْيَيْتَ بِهِ الْبِلَادَ وَ قَصَمْتَ بِهِ الْجَبَابِرَةَ وَ أَهْلَكْتَ بِهِ الْفِرَاعِنَةَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا أضعَفْتَ بِهِ الْأَمْوَالَ وَ أَحْرَزْتَ بِهِ مِنَ الْأَهْوَالِ وَ كَسَرْتَ بِهِ الْأَصْنَامَ وَ رَحِمْتَ بِهِ الْأَنَامَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا بَعَثْتَهُ بِخَيْرِ الْأَدْيَانِ وَ أَعَزَّزْتَ بِهِ الْإِيْمَانَ وَ تَبَّرْتَ بِهِ الْأَوْثَانَ وَ عَظَّمْتَ بِهِ الْبَيْتَ الْحَرَامَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ وَ سَلِّمْ تَسْلِيمًا

ص: ٢٥٧

صلوات بر امير المومنين (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَخِي نَبِيِّكَ وَ وَليِّهِ وَ صَفِيِّهِ (وَ وَصِيِّهِ) وَ وَزِيرِهِ وَ مُسْتَوْدِعِ عِلْمِهِ وَ مَوْضِعِ سِرِّهِ وَ بَابِ حِكْمَتِهِ وَ النَّاطِقِ بِحُجَّتِهِ وَ الدَّاعِي إِلَى شَرِيعَتِهِ وَ خَلِيفَتِهِ فِي أُمَّتِهِ وَ مُفْرَجِ الْكُرْبِ (الْكُرْبِ) عَنْ وَجْهِهِ قَاصِمِ الْكُفْرِهِ وَ مُرْغَمِ الْفَجْرِهِ الَّذِي جَعَلْتَهُ مِنْ نَبِيِّكَ بِمَنْزَلِهِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى اللَّهُمَّ وَالْ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادَ مِنْ عَادَاهُ وَ أَنْصُرَ مِنْ نَصْرِهِ وَ اخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ وَ الْعَنْ مَنْ نَصَبَ لَهُ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ وَ صَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنَ أَوْصِيَاءِ أَنْبِيَائِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

صلوات بر سیده نساء العالمین فاطمه زهرا (سلام علیها)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الصِّدِّيقَةِ فَاطِمَةَ الزَّكِيَّةِ حَبِيبَةَ حَبِيبِكَ وَ نَبِيِّكَ، وَ أُمَّ أَحْبَابِكَ وَ أَصْفِيَاءِكَ، الَّتِي أَنْجَبْتَهَا وَ فَضَّلْتَهَا وَ اخْتَرْتَهَا عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ كُنِ الطَّالِبَ لَهَا مِمَّنْ ظَلَمَهَا وَ اسْتَخَفَّ بِحَقِّهَا، وَ كُنِ النَّائِرَ اللَّهُمَّ بِدَمِ أَوْلَادِهَا، اللَّهُمَّ وَ كَمَا جَعَلْتَهَا أُمَّ أُمَّةِ الْهُدَى، وَ حَلِيلَةَ صَاحِبِ اللُّوَاءِ،

وَالْكَرِيمَةَ عِنْدَ الْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَى، فَصَلِّ عَلَيْهَا وَعَلَى أُمَّهَا صَلَاةً تُكْرَمُ بِهَا وَجَهَ أَيُّهَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَتَقَرُّ بِهَا أَعْيُنُ ذُرِّيَّتِهَا، وَأَبْلَغُهُمْ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ

ص: ٢٥٨

صلوات بر امام حسن و امام حسين (عليها السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عَبْدَيْكَ، وَوَلِيِّكَ وَأَبْنَى رَسُولِكَ، وَسَبْطِي الرَّحْمَةَ، وَسَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلَادِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ سَيِّدِ النَّبِيِّينَ، وَوَصِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، أَشْهَدُ أَنَّكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ آمِينَ اللَّهُ وَأَبْنُ أَمِينِهِ، عَشْتَ مَظْلُومًا وَمَضِيَّتَ شَهِيدًا، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الزَّكِيُّ الْهَادِي الْمَهْدِيُّ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ، وَبَلِّغْ رُوحَهُ وَجَسَدَهُ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ، قَتِيلِ الْكُفْرَةِ، وَطَرِيحِ الْفَجْرِهَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، أَشْهَدُ مُوقِنًا أَنَّكَ آمِينَ اللَّهُ وَأَبْنُ أَمِينِهِ، قُتِلْتَ مَظْلُومًا وَمَضِيَّتَ شَهِيدًا، وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى الطَّالِبُ بِنَارِكَ، وَمُنْجِزٌ مَا وَعَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَالتَّأْيِيدِ فِي هَلَاكِ عَدُوِّكَ، وَأَظْهَارِ دَعْوَتِكَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ وَفَيْتَ بَعْهَدَ اللَّهِ، وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصًا حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينَ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ قَتَلْتِكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ خَذَلْتِكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ الْبَتَّ عَلَيْكَ، وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِمَّنْ أَكْذَبَكَ، وَأَسْتَحْفَ بِحَقِّكَ، وَأَسْتَحِلُّ دَمَكَ، يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ خَاذِلَكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ سَمِعَ وَاعَيْتَكَ فَلَمْ يُجِبْكَ وَكَمْ يَنْصُرُكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ سَبَا نِسَائِكَ، أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ، وَمِمَّنْ وَالَاهُمْ وَمَالَاهُمْ وَأَعَانَهُمْ عَلَيْهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ وَالْأُمَّةَ مِنْ وَدِّكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ

وَبَابُ الْهُدَى، وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، وَأَشْهَدُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَبِمَنْزِلَتِكُمْ مُوقِنٌ، وَلَكُمْ تَابِعٌ بِذَاتِ نَفْسِي، وَشَرَائِعَ دِينِي، وَخَوَاتِيمَ عَمَلِي، وَمُنْقَلَبِي فِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي

صلوات بر حضرت على بن الحسين (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ وَجَعَلْتَ مِنْهُ أُمَّةً الْهُدَى الَّذِينَ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ اخْتَرْتَهُ لِنَفْسِكَ وَطَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ وَاصْطَفَيْتَهُ وَجَعَلْتَهُ هَادِيًا مَهْدِيًا اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ ذُرِّيَّةِ أَنْبِيَائِكَ حَتَّى يَبْلُغَ بِهِ مَا تَقَرَّبُ بِهِ عَيْنُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِنَّكَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

صلوات بر امام محمد باقر (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بَاقِرِ الْعِلْمِ وَإِمَامِ الْهُدَى وَقَائِدِ أَهْلِ التَّقْوَى وَالْمُنْتَجَبِ مِنْ عِبَادِكَ اللَّهُمَّ وَكَمَا جَعَلْتَهُ عِلْمًا لِعِبَادِكَ وَمَنَارًا لِبِلَادِكَ وَمُسْتَوْدَعًا لِحُكْمَتِكَ وَمُتَرَجِّمًا لَوْحِيكَ وَأَمْرًا بِطَاعَتِهِ وَحَدْرًا عَنْ مَعْصِيَتِهِ فَصَلِّ عَلَيْهِ يَا رَبُّ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ ذُرِّيَّةِ أَنْبِيَائِكَ وَأَصْفِيَاءِكَ وَرُسُلِكَ وَأَمْنَائِكَ يَا رَبُّ الْعَالَمِينَ.

صلوات بر امام جعفر صادق (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ خَازِنِ الْعِلْمِ الدَّاعِي إِلَيْكَ بِالْحَقِّ النُّورِ الْمُبِينِ اللَّهُمَّ وَكَمَا جَعَلْتَهُ مَعْدِنَ كَلَامِكَ وَوَحْيِكَ وَخَازِنَ عِلْمِكَ وَوَلِسَانَ

تَوْحِيدِكَ وَ وَليِّ أَمْرِكَ وَ مُسْتَحْفَظَ دِينِكَ فَصَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَصْفِيائِكَ وَ حُجِّجِكَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

صلوات بر موسى بن جعفر (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْأَمِينِ الْمُؤْتَمَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْبَرِّ الْوَفِيِّ الطَّاهِرِ الزَّكِيِّ النُّورِ الْمُبِينِ الْمُحْتَسِبِ الصَّابِرِ عَلَى الْأَذَى فِيكَ اللَّهُمَّ وَ كَمَا بَلَغَ عَنْ آبَائِهِ مَا اسْتُودِعَ مِنْ أَمْرِكَ وَ نَهَيْكَ وَ حَمَلَ عَلَى الْمَحَجَّةِ وَ كَابَدَ أَهْلَ الْعِزَّةِ وَ الشَّدَّةِ فِيمَا كَانَ يَلْقَى مِنْ جُهَالِ قَوْمِهِ رَبِّ فَصَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ وَ أَكْمَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِمَّنْ أَطَاعَكَ وَ نَصَحَ لِعِبَادِكَ إِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ وَ رَضَيْتَ بِهِ مَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ اللَّهُمَّ وَ كَمَا جَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ وَ قَائِماً بِأَمْرِكَ وَ نَاصِراً لِدِينِكَ وَ شَاهِداً عَلَى عِبَادِكَ وَ كَمَا نَصَحَ لَهُمْ فِي السِّرِّ وَ الْعَلَانِيَةِ وَ دَعَا إِلَى سَبِيلِكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةَ الْحَسَنَةَ فَصَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكَ وَ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ

صلوات بر محمد بن علي الجواد (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى عِلْمِ التَّقَى وَ نُورِ الْهُدَى وَ مَعْدِنِ الْوَفَاءِ وَ فَرْعِ الْأَزْكَيَاءِ وَ خَلِيفَةِ الْأَوْصِيَاءِ وَ أَمِينِكَ عَلَى وَحْيِكَ اللَّهُمَّ فَكَمَا هَدَيْتَ بِهِ مِنَ الضَّلَالَةِ وَ اسْتَنْقَذْتَ بِهِ مِنَ الْحَيْرَةِ وَ أَرَشَدْتَ بِهِ مِنَ اهْتَدَى وَ زَكَّيْتَ بِهِ مَنْ

ص: ٢٤١

صلوات بر علي بن محمد الهادي عليه السلام

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَصِيِّ الْأَوْصِيَاءِ، وَآمَامِ الْأَتْقِيَاءِ، وَخَلْفِ أئِمَّةِ الدِّينِ، وَالْحُجَّهِ عَلَى الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ، اللَّهُمَّ كَمَا جَعَلْتَهُ نُورًا يَسْتَضِيُّ بِهِ الْمُؤْمِنُونَ فَبَشِّرْ بِالْجَزِيلِ مَنْ ثَوَّبَكَ وَأَنْذِرْ بِاللَّالِيمِ مَنْ عَقَبَكَ، وَحَذِّرْ بِأَسْكَ، وَذَكِّرْ بِأَيَاتِكَ، وَأَحِلِّ حَلَالَكَ وَحَرِّمْ حَرَامَكَ، وَبَيِّنْ شَرَائِعَكَ وَفَرَائِضَكَ، وَحَضِّ عَلَى عِبَادَتِكَ وَأَمْرِ بِطَاعَتِكَ، وَنَهَى عَنِ مَعْصِيَتِكَ، فَصَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَاءِكَ، وَذُرِّيهِ أَنْبِيَائِكَ، يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ.

راوی میگوید: که چون آن حضرت به اینجا رسید ساکت شد من عرض کردم: که چرا ساکت شدید فرمود: که اگر به این بود که این امر دین است و مأمور شده ایم که رسانیم به اهلش هر آینه دوست می داشتیم که ساکت باشم و لکن امر دین است بنویس.

صلوات بر حسن بن علی العسکری علیه السلام

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ، أَلْبَرِّ التَّقِيِّ الصَّادِقِ الْوَفِيِّ النُّورِ الْمُضِيِّ، خَازِنِ عِلْمِكَ وَالْمُذَكِّرِ بِتَوْحِيدِكَ وَوَلِيِّ أَمْرِكَ وَخَلْفِ أئِمَّةِ الدِّينِ الْهُدَاهِ الرَّاشِدِينَ وَالْحُجَّهِ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا فَصَلِّ عَلَيْهِ يَا رَبُّ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَصْفِيَائِكَ وَحُجَجِكَ وَأَوْلَادِ رُسُلِكَ يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ

ص: ۲۶۲

صلوات بر ولی الامر المنتظر عجل الله تعالى فرجه الشريف

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَائِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا

اللَّهُمَّ أَنْصِرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ وَانصُرْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ وَأَوْلِيَاءَهُ وَشِيعَتَهُ وَأَنْصَارَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ
 اللَّهُمَّ أَعِزَّهُ مِنْ شَرِّ آلِ بَاغٍ وَطَاغٍ وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ وَ
 عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَاحْرُسْهُ وَامْنَعْهُ أَنْ يُوصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَآلَ
 رَسُولِكَ وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَانصُرْ نَاصِرِيهِ وَاخْذُلْ خَاذِلِيهِ وَأَقْصِمْ بِهِ جَبَابِرَةَ
 الْكُفْرِ وَأَقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ أَنْوَأْنَا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا
 وَبَرِّهَا وَبِحَرِّهَا وَأَمْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَأَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ
 مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَاتَّبَاعِهِ وَشِيعَتِهِ وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ مَا يَأْمُلُونَ وَفِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ
 إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ.

و تمام ادعیه مأتوره ائمه علیه السلام مشتمل بر صلوات رسول اکرم صلی الله علیه و آل و
 سلم که در کتب ادعیه مذکور است (۱)

ص: ۲۶۳

۱- بحار ۷۳/۹۱-مفاتیح الجنان ۹۳۳/

۱۶۵-دعای کبیر صد صلوات

در خبر است که جناب جبرئیل علیه السلام این ورد را برای حضرت رسول اکرم صل علی
 علیه و آل و سلم آورده و ثواب و فضیلت بی شمار برای خواننده و دارنده این صلوات ذکر
 کرده اند و برای حصول همه مطالب دنیا و آخرت مجرب است. ان شاء الله تعالی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بنام خداوند بخشایشگر مهربان.

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ يَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای سرور فرستدگان.

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ النَّبِيِّينَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای سرور پیامبران.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُتَّقِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پرهیزگاران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُكْرَمِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور گرامیان و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور رسولان و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُشْفِقِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور مهربانان و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُحْسِنِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نیکو کاران و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشَّاكِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شاکران و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُطَهَّرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پاکیزه کنندگان [یا ابزار ایمان و پرهیزگاری] و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَالَمِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور عاملان [در راه نیل به خشنودی] و بر خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد خاتم پیامبران و خاندانش درود بفرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ السَّمَاءِ إِذَا انْفَطَرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که آسمان شکاف بردارد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الشَّمْسِ إِذَا كُوِّرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که خورشید فروغ گردد [تاریک شود].

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْجَنَّةِ إِذَا أُزْلِفَتْ وَآلِهِ

ص: ۲۶۵

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که بهشت نزدیک گردد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الشَّمْسِ إِذَا طَلَعَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا با هر دمیدن خورشید بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ السَّمَاءِ إِذَا نَشَقَّتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست تا آن هنگام که آسمان شکافته شود.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ السَّمَاءِ إِذَا طُوِيَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش [تا] آن هنگام که آسمان در هم پیچیده شود درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْأَرْضِ إِذَا دُكَّتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که زمین [درهم] کوبیده شود.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْأَرْضِ إِذَا مُدَّتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که زمین وسعت یابد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْبَحَارِ إِذَا فُجِّرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که دریاها روان گردد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْأَرْضِ انبَسَطَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که زمین گسترانده شود.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْجِبَالِ إِذَا سِيرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که کوه ها به حرکت در آورده شوند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْجِبَالِ إِذَا حُسِرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که جانوران در عرضه قیامت محسوس شوند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْعِشَارِ إِذَا عَطَّلَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که شتران [باردار گران بها] از کاروان ها ده ها برابر گردند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْجِبَالِ إِذَا نُسِفَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که کوه ها مانند غبار در هوا افشانده شوند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الدَّرَجَاتِ إِذَا رُفِعَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که [بر] درجات [مؤمنان] افزوده شود.

ص: ۲۶۷

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الدُّدُورِ إِذَا حُصِلَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که نهانی سینه (دل) ها آشکار شود.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْحَاجَاتِ إِذَا قُضِيَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که حاجات برآورده و [ودعاها] مستجاب [شود].

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْكُتُبِ إِذَا قُرِئَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که حسنات [از اعمال ناسره] پیراسته شود.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْحَسَنَاتِ إِذَا طُهِرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که حسنات [از اعمال] ناسره (وناخوب بد عیناک ناقص مفشوش) پیراسته شود و پاک گردد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْحَسَنَاتِ إِذَا أُبْدِلَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که گناهان [به اعمال نیک] مبدل شوند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْأَعْمَالِ إِذَا وُزِنَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که اعمال [مردم] در ترازو سنجیده شود.

ص: ۲۶۸

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ النُّجُومِ إِذَا انْكَدَرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که ستارگان تیره [بی فروغ] شوند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الصُّحُفِ إِذَا نُشِرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که نامه [اعمال] پراکنده شود.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْجَحِيمِ إِذَا سُعِرَتْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که آتش دوزخ را [برای بدکاران] سخت بیفروزند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که شب همه چیز را در خود فرو می پوشاند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ النَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش درود فرست [تا] آن هنگام که ستارگان فرو می پوشاند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ الْحَسَنَاتِ وَاتَّقَىٰ وَآلِهِ

بار خداوندا به همراه آنان [در راه تو از دارایی خود گذشتد] و تقوا پیشه کردند بر محمد و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۶۹

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ مَنْ صَدَّقَ وَاهْتَدَىٰ وَآلِهِ

بار خداوندا به همراه آنان که تصدیق کردند و هدایت یافتند بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ سَبَّحَ وَصَلَّىٰ وَآلِهِ

بار خداوندا به همراه آنان که تسبیح (تورا) گفتند و نماز گذاردند بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ صَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ وَآلِهِ

بار خداوندا به همراه آنان که نیکی [و پاداش نیکو] را تصدیق کردند بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَعَ مَنْ يُصَلِّي وَآلِهِ

بار خداوندا به همراه نمازگزاران و تسبیح گویان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْمَلَائِكَةِ وَتَسْبِيحِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار فرستادگان و سبیح شان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ النُّجُومِ وَكَوَاكِبِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار ستارگان و کواکب آن ها بر محمد و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۰

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْأَشْجَارِ وَأوراقِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار درختان و برگهای درختان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ النَّبَاتِ وَأَصْنَافِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا بشمار گیاهان و گونه های آن بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْأَيَّامِ وَكِيَالِيَّهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار شبان و روزان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الشُّهُورِ وَأَعْوَامِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار ماه ها و سال ها بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الطُّيُورِ بِطَيْرَانِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار پرندگان و پروازشان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ النُّجُومِ وَأَعْمَاقِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار ستارگان و اعماق (نهانی ها) آن ها بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْخَلَائِقِ وَأَنْفَاسِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار آفریدگان و نفس هایشان بر محمد و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۱

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ السُّورِ وَآيَاتِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار سوره های [قرآن] و آیات آن بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْحُرُوفِ وَكَلِمَاتِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار حروف و کلماتشان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْكَوَاكِبِ وَمَنْازِلِهَا وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار ستارگان و قرارگاه شان بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ اسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار اسمای حسنایت بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَا عَلِمَ اللَّهُ وَآلِهِ

بار خدایا به شمار دانسته هایت، بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْبِرِّ وَالْبَحْرِ وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار (وسعت) بیابان ها و دریاها بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْأَنْسِ وَالْجِنِّ وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار انسیان و جنیان بر محمد و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۲

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ مِنْ خَلْقِكَ وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار کسانی از آفرید کانت بر او (محمد) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الذَّكَرِ وَالْأُنْثَى وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار عدد جفت های نر و ماده در کُلِّ مخلوقات بر محمد و خاندانش درود

فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْجَنُوبِ وَالشَّمَالِ وَآلِهِ

بار خداوندا به شمار جنوب و شمال (به تعداد جانداران و هر چیزی که در جنوب و شمال و چپ و راست) بر محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ خَلْقِ الْبِحَارِ وَ آلِهِ

بار خداوندا به شمار آفریدگان [ساکن در] دریاها بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْجُنُوبِ وَ الثَّمَارِ وَ آلِهِ

بار خدایا به شمار تخم دانه ها و میوه ها بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ الْأَحْجَارِ وَ آلِهِ

بار خداوندا به شمار سنگ ها [و سنگ ریزه ها] بر محمد و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۳

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَخْلُوقَاتِكَ وَ آلِهِ

بار خداوندا به شمار آفریدگانت بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَعْلُومَاتِكَ وَ آلِهِ (۱)

بار خداوندا به شمار آنچه می دانی بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ بَعْدَ كُلِّ ذَرَّةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ وَ آلِهِ

بار خداوندا ب شمار هر ذره ای هزار بار بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى وَآلِهِ

بار خداوندا به آنگونه که خود می پسندیو بدان خوشنود می شوی بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا ذَكَرَهُ الذَّاكِرُونَ وَآلِهِ

بار خداوندا آن سان که یادکنندگان از او [محمد] یاد می کنند بر محمد و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمَخْلُوقِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور آفریدگان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُحْمُودِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ستوده شدگان و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۴

۱- معلومات پروردگار متعال نهایت ندارد

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُنْذِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور هشدار دهندگان [به کیفر الهی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُبَشِّرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور مژده دهندگان [به بهشت و پاداش الهی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَوْلِيْنَ وَالْآخِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور سرور اولین و آخرین و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الدَّاعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور دعاکنندگان [و خواهندگان از عنایات الهی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْوَرَعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور خویشتن داران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْهَادِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور هدایت گران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْفَاضِلِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور برتران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْقَارِئِينَ وَآلِهِ

ص: ۲۷۵

بار خداوندا بر محمد سرور قاریان [قرآن] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمَغْفُورِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور برخورداران از مغفرت [حضرتت] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمَرْحُومِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور بهره مندان از رحمت [بی پایانت] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمَعْرُوفِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شهرت یافتگان [به نیکی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْغَاسِلِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شویندگان تن [از بدی ها] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُكْبَرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور تکبیرگویان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُهْلَلِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور تهلیل [لا اله الا الله] گویان و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۶

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُوَحِّدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور یکتاپرستان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السَّالِكِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور سالکان (پویندگان راه درستی ها) و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُفْرَدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور تنهاییان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُسْتَمْعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شنندگان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَاشِقِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور عاشقان [حضرت] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الضَّاحِكِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور خنده کنان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُتَبَسِّمِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور تبسم کنندگان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ النَّاظِلِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ناقلان [وحی الهی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْعَادِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور دادگران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُجْتَهِدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور کوشندگان [در راه انجام وظیفه و دستیابی به رضامندی حضرتت] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السَّاتِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پرده پوشان [بر نادانی نادانان] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُسَافِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور مسافران و کوچندگان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَاقِلِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ناقلان [وحی الهی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُحَدِّقِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور احاطه کنندگان [بر وحی حضرت] و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۸

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُفَسِّرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور مفسران [وحی و سنت] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُفَسِّرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ناقلان [وحی الهی] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ وُلْدِ آدَمَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور فرزندان آدم و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ أَكْرَمِ الْخَلْقِ عَلَى اللَّهِ وَأَعْظَمِهِمْ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نگرامی ترین و برترین خلق به درگاهت و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْبَشِيرِ وَالنَّذِيرِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد [آن] مژده دهنده هشدار دهنده و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الثَّقَلَيْنِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ثقلین (جن و انس) و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پیامبران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَوْلِيَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور اولیا و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَحْبَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور دوستان [و دوستاناران حضرتت و بندگان پاکت] و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۷۹

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَتْقِيَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور تقوایپیشگان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ النَّجَبَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ارجمندان و الاتباران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السُّعَدَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور سعادت‌مندان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شهیدان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْفُصَحَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور فصیحان [زبان آوران] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْبُلْغَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شیوا سخنان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْفُقَهَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور فقیهان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الظُّرَفَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نکته دانان و نکته سنجان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعُلَمَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور عالمان و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۸۰

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الصُّلَحَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور صالحان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَخْيَارِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نیکان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَبْرَارِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نیکو کاران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْكَائِنَاتِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور کائنات و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمَوْجُودَاتِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور موجودات و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السَّادَاتِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور مهتران و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمَخْلُوقَاتِ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور آفریدگان و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْمُصْطَفَى وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد پیامبر برگزیده ات و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْمُرْتَضَى وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد مورد رضایت و خاندانش درود فرست.

ص: ۲۸۱

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الصَّفِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر برگزیده و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ التَّقِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر تقوایپیشه و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ التَّقِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر پیراسته و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الزَّكِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر پاک و گناه ناکرده [ومعصوم] و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْمَكِّيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر مکی و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الزَّكِيِّ الْمَدَنِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر مدنی پیراسته و خاندانش درود فرست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْهَاشِمِيِّ وَآلِهِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ التَّهَامِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر عرب مکتب نرفته و هاشمی و تهامی (۱) و خاندانش درود فرست.

۱- بفتح تا و کسر میم و تشدید یا منسوب به تهامه (بکسرتا) که مگه و شهر های جنوبی
حجاز است تهامیون جمع

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْأَبْطَحِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر ابطحی (۱) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْأَعْجَمِيِّ الْحِجَازِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر حجازی درس نخوانده و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الدَّعِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر فرا خواننده به سوی حضرتت و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْعَلِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر بلند مرتبه و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْوَلِيِّ وَآلِهِ

بار خداوندا بر [محمد] پیامبر سرپرست و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ كُلِّمَا غَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ وَآلِهِ

بار خداوندا هر چه غافلان از یاد کردن او (محمد) غفلت ورزند تو بر محمد و خاندانش درود
فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كُلَّمَا نَهَى ذِكْرَهُ الْجَاهِلُونَ وَآلِهِ

بار خداوندا هر چه جاهلان از یاد کردن او باز دارند تو بر محمد و خاندانش درود فرست

ص: ۲۸۳

۱- ابطح بفتح همزه و طاء زمین پست، بستر رود، رودخانه ی فراخ و باز، گذرگاه سیل که سنگریزه فراوان باشد و نام جائی است در مکه معظمه و منی

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَا دَامَتِ الصَّلَاةُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

بار خداوندا تا آن هنگام درود بر او فرو ریزان است تو بر محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَا دَامَ الْبَرَكَاتُ نَازِلَةً عَلَيْهِ وَآلِهِ

بار خداوندا تا آن زمانی که برکان بر او فرود می آید تو بر محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ فِي الْأَرْوَاحِ وَآلِهِ

بار خداوندا در جهان ارواح بر محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الصَّائِمِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور روزه داران و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ فِي الْأَسْمَاءِ وَآلِهِ

بار خداوندا از میان نام‌ها بر نام محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الصَّابِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شکیبان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السَّابِحِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شناوران (دریای تفکر و بندگی) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السَّامِعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شنندگان و خاندانش درود فرست

ص: ۲۸۴

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ النَّاطِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ناظران و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشَّاكِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شاکران و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشَّافِعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شافعان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُشْفِعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور آنان که شفاعت شان پذیرفته است و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْخَاشِعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور خاشعان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الزَّاهِدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد زاهدان و پارسایان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْوَارِثِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور وارثان (فردس برین) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُنُورِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور فروغ بخشان و نورافشانان و خاندانش درود فرست

ص: ۲۸۵

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُذَكَّرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور یادآوری کنندگان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَطْهَرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پاک ترین ها و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَكْرَمِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد گرامی ترین ها و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَنْجَبِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور والا تبارترین ها و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَشْجَعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شجاع ترین ها و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَنْوَرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نورانی ترین ها و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الزَّاهِدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور زاهدین و خاندانش درود فرست

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْأَخْرِيِّينَ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای رسول خدا

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای پیامبر خدا

ص: ۲۸۶

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای حبيب خدا

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا عَظْمَةَ اللَّهِ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای که خدایت بزرگ داشته است

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا شَرَفَهُ اللَّهُ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای که خدایت شرافت بخشیده است

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا طَهَّرَهُ اللَّهُ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار سلام بر تو و خاندانت ای که خدایت از (پلیدی ها) پاکیزه گردانیده است

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا أَظْهَرَهُ اللَّهُ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای کسی که خدا تو و آل تو را (مقامتان) را ظاهر و هویدا و روشن نمود

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مَنْ اصْطَفَاهُ اللَّهُ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای که خدایت تو را برگزیده است

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مَنْ أَخْتَارَهُ اللَّهُ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای که خدایت تو را اختیار کرده است

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا عَبْدَ اللَّهِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای بنده (پیراسته) خدا

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای بهترین آفریده خدا

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ رُسُلِ اللَّهِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای خاتم رسولان الهی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سُلْطَانَ الْأَنْبِيَاءِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو ای تاج دار پیامبران

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا بُرْهَانَ الْأَصْفِيَاءِ وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای برهان برگزیدگان (الهی)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُصْطَفَى وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای مصطفی (برگزیده خداوند)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَأَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُجْتَبَى وَآلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای مجتبی (برگزیده خداوند)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُعَلَىٰ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای که به تو رفعت و بلند مرتبگی داده شده است

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُزَكِّي وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای پاکیزه شده

ص: ۲۸۸

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُتَّقِي وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای پیراسته شده

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا حَرَمِيَّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای حرمی

(کسی که منسوب به مکه مکرمه که حرم امن الهی است و در ضمناً محل ولایت آن بزرگوار

می باشد)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مَكِّيَّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای مکی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مَدَنِيَّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای مدنی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا عَرَبِيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای عربی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا قُرَشِيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای قریشی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا هَاشِمِيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای هاشمی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا أَبِطَحِيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای ابطحی

ص: ۲۸۹

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا حِجَازِيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای حجازی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا تَهَامِيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای تهامی

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا أُمِّيُّ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای امی (مکتب نارفته و درس ناخوانده)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ وُلْدِ آدَمَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور فرزندان آدم

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا أَحْمَدَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای احمد

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مَحْمُودَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای محمود

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا طَهَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای (مخاطب سوره) طاهها

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا يَسَّ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای (جوهر سوره) یاسین

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُزْمِلٌ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای (مخاطب سوره) مزمل

ص: ۲۹۰

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا مُدَّثِرٌ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای (مخاطب سوره) مدثر

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا طَاهِرٌ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای طاهر

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْقَاسِمِ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای ابوالقاسم

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا أَبَا إِبْرَاهِيمَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای ابراهیم

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا شَفِيعَ يَوْمِ الْحَشْرِ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای شفیع روز جزاء

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ التَّاجِ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای صاحب تاج (رسالت و کرامت الهی)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمِحْرَابِ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای صاحب محراب (برپادارنده نماز)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمِعْرَاجِ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای صاحب معراج

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمُحْسِنِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای صاحب (همنشین) نیکوکاران

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمَغْفُورِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای صاحب (همنشین) آمرزیدگان

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا خَاتِمَ النَّبِيِّينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای خاتم پیامبران

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الصِّدِّيقِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور صدیقان (راستگویان)

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور مومنان

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُسْلِمِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور مسلمانان

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْعَامِلِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور عاملان

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُتَصَدِّقِينَ وَ أَلِكُ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور صدقه دهندگان

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْعَابِدِينَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور عبادت کنندگان

ص: ۲۹۲

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الرَّكَعِينَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور راکعان

أَلْفُ صَلَوَاتٍ وَ أَلْفُ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ السَّاجِدِينَ وَ آلِكَ

هزار صلوات و هزار درود بر تو و خاندانت ای سرور سجده کنندگان

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ السَّاجِدِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور سجده کنندگان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْقَاعِدِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور نشستگان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشَّافِعِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور شفاعت کنندگان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ التَّائِبِينَ وَ آلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور توبه کنندگان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُسْتَظْهَرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور برخورداران از حمایت (حضرت) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْحَامِدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور سپاسگزاران و خاندانش درود فرست

ص: ۲۹۳

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْخَائِفِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور خائفان (از حضرت) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَفْضَلِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور برتران و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ التَّابِعِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پیروان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْقَائِمِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور عیادت کنندگان و به عبادت ایستادگان برای نماز و خاندانش

درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور عابدان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْقَانِتِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور فرمان برداران (عبادت کنندگان) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الرَّاشِدِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور راه یافتگان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْقَوَّامِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور سرپرستان و خاندانش درود فرست

ص: ۲۹۴

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الطَّاهِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور پاکان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الصَّالِحِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور صالحان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الصَّادِقِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور راستگویان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ النَّاطِرِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور ناظران و شاهدان و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الرَّاجِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور امیدواران (به حضرتت) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْحَافِظِينَ وَآلِهِ

بار خداوندا بر محمد سرور حافظان (دین) و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ فِي الْقُلُوبِ وَآلِهِ

بار خداوندا از میان قلب ها بر قلب محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَسَدِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَجْسَادِ وَآلِهِ

بار خداوندا از میان بدن ها بر بدن (پاک) محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى تَرَبِهِ مُحَمَّدٍ فِي التُّرَابِ وَآلِهِ

بار خداوندا از میان تربت ها بر تربت محمد و خاندانش درود فرست

ص: ۲۹۵

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ فِي الْقُبُورِ وَآلِهِ

بار خداوندا از میان قبرها بر قبر محمد و خاندانش درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَجِبْرِئِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَاسْرَافِيلَ وَعِزْرَائِيلَ وَحَمَلَةَ الْعَرْشِ
كَرْوَبِينَ

بار خداوندا بر محمد و خاندانش و جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل و حاملان و عرش
کروبیان درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى وَفَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ التَّسْعَةَ مِنْ اَوْلَادِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ وَ
عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ حَمَزَةَ وَ الْعَبَّاسِ

بار خداوندا بر محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین و نه (امام) معصوم از فرزندان حسین
که درود خدا بر آنان باد و حمزه و عباس درود فرست

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ
بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَ صَلِّ عَلَى
جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ عَلَى أَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ أَهْلِ الْأَرْضِينَ وَ
صَلِّ عَلَيْنَا مَعَهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

بار خداوندا صلوات و درود خود را بر محمد و آل محمد فرست چنان که بر ابراهیم و
خاندانش فرستادی و چنان که بر آنان خجسته گرداندی و ترحم فرمودی بر محمد و آل
محمد خجسته و ترحم بفرما که او ستوده و بزرگی و بر پیامبران و فرستادگان تمام اهل طاعت
از زمینیان و آسمانیان بر ما نیز در کنار آنان درود فرست ای مهربانترین مهربانان

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَ صَلِّ عَلَى عَلِيٍّ عَلَى الْمُرْتَضَى. وَ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ الْحَسَنِ الْمُجْتَبَى. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ بِكَرْبَلَاءِ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ زَيْنِ الْعَابِدِينَ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ مُحَمَّدِ الْبَاقِرِ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ جَعْفَرِ الصَّادِقِ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ مُوسَى الْكَازِمِ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرُّضَا. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ مُحَمَّدِ التَّقِيِّ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ النَّقِيِّ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ. وَ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ الْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْخَلْفِ الصَّالِحِ الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ صَاحِبِ الْعَصْرِ وَالزَّمَانِ، عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ الْمَلِكِ الْمُسْتَعَانَ

بار خداوندا بر محمد مصطفی درود فرست بر علی مرتضی درود فرست و بر فاطمه زهرا درود فرست و بر حسن درود فرست و بر حسین شهید کربلا درود فرست و بر امام جعفر صادق درود فرست و بر امام موسی کاظم درود فرست و بر امام علی بن موسی الرضا درود فرست و بر امام محمد تقی (جوادی) درود فرست و بر امام محمد نقی (هادی) درود فرست و بر امام حسن عسکری درود فرست و بر خلف صالح امام (حضرت) حجت قائم منتظر مهدی هدایت گر صاحب عصر زمان که درود خداوند بر آنان باد درود فرست

ص: ۲۹۷

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدِي وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ لِلْمُؤْمِنَاتِ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ (۱)

بار خداوندا به حرمت محمد و خاندان پاکش من و پدران و مادران مرا و مردان و زنان با ایمان مورد رحمت و غفران خویش قرار ده (آمین)

ص: ۲۹۸

موضوع پنجم: ختومات صلوات و ادعیه

اشاره

ختومات

صلوات و ادعیه

ص: ۲۹۹

۱- ختم چهارده صلوات

ملا محسن فیض کاشانی رحمه الله علیه در کتاب اللئالی خود راجه به ختم صلوات برای قضای حاجت و دفع بلیات از ناراحتیها و رسیدن به مقاصد و مطالب ذکر کرده است که ۱۴ هزار هزار صلوات می فرستد و هر هزار صلوات را که تمام می کند به ترتیب به یکی از ۱۴ معصوم علیه السلام هدیه می نماید تا حضرت صاحب صاحب الامر عجل علی الله تعالی فرجه الشریف.

نوع دیگر از برای هر مطلبی و هر حاجتی (شرعی) هر روز هزار صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد تا دو ماه متوالی و چون تمام شدن آن مطلب هم انشاءالله برآورده می شود.

نوع دیگر از برای حوائج بزرگ و اداء دین از جمله مجربات است به این طریق که شب جمعه غسل نماید و شبهای بعد ضروری نیست پس در شب وال که همان شب جمعه است بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

شب شنبه اللهم صَلِّ عَلَى أميرالمومنينَ

شب يكشنبه اللهم صَلِّ عَلَى فاطمَهَ

شب دوشنبه اللهم صَلِّ عَلَى الحسنِ

شب سه شنبه اللهم صَلِّ عَلَى الحسينِ

شب چهارشنبه اللهم صَلِّ عَلَى عَالِي بن الحسينِ

شب پنج شنبه اللهم صَلِّ عَلَى مُحَمَّد بنِ عَلِيٍّ

ص: ۳۰۰

شب جمعه اللهم صَلِّ عَلَى جَعْفَر بنِ مُحَمَّدٍ

شب شنبه اللهم صَلِّ عَلَى موسى بنِ جَعْفَرٍ

شب يكشنبه اللهم صَلِّ عَلَى عَالِي بنِ موسى

شب دوشنبه اللهم صَلِّ عَلَى مُحَمَّد بنِ عَلِيٍّ

شب سه شنبه اللهم صَلِّ عَلَى عَالِي بنِ مُحَمَّدٍ

شب چهارشنبه اللهم صَلِّ عَلَى حسن بنِ عَلِيٍّ

شب پنج شنبه اللهم صَلِّ عَلَى حُجَّه بنِ الحسنِ

شب جمعه اللهم صلّ على العباس الشهيد

یعنی دو هفته طول می کشد. (۱)

۲- من ضمانت می کنم که حاجت روا گردد

عبدالرحیم قصیر می گوید به خدمت حضرت امام صادق علیه السلام رسیدم و به حضرتش عرض کردم فدایت شوم من دعائی اختراع کرده ام.

حضرت فرمودند: رها کن آن دعای اختراعی را. (۲)

سپس فرمودند: هرگاه گرفتاری و مشکلی و امر مهمی برایت پیش آمد به رسول خدا صلی علی الله علیه و آل و سلم پناه ببر عرض کردم: چگونه به آن حضرت پناه ببرم؟

فرمودند: غسل کن و دو رکعت نماز بخوان چون از تشهد آن فارغ شدی و سلام دادی بگو:

ص: ۳۰۱

۱- اللّٰثَالِي-الصّٰحِيْفَةُ الْمَهْدُوِيَّةُ ۹۲/ -راهنمای بهشت ۵/۳۲۱

۲- کنایه از اینکه دعا هم باید از مسند وحی صادر شده باشد تا داعی از آن بهره مند شود

اللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَ مِنْكَ السَّلَامُ وَ اِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَبْلِغْ رُوْحَ مُحَمَّدٍ مِنِّي السَّلَامَ وَ اَرْوٰحَ الْاِئِمَّةِ الصّٰدِقِيْنَ سَلَامِي وَ اَرْدُدْ عَلٰى مِنْهُمْ السَّلَامَ وَ السَّلَامَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَةَ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتِهِ اللّٰهُمَّ اِنَّ هَاتِيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ هَدِيَّةٌ مِنِّي اِلَى رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَاتَّبِنِي عَلَيْهِمَا مَا اَمَلْتُ وَ رَجَوْتُ فِيكَ وَ فِي رَسُوْلِكَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِيْنَ

آنگاه به سجده برو و ۴۰ مرتبه بگو:

يا حَيِّ يا قَيُّومَ، يا حَيًّا لا يَموتُ، يا حَيًّا لا اله الا انتَ، يا ذا الجلال والاکرام، يا ارحم الراحمين

سپس گونه راست را بر موضع سجده گذار و ۴۰ مرتبه بگو و بعد گونه چپ را و همین را

۴۰ مرتبه بگو سپس دستهای را بگردنت بسته و با انگشت سبابه اشاره کن و مرتبه بگو:

آنگاه محاسنت را به دست چپ بگیر و بگو:

يا مُحَمَّدُ يا رَسُولَ اللَّهِ اشْكُو اِلَى اللَّهِ وَ اِلَيْكَ حاجَتِي وَ اِلَى اَهْلِ بَيْتِكَ الرَّاشِدِينَ حاجَتِي وَ بِكُمْ اَتَوَجَّهُ اِلَى اللَّهِ فِي حاجَتِي

سپس به سجده رفته و می گوئی: یا الله یا الله به اندازه ای که نفس قطع شود، آنگاه می

گویی: صلّ علی محمد و ال محمد و افعّل بی کذا و کذا و بجای کذا و کذا حاجت را

بخواه من به درگاه خدا ضمانت می کنم که از جایت برنخیزی مگر اینکه حاجت برآورده

شود. (۱)

ص: ۳۰۲

۱- کافی ۳/۴۷۶

۳- خواندن ده مرتبه کافرون

در کتاب عُدّه الداعی از حضرت رسول الله صلی علی الله علیه و آل و سلم مرویست که

هر کس صبح جمعه بعد از نماز صبح و قبل از طلوع آفتاب ده بار این سوره را بخواند و صد

صلوات بفرستد به این طریق: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ: هر مطلبی که

داشته باشد بدون شک برآورده خواهد شد (راوی حدیث گوید: من تجربه کردم و به نتیجه رسیدم)

۴- باقیات الصالحات

در خلاصه الاذکار آورده است که قبل از خوابیدن این اعمال را باید انجام داد اول سه مرتبه خواندن سوره توحید که خداوندا ثواب یک ختم قرآن را به قاری می دهد.

دوم خواندن تسبیحات اربعه «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ» که ثواب یک حج و عمره را دارد.

سوم با طلب آمرزش جهت اموات و تمامی گذشتگان آنها را از خویش راضی و خشنود گردانیدن و بهتر است که گفته شود:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ»

چهارم با این صلوات حضرت رسول صلی الله علیه و سلم و تمامی پیامبران را شفیع خود قرار دهیم: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ»

ص: ۳۰۳

این حدیث از فاطمه ی الزهرا سلام الله علیها روایت شده است که فرمودند: شبی از شب ها هنگامی که در رختخواب و فراش خود جای گرفته بودم پدرم رسول الله صلی الله علیه و آل و سلم بر من وارد شدند و فرمودند: دخترم قبل از خوابیدن این چهار عمل را انجام بده و سپس سفارش انجام اعمال ذکر شده را به حضرت فاطمه سلام الله علیها نمودند.

۵- رفع چشم درد

در امالی طوسی از حضرت امام صادق علیه السلام روایت کرده است که هر کس چشمش درد می کند باید به خواندن این دعا بعد از نماز صبح و مغرب مداومت نماید.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْكَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلِ النُّورَ فِي بَصَرِي، وَ الْبَصِيرَةَ فِي دِينِي، وَ الْيَقِينَ فِي قَلْبِي، وَ الْإِخْلَاصَ فِي عَمَلِي، وَ السَّلَامَةَ فِي نَفْسِي، وَ السَّعَةَ فِي رِزْقِي، وَ الشُّكْرَ لَكَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي» (۱)

۶- اذکار هفته

در ریاض الانس از حضرت امام حسین علیه السلام روایت می کند که حضرت رسول صلی علی الله علیه و آل و سلم فرمودند: جهت قضای حوائج تا هفت روز و روزی هزار مرتبه باید بر خواندن این اذکار مداومت نمایند انشاءالله تعالی حاجاتشان روا می گردد در غیر این صورت در فردای قیامت مرا مورد مؤاخذه خویش قرار دهند:

ص: ۳۰۴

۱- امالی طوسی / ۳۰۶

روز شنبه: «یا حَيَّ یا قَيُّوم»

روز یکشنبه: «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ»

روز دوشنبه: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ»

روز سه شنبه: «یا الله یا رحمن»

روز چهارشنبه: «حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ»

روز پنج شنبه: «یا غفور یا رحیم»

روز جمعه: «یا ذالْجَلالِ وَاکرامِ»

و در هر روز جمعه بعد از ختم باید یک هزار مرتبه «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجَلْ فَرَجَهُمْ» گفته شود و نیز این ذکرها باید با طهارت و رو به قبله و در یک مجلس گفته شوند. (۱)

در جامع الاخبار از امام محمد باقر علیع السلام روایت کرده است که هر کس این اذکار را سه هفته ورد خود سازد و روزی یک هزار مرتبه بخواند حوائجش به زودی برآورده خواهد شد.

روز شنبه: «یا رَبَّ الْعَالَمِينَ»

روز یکشنبه: «یا ذالْجَلالِ وَاکرامِ»

روز دوشنبه: «یا قاضی الْحاجاتِ»

روز سه شنبه: «یا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»

۱- ناقل صاحب کتاب چشمه ی رستگاری ولی ما چیزی در این کتاب ندیدیم (کتاب اصلی)

روز چهارشنبه: «یا حَیُّ یا قَیُّوْمُ»

روز پنجشنبه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ»

روز جمعه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

و در اینجا نیز باید با طهارت و رو به قبله و در یک مجلس این ذکرها را گفت همچنین از آن حضرت نقل شده است که در ایام هفته این اذکار را روزی هزار بار بخوانند و اگر این مقدار میسر نباشد روزی صد بار بخوانند و با کسی حرف نزنند و پس از اتمام ختم، حاجات خویش را بطلبند انشاءالله تعالی روا می گردد.

روز شنبه: «یا هو یا الله»

روز یکشنبه: «یا رَحْمَنُ یا رَحِیْمُ»

روز دوشنبه: «یا عَلِیُّ یا عَظِیْمُ»

روز سه شنبه: «یا قَرْدُ یا أَحَدُ»

روز چهارشنبه: «یا حَیُّ یا قَیُّوْمُ»

روز پنج شنبه: «یا حَنَّانُ یا مَنَّانُ»

روز جمعه: «یا ذَ الْجَلالِ وِ الْاِکرامِ»

ایضا از حضرت امیرالمومنین علیه السلام روایت شده است که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آل و سلم فرمودند: برای روا شدن حاجات در طول یک هفته این اذکار را به غیر از روز سه شنبه چهل و یکبار و در روز سه شنبه صد بار بگویند انشاءالله تعالی به مقصود خویش خواهند رسید.

ص: ۳۰۶

روز شنبه: «فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ»

روز یکشنبه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ»

روز دوشنبه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَزِيزًا خَلِيلًا يَا عَزِيزُ يَا جَلِيلُ»

روز سه شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

روز چهارشنبه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مُخْلِصًا»

روز پنج شنبه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

روز جمعه: «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» (۱)

۷- ضیق عیش

در اللّٰثالی نقل کرده اند برای کسی که زندگی بر او سخت گشته و روزی بر او تنگ شده بر این اذکار در طول هفته و روزی یک هزار مرتبه مداومت نماید انشاءالله تعالی درهای رزق و روزی به رویش باز خواهد شد.

روز شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

روز یکشنبه: «يا رَبَّ الْعَالَمِينَ»

روز دوشنبه: «يا ذَا الْجَلالِ وَ الْاِکرامِ»

روز سه شنبه: «يا قاضی الحاجات»

ص: ۳۰۷

۱- همان مدرک (چشمه ی رستگاران)

روز چهارشنبه: «يا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»

روز پنجشنبه: «يا حَيُّ يا قَيُّومُ»

روز جمعه: «لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ»

۸- برای قضاى حاجات

ایضا در اللثالی فیض کاشانی رحمه الله علیه این صلوات ها را برای قضای حاجات و ادای قرض و وام آورده و باید شب جمعه این ختم را شروع کرد و دو هفته متوالی بر ذکر آنها مداومت نمود انشاء الله تعالی در این مدت مطلوب حاصل گردد:

شب جمعه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

شب شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ»

شب یکشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ»

شب دوشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ»

شب سه شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ»

شب چهارشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ»

شب پنجشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ»

شب جمعه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ»

شب شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ»

شب یکشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى»

شب دوشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ»

شب سه شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ»

شب چهارشنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ»

شب پنج شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّه بْنِ الْحَسَنِ»

شب جمعه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْعَبَّاسِ الشَّهِيدِ»

و باید که در شب اول قبل از شروع ختم، غسل نماید و در مورد شبهای دیگر غسب کردن ضروری نیست.

۹- طول عمر

سید بن طاووس رحمه الله علیه به سند معتبر از جمیل بن دارج روایت کرده که مردی به خدمت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام شرفیاب شد و عرض کرد مولای من سنم بالا رفته و خویشان و اقارب من همه مرده اند و همدم و مونسى ندارم و مى ترسم که مرا نیز مرگ فراگیرد حضرت فرمودند برادران مومن و صالح برای انس گرفتن از خویشان بهتر هستند و اگر طول عمر خود و خویشان و دوستان خود را مى خواهی خواندن این دعا بعد از ادای فرایض مداومت نما و دعاء این است.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ إِنَّ رَسُولَكَ الصَّادِقَ الْمُصَدَّقَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ مَا تَرَدَّدْتُ فِي شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَتَرَدَّدِي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَآكْرَهُ مَسَاءَتَهُ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ لِي لِيَكْفِكَ الْفَرَجَ وَالْعَافِيَةَ وَالنَّصْرَ وَلَا تَسُونِي فِي نَفْسِي وَلَا

فِي أَحَدٍ مِنْ أَحِبَّتِي» و اگر خواستی یک یک دوستان خود را نام ببر باین صورت «وَلَا فِي
فُلَانٍ وَلَا فِي فُلَانٍ» (۱)

۱۰- حرزی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آل و سلم

رسول خدا صلی الله علیه و آل و سلم به امیر المومنین علیه السلام فرمودن: هر وقت سختی
در امری برای تو پیش آمد بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُنَجِّنِي مِنْ
هَذَا الْغَمِّ (۲)

۱۱- نماز حضرت جبرئیل علیه السلام

از رسول اکرم صلی الله علیه و آل و سلم روایت شده است که فرمودند: هر کس شب
دوشنبه، چهار رکعت نماز بگذارد به این صورت که در هر رکعت هفت مرتبه سوره حمد
و یک مرتبه سوره قدر را بخواند و پس از سلام ابتدا یک صد مرتبه صلوات فرستد و سپس
یک صد بار بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ جِبْرَائِيلَ» و بعد از آن یک صد مرتبه «لَعْنَةُ اللَّهِ الظَّالِمِينَ»
بگوید و ایضا آیه الکرسی را بخواند و گونه راست خود را بر زمین گذاشته به یک نفس
بگوید: «هُوَ اللَّهُ رَبِّي حَقًّا» سپس بگوید: «لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَلَا أَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ وَلِيًّا اللَّهُمَّ إِنِّي
أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعَرْشِ مِنْ عَرْشِكَ وَ بِمَوْضِعِ الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ
مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا»

۱- رجوع عده الداعی و مفاتیح الجنان و دیگر کتب ادعیه شود

۲- مهج الدعوات/ ۱۵

و بجای کذا حاجات خود را طلب نماید سپس گونه چپ خود را بر زمین گذاشته و بگوید:
«يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا جَبْرَائِيلُ بِكُمْ أَتَوْسَلُّ إِلَى اللَّهِ» و سپس به سجده رفته دعای اول را بخواند
و حاجات خود را طلب مجدداً طلب نماید خداوند به او هفتاد هزار قصر در بهشت عطا
فرماید: که در هر قصری هزار خانه و در هر خانه هزار جاریه وجود دارد و نیز تمامی حاجت
های او برآورده می شود. (۱)

۱۲- متن صلوات خواجه نصیر الدین طوسی

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَ زِدْ وَ بَارِكْ عَلَى صَاحِبِ الدَّعْوَةِ النَّبَوِيَّةِ، وَ الصَّوْلَةِ الْحَيْدَرِيَّةِ، وَ الْعِصْمَةِ
الْفَاطِمِيَّةِ، وَ الْحِلْمِ الْحَسَنِيِّ، وَ الشَّجَاعَةِ الْحُسَيْنِيَّةِ، وَ الْعِبَادَةِ السَّجَّادِيَّةِ، وَ الْمَآثِرِ الْبَاقِرِيَّةِ، وَ الْإِثَارِ
الْجَعْفَرِيَّةِ، وَ الْعُلُومِ الْكَاطِمِيَّةِ، وَ الْحُجَجِ الرِّضْوِيَّةِ، وَ الْجُودِ التَّقْوِيَّةِ، وَ النَّقَاوَةِ النَّقْوِيَّةِ، وَ الْهَيْبَةِ
الْعَسْكَرِيَّةِ، وَ الْغَيْبَةِ الْإِلَهِيَّةِ، الْقَائِمِ بِالْحَقِّ، وَ الدَّاعِي إِلَى الصِّدْقِ الْمَطْلُوقِ، كَلِمَةِ اللَّهِ، وَ أَمَانِ اللَّهِ،
وَ حُجَّةِ اللَّهِ، الْغَالِبِ لِأَمْرِ اللَّهِ، وَ الذَّابِّ عَنْ حَرَمِ اللَّهِ، إِمَامِ السِّرِّ وَالْعَلَنِ، دَافِعِ الْكُرْبِ وَالْمَحَنِ،
صَاحِبِ الْجُودِ وَ الْمَنَنِ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ، أَبِي الْقَاسِمِ، مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ، صَاحِبِ الْعَصْرِ وَالزَّمَانِ،
وَ خَلِيفَةِ الرَّحْمَنِ، وَ إِمَامِ الْإِنْسِ وَ الْجَانِّ، صَلَوَاتِ اللَّهِ وَ سَلَامُهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ الصَّلَاةُ وَ
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْحَسَنِ، وَ الْخَلْفَ الصَّالِحِ، يَا إِمَامَ زَمَانِنَا، الْقَائِمُ الْمُنْتَظَرُ الْمَهْدِيُّ، يَا بَنَ
رَسُولِ اللَّهِ، يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ

ص: ۳۱۱

یا سیدنا و مولانا، اِنَّا تَوَجَّهْنَا، وَ اسْتَشْفَعْنَا، وَ تَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَ قَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيِ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ وَ بِحَقِّكَ وَ بِحَقِّ أَجَادِكَ مِنَ الْأَيْمَةِ الْمَعْصُومِينَ.

صلوات دیگر چهارده معصوم علیه السلام

بِنَبِيِّ عَرَبِيٍّ وَ رَسُولِ مَدَنِيٍّ وَ أَخِيهِ أَسَدِ اللَّهِ مُسَمَّا بَعْلَى وَ بَزَهْرَاءَ بَتُولَ وَ بَأُمٍّ وَ لَدَّتْهَا وَ بَسْبَطِيهِ وَ شَبْلِيهِ هُمَا نَجْلًا زَكِيٍّ وَ بَسْجَادٍ وَ بَالْبَاقِرِ وَ الصَّادِقِ حَقًّا وَ بِمُوسَى وَ عَلِيٍّ وَ تَقِيٍّ وَ نَقِيِّ وَ بَذِي الْعَسْكَرِ وَ الْحُجَّةِ الْقَائِمِ بِالْحَقِّ الَّذِي يَضْرِبُ بِالسَّيْفِ بِحُكْمٍ أَزَلِّي بِنَبِيِّ عَرَبِيٍّ وَ رَسُولِ مَدَنِيٍّ

وَ أَخِيهِ أَسَدِ اللَّهِ مُسَمَّى بَعْلَى وَ بَزَهْرَاءَ بَتُولَ وَ أُمٍّ وَ لَدَّتْهَا وَ بَسْبَطِيهِمَا نَجْلُ زَكِيٍّ وَ سَجَّادٍ وَ بَالْبَاقِرِ وَ الصَّادِقِ حَقًّا وَ بِمُوسَى وَ رِضَاءٍ وَ تَقِيٍّ وَ نَقِيِّ وَ بَذِي الْعَسْكَرِيِّ وَ الْحُجَّةِ الْقَائِمِ بِالْحَقِّ وَ وَلِيِّ فَتَقَبَّلْ بِقَبُولِ حَسَنِ رَبِّ دُعَانَا بِمُحَمَّدٍ بِمُحَمَّدٍ بِمُحَمَّدٍ بِمُحَمَّدٍ بِعَلِيِّ بَعْلَى بِعَلِيِّ الْهِيِّ اغْفِرْ لَنَا وَ لَوَالِدِنَا وَ لِمَنْ وَجَبَ حَقُّهُ وَ عَلَيْنَا وَ لِمَنْ وَصَّانَا بِادْعَائِهِ وَ لِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ.

۱۳- نماز حاجت

در مستدرک الوسائل و مکارم الاخلاق طبرسی روایت است که هرگاه امری حضرت امیرالمومنین علیه السلام را محزون می نمود پاک ترین لباس خود را می پوشید و وضوی کاملی می گرفت و بر بالاترین سطح (بام) منزل خود بالا می رفت و چهار رکعت نماز می گذارد «دو نماز دو رکعتی» در رکعت اول حمد و سوره زلزال در رکعت دوم حمد و سوره

نصر در رکعت سوم حمد و سوره کافرون و در رکعت چهارم حمد و سوره قل هو الله احد را می خواند و سپس دستش را به سوی آسمان بلند می فرمود و می گفت:

ص: ۳۱۲

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ بِاسْمَائِكَ الَّتِىْ اِذَا دُعِيتَ بِهٖ عَلٰى مَغَالِقِ ابْوَابِ السَّمَآءِ لِفَتْحِهَا اِنْفَتَحَتْ وَاِذَا دُعِيتَ بِهٖ عَلٰى مَضَاقِقِ ابْوَابِ الْاَرْضِ لِفَرَجِهَا اِنْفَرَجَتْ اَسْأَلُكَ بِاسْمَائِكَ الَّتِىْ وَاِذَا دُعِيتَ بِهَا عَلٰى الْعُسْرِ لِلْيُسْرِ تَيَسَّرَتْ وَاَسْأَلُكَ بِاسْمَائِكَ الَّتِىْ اِذَا دُعِيتَ بِهٖ عَلٰى الْقُبُوْرِ لِلنُّشُوْرِ اِنْتَشَرَتْ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَقْلِبْنِىْ بِقَضَاءِ حَاجَتِىْ»

حضرت فرمودند: در این هنگام والله قدم به قدم بر نمی دارد تا آنکه خداوند (عظم شأنه) حاجت او را بر آورده می فرماید انشاءالله

۱۴- جهت مشکلات

در لئالی المخزونه است که از ائمه معصومین علیه السلام روایت نموده اند هر کس از شیعیان ما را مطلبی و مقصد عمده ای باشد و به هیچ وجه چاره کار را ندارد بعد از نماز عشاء هزار مرتبه بگوید: «یا کریم» و بعد از آن هزار بار صلوات بفرستد و مطلب را قصد نماید و در بستر بخوابد در خواب او را خبر دهند و او را بر مقصود دلالت نمایند و گفته اند این از مجریات است.

۱۵- این دعاء سنت است بعد از هر نماز واجب

مرحوم علا مجلسی رحمه الله علیه سنت است این دعا را بعد از هر نماز واجب بخوانند و سید بن طاووس رحمه الله علیه می فرماید: که این از مستحبات یقینی است پس مداومت نمائید به این دعا که رفع می کند همه شدائد و سختیها را و دعا این است

ص: ۳۱۳

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْمُعَافَاةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

این دعا در مفاتیح هم وجود دارد

۱۶- اگر روزی بر او تنگ شده است

فیض کاشانی رحمه الله علیه نقل می کند کسی که روزی بر او تنگ شده باشد روایت ایست که این تسبیحات را بترتیب زیر مداومت نماید و هر کدام را روزی هزار بار بگوید که نافع است:

روز شنبه: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

روز یکشنبه: «يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ»

روز دوشنبه: «يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ»

روز سه شنبه: «يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ»

روز چهارشنبه: «يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»

روز پنجشنبه: «يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ»

روز جمعه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ»

و همچنین در اللّٰثالی روایت است که برای وسعت رزق هر روز این دعا را بخواند

«اللَّهُمَّ يَا سَبَبَ مَنْ لَا سَبَبَ لَهُ يَا سَبَبَ كُلِّ ذِي سَبَبٍ يَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ مِنْ غَيْرِ سَبَبٍ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَ»

ص: ۳۱۴

بِطَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَبِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»

۱۷- خواب دیدن رسول خدا صلی الله علیه و آل و سلم

میرزا نوری رحمه الله در دارالسلام نقل نموده که روز جمعه هزار مرتبه بگوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ»

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آل و سلم را در خواب زیارت نموده یا منزلش را در بهشت می بیند و اگر ندید تا پنج جمعه تکرار کند به فضل خداوند عز اسمه چیزی در خواب بیند که خوشحال گردد.

نیز محدث نوری رحمه الله علیه در دارالسلام فرموده (نقل از کتاب جذب القلوب الی دیار المحبوب) که از اسباب تشرف بقاء حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آل و سلم در خواب مداومت بر صلوات به این صیغه می باشد

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى

۱۸- رفع گرفتاری

در روایتی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آل و سلم آمده است که به امیر المومنین علیه السلام فرموده است: آنگاه که در گرفتاری بزرگی قرار گرفتی بگو:

ص: ۳۱۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ أَيَاكَ نَعْبُدُ وَ أَيَاكَ نَسْتَعِينُ: چرا که خداوند سبحان بوسیله این دعا بلا و گرفتاری را بر می گرداند. (۱)

رقعه حاجت از امام صادق علیه السلام

۱۹- برای تنگی معاش یا حاجتی مهم دیگر

در بلدالامین از قول امام صادق علیه السلام نقل کرده است که هر کس رویش تنگ و یا حاجتی مهم در امر دنیا و یا آخرت داشته باشد این جملات را در کاغذی سفید نوشته و در آب جاری پاکیزه اندازد البته باید هنگام طلوع خورشید باشد و جمله را در یک سطر بنویسد (نه بیشتر)

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ مَنْ أَعْبَدَ الذَّلِيلَ إِلَى الْمَوْلَى الْجَلِيلِ سَلَامٌ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيٍّ وَ مُحَمَّدٍ وَ جَعْفَرٍ وَ مُوسَى وَ عَلِيٍّ وَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ الْحَسَنِ وَ الْقَائِمِ

و بجای کذا و کذا حاجت خود را بگوید.

ص: ۳۱۶

۲۰- توسل بحضرت موسی بن جعفر علیه السلام

مرحوم نراقی در خزائن خود گفته است این توسل به حضرت موسی بن جعفر علیه السلام به جهت جمیع دردها خصوصا درد چشم مجرب است:

«اللَّهُمَّ بِحَقِّ وَلِيِّكَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْكَاظمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْاَعْفِيْتَنِي بِهٖ فِي جَمِيعِ جَوَارِحِي مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمٌ وَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَجْمَعِينَ»

۲۱- جهت ادای دین دنیا و آخرت

در معانی الاخبار است که عبدالله بن فضل می گوید: به خدمت حضرت امام صادق علیه السلام عرض کردم دین زیادی دارم و عادله مند هم هستم و قدرت حج ندارم مرا دعائی بیاموزید که آن را بخوانم فرمود: پس از هر نماز فریضه ای بگو:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاقْضِ عَنِّي دَيْنَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ»

عرض کردم دین دنیا را فهمیدم و اما دین آخرت کدام است؟

فرمود: حج خانه آخرت است.

۲۲- مداوای مریض

روایت شده است که امام صادق علیه السلام مکه به داوود بن زربی که مریض بود نوشت یک صاع (سه کیلو) گندم خریداری کن به پشت سرت بریز تا پراکنده شوند روی سینه ات و این دعا را بخوان:

ص: ۳۱۷

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا سَأَلْتُكَ بِهِ الْمُضْطَرُّ كَشَفَتْ مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَ مَكَّنْتَ لَهُ فِي الْأَرْضِ وَ جَعَلْتَهُ خَلِيفَتَكَ عَلَى خَلْقِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُعَافِيَنِي مِنْ عِلَّتِي» (۱)

دعای دیگر برای مریض

اللَّهُمَّ أَنْتَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ عَلَيَّ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ «وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ»، اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْ هَذَا الْمَرَضَ مِنَ الْكَثِيرِ الَّذِي تَعْفُو عَنْهُ وَ تُبْرِئُ مِنْهُ، أَسْكُنْ أَيُّهَا الْوَجَعُ، وَ ارْتَحِلْ، أَلْسَاعَهُ عَنْ هَذَا الْعَبْدِ الضَّعِيفِ، سَكَنَتِكَ وَ رَحَلَتِكَ بِالَّذِي سَكَنَ لَهُ مَا فِي اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (۲)

دعای دیگر برای مریض از امام صادق علیه السلام مرویست که دست خود را بر درد بگذار و بعد از بسم الله الرحمن الرحيم بگو:

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ دَاءٌ، أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ الَّتِي لَا يَضُرُّ مَعَهَا شَيْءٌ، قُدُوسٌ قُدُوسٌ قُدُوسٌ قُدُوسٌ أَسْأَلُكَ يَا رَبُّ! بِاسْمِكَ الطَّاهِرِ الْمُقَدَّسِ الْمُبَارَكِ الَّذِي مَنْ سَأَلَكَ بِهِ أُعْطِيَتْهُ وَ مَنْ دَعَاكَ بِهِ أُجِبَتْهُ أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدِ النَّبِيِّ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ أَنْ تُعَافِيَنِي مِمَّا أَجِدُ فِي فَمِي وَ فِي رَأْسِي وَ فِي

۱- بلد الامین / ۶۱۲

۲- بلد الامین / ۶۱۳ - سوره انعام آیه ۱۳

سَمِعِي وَفِي بَصْرِي، وَفِي بَطْنِي وَفِي ظَهْرِي، وَفِي يَدِي وَفِي رِجْلِي، وَفِي جَوَارِحِي كُلِّهَا:
تشفی انشاء الله تعالی (۱)

۲۳- در قنوت نماز وتر این دعا را می خواند

مرویست که حضرت رضا علیه السلام در سفر خراسان در قنوت نماز وتر این دعا را می خواندند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. اللَّهُمَّ اهْدِنَا فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنَا فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَكَّلْنَا فِيمَنْ تَوَكَّلْتَ، وَبَارِكْ لَنَا فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنَا شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ، إِنَّهُ لَا يَدُلُّ مَنْ وَالَيْتَ، وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ، تَبَارَكَ رَبُّنَا وَتَعَالَيْتَ بَعْدَ أَنْ هَفْتَادَ مَرْتَبَةً مِي فَرَمُودَنَدُ:
«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» (۲)

۲۴- بعد از این عمل حاجت خود را بطلب

مستحب است بعد از فراغ نماز شب چه بعد از هشت رکعت باشد یا بعد از نماز وتر و یا بعد از نماز فجر خواندن سه مرتبه سوره مبارکه قدر را بخواند ده مرتبه صلوات و سه مرتبه سوره مبارکه توحید و خواندن کَذَلِكَ اللَّهُ بَعْدَ أَنْ وَ كَفْتَنَ سَهْ مَرْتَبَةً «يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ» وَ

خواندن بعد از همه این دعا را مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بَيْنَ يَدَيَّ وَعَلَّ وَرَأَى وَفَاطِمَةُ فَوْقَ رَأْسِي وَالْحَسَنُ عَنْ يَمِينِي وَالْحُسَيْنُ عَنْ شِمَالِي وَالْإِثْمَةُ بَعْدَهُمْ حَوْلِي.

ص: ۳۱۹

۱- بلدالامین / ۶۱۵

۲- گوهر شب چراغ / ۷۶

و یک یک از ائمه بعد از حسین علیه السلام را ذکر کند بعد از بعدهم و پیش از حولی پس از آن بگوید:

«يَا رَبِّ مَا خَلَقْتَ خَلْقًا خَيْرًا مِنْهُمْ اجْعَلْ صَلَوَاتِي بِهِمْ مَقُولَةً وَدُعَائِي بِهِمْ مُسْتَجَابًا وَحَاجَاتِي بِهِمْ مَقْضِيَةً وَذُنُوبِي بِهِمْ مَغْفُورَةً وَرِزْقِي بِهِمْ مَبْسُوطًا»

پس صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیهم بفرستند و حاجت خود را طلب کند. (۱)

۲۵- جهت زنده شدن دل

شخصی در خواب حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آل و سلم را زیارت نمود و از آن حضرت درخواست کرد یا رسول الله مرا دعایی تعلیم فرمائید که دلم زنده شود حضرت این کلمات را به او تعلیم فرمود:

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُحْيِيَ قَلْبِي اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

من سه مرتبه این ختم را خواندم خداوند متعال به برکت این دعا قلبم را زنده فرمود. (۲)

زنی حامله بود و تنها از مکه به مدینه مهاجرت کرد و به همین خاطر او را «مهاجره» می گفتند این بنده خدا ناگهان درد زائیدنش گرفت و پسری مانند

ص: ۳۲۰

۱- همان مدرک

۲- مفاتیح الجنان / ۶۱۸

یک قطعه گوشت که نه دست و نه پا داشت زائید. مهاجره وقتی چنین دید خیلی ناراحت و افسرده به قابله گفت: من به حکم خدا راضیم اما ناراحتی من به خاطر شماتت دشمنان (یعنی کفار مکه) است که می گویند: فلانه از شهر ما رفت و دین اسلام را قبول کرد و بتان ما دست و پای فرزند او را گرفتند.

قابله گفت: شما در این قضیه باید به خدمت سرور کائنات عالم حضرت رسول الله صلی الله علیه و آل و سلم بیایی و آن حضرت را از این ماجرا با خبر کنی.

مهاجره محضر آن حضرت شرفیاب شد و صورت حال را برای آن حضرت بیان کرد آن جناب فرمودند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ»

مهاجره این کلمات را بر زبان راند و به طرف خانه خود برگشت تا وارد منزل شد فرزند خود را با دست و پای سالم و درست دید. فوراً خدمت حضرت آمد و ایشان را با خبر کرد حضرت فرمودند: این از برکت صلوات فرستادن بر من بود. (۱)

۲۷- جهت آمرش گناهان

در بعضی از کتب معتبر نقل شده است که هر که سه مرتبه در بامداد و سه مرتبه در آخر روز این صلوات را بخواند گناهانش آمرزیده شود و شادی او همیشه

ص: ۳۲۱

۱- شرح فضائل صلوات / ۱۰۴

باشد و دعایش مستجاب گردد و روزیش فراخ شود و بر دشمن یاری یابد و در بهشت از رفیقان محمد صلی الله علیه و آل و سلم باشد صلوات این است:

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ
وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَى وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ
اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالشَّرَفَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ
وَلَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَمَةِ رُؤْيَيْهِ وَأَرْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَأَسْقِنِي مِنْ حَوْضِهِ
مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ كَمَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَلَمْ أَرَهُ فَارِنِي فِي الْجَنَانِ وَجْهَهُ اللَّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ

سَلَامًا. (۱)

۲۸- ادعیه ساعات روز منسوب به ائمه علیه السلام

مرحوم شیخ طوسی و سید بن باقر و شیخ کفعمی هر روز را به دوازده ساعت تقسیم کرده اند و هر ساعتی را به امامی از ائمه اثنی عشریه علیه السلام نسبت داده اند و برای هر ساعتی دعائی که مشتمل بر توسل به آن امام عالی مقام است ذکر کرده اند.

ساعت اول از طلوع فجر تا طلوع آفتاب منسوب به حضرت امیر المومنین علیه السلام است و دعا این می باشد.

ص: ۳۲۲

۱- مفاتیح الجنان ۲۹۳/

اللَّهُمَّ رَبَّ الْبَهَاءِ وَالْعِظْمَةِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالسُّلْطَانَ أَظْهَرْتَ الْقُدْرَةَ كَيْفَ شِئْتَ وَ مَنَنْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ بِمَعْرِفَتِكَ وَ تَسَلَّطْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبْرٍ وَ تَكَ وَ عَلَّمْتَهُمْ شُكْرَ نِعْمَتِكَ اللَّهُمَّ فَبِحَقِّ عَلَيَّ الْمُرْتَضَى لِلدِّينِ وَالْعَالَمِ بِالْحُكْمِ وَ مَجَارِي التُّقَى إِمَامِ الْمُتَّقِينَ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ فِي الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَ أَقْدِمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوْأَجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ساعت دوم از طلوع شمس است تا ذهاب حمره (برطرف شدن سرخی افق و خورشید) و منسوب است به وجود حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام:

اللَّهُمَّ لَبَسْتَ بَهَائِكَ فِي أَعْظَمِ قُدْرَتِكَ وَ صَفَا نُورَكَ فِي أَنْوَارِ ضَوْئِكَ وَ فَاضَ عِلْمُكَ حِجَابَكَ وَ خَلَّصْتَ فِيهِ أَهْلَ الثُّقَةِ بِكَ عِنْدَ جُودِكَ فَتَعَالَيْتَ فِي كِبْرِيَاءِكَ عُلُوًّا عَظُمَتْ فِيهِ مِمَّتِكَ عَلَيَّ أَهْلِ طَاعَتِكَ فَبَاهَيْتَ بِهِمْ أَهْلَ سَمَوَاتِكَ بِمِثَّتِكَ عَلَيْهِمُ اللَّهُمَّ فَبِحَقِّ الْحَسَنِ بْنِ

عَلَىٰ عَلَيْكَ أَسْأَلُكَ وَبِهِ اسْتَعِثُّ إِلَيْكَ وَأَقْدِمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا

ساعت سوم از ذهاب شعاع [اشعه و نور روشنی آفتاب] است تا ارتفاع نهار و منسوب است به وجود مقدس حضرت سید الشهداء امام حسین علیه السلام:

يَا مَنْ تَجَبَّرَ فَلَا عَيْنُ تَرَاهُ يَا مَنْ تَعْظَمَ فَلَا تَخْطُرُ الْقُلُوبُ بِكُنْهِهِ يَا حَسَنَ الْمَنِّ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ
يَا حَسَنَ الْعَفْوِ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمُ يَا مَنْ لَا يُشْبَهُهُ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِهِ يَا مَنْ عَلَىٰ خَلْقِهِ بَأُولِيَاءِهِ
إِذَا رَتَّبْتَهُمْ لِدِينِهِ وَأَدَّبَ بِهِمْ عِبَادَهُ وَجَعَلَهُمْ حُجَجًا

ص: ۳۲۳

مِنَّا مِنْهُ عَلَىٰ خَلْقِهِ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ السَّبْطِ التَّابِعِ لِمَرْضَاتِكَ وَ
النَّاصِحِ فِي دِينِكَ وَالِدَلِيلِ عَلَىٰ ذَاتِكَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّهِ وَأَقْدِمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا

ساعت چهارم: منسوب است به علی بن الحسین علیه السلام و آن از ارتفاع نهار است تا زوال شمس

اللَّهُمَّ صِفَا نُورِكَ فِي أُمَّ عَظَمَتِكَ وَعَلَا ضِيَاؤُكَ فِي أَبْهَىٰ ضَوْئِكَ أَسْأَلُكَ بِنُورِكَ الَّذِي
نَوَّرْتَ بِهِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَقَصَمْتَ بِهِ الْجَبَابِرَةَ وَأَحْيَيْتَ بِهِ الْأَمْوَاتِ وَأَمَّتْ بِهِ الْأَحْيَاءُ
وَجَمَعْتَ بِهِ الْمُتَفَرِّقَ وَفَرَّقْتَ بِهِ الْمُجْتَمِعَ وَأَتَمَمْتَ بِهِ الْكَلِمَاتِ وَأَقَمْتَ بِهِ السَّمَوَاتِ أَسْأَلُكَ
بِحَقِّ وَلِيِّكَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الذَّآبِ عَنْ دِينِكَ وَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِكَ وَأَقْدِمُهُ بَيْنَ
يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا

ساعت پنجم منسوب است به امام محمد باقر علیه السلام و آن از زوال شمس است تا مقدار چهار رکعت از آن:

اللَّهُمَّ رَبَّ الضِّيَاءِ وَالْعَظْمَةِ وَالنُّورِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالسُّلْطَانَ تَجَبَّرْتَ بِعَظْمِهِ بِهَاتِكَ وَ مَنَنْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ بِرَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ دَلَلْتَهُمْ عَلَيَّ مَوْجُودِ رِضَاكَ وَ جَعَلْتَ لَهُمْ دَلِيلًا يَدُلُّهُمْ عَلَيَّ مَحَبَّتِكَ وَ يَعْلَمُهُمْ مَحَابَبِكَ وَ يَدُلُّهُمْ عَلَيَّ مَشِيَّتِكَ اللَّهُمَّ فَبِحَقِّ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ أَقْدَمَهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ص: ۳۲۴

ساعت ششم منسوب است به حضرت امام جعفر صادق علیه السلام و آن از مقدار چهار رکعت از زوال گذشته است تا نماز ظهر:

يَا مَنْ تَكَبَّرَ عَنِ الْأَوْهَامِ صُورَتُهُ يَا مَنْ تَعَالَى عَنِ الصِّفَاتِ نُورُهُ يَا مَنْ قَرُبَ عِنْدَ دُعَاءِ خَلْقِهِ يَا مَنْ دَعَاهُ الْمُضْطَرُّونَ وَ لَجَأَ إِلَيْهِ الْخَائِفُونَ وَ سَأَلَهُ الْمُؤْمِنُونَ وَ عَبَدَهُ الشَّاكِرُونَ وَ حَمَدَهُ الْمُخْلِصُونَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ نُورِكَ الْمُضِيِّءِ وَ بِحَقِّ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْكَ وَ أَنْتَقَرَّبُ بِهَ إِلَيْكَ وَ أَقْدَمَهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ساعت هفتم: منسوب است به موسی بن جعفر علیه السلام و آن از نماز ظهر است تا مقدار چهار رکعت قبل از عصر:

يَا مَنْ تَكَبَّرَ عَنِ الْأَوْهَامِ صُورَتُهُ يَا مَنْ تَعَالَى عَنِ الصِّفَاتِ نُورُهُ يَا مَنْ قَرُبَ عِنْدَ دُعَاءِ خَلْقِهِ يَا مَنْ دَعَاهُ الْمُضْطَرُّونَ وَ لَجَأَ إِلَيْهِ الْخَائِفُونَ وَ سَأَلَهُ الْمُؤْمِنُونَ وَ عَبَدَهُ الشَّاكِرُونَ وَ حَمَدَهُ

الْمُخْلِصُونَ اسْئَلُكَ بِحَقِّ نُورِكَ الْمُضِيِّءِ وَبِحَقِّ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْكَ وَاتَّقَرَّبُ بِهِ إِلَيْكَ وَ
أَقْدِمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا

ساعت هشتم: منسوب است به علی بن موسی الرضا علیه السلام و آن مقدار چهار رکعت
بعد از ظهر است تا نماز عصر:

يَا خَيْرَ مَدْعُوٍّ يَا خَيْرَ مَنْ أَعْطَى يَا خَيْرَ مَنْ سُئِلَ يَا مَنْ أَضَاءَ بِاسْمِهِ ضَوْءَ النَّهَارِ وَأَظْلَمَ بِهِ ظُلْمَهُ
اللَّيْلِ وَ سَالَ بِاسْمِهِ وَابِلُ السَّيْلِ وَ رَزَقَ أَوْلِيَائَهُ كُلَّ خَيْرٍ يَا مَنْ عَلَاً

ص: ۳۲۵

السَّمَاوَاتِ نُورُهُ وَ الْأَرْضِ ضَوْئُهُ وَالشَّرْقِ وَالْغَرْبِ رَحْمَتُهُ يَا وَاسِعَ الْجُودِ اسْئَلُكَ بِحَقِّ عَلِيِّ بْنِ
مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَأَقْدِمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ
أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ساعت نهم منسوب است بحضرت امام محمد تقی علیه السلام و آن از نماز عصر است تا دو
ساعت بعد:

يَا مَنْ دَعَاهُ الْمُضْطَرُّونَ فَاجَابَهُمْ وَالتَّجَا إِلَيْهِ الْخَائِفُونَ فَامْنَهُمْ وَعَبَدَهُ الطَّائِعُونَ فَشَكَرَهُمْ وَشَكَرَهُ
الْمُؤْمِنُونَ فَحَبَاهُمْ وَ اطَاعُوهُ فَعَصَمَهُمْ وَ سَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ وَ نَسُوا نِعْمَتَهُ فَلَمْ يَخُلْ شُكْرَهُ مِنْ قُلُوبِهِمْ
وَآمَنَ عَلَيْهِمْ فَلَمْ يَجْعَلِ اسْمَهُ مَنْسِيًّا عِنْدَهُمْ اسْئَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ حُجَّتِكَ
الْبَالِغَةَ وَ نِعْمَتِكَ السَّابِغَةَ وَ مَحَجَّتِكَ الْوَاضِحَةَ وَأَقْدِمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ساعت دهم: منسوب است به امام علی التقی علیه السلام و آم از دو ساعت بعد از نماز عصر است تا پیش از زرد شدن آفتاب:

يَا مَنْ عَلَا فَعَظُمَ يَا مَنْ تَسَلَّطَ فَتَجَبَّرَ وَ تَجَبَّرَ فَتَسَلَّطَ يَا مَنْ عَزَّ فَاسْتَكْبَرَ فِي عِزِّهِ يَا مَنْ مَدَّ الظِّلَّ
عَلَى خَلْقِهِ يَا مَنْ اَمْتَنَ بِالْمَعْرُوفِ عَلَى عِبَادِهِ يَا عَزِيزاً ذَا اِنْتِقَامٍ يَا مُنْتَقِماً بِعِزَّتِهِ مِنْ اَهْلِ الشُّرْكِ
اَسْئَلُكَ بِحَقِّ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَ اَقْدَمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ساعت یازدهم: منسوب است به حضرت امام حسن عسکری علیه السلام و آن پیش از زرد شدن خورشید:

ص: ۳۲۶

يَا اَوَّلَا بِلَا اَوَّلِيَّهِ وَ آخِرَا بِلَا آخِرِيَّهِ يَا قِيُومَا بِلَا مُنْتَهَى لِقَدَمِهِ يَا عَزِيزَا بِلَا اِنْقِطَاعِ لِعِزَّتِهِ يَا مُتَسَلِّطَا
بِلَا ضَعْفٍ مِنْ سُلْطَانِهِ يَا كَرِيمَا بَدَوَامِ نِعْمَتِهِ يَا جَبَّارَا وَ مُعْزَا لِقَوْلِيَاثِهِ يَا خَيْرَا بِعِلْمِهِ يَا عَلِيمَا
بِقُدْرَتِهِ يَا قَدِيرَا بِذَاتِهِ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَ اَقْدَمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي
اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا

ساعت دوازدهم: منسوب است به امام عصر عجل الله تعالى فرجه شریف و آن زرد شدن شمس است تا غروب خورشید:

يَا مَنْ تَوَحَّدَ بِنَفْسِهِ عَنْ خَلْقِهِ يَا مَنْ غَنِيَ عَنْ خَلْقِهِ بِصُنْعِهِ يَا مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ خَلْقَهُ بِطُفْهِهِ يَا مَنْ
سَلَكَ بِاَهْلِ طَاعَتِهِ مَرْضَاتُهُ يَا مَنْ اَعَانَ اَهْلَ مَحَبَّتِهِ عَلَيَّ شُكْرَهُمْ يَا مَنْ مِنْ عَلَيْهِمْ بَدِينُهُ وَ لَطْفُ
لَهُمْ بِنَائِلِهِ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ الْخَلْفِ الصَّالِحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ اَتَضَرَّعُ اِلَيْكَ بِهِ وَ اَقْدَمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ

حَوَّاجِي أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ أُولَى الْأَمْرِ الَّذِينَ أَمَرْتَ بِطَاعَتِهِمْ وَأُولَى الْأَرْحَامِ الَّذِينَ أَمَرْتَ بِصَلَاتِهِمْ وَذَوِي
الْقُرْبَى الَّذِينَ أَمَرْتَ بِمَوَدَّتِهِمْ وَالْمَوَالِي الَّذِينَ أَمَرْتَ بِعِرْفَانِ حَقِّهِمْ وَأَهْلَ الْبَيْتِ الَّذِينَ أَذْهَبْتَ
عَنْهُمْ الرِّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيراً أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا (۱)

ص: ۳۲۷

۱- مصباح كفعمی ۱۷۸/ - مفاتیح الجنان ۲۹۸/

۲۹- این دعا را مستحب است هر روز بخواند

مرحوم شیخ طوسی رحمه الله و دیگران روایت کرده اند که سنت است هر روز این دعا را
بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بُنُورَ وَجْهِكَ الْمَشْرِقِ الْبَاقِي الْكَرِيمِ وَأَسْأَلُكَ بُنُورَ وَجْهِكَ الْقُدُّوسِ الَّذِي
أَشْرَقَتْ بِهِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُونَ وَأَنْكَشَفَتْ بِهِ الظُّلُمَاتُ وَصَلِّحْ عَلَيْهِ أَمْرَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْ تُصَلِّحَ لِي شَأْنِي كُلَّهُ. (۱)

۳۰- جهت حاجت مهمه

در بلدالامین برای جهت حاجت مهمه ذکر شده است که این کلمات را در کاغذی بنویس
و در آب بینداز بسم الله الرحمن الرحيم من العبد الذليل الى المولى الجليل رب انى مسنى
الضر و انت ارحم الراحمين بحق محمد و آله صل على محمد و آله واكشف همى وفرج
عنى غمى برحمتك يا ارحم الراحمين (۲)

۳۱- نماز حاجت

روایت شده است که هر کس به سوی خداوند حاجتی باشد و بخواهد برآورده شود چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت فاتحها لکتاب و انعام بخواند و در عقب نماز بگوید:

ص: ۳۲۸

۱- مفاتیح الجنان / ۳۴۲- نقل از مصباح شیخ

۲- مفاتیح نقل از بلد الامین

یا کریم، یا کریم، یا کریم، یا عظیم، یا عظیم، یا عظیم، یا اعظم، من کُلِّ عَظِيمٍ یا سَمِيعِ الدُّعَاءِ یا مَنْ لَا تُغَيِّرُهُ الْاَيَّامُ وَاللَّيَالِي صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَارْحَمْ ضَعْفَى وَفَقْرَى وَفَاقَتَى وَمَسْكَتَتَى فَانِّكَ اَعْلَمُ بِهَا مِنِّي وَ اَنْتَ اَعْلَمُ بِحَاجَتِي يَا مَنْ رَحِمَ الشَّيْخَ يَعْقُوبَ حِينَ رَدَّ عَلَيْهِ يُوسُفَ قُرَّةَ عَيْنِهِ يَا مَنْ رَحِمَ اَيُّوبَ بَعْدَ طَوْلِ بِلَاتِهِ يَا مَنْ رَحِمَ مُحَمَّدًا وَ مِنْ الْيَتَمِ آوَاهُ وَ نَصَرَهُ عَلَيَّ جَبَابِرَةَ قُرَيْشٍ وَ طَوَاعِيَتِهَا وَ اَمَكَّنَهُ مِنْهُمْ يَا مُغِيثُ يَا مُغِيثُ يَا مُغِيثُ وَ اَيْنَ رَا تَكَرَّرَ مِي كُنِي سِيسَ از خداوند سؤال می کنی و حاجات خود را می خواهی که انشاء الله عطا می فرماید. (۱)

۳۲- نماز حاجت دیگر

جماعت بسیاری از علماء مانند شیخ مفید و طوسی و سید بن طاووس و دیگران آن را نقل کرده اند از حضرت صادق علیه السلام و طریق خواندن آن به موافقت روایت سید چنان است که هر گاه تو را حاجت مهمی روی دهد به سوی خداوند عزوجل پس سه روز متوالی که چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه باشد، روزه بگیر و چون روز جمعه شد غسل کن و جامه

نو و نظیف بیوش پس به بامی که بالاترین بام های خانه ات باشد برو و دو رکعت نماز حاجت به جا آور پس دستها را به سوی آسمان بلند کن و بگو:

ص: ۳۲۹

۱- مفاتیح الجنان ۴۰۳

اللَّهُمَّ إِنِّي حَلَلْتُ بِسَاحَتِكَ لِمَعْرِفَتِي بِوَحْدَانِيَّتِكَ وَصَمَدَانِيَّتِكَ وَأَنَّهُ لَا قَادِرَ عَلَيَّ قَضَاءِ حَاجَتِي غَيْرِكَ وَقَدْ عَلِمْتُ يَا رَبُّ أَنَّهُ كُلَّمَا تَظَاهَرَتْ نِعْمَتُكَ عَلَيَّ اشْتَدَّتْ فَاقَتِي إِلَيْكَ وَقَدْ طَرَقَنِي هَمٌّ كَذَا وَكَذَا

و بجای کذا و کذا حاجت خود را ذکر کند و آنت بکشفه عالم غیر معلّم واسع غیر متکلف فأسئلك باسمك الذي وضعته على الجبال فنسفت و وضعته على السموات فأنشقت و على النجوم فانتشرت و على الأرض فسطحت و أسئلك بالحق الذي جعلته عند محمد صلى الله عليه و آله و عند علي و الحسن و الحسين و علي و محمد و جعفر و موسى و علي و محمد و علي و الحسن و الحجة عليهم السلام أن تصلي علي محمد و أهل بيته و أن تقضي لي حاجتي و تيسر لي عسيرها و تكفيني مهمها فإن فعلت فلك الحمد و إن لم تفعل فلك الحمد غير جائز في حكمك و لا متهم في قضائك و لا حائف في عدلك

پس رخسار خود را به زمین می چسبانی و می گویی:

اللَّهُمَّ إِنَّ يُونُسَ بْنَ مَتَّى عَبْدُكَ دَعَاكَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ وَهُوَ عَبْدُكَ فَاسْتَجِبْتَ لَهُ وَأَنَا عَبْدُكَ أَدْعُوكَ فَاسْتَجِبْ لِي

حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند: بسا حاجتی از برای من پیدا می شود و من می خوانم این دعا را پس مراجعت می کنم و حاجتم برآورده شده است. (۱)

ص: ۳۳۰

۱- مفاتیح الجنان / ۴۰۶

۳۳- نماز خوف

نقل از مکارم الاخلاق شده است که غسل می کنی و دو رکعت نماز می گذاری و زانوهای خود را برهنه می کنی در نزد جانماز خود و صد مرتبه می گوئی:

يا حَيُّ يا قَيُّوْمُ يا حَيَّا لا اِلهَ الاَّ اَنْتَ بِرَحْمَتِكَ اسْتَغِيْثُ فَصَلِّ عَلَيِّ مُحَمَّدٍ وَّ آلِ مُحَمَّدٍ وَّ اَغْنِنِي السَّاعَةَ السَّاعَةَ

پس چون فارغ شدی از این بگو:

اَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَّ آلِ مُحَمَّدٍ وَّ اَنْ تَلْطِفَ لِيَّ وَّ اَنْ تَغْلِبَ لِيَّ وَّ اَنْ تَمَكِّرَ لِيَّ وَّ اَنْ تَخْدَعَ لِيَّ وَّ اَنْ تَكِيْدَ لِيَّ وَّ اَنْ تَكْفِيْنِيْ مَوْئِنَهٗ فُلانِ بِنِ فُلانِ

و این دعای رسول خدا صلی الله علیه و آله در روز احد (۱)

۳۴- درد و علت

مرحوم شیخ در مصباح فرموده است که هر گاه در تو علتی باشد دست بمال به موضع درد و هفت مرتبه در عقب هر نماز واجب بگو:

يَا مَنْ كَبَسَ الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ وَ سَدَّ الْهَوَاءَ بِالسَّمَاءِ وَ اخْتَارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْمَاءِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَفْعَلْ بِي كَذَا وَ كَذَا وَ ارزُقْنِي وَ عَافِنِي مِنْ كَذَا وَ كَذَا (۲)

ص: ۳۳۱

۱- مفاتیح الجنان / ۴۳۸

۲- مفاتیح الجنان / ۴۵۴

۳۵- رفع مرض

شیخ شهید نقل کرده برای رفع مرض دست بگذارد بر بازوی راست مریض و حمد را هفت مرتبه بخواند و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ أزلِ عَنْهُ الْعِلْلَ وَالِدَاءَ وَ أَعِدْهُ إِلَى الصِّحَّةِ وَالشِّفَاءِ وَ أَمِدَّهُ بِحُسْنِ الْوَقَايَةِ وَ رُدَّهُ إِلَى حُسْنِ الْعَافِيَةِ وَ اجْعَلْ مَا نَالَهُ فِي مَرَضِهِ هَذَا مَادَّةً لِحَيَاتِهِ وَ كَفَّارَةً لِسَيِّئَاتِهِ اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

پس اگر اثر نکرد در خوب بودن او پس حمد را هفتاد مرتبه بخواند، ان شاء الله تعالی اثر خواهد کرد. (۱)

۳۶- رفع تمامی امراض

از حضرت رضا علیه السلام مرویست که برای رفع تمامی امراض بخوان بر آنها:

يَا مُنْزِلَ الشِّفَاءِ وَ مُذْهِبَ الدَّاءِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَنْزِلْ عَلَيَّ وَ جَعِي الشِّفَاءَ (۲)

و ایضا برای رفع امراض در کتاب مهج الدعوات سید بن طاووس نقل شده از ابن عباس که گفت در حضور امیر المؤمنین نشسته بودم شخصی در آمد رنگ صورت او رفته بود که گفت یا امیر المؤمنین علیه السلام من همیشه بیمارم و دردهای بسیاری دارم پس مرا بیاموز که استعانت بجویم بر امراض حضرت فرمودند: به تو دعایی می آموزم، که جبرئیل علیه السلام آن را به پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله بیاموخت در وقتی حسن و حسین بیمار بودند و آن دعا این است:

ص: ۳۳۲

۱- مفاتیح الجنان / ۴۶۴

۲- مفاتیح الجنان / ۴۶۴

الهی کُلَّمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ نِعْمَةً قَلَّ لَكَ عِنْدَهَا شُكْرِي وَ كُلَّمَا ابْتَلَيْتَنِي بِبَلِيَّةٍ قَلَّ لَكَ عِنْدَهَا صَبْرِي
فِيَا مَنْ قَلَّ شُكْرِي عِنْدَ نِعْمَةٍ فَلَمْ يَحْرِمْنِي وَ يَا مَنْ قَلَّ صَبْرِي عِنْدَ بَلَاءٍ فَلَمْ يَخْذُلْنِي وَ يَا مَنْ رَأَى
عَلَى الْمَعَاصِي فَلَمْ يَفْضَحْنِي وَ يَا مَنْ رَأَى عَلَى الْخَطَايَا فَلَمْ يُعَاقِبْنِي عَلَيْهَا صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِ مُحَمَّدٍ وَ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَ اشْفِنِي مِنْ مَرَضِي إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ابن عباس گوید: پس من دیدم آن مرد را بعد از یکسال در حالی که رنگش نیکو و قرمز شده بود و گفت: بر هیچ دردی نخواندم این دعا را مگر آنکه شفا یافتم و داخل نشدم بر سلطانی که از او می ترسیدم مگر آنکه خداوند عزوجل شر او را از من رد کرد. (۱)

۳۷- برای تب

از ائمه مرویست که بنویسد در پوستی آویزان کند بر تبار این عوده را

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ وَقُدْرَتِكَ وَسُلْطَانِكَ وَمَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا
وَأَلَّ مُحَمَّدًا وَأَنْ لَا تُسَلِّطَ عَلَيَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ شَيْئًا مِمَّا خَلَقْتَ بِسُوءٍ وَأَرْحَمَ جِلْدَهُ الرَّقِيقَ وَ
عَظْمَهُ الدَّقِيقَ مِنْ فَوْرِهِ الْحَرِيقَ أُخْرِجِي يَا أُمَّ مَلْدَمٍ يَا آكَلَةَ اللَّحْمِ وَشَارِبَةَ الدَّمِ حَرُّهَا وَبَرْدُهَا
مِنْ جَهَنَّمَ إِنْ كُنْتَ آمَنْتَ بِاللَّهِ الْأَعْظَمِ أَنْ لَا تَأْكُلِي لِفُلَانِ بْنِ فُلَانِهِ لَحْمًا وَلَا تَمْصِي لَهُ دَمًا
وَلَا تَنْهَكِي لَهُ عَظْمًا وَلَا تُثَوِّرِي

ص: ۳۳۳

۱- مفاتيح الجنان / ۴۶۷

عَلَيْهِ غَمًّا وَلَا تُهَيِّجِي عَلَيْهِ صُدَاعًا وَأَنْتَقِلِي عَنْ شَعْرِهِ وَبَشَرِهِ وَلَحْمِهِ وَدَمِهِ إِلَى مَنْ زَعَمَ أَنْ مَعَ
اللَّهِ الْهَاءُ آخِرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

و بنویسد بعد از عَمَّا يُشْرِكُونَ اسم یک نفر از اهل ذمه یا یکی از دشمنان خدا را. (۱)

۳۸- دفع عقارب و مارها

از حضرت امام صادق علیه السلام مرویست که هنگام شب بخواند:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَخَذْتُ الْعَقَارِبَ وَالْحَيَّاتِ كُلَّهَا بِأَذْنِ اللَّهِ تَبَارَكَ
وَ تَعَالَى بِأَفْوَاهِهَا وَأَذْنَابِهَا وَأَسْمَاعِهَا وَأَبْصَارِهَا وَقَوَاهَا عَنِّي وَعَمَّنْ أَحَبَّتْ إِلَيَّ ضَحْوَهُ النَّهَارِ
إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى (۲)

۳۹- هنگام شب

از حضرت امام صادق علیه السلام مرویست چون هنگام شام شد بگو:

اللَّهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ عِنْدَ اِقْبَالِ لَيْلِكَ وَ اِدْبَارِ نَهَارِكَ وَ حُضُورِ صَلَوَاتِكَ وَ اَصْوَاتِ دُعَائِكَ اَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ (۳)

۴۰- تعویذ به یازده حرف

اشاره

از مفضل (۴) بن عمر منقولست که امام صادق علیه السلام به من فرمودن: اگر بتوانی شب
نکن مگر آنکه تعویذ کنی خود را به یازده حرف گفتم: خبر ده مرا به آنها فرمود: بگو:

ص: ۳۳۴

۱- به ترتیب [مفاتیح الجنان / ۵۰۷ - (۵۴۳-۵۴۷) - ۵۷۰]

۲- به ترتیب [مفاتیح الجنان / ۵۰۷ - (۵۴۳-۵۴۷) - ۵۷۰]

۳- به ترتیب [مفاتیح الجنان / ۵۰۷ - (۵۴۳-۵۴۷) - ۵۷۰]

۴- پناه دادت در پناه آوردن دعاهائیکه بر کاغذ می نویسند و بر گردن می بندند برای ررفع

چشم زخم، رفع بلا، آفت تعاوید

عُودُ بَعْزِهِ اللَّهُ وَ اَعُوذُ بِقُدْرَةِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِجَلَالِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِسُلْطَانِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِجَمَالِ اللَّهِ وَ
اَعُوذُ بِدَفْعِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِمَنْعِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِجَمْعِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِمُلْكِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ بِوَجْهِ اللَّهِ وَ اَعُوذُ
بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَ بَرَّهُ وَ ذُرَّءَهُ: و تعویذ کن خود را به این هر
وقت که خواهی. (۱)

۴۱- برای روزی طلبی

ابی بصیر این دعا را به جهت روزی از حضرت امام صادق علیه السلام نقل کرده و آن حضرت فرمودند که این دعای علی بن الحسین علیه السلام است که خدا را به آن می خوانده.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُسْنَ الْمَعِيشَةِ مَعِيشَةً اتَّقَوَىٰ بِهَا عَلَىٰ جَمِيعِ حَوَائِجِي وَآتَوَصَّلُ بِهَا فِي الْحَيَاةِ إِلَىٰ آخِرَتِي مِنْ غَيْرِ أَنْ تُتْرَفَنِي فِيهَا فَاطْغَىٰ أَوْ تُقْتَرَبَهَا عَلَيَّ فَاشْقَىٰ أَوْ سَعَّ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ وَأَفْضَلِ عَلَيَّ مِنْ سَبَبِ فَضْلِكَ نِعْمَةً مِنْكَ سَابِغَةً وَعَطَاءً غَيْرَ مَمْنُونٍ ثُمَّ لَا تَشْغَلْنِي عَنْ شُكْرِ نِعْمَتِكَ بِأَكْثَارٍ مِنْهَا تُلْهِينِي بِهَجَّتِهِ وَتَفْتِنُنِي زَهْرَاتُ زَهْوَتِهِ وَلَا بِأَقْلَالٍ عَلَيَّ مِنْهَا يَقْصُرُ

روایت شده که رسول اکرم صلی الله علیه و آل و سلم این دعا را برای طلب روزی تعلیم فرمودند:

يَا رَازِقَ الْمُقْلِينَ وَيَا رَاحِمَ الْمَسَاكِينِ وَيَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ وَيَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَاهْلَ بَيْتِهِ وَارْزُقْنِي وَعَافِنِي وَاكْفِنِي مَا أَهْمَنِي (۲)

ص: ۳۳۵

۱- مفاتیح الجنان / ۵۷۰

۲- مفاتیح الجنان / ۵۹۸

۴۲- اندوه و خوف

از حضرت صادق علیه السلام منقول است که چون برادران یوسف علیه السلام جناب یوسف را در چاه انداختند جبرئیل علیه السلام نزد او آمد و گفت چه می کنی در این جای پسر جناب یوسف علیه السلام گفت: برادرانم مرا در این چاه افکندند گفت: دوست داری که بیرون آیی از آن گفت: این بسته به مشیت خداوند عزوجل دارد اگر خواست به بیرون خواهد آورد مرا جبرئیل علیه السلام گفت: که حق تعالی می فرماید بخوان مرا با این دعا تا تو را از چاه بیرون آورم گفت: کدام است آن دعا؟

گفت، بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَ لِي مِمَّا أَنَا فِيهِ فَرَجًا وَمَخْرَجًا

پس کاروان آمد او را از آن چاه بیرون آورد همچنان که خداوند قصه او را در قرآن ذکر فرموده است. (۱)

و در حدیث دیگر فرمود: می گویی:

يَا كَافِيًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَكْفِي مِنْكَ شَيْءٌ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ اكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

ص: ۳۳۶

۱- مفاتیح الجنان / ۶۰۹-۶۱۱

۲- مفاتیح الجنان / ۶۰۹-۶۱۱

و برای دفع کریه و خوف از سلطان وارد شده بخواند دعاء اهل بیت را: یا کائناً قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ
و یا مُکَوِّناً كُلِّ شَيْءٍ و یا باقیاً بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ لَایکْفِی مِنْکَ شَيْءٌ فِی السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ اِکْفِنِی
مَا اَهَمَّنِی مِنْ اَمْرِ الدُّنْیَا وَالأُخْرَی وَ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَفْعَلْ بِی کَذَا وَ کَذَا بِجَای
کذا و کذا حاجت خود را بخواه. (۱)

و از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام منقول است که به سماعه فرمود که: ای سماعه هر
وقت که از برای تو حاجتی باشد نزد حقتعالی پس بگو:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ عَلَیِّ فَانَّ لَهُمَا عِنْدَکَ شَأْنًا مِنَ الشَّأْنِ وَ قَدْرًا مِنَ الْقَدْرِ فَبِحَقِّ
ذَلِکَ الشَّأْنِ وَ بِحَقِّ ذَلِکَ الْقَدْرِ اِنْ تُصَلِّیْ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَفْعَلَ بِی کَذَا وَ کَذَا

پس بدرستی که چون بدرستی که چون روز قیامت شود نماند ملک مقربی و نه پیغمبر مرسل
و نه مومن ممتحنی مگر آنکه او محتاج است به سوی محمد و علی صلوات الله علیهما و
آلهما در آن روز. (۲)

۴۳- جامع دنیا و آخرت

این دعاء شریف نگاه می دارد از گناهان و جامع دنیا و آخرت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ یا مَنْ اَظْهَرَ الْجَمِیْلِ وَ سَتَرَ الْقَبِیْحَ وَ لَمْ یَهْتِكِ السِّتْرَ عَنِّیْ یا کَرِیْمَ الْعَفْوِ
یا حَسَنَ التَّجَاوُزِ یا وَّاسِعَ الْمَغْفِرَةِ وَ یا بَاسِطَ الْیَدَیْنِ بِالرَّحْمَةِ یا صَاحِبَ کُلِّ نَجْوٰی وَ یا مُنْتَهٰی
کُلِّ شَکْوٰی یا کَرِیْمَ الصَّفْحِ یا عَظِیْمَ اَلْمَنْ یا مُبْتَدِءَ کُلِّ نِعْمَةٍ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا یا رَبَّاهُ یا سَیِّدَاهُ یا
مَوْلَیَاهُ یا غَیْثَاهُ یا غِیَاثَاهُ صَلِّ

۱- مفاتیح الجنان / ۶۲۰

۲- مفاتیح الجنان / ۶۲۵

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَسْأَلُكَ أَنْ لَا تَجْعَلَنِي فِي النَّارِ آنگاه از حق تعالی هر چه خواهی
بطلب (۱)

۴۴- برای حاجت مهم و اندوه و بلای سخت و امر عظیم دشوار

بگوید: بِحَقِّ طهَ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ يَا مَنْ يَقْدِرُ عَلَيَّ حَوَائِجِ السَّائِلِينَ يَا مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي الضَّمِيرِ
يَا مَنْفَسًا عَنِ الْمَكْرُوبِينَ يَا مُفْرَجًا عَنِ الْمَغْمُومِينَ يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ
يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى التَّفْسِيرِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا وَحَاجَتِ خُودِ
را بخواه (۲)

۴۵- دعاء حوائج دنیا و آخرت

رسول خدا صلی الله علیه و آل و سلم می فرمودند:

نَعَمْ لِنَعْمِ الْمُجِيبُ أَنْتَ وَنَعَمْ الْمَدْعُوُّ وَنَعَمْ الْمَسْئُولُ أَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ وَأَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ وَ
قُدْرَتِكَ وَجَبْرُوتِكَ وَأَسْأَلُكَ بِمَلَكُوتِكَ وَدَرْعِكَ الْحَصِينَةِ وَبِجَمْعِكَ وَأَرْكَانِكَ كُلِّهَا وَ
بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَبِحَقِّ الْأَوْلِيَاءِ بَعْدَ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي
كَذَا وَكَذَا (۳)

و دعاء آخری: شخصی از امام صادق علیه السلام پرسید دعائی به من بیاموز که بخوانم آن
حضرت را فرمودند: بگو:

۱- مفاتیح الجنان / ۶۴۲

۲- همان مدرک / ۶۴۶

۳- همان مدرک / ۶۷۱

يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ وَيَا مَنْ أَمِنُ سَخَطَهُ عِنْدَ كُلِّ عُسْرَةٍ وَيَا مَنْ يُعْطَى بِالْقَلِيلِ الْكَثِيرَ يَا مَنْ
أَعْطَى مَنْ سَأَلَهُ تَحْتَنَانًا مِنْهُ وَرَحْمَةً يَا مَنْ أَعْطَى مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَلَمْ يَعْرِفْهُ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ وَأَعْطَانِي بِمَسْئَلَتِي مِنْ جَمِيعِ خَيْرِ الدُّنْيَا وَجَمِيعِ خَيْرِ الْآخِرَةِ فَإِنَّهُ غَيْرُ مَنْقُوصٍ مَا أَعْطَيْتَنِي
وَزِدْنِي مِنْ سَعَةِ فَضْلِكَ يَا كَرِيمٌ (۱)

۴۶- دفع شر ابليس

اللَّهُمَّ إِنَّ ابْلِيسَ عَبْدٌ مِنْ عِبِيدِكَ يَرَانِي مِنْ حَيْثُ لَا أَرَاهُ وَأَنْتَ تَرَاهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَرَاكَ وَأَنْتَ
أَقْوَى عَلَى أَمْرِهِ كُلِّهِ وَهُوَ لَا يَقْوَى عَلَى شَيْءٍ مِنْ أَمْرِكَ اللَّهُمَّ فَإِنَّا أَسْتَعِينُ بِكَ عَلَيْهِ يَا رَبِّ فَإِنِّي
لَا طَاقَةَ لِي بِهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ لِي عَلَيْهِ إِلَّا بِكَ يَا رَبِّ اللَّهُمَّ إِنْ أَرَادَنِي فَارِدْهُ وَإِنْ كَادَنِي
فَكَدْهُ وَأَكْفِنِي شَرَّهُ وَاجْعَلْ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ (۲)

۴۷- برای زنده شدن دل

شخصی در خواب رسول اکرم صلی الله علیه و آل و سلم را دید و از آن حضرت خواست
که مرا دعائی تعلیم فرمائید که دلم را زنده کند حضرت این کلمات را به او تعلیم فرمودند:

۱- مفاتیح الجنان / ۶۷۲-۷۹۸-۷۹۹

۲- مفاتیح الجنان / ۶۷۲-۷۹۸-۷۹۹

یا حی یا قیوم یا لا اله الا انت اسئلك ان تحیی قلبی اللهم صل علی محمد و آل محمد آن شخص گفت: پس سه مرتبه این کلمات را خواندم پس خداوند قلبم را زنده گردانید. (۱)

۴۸- برای رفع بیماریها

برای رفع بیماریها و ناخوشیها سید بن طاووس رحمه الله فرموده که ما تجربه کردیم آن را می نویسی در رقعہ:

يَا مَنْ اسْمُهُ دَوَاءٌ وَ ذِكْرُهُ شِفَاءٌ يَا مَنْ يَجْعَلُ الشِّفَاءَ فِيمَا يَشَاءُ مِنَ الْأَشْيَاءِ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْ شِفَائِي مِنْ هَذَا الدَّاءِ فِي اسْمِكَ هَذَا

سپس می نویسی ده مرتبه یا الله ده مرتبه یا رب ده مرتبه یا ارحم الراحمين (۲)

۴۹- دعاء فرج

اللَّهُمَّ إِنْ كَانَتْ ذُنُوبِي قَدْ أَخْلَقَتْ وَجْهِي عِنْدَكَ فَإِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِوَجْهِ نَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الْأَئِمَّةَ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۳)

۵۰- دعائی که در نماز وتر خوانده می شود

دعای شرفی که در نماز وتر خوانده می شود مرحوم مجلسی رحمه الله در بحارالانوار که آن را از اختیار نقل نموده دست خود را به جانب آسمان می گشائی و می گویی:

ص: ۳۴۰

۱- همان مدرک

۲- مفاتیح الجنان / ۹۳۹

۳- مفاتیح الجنان / ۹۴۶

الهِ كَيْفَ أَصْدُرُ عَنْ بَابِكَ بِخِيَبِهِ مِنْكَ وَ قَدْ قَصَدْتُهُ عَلَى ثِقَةٍ بِكَ إِلَهِي كَيْفَ تَوْيَسُّنِي مِنْ عَطَائِكَ وَ قَدْ أَمَرْتَنِي بِدُعَائِكَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَرْحَمَنِي إِذَا اشْتَدَّ الْآثِنُ وَ حُظِرَ عَلَى الْعَمَلِ وَ انْقَطَعَ مِنِّي الْأَمَلُ وَ أَفْضَيْنِي إِلَى الْمَنُونِ وَ بَكَيْتَ عَلَى الْعُيُونِ وَ دَعَّيْنِي الْأَهْلُ وَ الْأَحْبَابُ وَ حَثَيْتَنِي عَلَى التُّرَابِ وَ نَسَيْتَنِي وَ بَلَيْتَنِي جِسْمِي وَ انطَمَسَ ذِكْرِي وَ هَجَرَ قَبْرِي فَلْيَا لِمَ يَزُرُّنِي زَائِرٌ وَ لَمْ يَذْكُرْنِي ذَاكِرٌ وَ ظَهَرْتَ مِنَ الْمَآثِمِ وَ اسْتَوَلْتَ عَلَى الْمَظَالِمِ وَ طَالَتْ شِكَايَةُ الْخُضُومِ وَ اتَّصَلْتَ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَرْضِ خُضُومِي عَنِّي بِفَضْلِكَ وَ إِحْسَانِكَ وَ جَدَّ عَلَى بَعْفُوكَ وَ رِضْوَانِكَ إِلَهِي ذَهَبَتْ أَيَّامُ لَدَاتِي وَ بَقِيَتْ مَآثِمِي وَ بَتَعَاتِي وَ قَدْ آتَيْتَكَ مُنِيبًا تَائِبًا فَلَا تَرُدَّنِي مَحْرُومًا وَ لَا خَائِبًا اللَّهُمَّ آمِنْ رَوْعَايَ وَ اغْفِرْ زَلَّتِي وَ تَبَّ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ (۱)

۵۱- این دعا را بعد از نماز بخواند

مستحب است انسان هنگامی که نمازش فارغ شد این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى خَاتَمِ النَّبِيِّينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
وَ عَادَ مَنْ عَادَاهُ وَ الْعَنَ مَنْ ظَلَمَهُ وَ تُبَّ عَلَيْهِ وَ أَقْتُلْ مَنْ قَتَلَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الْعَنَ مَنْ شَرَّكَ
فِي دِمَائِهِمَا وَ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِكَ وَ الْعَنَ مَنْ آذَى نَبِيَّكَ فِيهَا وَ صَلِّ عَلَى رَقِيَّةَ وَ
زَيْنَبَ وَ الْعَنَ مَنْ آذَى نَبِيَّكَ فِيهِمَا وَ صَلِّ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ الْقَاسِمِ ابْنِي نَبِيَّكَ وَ صَلِّ عَلَى الْأَيْمَةِ
مِنْ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيَّكَ أَيْمَةَ الْهُدَى

ص: ۳۴۱

۱- مفاتيح الجنان / ۹۴۸

وَ أَعْلَامِ الدِّينِ أَيْمَةَ وَ صَلِّ عَلَى ذُرِّيَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحِمَهُ وَ بَرَكَاتُهُ (۱)

۵۲- صلوات در شب جمعه

و روایت شده است که اقل صلوات در این شب صد مرتبه است و آنچه زیاد باشد بهتر است
و از حضرت امام صادق علیه السلام مرویست که بر محمد و آل محمد در شب جمعه برابر
است با هزار حسنه و محومی کند هزار سیئه و هزار درجه بالا می برد و مستجاب است که
بسیار صلوات بفرستید بر محمد و آل محمد علیه السلام بعد از نماز عصر روز پنج شنبه تا
آخر روز جمعه.

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که چون عصر روز پنج شنبه می
شود ملائکه از آسمان به زیر می آیند با قلمهای طلا و صحیفه های نقره و نمی نویسند در
غروب پنج شنبه و شب جمعه و روز جمعه تا آفتاب غروب کند به غیر از صلوات بر محمد

و آل محمد و شیخ طوسی (ره) فرموده است: که مستحب است در روز پنج شنبه صلوات فرستادن بر پیغمبر (ص) هزار مرتبه مستحب است آنکه بگوید در آن:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ أَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ

ص: ۳۴۲

۱- مصباح شیخ طوسی ۷۳/

و این صلوات صد مرتبه از بعد عصر پنج شنبه تا آخر روز جمعه فضیلت بسیار دارد و نیز شیخ فرموده مستحب است که در آخر روز پنج شنبه استغفار کنند به این نحو:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِنٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَ لَا عَدْلًا وَ لَا نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا وَ لَا مَوْتًا وَ لَا حَيَاةً وَ لَا نُشُورًا وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عِزَّتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الْأَبْرَارِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا (۱)

۵۳- دعای هنگام غسل روز جمعه

از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که در روز جمعه غسل کند و این دعا را بخواند

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

برای او طهارتی باشد تا جمعه آینده یعنی از گناهان پاک شود یا اعمال او یا طهارت معنوی و مقبول واقع شود (۲)

ص: ۳۴۳

۱- مفاتیح نقل از مصباح شیخ

۲- مفاتیح الجنان / ۵۹

۵۴- اگر این صلوات را بعد از ظهر و نماز صبح در روز جمعه و غیر جمعه

بگوید: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ نمیرد تا حضرت قائم را در یابد و اگر صد مرتبه این صلوات را بخواند حق تعالی شصت حاجت را برآورد و سی حاجت از حاجات دنیا و سی حاجت از آخرت (۱)

و روایت شده است از حضرت صادق علیه السلام که هر که بعد از نماز صبح یا بعد از ظهر بگوید: (اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَصَوَاتِكَ صَلَوَاهَ مَلَائِكَتِكَ وَ رُسُلِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ) نوشته نشود براو گناهی تا یک سال و نیز فرموده اند که هر که بعد از نماز صبح یا ظهر بگوید: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ نمیرد تا حضرت را درک کند (۲)

مرحوم کلینی در کافی روایت کرده که چون روز جمعه نماز را ادا کردی بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ بَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَالسَّلَامَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَهُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتَهُ

بدرستی که هر که این صلوات را بعد از نماز عصر بخواند حق تعالی برای او ثواب صد هزار حسنه بنویسد و صد هزار سیئه برای او محو کند و صد هزار حاجت او را برآورد فرماید و روایت شده است که هر که این صلوات را هفت

ص: ۳۴۴

۱- مفاتیح الجنان/۷۹

۲- همان مدرک/۵۸

مرتبه بگوید: خداوند به عدد هر بنده برای او بنویسد هر عمل حسنه و عملش که در آن روز مقبول باشد در روز قیامت در حالتی که ما بین دیدگان او نوری باشد و در اعمال روز عرفه بیاید صلواتی که هر که آن را بخواند محمد و آل محمد صلوات الله علیهم را مسرور نماید (۱)

۵۵- این دعا ایمان را زایل نگرداند

مرحوم شیخ طوسی از محمد بن سلیمان و دیلمی روایت کرده است که بخدمت امام صادق علیه السلام عرض کردم که شیعیان تو می گویند:

ایمان بر دو قسم است یکی مستقر و ثابت و دیگر آن که به امانت سپرده شده است و زایل میگردد پس به من بیاموز دعایی را که هرگاه آن را بخوانم ایمان من کامل گردد و زایل نشود فرمودم که بگو: بعد از هر نماز واجب:

رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَبِيًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِالْقُرْآنِ كِتَابًا وَبِالْكَعْبَةِ قِبْلَةً
وَبِعَلِيٍّ وَكَلِيًّا وَآمَامًا وَبِالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ

وَمُوسَىٰ بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَىٰ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَالْحُجَّهَ
بْنَ الْحَسَنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أئِمَّةَ اللَّهِ أَنِّي رَضِيْتُ بِهِمْ أئِمَّةً فَارَضَنِي لَهُمْ أَنْكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ (٢)

ص: ٣٤٥

١- همان مدرک / ٨٠

٢- مفاتيح الجنان / ١٤٢

٥٦- دعای بر هر ملهوف و مکروب

شیخ کفعمی (ره) در بلد الامین دعائی را از وجود مقدس امیرالمومنین علیه السلام نقل کرده
اند که بر هر ملهوف و محزون و مکروب و گرفتار و ترسانی بخواند آن را حق تعالی فرج،
کرامت فرماید و آن دعاء این است:

يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ وَيَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ وَيَا سِنْدَ مَنْ لَا سِنْدَ لَهُ وَيَا حِرْزَ مَنْ لَا حِرْزَ لَهُ
وَيَا غِيَاثَ مَنْ لَا غِيَاثَ لَهُ وَيَا كَنْزَ مَنْ لَا كَنْزَ لَهُ وَيَا عِزَّ مَنْ لَا عِزَّ لَهُ يَا كَرِيمَ الْعَفْوِ يَا حَسَنَ
التَّجَاوُزِ يَا عَوْنَ الضُّعْفَاءِ يَا كَنْزَ الْفُقَرَاءِ يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ يَا مُنْقِذَ الْغَرَقَىٰ يَا مُنْجِيَ الْهَلَكَىٰ يَا
مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ يَا مُنْعَمُ يَا مُفْضَلُ أَنْتَ الَّذِي سَجَدَ لَكَ سَوَادُ اللَّيْلِ وَنُورُ النَّهَارِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ
وَشُعَاعُ الشَّمْسِ وَخَفِيفُ الشَّجَرِ وَدَوَى الْمَاءِ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا
شَرِيكَ لَكَ يَا رَبَّاهُ يَا اللَّهُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَفْعَلْ بِنَا مَا أَنْتَ أَهْلُهُ. (١)

٥٧- ثواب شصت حج و شصت عمره

در تمام ماه رجب شصت رکعت بخواند که هر شب دو رکعت نماز به جا آورد و در هر رکعت حمد یک مرتبه و قل یا ایها الکافرون سه مرتبه و قل هو الله احد یک مرتبه و چون سلام داد دست ها را بلند کند و بگوید:

ص: ۳۴۶

۱- مقاتیح الجنان/ ۱۸۶

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَيُمِيتُ وَيُحْيِي وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ

و دستها را بصورت بکشد

از حضرت رسول (ص) روایت است که کسی که این عمل را به جای آورد حق تعالی دعاء او را مستجاب می نماید و ثواب شصت حج و شصت عمره به او عطاء فرماید. (۱)

۵۸- صلوات مرویه از حضرت امام زین العابدین علیه السلام

در هر روز از شعبان در وقت زوال و در شب نیمه آن این صلوات را بخواند که از حضرت زین العابدین علیه السلام وارد شده است.

اللهم صل على محمد و آل محمد شجرة النبوة

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ شَجَرَةِ النَّبُوَّةِ، وَمَوْضِعِ الرِّسَالَةِ، وَمُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ... (۲) و
مناجات شعبانیه که مناجات عجیبیه است اول این مناجات با صلوات شرع می شود و خاتمه
او هم با قلووات ختم می شود (۳)

۵۹- دعای آمرزش چهل سال گناهان

مرحوم محدث قمی از سید بن طاووس (ره) روایت کرده است که هر که این دعا را در هر
شب از ماه رمضان بخواند گناه چهل سال او آمرزیده شود [خداوند به

ص: ۳۴۷

۱- مفاتیح الجنان/ ۲۲۹

۲- مفاتیح الجنان/ ۲۵۸-۲۵۹

۳- مفاتیح الجنان/ ۲۵۸-۲۵۹

او توفیق می دهد که از گناهان خود توبه کند و حق الله و حق الناس را رعایت کند [

اللَّهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضَانَ الَّذِي أَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ وَأَفْتَرَضْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ فِيهِ الصِّيَامَ صَلِّ عَلَيَّ
مُحَمَّدَ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِي هَذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ وَأَغْفِرْ لِي تِلْكَ
الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا غَيْرُكَ يَا رَحْمَنُ يَا عَلَّامُ (۱)

و نیز مرویست که در ماه رمضان (شب عید) چون نماز مغرب و نافله آن را خواند دست های
خود را به سوی آسمان بلند کرد و بگوید:

يا ذَا الْمَنِّ وَالْجُودِ يا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يا مُصْطَفَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
و پس به سجده برود و صد مرتبه در سجده بگوید:

أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ پس هر حاجت (شرعی) که دارد از حق تعالی بخواهد که انشاءالله برآورده
خواهد شد.

و ایضا دو رکعت نماز به جای آورد که در رکعت اول بعد از حمد هزار مرتبه یا صد مرتبه
توحید و رکعت دوم یک مرتبه توحید بخواند و بعد از سلام سر به سجده گزارد و صد مرتبه
بگوید:

يا ذَا الْمَنِّ وَالْجُودِ يا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يا مُصْطَفَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ صَلِّ عَلَى

ص: ۳۴۸

۱- مقاتیح الجنان / ۲۹۳

مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَفْعَلُ بِي كَذَا وَكَذَا وَبِجَايِ أَنْ حَاجَاتِ خُودِ رَا بَطْلِبِدِ وَرَوَايَتِ اسْتِ كِهَ حَضْرَتِ
اميرالمومنين عليه السلام اين دو رکعت را به اين کیفیت به جا می آورد، پس سر از سجده
بر می داشت و می فرمودند: به حق آن خداوندی که جانم بدست قدرت اوست هر که اين
تماز را بخواند هر حاجت از خدا بطلبد البته عطاء کند و اگر بعدد ريگهای بيابان گناه داشته
باشد خدا بيامرزد.

۶۰- دعای قنوت عيد فطر

اللَّهُمَّ أَهْلَ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ وَأَهْلَ الْجُودِ وَالْجَبْرُوتِ وَأَهْلَ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ وَأَهْلَ التَّقْوَى
وَالْمَغْفِرَةِ أَسْئَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْيَوْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمِينَ عِيداً وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذُخْراً
[وَشَرَفاً] وَكَرَامَةً وَمَزِيداً أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدَ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أَدَخَلْتَ
فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ أَنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ صَلَّوْا تُكَ
عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ اللَّهُمَّ أَنِّي أَسْئَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَأَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ
مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ [المُخْلِصُونَ] (١)

صلوات بر حجج طاهره از رسول اکرم (ص) تا امام زمان عليه السلام (٢)

٦١- اگر با اخلاص این دعا را بخواند

در کتاب منهاج الدعوات و مکارم الاخلاق و جواهرالمنشوره و غيرها منقول است: هر که را
حاجت مهمی باشد در شب جمعه بعد از گذشتن نصف شب غسل کند

ص: ٣٤٩

١- مفاتیح الجنان / ٤٠٠ و ٤٠٥

٢- مفاتیح الجنان / ٩٢٠ - ٩٢٩

(وضو هم بگیرد) و دو رکعت نماز به جا آورد و در رکعت اول حمد بخواند چون به «إِيَّاكَ
نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» رسید صد مرتبه آن را مکرر نماید و در دفعه ی دوم سوره حمد را
تمام کند و بعد یک مرتبه سوره قل هو الله احد بخواند پس رکوع و سجود نماید و تسبیحات
رکوع و سجود را هفت بار بخواند پس از دو سجده رکعت دوم را نیز به همان کیفیت بجا
آورد و چون فارغ شد این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ أَنْ أَطَعْتِكَ فَالْحَمْدُ لَكَ وَأَنْ عَصَيْتِكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ مِنْكَ الرُّوحُ وَمِنْكَ الْفَرْجُ سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَشَكَرَ سُبْحَانَ مَنْ قَدَّرَ وَغَفَرَ اللَّهُمَّ أَنْ كُنْتُ عَصَيْتِكَ فَأَنْيَ قَدْ أَطَعْتِكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَهُوَ الْإِيْمَانُ بِكَ لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلَدًا وَلَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكًا مَنَّا مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَا مَنَّا مِنِّي بِهِ عَلَيْكَ وَقَدْ عَصَيْتَكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ وَلَا الْخُرُوجِ عَنْ عِبَادَتِكَ وَلَا الْجُحُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ وَلَكِنْ أَطَعْتُ هَوَايَ وَأَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَالْيَبَانُ فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرُ ظَالِمٍ لِي وَإِنْ تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ أَنْقَدِرْ بِكَوَيْدِ تَأْنِيفِ نَفْسٍ قَطْعِ شُودِ أَنْكَاهِ بِكَوَيْدِ:

يَا أَمَانًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَكُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذِرٌ أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَخَوْفٍ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُعْطِنِي أَمَانًا لِنَفْسِي وَآهْلِي وَوَلَدِي وَسَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ حَتَّى لَا أَخَافُ وَلَا أَحْذِرُ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ يَا كَافِيَّ إِبْرَاهِيمَ نُمْرُودَ وَيَا كَافِيَّ مُوسَى فِرْعَوْنَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلِ

ص: ۳۵۰

مُحَمَّدًا وَأَنْ تَكْفِينِي شَرَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانِ

و بجای فلان بن فلان اسم آنکه از او خائف و ترسان است و اسم پدر او را ذکر کند و اگر به جهت مطلب دیگر است مناسب است بگوید: «وَأَنْ تَكْفِينِي شَرَّ الشَّيْطَانِ وَشَرَّ النَّفْسِ الْأَمَارَةِ بِالسُّوءِ وَشَرَّ كُلِّ ذِي شَرٍّ» و حاجت خود را ذکر نماید که انشاءالله کفایت می شود پس به سجده رود و حاجت خود را طلب کند زیرا هیچ مومنی و مومنه ای نیست که این

نماز و دعا را با اخلاص بجا بیاورد مگر آنکه باز می شود برای او درهای آسمان به جهت اجابت و حاجتش برآورده می شود در همان وقت یا همان شب. (۱)

۶۲- بخشش و آمرزش گناهان

در ربیع الاسابع منقول است که سید بن طاووس رضی الله عنه از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت کرده است که هر کس در شب جمعه یا روز جمعه چهار رکعت نماز به جا آورد یعنی به دو سلام و در هر رکعت بعد از سوره فاتحه پنجاه مرتبه سوره قل هو الله احد را بخواند گناهانش آمرزیده شود اگر چه مانند کف دریاها باشد بعد از نماز این دعا را بخواند:

سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ الْمُنِيفِ سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَازِخِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَآخِرِ
الْقَدِيمِ سُبْحَانَ مَنْ لَبَسَ الْبَهْجَةَ وَالْجَمَالَ سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ

ص: ۳۵۱

۱- آئین جمعه تالیف میرزا محمد تقی موسوی اصفهانی/ ۱۰۷

سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا سُبْحَانَ مَنْ يَرَى وَقَعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا
لَا هَكَذَا غَيْرُهُ

پس این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ اتَّوَجَّهْ إِلَيْكَ بِهِمْ وَاسْأَلْكَ بِحَقِّكَ الْعَظِيمِ الَّذِي أَمَرْتَ إِبْرَاهِيمَ أَنْ يُدْعُو بِهِ الطَّيْرَ فَأَجَابَتْهُ
وَبِاسْمِكَ إِلَيْكَ وَأَشْرَفَهَا وَأَعْظَمَهَا إِيَابَهُ وَأَنْجَحَهَا طَلَبَهُ وَبِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَمُسْتَحِقُّهُ وَمُسْتَوْجِبُهُ

وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ وَارْغَبُ إِلَيْكَ وَاتَّصِدَّقْ مِنْكَ وَاسْتَغْفِرْكَ وَاسْتَمْنَحْكَ وَاتَّضَرَّعْ وَاخْضَعْ لَكَ وَأَقْرُبْ سُوءَ صَنِيعِي وَاتَّمَلَّقْكَ وَأَلِحْ عَلَيْكَ وَبِكُتُبِكَ الَّتِي أَنْزَلْتَهَا عَلَيَّ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ فِي التَّوْرَايَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ مِنْ أَوْلَاهَا إِلَى آخِرِهَا فَإِنَّ فِيهَا اسْمَكَ الْأَعْظَمَ وَبِمَا فِيهَا مِنْ أَسْمَائِكَ الْعُظْمَى اتَّقَرَّبُ وَاسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُفَرِّجَ عَنِّي مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ وَتُقَدِّمَ بِهِمْ إِلَيَّ كُلَّ خَيْرٍ وَتَبْدَأَ بِهِمْ فِيهِ وَتَفْتَحَ أَبْوَابَ السَّمَاءِ لِدَعَائِي وَتَرْفَعُ عَمَلِي فِي عِلِّيِّينَ وَتُعَجِّلَ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي هَذَا الْيَوْمِ وَفِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَرَجِي وَتُعْطِيَنِي سُؤْلِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ هُوَ أَحَدٌ إِلَّا هُوَ حَيْثُ هُوَ وَقُدْرَتُهُ إِلَّا هُوَ يَا مَنْ سَدَّ السَّمَاءَ بِالْهَوَاءِ وَدَحَا الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ وَاخْتَارَ لِنَفْسِهِ خَيْرَ الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى يَا مَنْ سَمَّى نَفْسَهُ بِالْإِسْمِ الَّذِي يَقْضِي بِهِ حَاجَتَهُ مَنْ يَدْعُو اسْمَكَ بِهَذَا الْإِسْمِ فَلَا شَفِيعَ أَقْوَى مِنْهُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُقْضِيَ حَاجَتِي وَأَنْ تَسْمَعَ دَعْوَتِي وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلَيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَأَوْصِيَائِهِمْ صَلَوَاتِكَ وَسَلَامِكَ عَلَيْهِمْ فَيَشْفَعُوا إِلَيَّ إِلَيْكَ فَشَفِّعْهُمْ فِيَّ وَلَا

ص: ۳۵۲

تَرُدُّنِي خَائِبًا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ» پس حاجت خود را از حق تعالی طلب نماید که ان شاء الله تعالی برآورده خواهد شد. (۱)

۶۳- خواب دیدن پیغمبر

بحار الانوار (جلد آخر صلواہ) از مجموع الدعوات محمد بن هرون منقول است که: هر کس بخواهد رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب ببیند پس در شب جمعه مغرب را به جا آورد و بعد از آن مداومت به صلواہ (نماز) نماید تا وقتی که نماز عشاء را بخواند و با کسی

تکلم نکند و پس از عشاء دو رکعت نماز به جا آورد که در هر رکعت قرائت حمد و سه دفعه قل هو الله کند و پس از دو رکعت دیگر نماز به جا آورد که هر رکعت حمد یک مرتبه و قل هو الله احد هفت مرتبه و بعد از سلام به سجده رود و هفت مرتبه صلوات بر پیغمبر و آل آن حضرت بفرستد و هفت دفعه بگوید:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»

آن گاه سر از سجده بردارد و راست بنشیند و دستهای را بلند کند و بگوید: يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا رَبَّ يَا رَبَّ

پس برخیزد بایستد در حالی که دستها را بلند کرده باشد و سه دفعه بگوید: (یا رَبُّ) و سه دفعه «یا عَظِيمَ الْجَلَالِ» آنگاه بگوید: «یا بَدِيعَ الْکَمَالِ یا کَرِیْمَ الْفَعَالِ یا کَثِیرَ النُّوَالِ یا دَائِمَ الْإِفْضَالِ یا

ص: ۳۵۳

۱- آئین جمعه ۱۰۹/ نقل از جمال الاسبوع

کَبِیرُ یا مُتَعَالٍ یا أَوَّلُ بَلَاءٍ مِثَالٍ یا قَيُّوْمُ بَغِیْرِ زَوَالٍ

یا وَاحِدٌ بَلَاءِ اِنْتِقَالٍ یا شَدِیدَ الْمِحَالِ یا رَازِقَ الْخَلَائِقِ عَلَی کُلِّ حَالٍ اُرْنِی وَجْهَ حَبِیبِی وَ حَبِیبِکَ مُحَمَّدٍ ص فی مَنْامِی یا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ» آنگاه در خوابگاه خود رو به قبله بر جانب راست

بخوابد و مشغول به صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و آن جناب باشد تا خواب او را فرو گیرد پس ان شاء الله آن حضرت را در خواب ببیند

۶۴- به جهت خلاصی از حبس

در جنات الخلود مرقوم است نماز حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام به جهت خلاصی از حبس، چهار شنبه و پنجشنبه و جمعه روزه بگیرد و در شب جمعه بین العشاءین (مغرب و عشا) دوازده رکعت نماز گذارد در هر رکعت بعد از حمد دوازده بار سوره توحید و بعد از اتمام هر چهار رکعت در سجده بگوید:

« يَا سَابِقَ الْفَوْتِ وَيَا سَامِعَ الصَّوْتِ وَيَا مُحْيِيَ الْعِظَامِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَهِيَ رَمِيمٌ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَعَلَى آلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ وَتُعَجِّلَ لِي الْفَرَجَ مِمَّا أَنَا فِيهِ» (۱)

۶۵- هفت مرتبه این دعا را بخواند

در وسائل وافی از حضرت صادق علیه السلام روایت شده: هر کس در شب جمعه در سجده آخر نافله نماز مغرب هفت دفعه بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ

ص: ۳۵۴

از نماز منصرف شود در حالتی که همه گناهانش آمرزیده شده باشد.

و سید بن طاووس رحمه الله در کتاب فلاح السائل از آن حضرت نقل نموده که هر کس سجده آخر از نافله مغرب در شب جمعه و اگر هر شب انجام دهد بهتر است بگوید: هفت دفعه:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ»

چون چنین کند باز گردد در حالتی که خداوند تمام گناهانش را آمرزیده باشد.

صاحب فلاح السائل گفته است که در روایت دیگر وارد شده که ثواب او برابر است با شصت حج که از راه بسیار دور به جا آورده باشد (۱)

۶۶- اگر بخواهد از اصحاب حضرت قائم علیه السلام باشد

در حدیثی آمده است که هر کس بعد از نماز جمعه هفت مرتبه بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَ [مُحَمَّدٍ وَ] آلِ مُحَمَّدٍ

از اصحاب قائم علیه السلام شود. و نیز در بحار و بلدالامین نقل کرده اند که هر کس حاجتی داشته باشد پس روزه بدارد روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را چون جمعه شود تطهیر کند و تصدق دهد به صدقه ای چه کم باشد چه زیاد پس چون نماز جمعه را خواند بعد از نماز جمعه بگوید:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذِي لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذِي مَلَأَتْ عَظَمَتُهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَنَّتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَخَضَعَتْ لَهُ الرِّقَابُ وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَبْصَارُ وَجَلَّتْ مِنْهُ الْقُلُوبُ وَذَرَقَتْ لَهُ الْعُيُونُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْ تَقْضَى فِي كَذَا وَكَذَا»

و به جای کذا و کذا حاجت خودش را ذکر کند: فرمود: این دعا را نیاموزید به نادانان خود پس دعا می کنند به آن پس مستجاب می شود برای آنها(۱)

۶۷- این دعا را هفت مرتبه بخواند

مرحوم آخوند ملامحمد باقر فشارکی رحمت الله در یکی از کتابهای خود نقل نموده کسی که وقت غروب روز جمعه این دعا را هفت مرتبه بخواند از بلیات تا هفته بعد محفوظ باشد ان شاء الله تعالی.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَادْفَعْ عَنَّا الْبَلَاءَ الْمُبْرَمَ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»(۲)

۶۸- محو گناه و سرور دائم

از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر کس از این دعاء را بخواند گناهانش محو شود (بشرطها و شروطها) و سرورش دائم باشد و دعایش مستجاب گردد

ص: ۳۵۶

۱- آئین جمعه ۱۸۷/ - بحار ۹۰/۷۱

۲- آئین جمعه ۲۶۴/

و بر دشمن یاری شود و اسباب خیر برایش مهیا شود و به مراد خود برسند و روز پیش فراخ گردد و در بهشت از رفیقان محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم باشد

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَأِ الْأَعْلَى (الِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ) وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى تَرْتِ الْأَرْضَا وَ مَنْ عَلَيْهَا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَ الشَّرْفَ وَ الْفَضِيلَةَ [وَ الشَّرْفَ وَ الرَّفِيعَةَ] وَ الدَّرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ لَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ (فِي الْقِيَامَةِ) رُؤْيَتُهُ وَ ارزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَ تَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ (أَنْتِ اسْأَلُكَ) كَمَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ لَمْ أَرَهُ فَعَرَّفْنِي فِي الْجَنَانِ وَ جِهَهُ» اللَّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا (۱)

۶۹- این دعا را وقت غسل کرده روز جمعه بخواند

مستحب است هنگام غسل کرده در روز جمعه این را بخواند

علی ابی عبدالله علیه السلام: مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَقَالَ ذَلِكَ كَانَ طَهْرًا لَهُ مِنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ

ص: ۳۵۷

۱- آئین جمعه/۲۸۶- بحار ۹۴/۵۸ دح ۳۸ و این دعا سابقا نیز ذکر شد

رَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ، و چون از غسل فارغ شود بگوید:

«اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي وَ طَهِّرْ قَلْبِي وَ اتَّقِ غُسْلِي وَ اجْرِ عَلَيَّ لِسَانِي ذِكْرَكَ وَ ذِكْرَنِيكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِينَ وَ الْمُتَطَهِّرِينَ» (۱)

۷۰- هنگام ورود به مسجد

در خبراست که رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم وقتی که داخل مسجد می شد می گفتند: بسم الله اللهم صل على محمد و آل محمد فاغفر لي ذنوبي وافتح لي ابواب رحمتك» (و چون بیرون می آمدند می گفتند: بسم الله اللهم صل على محمد و آل محمد فاغفر لي ذنوبي وافتح لي ابواب فضلك) (۲)

۷۱- هنگام مهیا شدن برای مسجد و عیدین

مرحوم سید بن طاووس علیه السلام در کتاب اقبال از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت نموده است مه ابی حمزه ثمالی علیه السلام فرمودند بخوان در روز جمعه و عیدین هنگامی که مهیا شدنت برای رفتن به مسجد این دعا را:

«اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِي هَذَا الْيَوْمِ أَوْ تَعَبَّأَ أَوْ أَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لَوْفَادِهِ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رَفْدِهِ وَنَوَافِلِهِ وَفَوَاضِلِهِ وَعَطَايَاهُ فَإِنَّ إِلَيْكَ يَا سَيِّدِي تَهَيَّئْتِي وَتَعَبَّئْتِي وَإِعْدَادِي وَاسْتِعْدَادِي رَجَاءَ رِفْدِكَ وَجَوَائِزِكَ وَنَوَافِلِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ

ص: ۳۵۸

۱- آئین جمعه/۳۱۱-بحار ۱۳۰/۸۱-۱۲۵ ح ۲-وسائل ۲/۹۵۱

۲- آئین جمعه/۳۲۵-بحار ۲۶/۸۴-۲۳ ح ۱۴

رَسُولِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ عَلَيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَصِيِّ سَوْلِكَ وَ صَلِّ رَبِّ عَلَيَّ أَيْمَةَ الْمُؤْمِنِينَ الْحَسَنِ وَ حُسَيْنَ وَ عَلِيَّ وَ مُحَمَّدًا

و نام می بری یک یک از ایشان را تا برسی به حضرت صاحب زمان علیه السلام و جعفر و موسی و محمد و علی و الحسن و الخلف المنتظر المهدي (۱)

۷۲- تا یکسال گناه بر او نوشته نشود

بعد از نماز صبح روز جمعه و ظهر آن بگوید:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَ رُسُلِكَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

و در بحار از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر کس صلوات مذکور را در روز جمعه بعد از نماز فجر و بعد از نماز جمعه بخواند تا یکسال گناه بر او نوشته نشود (نه هر گناهی، یعنی کسی که عادت به این اذکار کرد مجال گناه ندارد یعنی دیگر توفیق بر انجام گناه ندارد چون سر و کار با یاد خدا دارد) و در کتاب مرحوم آخوند فشارکی علیه السلام

نقل فرموده که کسی که این صلوات را بعد از نمتز صبح و ظهر جمعه بخواند تا یک سال گناه بر او نوشته نشود بعد فرمود به این معنی که گناه نکند یا توفیق توبه یابد

ص: ۳۵۹

۱- آئین جمعه ۴۱۵- اقبال ۲۸/

و نیز در بحار از کتاب عروس منقول است که حضرت صادق علیه السلام به ابی بصیر فرمودند: هر کس روز جمعه بعد از نماز صبح این صلوات را بخواند نوشته نمی شود بر او گناه تا یک سال به این طریق:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَّاتِ مَلَائِكَتِكَ وَ حَمَلِهِ عَرْشِكَ وَ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ سَمَائِكَ وَ أَرْضِكَ وَ
أَنْبِيَاءِكَ وَ رُسُلِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

و از آن جمله آن ها این است که بعد از نماز صبح و ظهر بگویند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ» (۱)

۷۳- صلوات بر امام زمان علیه السلام

بارزترین صلوات الله علیه و آله عدالت است لذا به عدل ملقب گردیده چنان که در دعائی که از خود آن حضرت برای شب های ماه رمضان روایت شده معروف به دعای (افتتاح) آمده است.

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى وَ لِيِّ أَمْرِكَ الْقَائِمِ الْمُؤَمَّلِ وَ الْعَدْلِ الْمُنتَظَرِ

پروردگارا و درود بفرست بر ولی امرت که امید مردم و عدل منتظر است (۲)

در حدیث آمده است که زرارہ گوید ار امام صادق علیہ السلام شنیدم فرمودند: برای آن جوان پیش از قیامت غیبتی خواهد بود: گفتم: چرا؟ فرمودند: می ترسد و به شکمش اشاره کرد سپس فرمودند ای زرارہ و اوست منتظر و اوست که در ولادتش شک می کنند پس بعضی می گویند پدرش بدون بازمانده

ص: ۳۶۰

۱- آئین جمعه/۴۴۸-بحار ۹۰/۶۵-۸۹/۳۵۴-۳۶۳ و ۹/۶۵ ح ۸

۲- مفاتیح الجنان - مکیال المکارم ۱/۱۴۸

و فرزند از دنیا رفت و بعضی از آن ها می گویند در حالی که در شکم مادر بود پدرش فوت کرد و بعضی می گویند دو سال پیش از فوت پدرش متولد شده و اوست منتظر مگر این که خداوند عزوجل دوست دارد که شیعه را امتحان کند پس در آن هنگام تشکیک و توهم باطل آغاز می شود

زراره می گوید: عرض کردم: اگر آن زمان را درک کردم چه عملی انجام دهم؟ فرمودند: ای زرارہ اگر آن زمان را درک کردی این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ أَعْرِفْ نَبِيَّكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ؛ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي. (۱)

۷۴- دعاء حضرت حجت علیه السلام در طواف خانه کعبه

مرحوم شیخ صدوق در کتاب کمال الدین به سند خود از ابونعیم انصاری و نیز علامه مجلسی در بحار از کتاب غیبت شیخ طوسی رحمه الله علیه از احمد بن محمد انصاری روایت کرده است که گفت: با جماعتی از مقصره از جمله محمودی و علان کلینی و ابوالهثیم دیناری و ابوجعفر احول که تعدادشان به سی نفر رسید و در میان آن ها بنا بر آنچه دانستم فرد مخلصی جز محمد بن القسم العلوی العقیقی نبود. در مکه کنار مستجار بودم که روز ششم ذی الحجه سال ۲۹۳ ناگهان جوانی از میان طواف بر ما وارد شد که با دو پارچه احرام بسته

ص: ۳۶۱

۱- مکیال المکارم ۱/۱۱۴ نقل از اصول کافی و غیبت نعمانی

بود و نعلینی در دست داشت چون چشم ما به او افتاد همگی از هیبتش برخاستیم و هیچ یک از ما باقی نماند مگر اینکه از جای برخاست و بر او سلام کرد سپس نشست و به سمت راست و چپ متوجه شد آنگاه فرمود: آیا می دانید حضرت ابوعبدالله علیه السلام در دعای الحاح چه می گفت؟ عرض کردیم: نه. فرمود: او چنین گفت:

اللَّهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَقُومُ بِهِ السَّمَاءُ وَبِهِ تَقُومُ الْاَرْضُ وَبِهِ تَفَرَّقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَالبَاطِلِ
وَ بِهِ تَجْمَعُ بَيْنَ الْمُتَفَرِّقِ وَ بِهِ تَفَرَّقُ بَيْنَ الْمُجْتَمِعِ وَ قَدْ اَحْصَيْتَ بِهِ عَدَدَ الرَّمَالِ وَ زِنَةَ الْجِبَالِ وَ
كَيْلَ الْبَحَارِ اِنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اِنْ تُعَجَّلَ لِي مِنْ اَمْرِي فَرَجًا وَ مَخْرَجًا.

بعد برخاست و داخل طواف شد ماهم به احترام ایشان برخاستیم، اما از این که نام مقدسش را بپرسیم غافل شدیم. روز بعد در همان وقت و همان مکان ایشان به طرف ما تشریف آورد

و بسوی ما آمد. ما نیز مانند روز قبل به احترام او از جای برخاستیم و او هم مثل روز قبل در وسط نشست و نظری به راست و چپ کرد بعد فرمود: می دانید امیرالمؤمنین علیه السلام بعد از نماز فریضه چه می گفت؟ گفتیم: نه. فرمودند: چنین می گفت:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ رَفَعَتِ الْأَصْوَاتُ وَ دُعِيَتِ الدَّعَوَاتُ وَ لَكَ عَنَتِ الْوُجُوهُ وَ لَكَ خَضَعَتِ الرَّقَابُ
وَ إِلَيْكَ التَّجَاكُمُ فِي الْأَعْمَالِ يَا خَيْرَ مَسْئُولٍ وَ خَيْرَ مَنْ أُعْطِيَ يَا صَادِقُ يَا بَارِي يَا مَنْ لَا
يُخْلَفُ الْمِعَادَ يَا مَنْ أَمَرَ بِالِدُّعَاءِ وَ تَكْفَّلَ بِالْإِجَابَةِ يَا مَنْ قَالَ: ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ وَيَا مَنْ
قَالَ: وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ

ص: ۳۶۲

أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ يَا مَنْ قَالَ: يَا عِبَادِي
الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ

آنگاه بار دیگر پس از این دعا به راست و چپ خود نظر کرد و فرمود: می دانید امیرالمؤمنین
علیه السلام در سجده شکر چه می گفت؟ فرمود: او می گفت:

يَا مَنْ لَا يَزِيدُهُ الْحَاحُ الْمَلْحِينَ إِلَّا جُودًا وَ كَرَمًا، يَا مَنْ لَهُ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ، يَا مَنْ لَهُ
خَزَائِنُ مَا دَقَّ وَ جَلَّ لَا تَمْنَعُكَ إِسَائَتِي مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَيَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَفْعَلَ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ
فَأَنْتَ أَهْلُ الْجُودِ وَ الْكِرَمِ وَ الْعَفْوِ يَا رَبَّاهُ يَا اللَّهَ أَفْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ فَأَنْتَ قَادِرٌ عَلَى الْعُقُوبَةِ وَ
قَدْ اسْتَحَقَّقْتُهَا لَا حُجَّةَ لِي وَ لَا عُذْرَ لِي عِنْدَكَ أَبُوءُ إِلَيْكَ بِذُنُوبِي كُلِّهَا وَ اعْتَرَفْتُ بِهَا كَيْ تَعْفُوَ
عَنِّي وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِهَا مِنِّي بُؤْتُ (أَبُوءُ إِلَيْكَ - خ ل) إِلَيْكَ بِكُلِّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ وَ بِكُلِّ خَطِيئَةٍ
أَخْطَأْتُهَا وَ بِكُلِّ سِيئَةٍ عَمِلْتُهَا يَا رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ ارْحَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ أَنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ

آنگاه برخاست وارد طواف شد ما نیز به احترام او برخاستیم، فردا همان وقت باز گشت و ما - همچون روزهای قبل - از او تجلیل کردیم، در میان ما نشست و به راست و چپ نظری افکند، سپس فرمود: علی بن الحسین سیدالعابدین علیه السلام در سجده خود اینجا - اشاره به حجرِ اسماعیل زیر ناودان - چنین فرمود:

عَبِيدُكَ بِفَنَائِكَ، فَقِيرُكَ بِفَنَائِكَ، سَائِلُكَ بِفَنَائِكَ يَسْأَلُكَ مَا لَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ غَيْرُكَ.

ص: ۳۶۳

سپس به سمت راست و چپ نگریست و به محمد بن القاسم علوی از میان ما نظری افکند و گفت: ای محمد بن القاسم تو ان شاء الله بر وضع خیری هستی. سپس برخاست و در طواف وارد شد کسی از ما باقی نماند مگر اینکه دعاهایی که فرموده بود حفظ شد، و فراموش کردیم که درباره او مذاکره کنیم تا آخرین روز. محمودی به ما گفت: آیا این شخص را می شناسید؟ گفتیم: نه، گفت: والله این صاحب الزمان شما است. گفتیم: ای ابوعلی چگونه دانستی؟ یادآور شد که او هفت سال است از خدای عز و جل می خواهد و دعا می کند که صاحب الزمان را ببیند. می گوید: در عصر روز عرفه ناگهان همان مرد را دیدم که دعایی می خواند که آن را درک و حفظ کردم، از او پرسیدم: از کجا هستی؟ فرمود: از مردم. گفتم: از کدام مردم؟ فرمود: از عرب آنها. گفتم: از کدامین تیره عرب؟ فرمود: از شریفترین و بزرگوارترین آنها. عرض کردم: شریفترین و بزرگوارترین آنها کیانند؟ فرمود: بنی هاشم. گفتم: از کدام خاندان بنی هاشم؟ فرمود: از صاحب برترین مقامها و عالی ترین مراتب. عرض کردم: آنها کدامین از بنی هاشمند؟ فرمود: از آنها که سرها را شکافتند و مردم را اطعام کردند و در دل شب که مردم بخوابند نماز خواندند. با خود گفتم که او علوی است و به همین خاطر که علوی بود او را دوست داشتم، ولی یکباره از دیدگانم غایب شد و

ندانستم که به آسمان بالا رفت یا در زمین فرو شد. از کسانی که اطرافم بودند پرسیدم: آیا این علوی را می شناسید؟

ص: ۳۶۴

گفتند: بله هر سال با ما پیاده به حج می آید، گفتم: سبحان الله به خدا قسم آثار راه رفتن در او نمی بینم، سپس با اندوه و غم فراوان به سوی مزدلفه رفتم و در آن شب خوابیدم که در خواب رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم را دیدم، به من فرمود: ای محمد مطلوب خود را دیدی؟ عرض کردم: او کیست ای آقای من؟ فرمود: آنکه امشب دیدی صاحب زمان شما بود. وقتی این مطلب را به ما گفتند ایشان را سرزنش کردیم که چرا زودتر به ما نگفتید جواب دادند که تا آن وقت اصلاً فراموش کرده بود. (۱)

۷۵- امان از غرق، سوختن، دزد

رسول اکرم صلی الله علیه و آله به زید بن ارقم فرمود: اگر می خواهی شرّ آن ها به تو نرسد و

نیرنگشان در تو کارگر نیافتند (یعنی منافقین و کفار) هرگاه صبح کردی بگو:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»؛

به درستی که خداوند تو را از شرّ آنها حفظ می کند که آنها شیطان هستند «که بعضی از آن ها به بعضی دیگر وحی می کنند (الهام)» و اگر می خواهی خداوند تو را از غرق و سوختن و دزد، در امان بدارد، هرگاه صبح کردی بگو:

«بِسْمِ اللَّهِ لَا يَصْرِفُ السُّوءَ إِلَّا بِاللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَسُوقُ الْخَيْرَ إِلَّا اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ مَا يَكُونُ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْ اللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ.

ص: ۳۶۵

۱- مکیال المکارم ۲۱۷/۱

که هر کس هنگامی که صبح کند سه مرتبه این را بگوید، از غرق شدن و سوختن و دزد محفوظ می ماند و هر آن که سه مرتبه در شب این کلمات را بخواند، تا صبح از غرق شدن و سوختگی و دزد در امان خواهد بود. و خضر و الیاس هر سال در مراسم حج همدیگر را ملاقات می کنند و وقتی از هم جدا می شوند با این کلمات جدا می شوند، و این شعار شیعیان من است و با این دشمنان من از دوستانم جدا می شوند، هنگام خروج قائم آنها علیه السلام. (۱)

۷۶- حضرت حجت علیه السلام بعد از ولادتش شهادتین گفت:

در کمال الدین صدوق رحمه الله از حکیمه دختر محمد بن علی جواد علیه السلام آمده که: حضرت حجت علیه السلام بعد از ولادتش تکلم کردند و گفتند:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

سپس بر امیر المؤمنین و امامان علیهم السلام یک به یک درود فرستادند تا به پدرش رسید، آن گاه لب فرو بستند تا این که روز هفتم به توحید سخن گفتند و بر محمد و امامان علیهم السلام درود فرستادند سپس این آیه شریفه را تلاوت نمود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ... (۲)

و در همان کتاب در روایت دیگری چنین آمده که: آن حضرت هنگامی که متولد شدند به سجده افتادند و در حالی که زانو زده و دو انگشت سبابه اش را بلند کرده بودند می گفتند:

ص: ۳۶۶

۱- مکیال المکارم ۲۱۹

۲- مکیال المکارم ۱/۲۴۶ - آیه ی ۵ سوره ی قصص

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ جَدِّي مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَنَّ أَبِي أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ

۷۷- دعای فرج

در کتاب کنوز النجاح مرحوم طبرسی روایت کرده که گفت: دعایی است که حضرت صاحب الزمان علیه السلام به ابوالحسن محمد بن احمد بن ابی لیث رحمه الله علیه تعلیم فرموده اند ابوالحسن از ترس کشته شدن به قبرستان قریش در بغداد فرار کرده بود که به برکت این دعا نجات یافتند. ابوالحسن میگوید:

آن حضرت صلوات الله و سلامه علیه به من آموختند که چنین بگویم:

الهی عَظْمَ الْبَلَاءِ وَبَرِحَ الْخَفِ وَأَنْ كَشَفَ الْغَطَاءُ وَأَنْ قَطَعَ الْرَجَّ -
 آءٌ وَضَاقَتِ الْأَرْضُ وَمَنْ عَتِ السَّمَّ - آءٌ أَنْتَ الْمُسْتَعَانُ وَالْيَكَّ الْ-
 مُشْتَتِكِ وَي وَعَلَى كَالْمُعَوَّلِ فِي الْشَّيْءِ وَالرَّخَّ - آءُ الْ-
 هُمْ صَالِعَ لِي مَحَمَّ د وَالْمُحَمَّ د أَوْلَى الْأَمْرِ الْ- ذِينَ فَرَضَتْ عَ لَ -
 ي نَاطِعَاتُهَا وَمَوْعِ رَفَّتَنَ ابْ ذَلِكْ. مَن زَلَّتْ هَمْ فَفَرَّجَ عَنَّا -
 بَحَقِّ هَمْ فَ رَجَّ أَعَجِبْ لَاقِ رِي بَأَكْلَ لَمْ حِ الْبَصْرَ أَوْهُ وَ -
 أَقْرَبُ يَوْمَ حَمْدِي أَعْلَى لِي أَمْ حَمْدُكَ فِي إِيَّانِي فَانَّ -
 كَمَا كَفَّ يَانِ وَأَنْ صُرَّ رَانِي فَانَّ كَمَا نَصِرَ رَانِي -- مَوْلَانِي -
 صَاحِبِ الزَّمَانِ الْغَوْثِ الْغَوْثِ الْغَوْثِ الْغَوْثِ أَدْرِكُنِي أَدْرِكُنِي أَدْرِكُنِي -
 نِي (۱)

۷۸- هر چه در زمین است شهادت دهد

در بحار از حضرت ای عبدالله صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند: وقتی حضرت
 قائم علیه السلام بپا خیزد هیچ زمینی نماند مگر آنکه شهادت در آن ندا شود لا اله الا الله و
 مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (۲)

ص: ۳۶۷

۱- مکیال المکارم / ۲۶۳ و ۲۶۴ و ۳۰۶

۲- همان مدرک

۷۹- محفوظ از بلاء

مرحوم محدث قومی رحمه الله در ارتباط با ماه صفر که نحس است گفته است و اگر کسی بخواهد از بلای نازله در این ماه محفوظ بماند در این ماه هر روز ده مرتبه بخواند: یا شَدِيدَ الْقُوَى وَ یا شَدِيدَ الْمَحَالِ یا عَزِيزُ یا عَزِيزُ یا عَزِيزُ ذَلَّتْ بِعَظَمَتِكَ جَمِيعُ خَلْقِكَ فَافْكُنِي شَرَّ خَلْقِكَ یا مُحْسِنُ یا مُجْمَلُ یا مُنْعَمُ یا مُفْضَلُ یا لا اِلهَ اِلاَّ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجِّنَا مِنْ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ وَ صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ (۱)

۸۰- از جمله حقوق

در کتاب جمال الصالحين از امام صادق رزایت می کنند که فرمود: از جمله حقوق ما بر شیعیان این است که بعد از فریضه دست بر چانه بگیرند و سه مرتبه بگویند: ((یا رَبَّ مُحَمَّدٍ عَجَلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ یا رَبَّ مُحَمَّدٍ اِحْفَظْ غَيْبَهُ مُحَمَّدٍ یا رَبَّ مُحَمَّدٍ اِنْتَقِمْ لَابْنِهِ مُحَمَّدٍ)) یعنی ای پروردگارا محمد فرج آل محمد را زودتر گردان ای پروردگار محمد (دینت را در) پنهانی محمد حفظ کن ای پروردگار محمد برای دختر محمد انتقام بگیر (۲)

۸۱- در حال سجده

هنگامی که دعا برای تعجیل فرج تاکید بیشتری دارد حالت سجده برای خداوند متعال است زیرا که نزدیک ترین حالت به خدای منان است چنان که در

ص: ۳۶۸

۱- مفاتیح الجنان / ۴۵۸ نقل از فیض

۲- مکیال المکارم ۲/۲۰

روایت از ائمه ی معصوم علیه سلام رسیده است پس شایسته است که بنده در حاسجده مهم ترین حاجات را بخواهد و به آن اهتمام ورزد به خصوص در سجده شکر به جهت توجه داشتن و ملتفت بودن به این که هرچه خداوند به ما نعمت بخشیده به برکت ملایمان صاحب الزمان علیه سلام است و به خاطر اینکه دعا برای ولی نعمت و واسطه فیض و رحمت از مهم ترین اقسام شکر است در کتاب تحفه الابرار به نقل از مقنعه شیخ مفید رحمه الله علیه آمده آنچه در سجده شکر گفته می شود این دعا است: **اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَبِكَ اعْتَصَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ اللَّهُمَّ أَنْتَ ثَقْتِي وَرَجَائِي فَكَفْنِي مَا أَهَمَّنِي وَمَا لَمْ يُهْمُنِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ** (۱)

۸۲- دعاء برای تعجیل فرج امام علیه سلام

روز پنج شنبه بر اتمام دعا در این روز در کتاب (جمال الاسبوع) برای تعجیل فرج مولایمان حضرت صاحب الامر علیه سلام آورده که از وظایف روز پنج شنبه اینکه مستحب است که بگوئید: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَاهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأُولِيِّينَ وَالْآخِرِينَ** (۲)

و نیز وارد شده است که این دعا را بر او مداومت داشته باشد

ص: ۳۶۹

۱- مکیال المکارم ۴۳/۲ و ۴۹

۲- همان مدرک

اللَّهُمَّ وَكُنْ لَوْلِيكَ فِي خَلْقِكَ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَ
تُمَتِّعَهُ مِنْهَا (فِيهَا - خ) طَوِيلًا وَتَجْعَلَهُ وَذُرِّيَّتَهُ فِيهَا الْأَيْمَةَ الْوَارِثِينَ وَاجْمَعْ لَهُ شَمْلَهُ وَ أَكْمِلْ
لَهُ أَمْرَهُ وَ أَصْلِحْ لَهُ رَعِيَّتَهُ وَ ثَبِّتْ رُكْنَهُ وَ أَفْرِغِ الصَّبْرَ [النَّصْر] مِنْكَ عَلَيْهِ حَتَّى يَنْتَقِمَ فَيَشْفِي وَ
يَشْفِي حَزَازَاتِ قُلُوبِ نَعْلِهِ وَ حَرَارَاتِ صُدُورِ وَ غَرِهِ وَ حَسَرَاتِ أَنْفُسِ تَرَحُّهُ مِنْ دَمَاءِ مَسْفُوكِهِ
وَ أَرْحَامِ مَقْطُوعِهِ وَ طَاعِهِ مَجْهُولِهِ قَدْ أَحْسَنْتَ إِلَيْهِ الْبَلَاءَ وَ وَسَّعْتَ عَلَيْهِ الْآلَاءَ وَ أَتَمَّمْتَ عَلَيْهِ
النِّعْمَاءَ فِي حُسْنِ الْحَفِظِ مِنْكَ لَهُ اللَّهُمَّ اكْفِهِ هَوْلَ عَدُوِّهِ وَ أَنْسِهِمْ ذِكْرَهُ وَ أَرِدْ مَنْ أَرَادَهُ وَ كَدِّ
مَنْ كَادَهُ وَ امْكُرْ بِمَنْ مَكَّرَ بِهِ وَ اجْعَلْ دَائِرَةَ السُّوءِ عَلَيْهِمْ

و در آخر آمده «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ» اگر می توانی هزار مرتبه
بگو (۱)

۸۳- دعای صلوات

در کتاب الغیبه شیخ طوسی رحمه الله علیه از حضرت صاحب الامر علیه سلام روایت شده
و حکایتی طولانی دارد و دعا این است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ الْمُتَّجِبِ فِي الْمِيثَاقِ الْمُصْطَفَى فِي الظَّلَالِ الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ الْبَرِيءِ مِنْ كُلِّ عَيْبِ
الْمُؤَمَّلِ لِلنَّجَاهِ الْمُرْتَجِي لِلشَّفَاعَةِ الْمُفَوَّضِ إِلَيْهِ دِينَ اللَّهِ اللَّهُمَّ شَرِّفْ بِنْيَانَهُ وَ عَظِّمْ بَرَهَانَهُ وَ أَفْلِحْ
حُجَّتَهُ وَ أَرْفَعْ دَرَجَتَهُ وَ أَضِيءْ نُورَهُ وَ بَيِّضْ وَجْهَهُ وَ أَعْطِهِ الْفَضْلَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الدَّرَجَةَ وَ الْوَسِيلَةَ
الرَّفِيعَةَ وَ أْبَعَثْهُ مَقَامًا

مَحْمُوداً يَغْبِطُهُ بِهِ الْوَالِدُونَ وَالْآخِرُونَ وَ صَلَّى عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ قَائِدِ الْغُرِّ
 الْمُحَجَّلِينَ وَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ
 وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ
 الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (سَيِّدِ الْعَابِدِينَ) وَ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ
 وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ
 الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّى عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ
 وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّى عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّى عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ
 صَلَّى عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّى عَلَى
 الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّى عَلَى الْخَلْفِ
 الصَّالِحِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَاثَرَ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
 مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الْإِثْمَةِ الْهَادِينَ الْمَهْدِينَ الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ دُعَائِمِ دِينِكَ وَ
 أَرْكَانِ تَوْحِيدِكَ وَ تَرَاجِمِهِ وَ حِكْمِكَ وَ حُجُجِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَ خُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ الَّذِينَ
 اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَ اصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ وَ ارْتَضَيْتَهُمْ لِدِينِكَ وَ خَصَصْتَهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ وَ
 جَلَلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ وَ غَشَّيْتَهُمْ

ص: ٣٧١

بِرَحْمَتِكَ وَ رَبِّيْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ وَ غَدَيْتَهُمْ بِحِكْمَتِكَ وَ الْبَسْتَهُمْ نُورَكَ وَ رَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ وَ
 حَفَفْتَهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ وَ شَرَفْتَهُمْ بِنَبِيِّكَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِمْ صَلَواتُكَ كَثِيرَةً دَائِمَةً طَيِّبَةً

لَا يُحِيطُ بِهَا إِلَّا أَنْتَ وَلَا يَسَعُهَا إِلَّا عِلْمُكَ وَلَا يُحْصِيهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَليِّكَ
المُحِبِّ سُنَّتِكَ القائمِ بامرِكَ الداعي اليكَ الدليلِ عَلَيْكَ وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَخَلِيفَتِكَ
فِي أَرْضِكَ وَشَاهِدِكَ عَلَى عِبَادِكَ، اللَّهُمَّ اعْزِ نَصْرَهُ وَمدِّ فِي عُمُرِهِ وَزِينِ الارضَ بِطَوْلِ
بِقَائِهِ، اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيَ الحاسدينِ وَاعْذِهِ مِنْ شَرِّ الكائدينِ وَادْحَرْ عَنْهُ ارادَةَ الظالمينِ وَتُخْلِصَهُ
مِنْ أَيْدِي الجبارينِ، اللَّهُمَّ اعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَشَيْعَتِهِ وَرَعِيَّتِهِ وَخَاصَّتِهِ وَعامَّتِهِ وَعدُوَّهُ وَ
جَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا ما تَقَرُّبُهُ عَيْنُهُ وَتَسْرُّهُ بِهِ نَفْسُهُ وَبَلَّغُهُ أَفْضَلَ أَمَلِهِ فِي الدُّنْيَا وَالأخِرَةِ أَنْكَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ مامِحِي مِنْ دِينِكَ وَأَحْيِ بِهِ ما بُدِّلَ مِنْ كِتَابِكَ وَأَظْهِرْ بِهِ ما
غُيِّرَ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًّا جَدِيداً خالِصاً مُخْلِصاً لا شَكَّ فِيهِ وَ
لا شُبُهَةَ مَعَهُ وَلا باطلَ عِنْدَهُ وَلا بَدْعَهُ لَدَيْهِ، اللَّهُمَّ نُورَ نُورِهِ كُلَّ ظَلَمَةٍ وَهُدًى بَرُكْنَهُ كُلَّ بَدْعَةٍ
وَاهْدِمِ بَعْزَتَهُ كُلَّ ضلالَةٍ وَأَقْصِمِ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَأَخْمِدْ بِسَيْفِهِ كُلَّ نارٍ وَأَهْلِكْ بَعْدَلَهُ كُلَّ جَبَّارٍ
(جابر - خ ل) وَأَجِرْ حُكْمَهُ عَلَى كُلِّ حَكَمٍ وَأَذِلْ لِسُطانِهِ كُلَّ سُلْطانٍ، اللَّهُمَّ أذِلْ كُلَّ مَنْ
ناوَاهُ وَأَهْلَكَ كُلَّ مَنْ عاداهُ وَأَمْكَرَ بِمَنْ كادَهُ وَاسْتَأْصَلَ مِنْ حَجَدِ حَقِّهِ وَاسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ وَسَعَى
فِي إِطْفَاءِ نُورِهِ وَارادَ إِخْماءَ ذِكْرِهِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ المُصْطَفَى وَعَلَى المُرْتَضَى وَفاطِمَةَ
الزَّهراءِ وَالحَسَنِ الرِّضا وَالحَسِينَ المُصْطَفَى (المصطفى) وَ

ص: ٣٧٢

جَمِيعِ الأوصياءِ مَصابيحِ الدُّجى وَأعلامِ الهُدَى وَمنارِ التُّقى وَالعُرْوَةِ الوُثقى وَالحَبْلِ المَتينِ وَ
الصِّراطِ المَسْتقيمِ وَصَلِّ عَلَى وَليِّكَ وَوِلاءِ عَهْدِهِ وَالأئِمَّةِ مِنْ وُلْدِهِ وَمدِّ فِي أَعْمارِهِمْ وَزِدْ فِي
أَجالِهِمْ وَبَلِّغْهُمْ أَقْصَى آمالِهِمْ دِيناً وَدُنْياً وَآخِرَةً أَنْكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

٨٤- رفع طلم

در کتاب مکارم الاخلاق منقول است از امام صادق علیه سلام فرموده اند هرگاه بر تو ظلم شد پس غسل کن و دو رکعت نماز بگذار در جایی که چیزی تو را از آسمان محبوب نسازد سپس بگو:

اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانَ بْنَ فُلَانَ ظَلَمَنِي وَ لَيْسَ لِي أَحَدٌ أَصُولُ بِهِ غَيْرَكَ فَاسْتَوْفِ لِي ظُلَامَتِي السَّاعَةَ بِالِاسْمِ الَّذِي سَأَلْتُكَ بِهِ الْمُضْطَرُّ فَكَشَفْتَ مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَ مَكَّنْتَ لَهُ فِي الْأَرْضِ وَ جَعَلْتَهُ خَلِيفَتَكَ عَلَى خَلْقِكَ فَاسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَسْتَوْفِيَ لِي ظُلَامَتِي السَّاعَةَ (۱)

۸۵-صلواتی که شایسته است مواظبت بر او داشت

از کتاب تحیه الزایر به نقل از کتاب مصباح الزایر مرحوم سید علی بن طاووس رحمه الله علیه این دعا را ذکر کرده است و دعا این است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ صَلِّ عَلَيَّ وَ لِي الْحَسَنَ وَ وَصِيَّهُ وَ وَارِثَهُ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ وَ الْغَائِبِ فِي خَلْقِكَ وَ الْمُتَنَظِّرِ لِأَذْنِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ وَ قَرِّبْ بَعْدَهُ

ص: ۳۷۳

۱- مکیال المکارم ۲/۹۸ و ۱۱۸

وَ أَنْجِزْ وَعْدَهُ وَ أَوْفِ عَهْدَهُ وَ اكْشِفْ عَنْ بَاسِهِ حِجَابَ الْغَيْبِ وَ أَظْهِرْ بظُهُورِهِ صَحَائِفَ الْمُحَنِّهِ وَ قَدِّمْ أَمَامَهُ الرُّعْبَ وَ ثَبِّتْ بِهِ الْقَلْبَ وَ أَقِمْ بِهِ الْحَرْبَ وَ أَيِّدْهُ بِجُنْدٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ وَ سَلِّطْهُ عَلَى أَعْدَاءِ دِينِكَ أَجْمَعِينَ وَ أَلْهِمَّهُ أَنْ لَا يَدَعَ مِنْهُمْ رُكْنًا إِلَّا هَدَّهُ وَ لَا هَامًا إِلَّا قَدَّهُ وَ لَا كَيْدًا إِلَّا رَدَّهُ وَ لَا فَاسِقًا إِلَّا حَدَّهُ وَ لَا فِرْعَوْنَ إِلَّا أَهْلَكَهُ وَ لَا سِتْرًا إِلَّا هَتَكَهُ وَ لَا عِلْمًا إِلَّا نَكَّسَهُ وَ لَا سُلْطَانًا

أَلَّا كَسَبَهُ وَلَا رُمْحًا أَلَّا قَصَفَهُ وَلَا مَطْرَدًا أَلَّا خَرَقَهُ وَلَا جُنْدًا أَلَّا فَرَقَهُ وَلَا مَنْبِرًا أَلَّا أَحْرَقَهُ وَلَا سَيْفًا
أَلَّا كَسَرَهُ وَلَا صَنَمًا أَلَّا رَضَّهُ وَلَا دَمًا أَلَّا أَرَاقَهُ وَلَا جَوْرًا أَلَّا أَبَادَهُ وَلَا حَصَنًا أَلَّا هَدَمَهُ وَلَا بَابًا أَلَّا
رَدَمَهُ وَلَا قَصْرًا أَلَّا خَرَبَهُ وَلَا مَسْكَنًا أَلَّا فَتَشَهُ وَلَا سَهْلًا أَلَّا أَوْطَنَهُ وَلَا جَبَلًا أَلَّا صَعَدَهُ وَلَا كَنْزًا
أَلَّا أَخْرَجَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (۱)

۸۶- هدیه نماز مخصوص

یعنی یک شخص مومن نماز مخصوص به عنوان هدیه به حضرت بقیه الله ارواحنا فداه یا به یکی از امامان علیه سلام به جای آورد و هیچ حد و وقت و شماره ای برای این نماز نیست و مومن به مقدار محبت و توانایی اش به محبوبش هدیه تقدیم می کند و بر حسب طاقتش او را خدمت می نماید و اگر بتواند پنجاه رکعت چیزی را بیفزاید. هر چند هر روز دو رکعت باشد و آن دو رکعت را به یکی از ایشان علیه سلام پس آن دو رکعت نماز را همچون

ص: ۳۷۴

۱- مکیال المکارم ۲/۱۴۲

نماز های واجب آغاز کند که هفت تکبیر یا سه تکبیر بگوید: یا در هر رکعت یک تکبیر و پس از تسبیح رکوع و سجود در هر رکعت سه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ»

و چون تشهد گفت و سلام داد بگوید

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمَنْكَ السَّلَامُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ، وَابْلُغْهُمْ مِنِّي أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ اللَّهُمَّ إِنَّ هَاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى عَبْدِكَ وَابْنِ عَبْدِكَ، وَوَلِيِّكَ وَابْنِ وَوَلِيِّكَ، سَبَطَ نَبِيِّكَ الطَّاهِرِ الزَّكِيِّ الرَّضِيِّ، الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ الْمُجْتَبَى عَلَيْهِ السَّلَامُ. اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْهُمَا مِنِّي، وَابْلُغْهُمَا إِيَّاهُمَا، وَأَثْبِنِي عَلَيْهِمَا أَفْضَلَ أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ وَفِي نَبِيِّكَ وَوَلِيِّكَ وَابْنِ وَوَلِيِّكَ، يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ، يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ، يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ

و نماز هديه ديگري ايضا در جمال الأسبوع روايت کرده که مستحب است روز جمعه هشت رکعت نماز بگذارد چهار رکعت را به رسول خدا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ هديه نمايد و چهار رکعت را به فاطمه زهرا عليه سلام هديه کند و روز شنبه چهار رکعت نماز گذارد و آنرا به اميرالمومنين عليه سلام هديه نمايد و همين طور هر روز از هفته به يکي از امامان عليه سلام هديه کند تا روز پنج شنبه که چهار رکعت را به حضرت جعفر بن محمد صادق عليه سلام هديه نمايد سپس روز جمعه نيز هشت رکعت نماز بگذارد که چهار رکعت آنرا به رسول خدا و چهار رکعت ديگر را به

ص: ۳۷۵

حضرت فاطمه زهرا عليه سلام نمايد سپس روز شنبه چهار رکعت را به موسی بن جعفر عليه سلام هديه نمايد و بين دو رکعت از اين نماز ها اين دعا را بخواند

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمَنْكَ السَّلَامُ وَإِلَيْكَ يَعُودُ السَّلَامُ حِينَا رَبَّنَا مِنْكَ بِالْإِسْلَامِ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ الرَّكْعَاتِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَبَلِّغْهُ إِيَّاهَا وَأَعْظِنِي أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ وَفِي رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ (۱)

۸۷- نماز هدیه خدمت امام زمان علیه سلام

مرحوم سید بن طاووس رحمت الله علیه فرموده است ابو محمد صمیری گفته است: ابو عبدالله احمد بن عبدالله به جای اسنادی که آنان را به ائمه علیه سلام رسانده است گفته: اگر کسی بتواند علاوه بر نماز های پنج گانه نماز دیگری بخواند (هرچند هر روز دو رکعت) و آنرا به یکی از ائمه هدی علیه سلام هدیه کند این نماز در رکعت اول مانند شروع نماز واجب با هفت یا سه و یا یک تکبیر شروع می شود و بعد از ذکر رکوع و سجده سه بار «صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ» را در هر رکعت می گوید و چون تشهد خواند و سلام داد (بعد از نمازی که بخ امام زمان علیه سلام هدیه می کند) می گوید:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمَنْكَ السَّلَامُ يَا ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ
الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ وَأَبْلِغْهُمْ مِنِّي أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ اللَّهُمَّ أَنْ

ص: ۳۷۶

۱- مکیال المکارم ۳۱۷/۲ و ۳۲۱

هَاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ هَدِيَّةً مِنِّي إِلَى عَبْدِكَ وَابْنِ عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ سَبْطِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدِ
بْنِ عَلِيٍّ، الْبَاقِرِ عِلْمِكَ عَلَيْهِ السَّلَام. اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْهُمَا مِنِّي، وَأَبْلِغْهُ إِيَّاهُمَا، وَأَثْبِنِي عَلَيْهِمَا أَفْضَلَ
أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ وَفِي نَبِيِّكَ وَوَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ، يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ، يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ، يَا
وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ (۱)

۸۸- دعا برای ظهور امام زمان علیه سلام

شیخ بهائی رحمت الله علیه می گوید: در تعقیب نماز صبح در حالی که محاسن خود را در دست راست گرفته ای و کف دست راست را روبه آسمان بالا برده باشی هفت مرتبه می گویی یا رَبِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجَّلِ فَرَجَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

(۲)

۸۹- دعا برای حضرت بقیه الله بعد از نماز صبح

مرحوم علامه ی مجلسی رحمت الله علیه این دعا را در «المقباس» در تعقیب نماز صبح روایت می کند پیش از آنکه کلامی به زبان بیاورد صد مرتبه بگوید:

یا رب صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجَّلِ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَعْتِقِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ (۳) در منهاج العارفين آمده است مستحب است بعد از نماز صبح صد مرتبه بگوید: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجَّلِ فَرَجَهُمْ (۴)

۹۰- دعا برای تشریف خدمت حضرت بقیه الله

روایت شده است هر کس بعد از نماز واجب این دعا را بخواند و بر آن مواظبت کند آنقدر عمرش طولانی شود و زندگیش ادامه یابد که از زندگی

ص: ۳۷۷

۱- الاسبوع/ ۲۹

۲- مفتاح الفلاح / ۲۰۶

۳- مکيال المكارم ۲/۱۳

خسته شود و به سبب این دعا به دیدار حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرج مشرف گردد ان شاء الله.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ إِنَّ رَسُولَكَ الصَّادِقَ الْمُصَدَّقَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ مَا تَرَدَّدْتُ فِي شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَتَرَدَّدِي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ، يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ لَوْلِيِّكَ الْفَرَجَ، وَالنَّصْرَ وَالْعَافِيَةَ، وَلَا تَسُوْنِي فِي نَفْسِي، وَلَا فِي فُلَانٍ وَفَرْمُودٍ هَرَكَةٍ رَأَيْتُهَا فِي خَوَاهِي بِه جَاي «فُلَانِي»
نام ببر (۱)

مرحوم شیخ طوسی رحمه الله علیه در مصباح المتهجد فرموده است: هر گاه کسی خواست روز جمعه بر پیامبر اسلام صلوات بفرستد چنین گوید:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتِكَ وَصَلَاةَ مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ يَا بَكْوَيْد: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ (۲)

۹۱-دعای دیگر در زمان غیبت

مرحوم سید بزرگوار علی بن طاووس رحمه الله می فرماید: در خواب کسی را دیدم که دعایی ربه من آموخت که سزاوار است در زمان غیبت خوانده شود و الفاض آن چنین بود:

يَا مَنْ فَضَّلَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ إِسْرَائِيلَ عَلَى الْعَالَمِينَ بِاخْتِيَارِهِ وَأَطَهَرَ فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عِزَّهُ اقْتِدَارَهُ وَأَوْدَعَ مُحَمَّدًا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ

۱- مکارم الاخلاق ۲/۳۵

۲- مصباح المتهدجد/ ۲۸۴

بَيْتِهِ غَرَائِبَ [صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ] وَأَجْعَلْنِي مِنْ آعْوَانِ حُجَّتِكَ عَلَى عِبَادِكَ وَأَنْصَارِهِ (۱)

۹۲- دعای هنگام عطسه

در کتاب جنات الخلود آورده است هنگام عطسه کردن مستحب است که انگشت اشاره را روی بینی قرار داده و آنچه را که نام امام زمان ارواحنا فداء قرائت فرموده است بخوانیم:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ عَبْدًا ذَا كَرَأَ اللَّهُ غَيْرَ مُسْتَنْكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ (۲)

۹۳- دعای «یا نور النور» از امام زمان علیه سلام

این دعای شریف را شیخ کفعمی رحمه الله علیه در کتاب «المصباح» از مولایمان امام زمان ارواحنا فداء نقل کرده است:

يَا نُورَ النُّورِ، يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ، يَا بَاعِثَ مَنْ فِي الْقُبُورِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَجْعَلْ لِي
وَكَشِيعَتِي مِنَ الضِّيْقِ فَرَجًا، وَمِنْ أَلْهَمٍ مَخْرَجًا، وَأَوْسَعَ لَنَا الْمَنْهَجَ، وَأَطْلِقْ لَنَا مِنْ عِنْدِكَ مَا يُفْرِجُ
وَأَفْعَلْ بِنَا مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا كَرِيمُ

در روایت است که هر کس این دعا را همیشه بخواند با امام عصر عجل الله تعالی فرج محشور

خواهد شد (۳)

۱- مهج الدعوات / ۳۹۶

۲- جنات الخلود / ۴۱

۳- المصباح / ۴۰۷

۹۴- دعایی دیگر از امام عصر عجل الله تعالی فرج برای شفاء از بیماران

محدث نوری رحمه الله علیه فرمود شیخ بزرگوار جناب کفعمی رحمه الله علیه در کتاب «البلد الامین» از حضرت مهدی صلوات الله و سلامه علیه روایت می کند:

کسی این دعا را با تربت امام حسین علیه سلام در ظرف نو بنویسد و آنرا بنوشد از بیماری ها رهایی می یابد:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ دَوَاءٌ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ شِفَاءٌ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كِفَاءٌ هُوَ الشَّافِي شِفَاءٌ وَ هُوَ الْكَافِي كِفَاءٌ أَذْهَبِ
الْبَاسَ بِرَبِّ النَّاسِ شِفَاءً لَا يَغَادِرُهُ سُقْمٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ النَّجَبَاءِ (۱)

۹۵- صلوات بر حضرت فاطمه زهراء سلام الله عليها

یکی از صلوات مجرب و مؤثر در گرفتن حاجت ها این صلوات شریف است به این گونه که ۵۳۰ مرتبه گوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَ آبِئِهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا [وَ السَّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا] بَعْدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ (۲)

تمت بعون الله سوم صفر المظفر ۱۴۳۰ هـ - ق و صلى الله على محمد و آله الطاهرين

فيض الله ويسى

ص: ۳۸۰

۱- جنه المأوى/ ۲۲۶- دارالسلام ۱/۲۸۸

۲- قال رَسُولُ اللَّهِ مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ وَالْحَقَّ بِي حَيْثُ وَ كُنْتُ مِنَ الْجَنَّةِ. بيت الاحزان / ۳۷- نقل از مصباح الانوار: کسی که بر تو درود فرستد خداوند متعال او را می آمرزد و او را در بهشت در آن جایگاهی که هستم به من ملحق می نماید.

مدارک و مآخذ

ص: ۳۸۱

۱- قرآن

۲- نهج البلاغه

۳- اصول کافی

۴- فروع کافی

۵- روضه کافی

۶- تهذیب

٧- استبصار

٨- من لا يحضره الفقيه

٩- صحاح السنّه

١٠- شواهد التنزيل

١١- ينابيع المودّه

١٢- بحار الانوار

١٣- عوالم

١٤- شرايع الاسلام

١٥- جواهر الكلام

١٦- عروه الوثقى

١٧- لمعه

١٨- مجمع البيان

١٩- تفسير برهان

٢٠- نور الثقلين

٢١- تفسير امام

٢٢- تفسير قمى

٢٣- تفسير فرات

٢٤- منهج الصادقين

٢٥- ميزان

٢٦- تفسير صافى

٢٧- تفسير جوامع الجامع

٢٨- تفسير اطيب البيان

٢٩- تفسير كشاف

٣٠- تفسير المنار

٣١- تفسير فخر رازى

٣٢- عدّه الداعى

٣٣- مذاهب الاربعه

٣٤- صحيفه السّجاديّه

٣٥- عيون الاخبار

٣٦- معانى الاخبار

٣٧- جامع الاخبار

٣٨- مدينه المعاجز

٣٩- تحف العقول

٤٠- احتجاج

ص: ٣٨٢

٤١- امالي طوسي

٤٢- امالي مفيد

٤٣- امالي صدوق

٤٤- علل الشرايع

٤٥- خصال

٤٦- وسائل الشيعه

٤٧- حيوه القلوب

٤٨- مفاتيح الجنان

٤٩- مهج الدعوات

٥٠- بلد الامين

۵۱- مصباح كفعمى

۵۲- مصباح شيخ طوسى

۵۳- تفسير عياشى

۵۴- زاد المعاد

۵۵- مكارم الاخلاق

۵۶- نهج الفصاحه

۵۷- شرح و فضائل صلوات اردكانى

۵۸- مواعظ العدديه

۵۹- مشكوه الانوار

۶۰- سفينه البحار

۶۱- دار السلام محدث نورى

۶۲- محجه البيضاء

۶۳- اقبال سيد رحمه الله عليه

۶۴- ثواب الاعمال

۶۵- لئالى الاخبار

٦٦- آئين جمعه

٦٧- مكيال المكارم

٦٨- حليه المتقين

٦٩- جمال الاسبوع

٧٠- جلاء العيون

٧١- جلاء الافهام

٧٢- جواهر السنه

٧٣- تفسير روح البيان

٧٤- احقاق الحق

٧٥- روضه الواعظين

٧٦- سنن ترمزى

٧٧- سنن نسائى

٧٨- عوالى لئالى

٧٩- غرر الحكم

٨٠- گوهر شب چراغ

ص: ٣٨٣

٨١- مستدرک الوسائل

٨٢- ارشاد العقول

٨٣- مرآه لعقول

٨٤- الحدائق الناظره

٨٥- تأويل الايات الظاهره

٨٦- الثانی فیض کاشانی

٨٧- سر المستر

٨٨- المحاسن

٨٩- فرائد السمطين

٩٠- عشرات

٩١- اثار الصادقين ج ١١

٩٢- تفسير ابوالفتوح رازی

٩٣- شفاء الاسقام

٩٤- معراج النبوه

٩٥- معراج المومنين

٩٦- كنز العمال

٩٧- جذب القلوب

٩٨- زينه الاعياد

٩٩- مجموع الدعوات

١٠٠- خواص القرآن

١٠١- مسند حنبل

١٠٢- جواهر الاحاديث

١٠٣- اسباب المغفره

١٠٤- عيون المجالس

١٠٥- مجمع اللطائف

١٠٦- مفاتيح الاقبال

١٠٧- انوار الاصول

١٠٨- كشف الغمّه

١٠٩- فقه الرضا

١١٠- مجالس ابن الشيخ

١١١- علاء الدين

١١٢- رياض المذكورين

١١٣- ازهار

١١٤- رياضى الاحاديث

١١٥- اللئالى

١١٦- خلاصه الاذكار

١١٧- رياض الانس

١١٨- لئالى المخزونه

١١٩- مفتاح الفلاح

١٢٠- منهاج العارفين

ص: ٣٨٤